

फक्त कार्यालयीन उपयोगकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नांदेड जिल्हा

१९८९-९०

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगा करिता
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड.

१९८९ - ९०

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
जिल्हा कार्यालय,
नांदेड.

फक्त कार्यालयीन उपयोगा करिता
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड.

१९८९ - ९०

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
जिल्हा कार्यालय,
नांदेड.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड.

१९८९-९०

अनुक्रमणिका

विषय

पृष्ठक्रमांक

भाग - १

१) दृष्टिक्षेपात जिल्हा नांदेड
(सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना)

१ ते ९

२) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

१ ते २२

भाग - २

३) जिल्हा सांख्यिकी गोष्टवारा
(विविध माहितीचे सांख्यिकी तक्ते)

१ ते २०५

भाग - ३

आर्थिक समालोचन

१९६६-६०

(१) दृष्टिमान जिल्हा नादेड.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	नादेड-जिल्हा	महाराष्ट्र
			१९८९-९०	१९८९-९०
१	२	३	४	५
१)	<u>प्राकृतिक रचना</u>			
	<u>अ) भौगोलीक रचना</u>			
	१) उत्तर अक्षांश	अंश	१८.१५ ते १९.५५	१६.४ ते २२.१
	२) पूर्व रेखांश	अंश	७७.७ ते ७८.१५	७२.६ ते ८०.९
	<u>ब) हवामान (तपमान)</u>			
	१) किमान	सेल्सीयस	१३.४	६.०
	२) कमाल	सेल्सीयस	४२.२	४६.२
	३) पर्जन्य (सरासरी)	मिली मीटर	१३५४.०	उ. ना.
	<u>क) प्रशासकिय विभाग (१९९८)</u>			
	१) तालुके	संख्या	३	३०३
	२) पंचायत समित्या	"	३	२९८
	३) टंचाईग्रस्त तालुके	"	३	१०६
	४) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"	३	२९८
	५) शहरे	"	२	३०७
	६) गावे (एकूण)	"	१,४८१	४१,८३३
	१) निर्जन	"	५६	२,४७९
	२) वस्ती असलेली	"	१,४२५	३९,३५४
	७) क्षेत्रफळ	चौ. कि. मी.	१०५०२.०	३,०७,६९०

पुढे चालू-----

(२) दृष्टिक्षेपांत जिल्हा नादेड (चालु)

१	२	३	४	५
(दोन) प्रशासकिय संस्था (३१.३.९०)		संख्या		
१)	पंचायत समित्या	संख्या	८	२९८
२)	महानगर पालिका	"	-	११
३)	नगर परिषदा	"	१२	२२२
४)	कटक मंडळे	"	-	७
५)	ग्रामपंचायती	"	१२९८	२५, १८२
६)	पोलीस स्थानके	"	३२	८१८
७)	पोलीस आउट पोस्ट	"	२१	१४२५
(ती) लोक संख्या (१९८१)				
१)	ग्रामीण लोक संख्या	आकडे हजारात	१४, २१	४०, ७९२
२)	नागरी लोक संख्या	"	३, २८	२१, ९९३
३)	एकूण लोक संख्या	"	१७, ४९	६२, ७८४
४)	अनुसूचित जातींची लोक संख्या	"	१, ९८	४, ४८०
५)	अनुसूचित जातींच्या लोक संख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	११.३०	७.१४
६)	अनुसूचित जमातींची लोक संख्या	आकडे हजारात	१, ७८	५, ७७२
७)	अनुसूचित जमातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१०.१९	९.१९
८)	पुस्त्र	आकडे हजारात	८, ९२	३२, ४१५
९)	स्त्रिया	"	८, ५७	३०, ३६९
१०)	स्त्रिया पुस्त्र प्रमाण	१००० पुस्त्रामध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९६०	९३७
११)	घनता	दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोक संख्या	१६७	२०४

पुढे चालु---

(३) दृष्टिक्षेमात जिल्हा नादंड. (वालु)

१	२	३	४	५
१२) साक्षरतेचे प्रमाण				
१) एकूण	टक्केवारी	२९. ७८	४७. १८	
२) पुरुष	--"	४३. ३२	५८. ७९	
३) स्त्रिया	--"	१५. ६७	३४. ७९	
४) राज्या मध्ये जिल्हयांचा क्रमांक	संख्या	१७	--	
(चार) कृषि		१९८४-८५	१९८८-८९	
१) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०, ३३	३०, ७५८	
२) जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	--"	९२	५, ४०३	
३) शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन	टक्केवारी	८. ९२	१७. ५९	
		१९८४-८५	१९८८-८९	
अ) बिगर शेती वापरा खालील जमीन	हजार हेक्टर	४१	१, ०७९	
ब) पडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	--"	२१	१, ७२५	
क) एकूण लागवड	--"	६२	२, ८०४	
५) पडीत जमीनी च्यतिरी वतून केलेली इतर जमीन		१९८४-८५	१९८८-८९	
१) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	६४	१, ५३३	
२) झाडे बुडपी खालील जमीन	--"	५	१८०	
३) लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	--"	२५	१, ०२४	
५) पडीत जमीन		१९८४-८५	१९८८-८९	
१) चालु पड	हजार हेक्टर	३०	९५९	
२) इतर पड	--"	३५	१, ०१४	

पुढे चालु ----

(४) दृष्टिक्षेपात जिल्हा नादेड (चालु)

१	२	३	४	५
६) पिका खालील क्षेत्र			१९८४-८५	१९८८-८९
१) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर		७२०	१७, ८५१
२) दुसोटा क्षेत्र	"		४६	२, ८४१
३) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"		७६६	२०, ६९२
७) ओलीत क्षेत्र			१९७४-८५	१९८८-८९
१) निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर		२	२, ०९१
२) एकूण ओलीत क्षेत्र	"		४	२, ४४८
३) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्रां (अन्न धान्ये)	"		४	१४, ४३५
८) वहित धारण जमीनी			१९७३-८६	१९८८-८९
१) २ हेक्टरा पेक्षा कमी	संख्या "००"		१५३	४५, ४२५
२) २ ते १० हेक्टर	"		१४३	३२, ९७२
३) १० हेक्टरा पेक्षा जास्त	"		५५	२, ४२२
१०) जमीन महसूल वसुली (१९८८-८९)	लाख रुपये		१६	७९२९
११) जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये		५, ०	उ. ना.
१२) पंचायत समित्यांचा उपकर	"		उ. ना.	उ. ना.
(पाच) पशुसंवर्धन			१९८	१९८७
१) पशुधन	संख्या हजारात		१३, १	३३, ८८९
२) गायी व बैल	"		७, ०	१६, ८८२
३) म्हशी व रेड	"		१, ९	४, ६०५
४) मेंढ्या	"		५३	२, ७७४
५) बैलगा	"		३, ५	९, १०३
६) कोंबड्या व चढके	"		३, १	२४, ६२७

पुढे चालु -----

(५) दृष्टिकोणतः जिल्हा नादेड (चालू)

१	२	३	४	५
(सहा) सहकार (१९८९-९०)				
१)	सहकारी संस्था	संख्या	३१४१	९८१४८
२)	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	"-	९४९	१९६६८
३)	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	संख्या हजारात	३१९	७८२०
४)	दुग्ध झाला संस्था	संख्या	५६१	१३३५७
५)	प्राथमिक कृषि पत संस्थानी दिलेली कर्ज	रु. कोटीत	२९	७५०
(सात) जल सिंचन (३०-६-९० रोजी)				
(१) पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्या खालील लाभक्षेत्र				
१)	मोठे प्रकल्प	संख्या	३	२०
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	१५५	उ. ना.
२)	मध्यम प्रकल्प	संख्या	८	१५६
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	१४	उ. ना.
३)	लघू प्रकल्प (पृष्ठ भाग)	संख्या	१७७	१५३०
	लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	३०	उ. ना.
४)	सिंचन विहीरी खाली भिजणारे क्षेत्र	"-	१४	११९६
(आठ) उद्योग (१९८९ अखेर)				
१)	नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	१६१	२६,८१४
२)	नोंदणीकृत चालू कारखाने	"-	१३८	२३,०५७
३)	साखर कारखान्याची संख्या	"-	३	११६
४)	साखर कारखान्यातील साखरेचे उत्पादन	"०००" मेट्रीक टन	५६	२,६२९
५)	सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	३	१२२

पुढे चालू ----

(६) दृष्टिक्षेपात जिल्हा नादेड (चालु)

१	२	३	४	५
(नऊ) वीज				
१)	विज पुरवठा केलेली शहरे व झडी (३१-३-९०)	संख्या	१४९२	३९, ६६१
२)	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	-"-	१४८१	३९, ३५४
३)	वीज पुरवठा केलेले पंप संघ	संख्या हजारात	४३	१४७५
४)	गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या	१२०३	उ. ना.
(दहा) सार्वजनिक आरोग्य (१९८९)				
१)	रुग्णालये	संख्या	१३	७६८
२)	दवाखाने	-"-	५२	१, ८९६
३)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	-"-	५२	१, ५३९
४)	प्राथमिक आरोग्य पथके	-"-	७	८१
५)	स्कात्मिक बालविकास योजना गट	-"-	४	१०५
६)	अंगण वाडोत उपस्थित राहणारी मुले	-"-	उ. ना.	उ. ना.
(अकरा) शिक्षण (३०-९-८९)				
१)	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१८६१	५७, १५८
२)	एक शिक्षकी शाळा	-"-	२१४	उ. ना.
३)	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	३००	१०, ११५
४)	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या	७	२६३
५)	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	-"-	४४	३९
(बारा) दुय्यम शिक्षण				
१)	दुय्यम शाळा	संख्या	२५८	९४८०
२)	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१२१	५६१५
३)	शाळेतील शिक्षक	-"	४	१७५
४)	प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३	३२

पुढे चालू

(७) - दृष्टीक्षेपात जिल्हा-नादेड (चालु)

	२	३	४	५
(तेरा) उच्च शिक्षण (३०-२-८९)				
१) संस्था		संख्या	१३	२६४२
२) एकूण विद्यार्थी		संख्या हजारात	२०	१६७८
(चौदा) अ) प्रौढ शिक्षण (१९८८-८९)				
१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे		संख्या	८६०	२८, ४८८
२) प्रौढांची उपस्थिती		संख्या हजारात	२६	८६१
ब) तांत्रिक शिक्षण				
१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था				
१) शासकिय व शासन सहाय्यित		संख्या	५	११२
२) इतर (खाजगी)		-"	२	९९
(२) शासकिय व शासन सहाय्यित औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामध्ये मंजूर झालेल्या जागा		-"	उ. ना.	४२, ८४४
(३) तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षण				
१) शासकिय व शासन सहाय्यित		संख्या	उ. ना.	१६६
२) इतर (खाजगी)		-"	उ. ना.	५९७
(४) शासकिय, तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता		संख्या हजारात	उ. ना.	१५५
(५) अभियंत्याची संख्या		-"	उ. ना.	उ. ना.
(पंधरा) परिवहन आणि दळणवळण (३१-३-९०)				
१) एकूण रेल्वे मार्ग (लांबी कि.मी.)		कि.मी.	२०८	५४३४
२) रस्त्यांची जोडलेली गावे		संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)		कि.मी.	६९५६	१७२८५२

पुढे चालु---

(८) दृष्टिक्षेपात जिल्हा-नादिड (चालु)

१	२	३	४	५
(पंधरा)	परिवहन आणि दळणवळण (३१-३-९०) (चालु)			
	४) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि. मी	-	२९७८
	५) राज्य महामार्गाची लांबी	-"	१२७१	३०७३७
	६) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	-"	१६२५	३८५३९
	७) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	-"	७९३	३७९८४
	८) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	-"	३२६७	६२६२१
(सोळा)	पिण्याच्या पाण्याचा साठा ८८-८९			
	कठीण गांवाची संख्या	संख्या	२७५	उ. ना.
	१) खेड्यांना केलेला पुरवठा	संख्या	९६	उ. ना.
	अ) नळाचा पाणी पुरवठा	-"	३८	उ. ना.
	ब) कुप नलिका	-"	३६	उ. ना.
	क) विहीरी	-"	३२	उ. ना.
	२) टँक्टर्स किंवा बैलगाडीने पाणी पुरवठा केली जाणारी गावे	-"	उ. ना.	उ. ना.
	३) योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	-"	उ. ना.	उ. ना.
(सतरा)	घर बांधणी (१९८८-८९)			
	१) भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या	संख्या		उ. ना.
(अठरा)	सकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	१) दारिद्र्य रेषे खालील कुटूंबे (१९८२-८३)	लाखात	०. ७७	४१
	२) १९८७-८८ मधील लाभार्थी	संख्या	७०००	१०८७४९
	नवे	-"	२२००	१२९३६९

पुढे चालु -----

(२) दृष्टिक्षेपात जिल्हा नादंड (समाप्त)

१	२	३	४	५
(एकोनिस)	रोजगार हमी योजना १९८९-९०			
	१) रोजगार हमी योजना	कोटी मनुष्य दिवस	उ. ना.	उ. ना.
	२) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम	"-	उ. ना.	उ. ना.
	३) ग्रामीण भूमिहीन रोजगार कार्यक्रम	"-	उ. ना.	उ. ना.
(विस)	आदिवासी कल्याणकारी योजना			
	१) आदिवासी करिता आश्रम शाळा	विद्यार्थी संख्या	उ. ना.	उ. ना.
(एकविस)	मागास वर्गी यासाठी कल्याणकारी योजना			
	१) मागास वर्गीयासाठी वस्ती गृहे	संख्या	१४०	उ. ना.
	२) वस्ती गृहात राहणारे विद्यार्थी	"-	७५६५	उ. ना.
(बावीस)	जिल्हा नियोजन १९८९-९०			
	१) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतुद	समये कोटीत	१२	२१४०
	२) अनुषेध भरन काढण्यासाठी तरतुद	"-	१२	उ. ना.
(तेवीस)	नागरी पुरवठा			
	१) रास्त भावाची दुकाने ८९-९०	संख्या	१६८४	३५१६९
	२) पुरविलेला स्कूप साठा ८९-९०	"०००" मे. टन	उ. ना.	उ. ना.
	३) शासकिय गुदामे ३१-३-९०	संख्या	४८	११७८
	४) साठविण्याची क्षमता	"०००" मे. टन	उ. ना.	७२८

टिप :- उ. ना. = उपलब्ध नाही.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड

- १) नांदेड जिल्हा हा सुरवातीपासूनच पारंपारीक ऐतिहासिक महत्वाचा मानला गेला आहे. गोदावरी ही पवित्र नदि या शहरा पासून वाहत जात असल्याने व तसेच शिखरामाचि देशातील खालसा पंथाचे शेवटचे धर्मगुरु श्री. गुस्नोविंदमिंहजी यांचे स्मरणार्थ बांधण्यात आलेला गुस्दारा हा नांदेड येथे असल्याने ह्या जिल्ह्याने देशाच्या नकाशात महत्वाचे स्थान धारण केले आहे. शिवाय गोदावरीच्या अनेक घाटावर एक एक असे सात गुस्दारा मंदिरे बांधलेली आहेत. येथील दसरा, दिवाळी व होळी मोठ्या उत्साहाने साजरी केली जातात.
- २) १९५६ साली झालेल्या हैद्राबाद राज्याच्या विभागणी नंतर नांदेड जिल्ह्याचा प्रशासकिय विभागणी झालेली नाही.
- ३) नांदेड जिल्हा दक्षिण भारताच्या पठाराच्या भागात वसलेला असल्यामुळे महाराष्ट्रातील समान सपाट जिल्ह्यापैकी हा एक जिल्हा आहे. त्यामुळे या जिल्ह्यात विशेष स्थळ वर्णनाचे वेगळे नैसर्गिक कठीबंध नाहीत. जिल्ह्याच्या दक्षिणेकडील भाग हलकी व माळरान जमिन असल्यामुळे थोडा फार वेगळा आहे. किनवट तालुक्यात उत्तर-पूर्व भाग डोंगराळ बंजर व शेतीसाठी अयोग्य जमिनीचा असल्यामुळे थोडा वेगळा आहे. जिल्ह्याचा उर्वरित मध्य भाग सपाट सुपिक व काळीची जमिन असलेला आहे जिल्ह्यात "भाग अथवा" थानावरी "रेंज" थानावाने ओळखल्या जाणा-या प्रमुख पर्वतराशी आहेत व त्या जिल्ह्याच्या उत्तर पश्चिम ते दक्षिण-पूर्व भागातून गेल्या आहेत. या शिवाय भोकर व हद्गाव तालुक्यात "वाखेड" पर्वत रांगा व कंधार व मुखेड तालुक्यात "बालाघाट" नावाने ओळखल्या जाणा-या लहान पर्वत रांगा आहेत. जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या सुमारे ७.७ टक्के क्षेत्र वनक्षेत्र आहे. या वन क्षेत्राचा बराच मोठा भाग (सुमारे ६३ टक्के) एकट्या किनवट तालुक्यात आहे.
- ४) नांदेड जिल्हा मराठवाड्यातील एकूण सात जिल्ह्या पैकी एक असून महाराष्ट्राच्या दक्षिण-पूर्व सिमेला दक्षिणोत्तर पसरलेला आहे व १८-१५^० ते १९-५५^० उत्तर अक्षांश व ७७-७ ते ७८-१५^० पूर्व रेखांश मध्ये स्थित आहे. नांदेड शहर गोदावरी नद्याच्या डाव्या काठावर वसलेले आहे. नांदेड जिल्ह्याच्या उत्तरेस महाराष्ट्राचा यवतमाळ जिल्हा उत्तर पश्चिमेस परभणी जिल्हा व नैरुत्येस लातूर जिल्हा आहे. जिल्ह्याच्या पूर्वेला व दक्षिण-पूर्व दिशेला आंध्रप्रदेशातील आदिलाबाद व निझामाबाद जिल्हे आहेत जिल्ह्याच्या दक्षिणेला कर्नाटक राज्यातील बिदर जिल्ह्याच्या संतपूर तालुका आहे. गोदावरी नदी जिल्ह्यातून पश्चिमेकडून पूर्वेकडे वाहते.
- ५) जिल्ह्याचे एकूण क्षेत्रफळ १०,५०२ चौ. कि.मी. असून ते महाराष्ट्र राज्याचे ३.४१ एवढे आहे. या क्षेत्रफळापैकी २११.१ (२.०१) टक्के चौ. कि. क्षेत्र नागरी भागात असून १०,२९०.९ (९७.९९) टक्के क्षेत्र ग्रामीण भागात येते. प्रशासकिय सोयी-चे दृष्टीने जिल्ह्याचे, दोन महसुली उप विभाग पाडण्यात आले असून एक उप विभाग नांदेड येथे असून या अंतर्गत (१) नांदेड, (२) हद्गाव (३) किनवट (४) भोकरतालुके आहेत तर दुसरा उप विभाग देगलूर येथे असून त्याखाली (१) देगलूर (२) बिलोली (३) मुखेड (४) कंधार हे तालुके आहेत. प्रत्येक उप विभागा करिता स्वतंत्र असे एक उप-जिल्हाधिकारी कार्यालय आहेत. तालुक्यातील ग्रामीण क्षेत्रा संबंधीत पंचायत समिती अंतर्गत असून अशा ८ पंचायत समित्या नांदेड येथील जिल्हा परिषदच्या प्रशासकिय नियंत्रणा खाली आहेत.

६) जिल्हयात एकूण १४८१ गावे असून त्यापैकी ५६ गावे ओसाड आहेत. एकूण १२२९ ग्रामपंचायती पैकी १०१९ स्वतंत्र व २१० गट ग्रामपंचायती आहेत. जिल्हयाच्या १३ नागरी क्षेत्रांपैकी नांदेड शहरासाठी "अ" वर्ग नगर पालिका, अतुळ बाकीच्या १२ म्हणजे मुखेड, हदगाव, किनवट, उमरी, बिलोली, धर्माबाद, कौंडलवाडी, देगलूर, मुखेड, कंधार, लोहा आणि वाघाळा हे "क" वर्ग नगर परिषदा आहेत. जिल्हयात एकूण १३ कृषि उत्पन्न बाजार समित्या असून त्या पैकी नांदेड तालुक्यात दोन, भोकर तालुक्यात दोन, कंधार तालुक्यात दोन व बिलोली तालुक्यात तीन आणि हदगाव, किनवट, देगलूर मुखेड या तालुक्यात प्रत्येकी एक या प्रमाणे आहे.

७) नांदेड हे शहर जिल्हा मुख्यालय असून येथे केंद्र शासनाची व राज्य शासनाची व तसेच अनेक निमशासकिय महामंडळाचे सर्व कार्यालये असून मराठवाडा विद्यापिठाचे उप केंद्र आहे.

भूविज्ञान

८) या जिल्हयाच्या भूगर्भात महत्वाचे व उल्लेखनिय असे खनीज पदार्थ आढळत नाहीत किनवट तालुक्याच्या काही भागात फक्त प्रतीच्या चुनखडीचे साठे आढळतात ही चुनखडी एक सारखी प्रतीची नसते व वाळू मिश्रीत असते. बांधकामासाठी लागणारी वाळू, वाळूचे मोठे गोटे व चिटासाठी लागणारी विशिष्ट प्रकारची माती मात्र जिल्हयात आढळते.

नदी नाले

९) जिल्हयातून वाहणा-या महत्वाच्या नद्या, गोदावरी, मांजरा, मन्याड, सरस्वती, पेंनगंगा, आसना, सिता व लेंडी या आहेत. गोदावरी नदी ही जिल्हयातील प्रमुख नदी असून ती जिल्हयात पश्चिमेकडून प्रवेश करते व जिल्हयाच्या मध्य भागातून पूर्वेकडे वाहते व आंध्रप्रदेशातील निझामाबाद जिल्हयात प्रवेश करते. गोदावरी नदीची सदांत मोठी उपनदी असलेली मांजरा नदी दक्षिणे कडून उत्तरेकडे वाहते व जिल्हयाची व आंध्रप्रदेशाची हद्द पार करते. मन्याड नदी कंधार तालुक्यातून पश्चिमेकडून पूर्वेकडे वाहते व एकिकडे मुखेड व देगलूर तालुक्याची नैसर्गिक हद्द कायम करते. तर दुसरीकडे बिलोली तालुक्याची हद्द बनते सरस्वती नदी वाखेड पर्वत राशीतून उत्तरे कडून दक्षिणेकडे जिल्हयाच्या पूर्वे कंडील भागातून वाहते व माळकवठा गावाजवळ गोदावरी नदीत मिळते. पूर्वेकडे वाहनारी आसना नदी नांदेड पासून १ किलो मिटर अंतरावर गोदावरी नदीच्या डाव्या किना-यावर गोदावरी नदीला मिळते. लेंडी नदी देगलूर तालुक्यात पश्चिमेकडून पूर्वेकडे वाहते व ती अशातः दक्षिणेकडील सिमे बरोबर वाडते व नंतर थोडी उत्तरेकडे मार्ग बदलून देगलूर तालुक्यातून वाहत जात मांजरा नदीला मिळते. पेंनगंगानदी जिल्हयाची उत्तरेकडील हद्द कायम करते व पूर्वेकडून वाहत जाऊन यवतमाळ जिल्हयातील वधा नदीला मिळते कमी महत्वाची सिता उत्तरेकडून निघून गोदावरी नदीला येऊन मिळते. जिल्हयातील बारमाही वाहना-या नद्या गोदावरी, मांजरा, मन्याड व पेंनगंगा या आहेत. या जिल्हयात उल्लेखनिय असे तळे नाहीत.

हवामान व पर्जन्य

१०) हवामानाचे दृष्टीने वर्षाचे तीन भाग पडतात जून ते सप्टेंबर या महिण्यात हवा साधारण उष्ण असली तरी पावसाळी वातावरणामुळे त्यात थोडा गारवा असतो. ऑक्टोबर ते फेब्रुवारी ह्या महिण्यात हवा कोरडी व थंड असते. ऑक्टोबर महिण्यात मात्र दिवसा उन्हाळी तापते परंतु सायंकाळी पासून सकाळ पर्यन्त हवा थोडी थंड असते.

हवामान व पर्जन्य (वात)

नोव्हेंबर ते जानेवारी या महिन्यात अधून मधून कांढि दिवस थंडीची लाट येते आणि तुरळक पाऊस पडतो. मार्च ते मे या महिन्याचे हवामान उष्ण उष्ण व कोरडे असते. एप्रिल या महिन्याचे दुस-या पंधरवाड्यातील तपमानात वाढ होते परंतु बाराही महिन्यात रात्री त्या मानाने सुसह्य असतात. एकंदरीत जिल्ह्याचे हवामान सुसह्य व उत्सावर्धक असते.

११) नांदेड येथील केंद्रात तपमान व पर्जन्य मापक यंत्र बसविले असून १९८९ वर्षात तेथे किमान १३.४ सेल्सिअस तपमानाची व कमाल ४२.२ सेल्सिअस तपमानाची नोंद करण्यात आली.

१२) जिल्ह्यात लोकांचा शेती हा प्रमुख धंदा असून बहुतांश शेती ही पावसावर अवलंबून आहे. जिल्ह्यात एकंदरीत पावसाचे प्रमाण कमी असून ते अनिश्चित असल्याने जिल्ह्यात अधून मधून दुष्काळी परिस्थिती निर्माण होते. जिल्ह्यातील पावसाचे सरासरी प्रमाण १०२२ मी.मी. आहे. १९८९ या वर्षात जिल्ह्यातील सर्व तालुक्यात जिल्ह्याच्या सामान्य पर्जन्य पेक्षा जास्त पावसाची नोंद झाली. जिल्ह्यात सर्वात जास्त म्हणजे २१०६ मि. पावसाची नोंद भोकर तालुक्यात तर सर्वात कमी म्हणजे १८१ मी.मी. नांदेड तालुक्यात झाली.

जमीनीचा प्रकार

१३) जिल्ह्यातील जमीन सर्व श्वेदारणपणे काळी, सुपीक व कसदार अशा स्वभावाची आहे. जिल्ह्याच्या सर्व तालुक्यात काळीची जमीन आहे. या जमीनीत कॅलशियम, मॅग्नेशियम व काड्रोनटसचे प्रमाण अधिक आहे. परंतु नायट्रोजन, पोटॅश, फॉस्फेट व ह्यूमसेचे प्रमाण कमी आहे. या जमीनीत ओलावा व आर्द्रता टिकवून ठेवण्याची फार मोठी क्षमता असल्यामुळे जिल्ह्यातील कमी पावसाच्या भागात अशी जमीन उपयुक्त ठरते. उत्तम प्रतीची काळीची जमीन गोदावरी नदी व तिच्या उप नद्यांच्या काठाकाठाने अरुंद पट्ट्यात आढळते. चांगल्या प्रतीची काळीची जमीन मांजरा व मऱ्याड नदीच्या काठाकाठाने बिलोली तालुक्यात आढळते. तर बिलोली तालुक्यात इतरत्र ती हलक्या प्रतीची व मोकळ्या दगडाने झाकलेली अशा प्रकारची आहे. नांदेड तालुक्यातील जमीन मुख्यतः भारी काळीची व गाळ साचलेली आहे. टेकड्यांच्या पायथ्याशी लागून असलेल्या भागात मात्र काळीची जमीन दूर्मिळ असून तेथील जमीन फारच हलक्या प्रतीची आढळते. देगलूर तालुका जिल्ह्यातील सर्वात लहान तालुका असला तरी उत्तम प्रतीची काळीची जमीन त्या तालुक्याला लाभलेली आहे. तालुक्याच्या पश्चिमेकडील थोड्याशा भागा व्यतिरिक्त तालुक्यातील सर्व जमीन उच्च प्रतीची व रब्बी पीकासाठी योग्य अशी आहे. ऊंधारचा अर्धा तालुका काळीची व भारीची जमीन असलेला आहे. व त्या भागात रब्बीची पिके घेतली जातात उर्वरीत अर्धाभागात टेकड्या, लहान झुडपे व हलकी जमीन आहे. तेथे खरीप पिके घेतली जातात, हदगाव तालुक्यातील जवळपास तीन चतुर्थांश जमीन विशेषतः पेनगणेच्या काठा जवळची जमीन सुपीक आहे. तालुक्याच्या दक्षिणेकडील टेकडी जवळच्या जमीनीत थोडा क्षारयुक्त पदार्थ मिसळला असल्याचे आढळते. बाकीच्या भोकर व किनवट या दोन तालुक्यात ही टेकड्या व माळरानाचा भाग वगळून इतर सर्व जमीन काळीची व भारीची आहे.

जमीनीचा प्रकार (चालु).

- ४ -

१४) मागील काही वर्षांत पर्जन्यमान कमी झाल्याने भूगर्भातील पाण्याची खाली खाली जात आहे. जिल्ह्यात जमीनी खालील पाण्याचा थर वेगवेगळ्या ठिकाणी वेगवेगळ्या अंतरावर म्हणजे जमीनी पासून तर्कसाधारणपणे १८ फुट पासून २०० फुट पर्यंत आली होती परंतु १९८९ साली पावसाची नोंद जिल्ह्याच्या सामान्य पर्जन्यमानापेक्षा बरोच जास्त झाल्याने पावसाची पातळी त्याहून खाली गेली नाही.

३. लोक संख्या

१५) जनगणना व वार्षिक अंदाज

जनगणना १९८१ प्रमाणे जिल्ह्याची एकूण लोक संख्या १७.४९ लक्ष इतकी आहे. १९७१ चे जनगणनेचे तुलनेत दश वार्षिक वाढीचा दर हजारी २५२ येतो. दश वार्षिक वाढीचा दर लक्षात घेता १९८७ व १९८८ वर्षांची जिल्ह्याची अंदाजीत लोक संख्या अनुक्रमे १९.५५ व १९.९१ लाख येते. तालुकावार लोकसंख्येचा विचार करता जिल्ह्याची लोकसंख्येची तालुक्याच्या लोकसंख्येशी टक्केवारी नांदेड २२.१८ टक्के, हदगाव ११.९२ टक्के, किनवट ११.३७ टक्के, भोकर ७.६७ टक्के, बिलोली १५.२१ टक्के, कंधार १५.२४ टक्के, देगलूर ७.४३ टक्के व मुखेड ८.९८ टक्के अशी येते.

घनता

१६) नांदेड जिल्ह्याचे क्षेत्राफळ महाराष्ट्राचे क्षेत्राफळाचे ३.४१ टक्के आहेत तर तसेच लोकसंख्येची टक्केवारी २.७९ येते. १९८१ चे जनगणनेत जिल्ह्यात दर चौ.की.मी. मागे १६७ लोकसंख्या येते तर महाराष्ट्रात हेच प्रमाण २०४ आहे. ग्रामीण विभागात दर चौ.की.मी. मागे १३८ तर नागरी विभागात दर चौ.की.मी. मागे १५५३ लोकसंख्या येते नागरी विभागात सर्वात जास्त घनता नांदेड (७,४२५) ह्या शहरात आहे. तर सर्वात कमी असलेली नागरी घनताचा भाग (४२३) मुखेड आहे. तर ग्रामीण भागात सर्वात जास्त घनता (१८८) नांदेड तहसील मध्ये आहे. तर सर्वात कमी घनता असलेला (८८) किनवट तहसिल आहे.

१७) ग्रामीण व नागरी लोकसंख्या

जनगणना १९८१ प्रमाणे जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्ये पैकी १४.२१ लक्ष लोक संख्या म्हणजे ८१.२५ टक्के ग्रामीण भागात तर ३.२८ लक्ष लोकसंख्या म्हणजेच १८.७५ टक्के नागरी भागात आहे. एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी ५८.२३ टक्के नांदेड नगर पालिका हद्दीत येते. तर उर्वरित १.३७ लक्ष म्हणजे ४१.७६ टक्के लोक संख्या उर्वरित नागरी क्षेत्रात येते. नांदेड नंतर हदगाव, किनवट, भोकर बिलोली, देगलूर, मुखेड आणि कंधार ह्या नागरी क्षेत्रात अनुक्रमे ०.११, ०.१६, ०.७, ०.३९, ०.२८, ०.१४, व ०.१२ लक्ष लोकसंख्या येते.

स्त्री पुरुष प्रमाण

१८) महाराष्ट्रात दर हजार पुरुषा मागे ९३७ स्त्रीया हे प्रमाण १९८१ चे गणने प्रमाणे आहे तर नांदेड जिल्हयात ते दर हजार पुरुषा मागे ९६० स्त्रीया असे आहे. नागरी व ग्रामीण भागाचा विचार करता नागरी भागातील हे प्रमाण ९१८ स्त्रीया असे आहे तर ग्रामीण भागात तसेच प्रमाण ९६९ स्त्रीया असे येते. ग्रामीण व नागरी भागातील दर हजार पुरुषा मागील स्त्रीयाचे प्रमाणात उल्लेखनिय फरक आहे.

अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती

१९) जनगणना १९८१ प्रमाणे जिल्हयात अनुसूचित जातीची एकूण लोकसंख्या १ लक्ष ९८ हजार इतकी आहे. एकूण लोकसंख्येशी अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी ११.३० टक्के येते. महाराष्ट्रात अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी ७.१४ आहे. महाराष्ट्राशी तुलना करता जिल्हयातील अनुसूचित जातीचे प्रमाण जास्त आहे.

अनुसूचित जमातीची १९८१ चे जनगणने प्रमाणे जिल्हयात १ लक्ष ७८ हजार लोकसंख्या आहे. तिची टक्केवारी एकूण लोकसंख्येशी १०.१९ येते. महाराष्ट्राची टक्केवारी ९.१९ आहे. जिल्हयात सर्वात जास्त म्हणजे किनवट तहसिल मध्ये अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या ५१ हजार इतकी आहे. त्याचे प्रमाण २८.६५ येते.

कामकऱ्यांची संख्या

२०) कामकऱ्यांचे व्याख्येत १९८१ चे जनगणनेत पुनः बदल करून सिमात काम करणाऱ्यांच्याने निर्माण केली आहे. पेशाचे पोटी ज्याला वर्षभर किंवा वर्षातील आधी काळ काम मिळाले. त्याला कामकरी ही संज्ञा वापरण्यात आली. अर्थात स्वयंरोजगार करणारे शेतकरी कुटीर उद्योगांत काम करणारे व्यापारी इत्यादींची गणना कामगारात झाली. ह्या उलट वर्षातील एक दिवस अथवा कांही दिवस किंवा रोज कांही वेळेत पेशाचे बदल्यात ज्याने काम केले त्याला सिमात कामकरी धरण्यात आले.

जनगणना १९८१ प्रमाणे जिल्हयात एकूण ७.१० लक्ष कामकरी आहेत. म्हणजेच एकूण लोकसंख्येशी कामकऱ्यांची टक्केवारी ४०.६० टक्के येते. सिमात कामकरी ह्या गणने प्रमाणे १.५३ लक्ष म्हणजे ८.७७ टक्के आहेत. महाराष्ट्रात कामकऱ्यांची व सिमात कामकऱ्यांची टक्केवारी १९८१ चे गणने प्रमाणे अनुक्रमे ३८.७१ व ३.८५ आहे.

जनगणना १९८१ मध्ये कामकऱ्यांचे ९ वर्गांत वर्गिकरण न करता फक्त शेतकरी, शेतमजूर, घरगुती उद्योग वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्ती इत्यादी व इतर ज्यात पशु संवर्धन जंगलकाम, मच्छिमारी, शिकार, फळेमळबागा, आणि तंतुसम संबंधी क्षेत्रा तसेच खाण व दगडकाम करणाऱ्यांचा समावेश आहे. त्या प्रमाणे बांधकाम, व्यापार, व वाणिज्य परिवहन, साठवण व दळणवळण, घरगुती उद्योग खरीज वस्तू निर्माण, प्रक्रिया व दुरुस्ती व इतर धंद्याचा समावेश आहे. असे चार वर्गांतच वर्गिकरण करण्यात आलेले आहे. जिल्हयात शेतकरी व शेत मजुरांचे प्रमाण जास्त आहे. नांदेड शहरात थोड्या फार प्रमाणात लघु व कुटीर उद्योग धंदे आहेत. जिल्हयातील एकूण मुख्य ग्रामीण कामकऱ्यांची टक्केवारी अशी

कामक-यांची संख्या (चालू)

शेतकरी ४४.८९ टक्के, शेतमजूर ३९.९३ घरगुती उद्योग वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्ती १.२२ टक्के व इतर १३.२६ टक्के नागरी विभागातील कामक-यांची हीच टक्केवारी अनुक्रमे ११.११ टक्के, १६.०७ टक्के, ३.२४ टक्के, व ७३.४४ टक्के येते.

व्योगतानुसार लोक संख्या

२१. लोक संख्येची व्योगतानुसार १९८१ जनगणे प्रमाणे ८ गटात विभागणी करण्यात आलेली असून त्यानुसार (१) ० ते १४ व्योगटामध्ये ४२.७३ टक्के (२) १५ ते १९ व्योगटात ७.८६ टक्के (३) २० ते २४ व्योगटामध्ये ७.८१ टक्के (४) २५ ते २९ व्योगटामध्ये १२.३९ टक्के (५) ३० ते ३९ व्योगटामध्ये ६.५५ टक्के (६) ४० ते ४९ व्योगटामध्ये ९.१६ टक्के (७) ५० ते ५९ व्योगटामध्ये ६.०९ टक्के (८) ६० चे वर या व्योगटामध्ये ६.७१ टक्के व राहिलेली ०.७२ टक्के लोकसंख्या अनिर्दिष्ट व्योगटात मोडते. वरील विवरणावरून असे दिसून येईल की १५ ते ५९ या व्योगटातील ४९.८६ टक्के लोकसंख्या हे काम करण्या लायक असून ५०.१४ टक्के लोकसंख्या काम न करण्या योग्य आहे.

साक्षरता प्रमाण

२२. जिल्ह्यात १९८१ च्या जनगणेनुसार साक्षरतेची २९.७८ टक्के असून तीच महाराष्ट्राची ४७.१८ टक्के आहे साक्षरतेचे प्रमाणात ग्रामीण व नागरी भागात फारच तफावत असून नागरी भागाची टक्केवारी ४८.९० टक्के असून ग्रामीण भागासाठी ती २५.३७ टक्के अशी आहे. नागरी भागामध्ये साक्षरतेची सर्वात जास्त टक्केवारी नांदेड शहराची सर्वात कमी कुंडलवाडी येथील असून अनुक्रमे ५३.८९ टक्के व २७.१५ टक्के अशी आहे. ग्रामीण भागात सर्वात जास्त टक्केवारी नांदेड या तालुक्याची असून सर्वात कमी देगलूर तालुक्यामध्ये असून ती अनुक्रमे २९.०९ टक्के व २२.५० टक्के अशी आहे. ग्रामीण भागात पुरुषांची सर्वात जास्त टक्केवारी हदगांव या तालुक्यात असून सर्वात कमी देगलूर तालुक्याची असून ती अनुक्रमे ४२.७३ टक्के व ३४.४४ टक्के अशी आहे. तर लिंगांच्या बाबतीत ग्रामीण भागातील साक्षरतेची टक्केवारी सर्वात जास्त हदगांव तालुक्यात असून कमी मुखेड तालुक्यात आहे. ती अनुक्रमे १४.९६ टक्के व ९.७१ टक्के आहे. थोडक्यात म्हणजे ग्रामीण भागातील साक्षरतेची टक्केवारी देगलूर तालुक्यात सर्वात कमी आहे.

निवासीपयोगी घरे व कुटूंबे

२३. जनगणना १९८१ प्रमाणे जिल्ह्यात निवासीपयोगी एकूण ३.०५ लक्ष घरे असून ह्या घरातून २.०८ लक्ष कुटूंबे राहत होती १९७१ चे जनगणेने प्रमाणे ८६.५६ टक्के कुटूंबे मालकीचे घरात व १३.४४ टक्के कुटूंबे भाड्याने घरात राहत होती.

वने

२४. सन १९८४-८५ या वर्षाचे झूतू व पिके या अहवाला नुसार जिल्ह्यात एकूण ९२,२०० हेक्टर क्षेत्रा जंगलव्याप्त असले तरी या मधील थोड्या फार क्षेत्रातील हलक्या प्रतीचे आहे. एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या विचार केल्यास जंगलव्याप्त क्षेत्रा फक्त ८.९२ टक्के एवढे असून महाराष्ट्रातील जंगलव्याप्त १७.४६ टक्के क्षेत्रा पेक्षा खूपच कमी आहे. पर्यावरणाचा समतोल राखण्याच्या दृष्टीने जंगलव्याप्त क्षेत्रा जवळ जवळ २३ टक्के एवढे असून जंगल खालील क्षेत्रा वाढविणे आवश्यक आहे.

वने (चालु)

हे जंगलव्याप्त क्षेत्रा वाढविण्याचे दृष्टीने वने आणि सामाजिक वनीकरण खाते हे प्रयत्न करित असले तरी अद्याप म्हणाची तशी वाढ झालेली नाही. किनवट तालुक्यात जंगलव्याप्त प्रदेशाची टक्केवारी जिल्ह्यात सर्वात जास्त असून ६२.६८ टक्के व त्या खालोखाल भीकर १४.४२ टक्के, हदगांव १२.९० टक्के, नांदेड १.३० टक्के कंधार १.६२ टक्के बिलोली २.८१ टक्के, मुखेड ३.७९ टक्के व सर्वात कमी देगलूर तालुक्यात असून हे फक्त ०.९७ टक्के स्वटे आहे. वरील आकडेवारी वरून असे दिसून येईल की नांदेड, बिलोली, देगलूर, मुखेड व कंधार या तालुक्यातील जंगल वाढीचे विशेष प्रयत्न होणे आवश्यक आहे.

२५) नांदेड जिल्ह्यातील जंगलापामून १९८९-९० या वर्षात वन उत्पादनाच्या विक्री पासून एकूण १ कोटी ४० लाख ६१ हजार रुपयांचे उत्पादन मिळाले त्यापैकी मुख्य उत्पादन म्हणजे पारतोच्या व जळाऊ लाकडाच्या विक्री पासून ११ लाख ५ हजार रुपयांचे व गण वन उत्पादने बांबू, गवत, विडीची पाने आणि इतर विक्री पासून १ कोटी २२ लाख ५६ हजार रुपयांचे उत्पादन मिळाले.

३. शेती

जमिनीचा प्रकार

२६) जमिनीच्या वापराबद्दलची व पिका खालीज असलेले प्रत्यक्ष क्षेत्राची आकडेवारी प्रकाशनाच्या संदर्भिय वर्षा करिता लवकर उपलब्ध होत नसल्याने त्यांची स्वस्माची १९८४-८५ या वर्षाची आकडेवारी संदर्भासाठी विचारात घेण्यात आली आहे.

जिल्ह्याच्या एकूण १०.३३ लक्ष हेक्टर क्षेत्रापैकी ०.९२ लक्ष हेक्टर हे वनक्षेत्र असून त्याची एकूण क्षेत्रापेक्षाही टक्केवारी ८.९२ टक्के आहे. शेती योग्य नसलेले एकूण क्षेत्र ०.६२ लक्ष हेक्टर असून पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवडी लायक परंतु पडीत जमीन ०.९३ लक्ष हेक्टर चालुपड व इतर पड ०.६५ लक्ष हेक्टर आणि निव्वळ कसलेले क्षेत्र ७.२० लक्ष हेक्टर असे आहे. लागवडी लायक पडीत जमीनी पैकी जवळ जवळ ०.६४ लक्ष हेक्टर क्षेत्र हे कायम गुरे चरण क्षेत्र असून जिल्ह्यात असलेल्या एकूण गोजातीय पशुधन याचिशी त्याचे प्रमाण ०.०७ हेक्टर स्वटे असून ते फारच कमी आहे. असे असले तरी या जनावरांच्या चा-याचा प्रश्न इतर पडीत जमीनीमुळे थोड्या प्रमाणात सुटण्यास मदत एकूण ७.२० लक्ष हेक्टर निव्वळ लागवडी खालील प्रत्येक माणसी प्रमाणे ०.४१ हेक्टर असे पडते आणि सर्वसाधारण पीक परिस्थिती प्रमाणे व अवलंबविण्यात येणा-या सुधारित शेती पध्दतीमुळे ते पुरेसे आहे असे वाटते. जिल्ह्यात पावसाचे प्रमाण जरी ठिक असले तरी ब-याच वर्षी पाऊस वेळेवर तसेच पुरेसा पाऊस नसल्यामुळे तसेच ओलीत क्षेत्रांचे प्रमाण कमी असल्यामुळे दुबार पिकाखालील क्षेत्र कमी आहे. पाऊस वेळेवर व समप्रमाणात पडल्यास जिराईत जमीनीवर पण दुबार पिके घेतली जातात.

वहीत धारण केली जमीन व वहीत खातेदार

२७) सन १९८५ चे कृषि गणने नुसार जिल्ह्यात ३, १२, ३२४ खातेदार असून त्यांनी धारण केलेली जमीन ८, २४, २५८ हेक्टर स्वटी आहे. या खातेदारा पैकी एक हेक्टरचे जात जमीन धारण करणारे एकूण ६६२३३ खातेदार असून त्यांनी धारण केलेली जमीन फक्त ३३, ९१५ हेक्टर आहे. त्याच प्रमाणे १ ते २ हेक्टर पर्यंत जमीन धारण

वहीत धारण केलेली जमीन व वहीत खातेदार (चालु)

करणारे एकूण ९१, ९४९ खातेदार असून त्यांचे कडे १, ३३, ३७४ हेक्टर एवढी जमीन आहे. याचाच अर्थ असा की जिल्ह्यात एकूण १५८१८२ अत्यल्प व अल्प भूधारक असून त्यांनी १, ७३, २८० हेक्टर जमीन धारण केलेली आहे. अल्प व अत्यल्प भूधारकांचे एकूण ज्ञा खातेदारांशी प्रमाण ५०. ६४ टक्के त्यांचे कडे असलेल्या जमीनीचे प्रमाण फक्त २१.०२ आहे.

तक्ता क्रमांक १

वहीत जमीन धारण दाखविणारा तक्ता व त्याचे प्रमाण

अ. जमीन धारण क्र. हेक्टर	एकूण खातेदार	एकूण धारणा केलेली जमीन	एकूण खातेदारांशी प्रमाण	एकूण जमीनीशी प्रमाण
१	२	३	४	५
१. ०.० ते १.०	६६, २३३	३९, ९०६	२१. २१	४. ८४
२. १.० ते २.०	९१, ९४९	१, ३३, ३७४	२९. ४४	१६. १८
३. २.० ते ५.०	१, १४३, २३	३, ४८, ७०१	३६. ६०	४२. ३०
४. ५.० ते १०.०	३४, ३४९	२, २९, ६१३	११. ००	२७. ८६
५. १०.० ते २०.०	५, २२३	६६, ०१४	१. ६७	८. ०१
६. २०.० पेक्षा जास्त	२४७	६, ६५०	०. ०८	०. ८१
	३, १२, ३२४	८, २४, २५८	१००. ००	१००. ००

वरील तक्त्यावरून असे दिसून येईल की ५ ते १० हेक्टर जमीन धारकांचे प्रमाण ११.०० टक्के असून त्यांनी धारण केलेल्या जमीनीचे एकूण जमीनीशी प्रमाण जवळपास २८ टक्के आहे. तर १० ते २० हेक्टर धारकांचे प्रमाण १. ६७ टक्के व त्यांनी धारण केलेल्या जमीनीचे प्रमाण ८.०१ टक्के आहे. जिल्ह्यात २० हेक्टर पेक्षा जास्त जमीन धारण करणारे २४७ खातेदार असून त्यांचे एकूण खातेदारांशी व धारण केलेल्या जमीनीचे प्रमाण अनुक्रमे ०. ०८ टक्के व ०. ८१ टक्के असे आहे.

पिके व पीक पध्दती.

२८) या जिल्ह्यात खरीप आणि रब्बी ही दोन्ही पिके घेतली जात असून खरीप हंगामामध्ये संकरीत ज्वारी, बाजरी, तूर, मूग, उडीद आणि कापूस तसेच भूईमूग ही पीके प्रामुख्याने घेतली जातात. तर रब्बी हंगामामध्ये ज्वारी, गहू, हरारा, करडी ही पीके प्रामुख्याने घेतली जातात. बारमाही पिकामध्ये उस आणि केळी ही पीके मुख्य असून जेथे ओलीताची सोय आहे अशा क्षेत्रात उन्हाळी भूईमूग, गहू, सूर्यमूग ही पिके घेतली जातात. भाजीपाला आणि फळे ही पिके जेथे पाण्याची सोय आहे अशा ठिकाणी सर्व साधारणपणे वर्षभर घेतली जातात.

२९) जिल्ह्यात १९८४-८५ या वर्षी लागवडी खाली असलेल्या क्षेत्राचे अभ्यासावरून असे दिसून येते की एकूण लागवडी क्षेत्रापैकी ज्वारीचे ३८. २५ टक्के गहूचे ४. १० टक्के, तांदूळाचे ४. ५७ टक्के आणि बाजरीचे ०. २९ टक्के क्षेत्र होते तर एकूण तुणधान्ये खाली ४७. ३९ टक्के क्षेत्र होते. एकूण कडधान्याचे क्षेत्र १३. ७५ टक्के असे होते. एकूण खाद्य पीकाचे प्रमाण ६४. ४३ असून कापूस ३०. १६ टक्के होते.

पिके व पीक पध्दती (चालु)

३०) व्यापारी पिकामध्ये प्रामुख्याने कापूस आणि उस ही पिके घेतली जात असून गेल्या कांही वर्षांत साखर कारखान्याची संख्या वाढत आहे.

पिक उत्पादन व मुख्य पिकाचे उत्पन्नाचे प्रमाण

३१) जिल्ह्यातील जमीन सर्वसाधारणपणे काळी, सुपीक व कसदार अशी स्वस्माची आहे. जिल्ह्याच्या सर्व तालुक्यांत काळीची जमीन आहे. पाउस पुरेसा व मागील वर्षाचे तुलनेत व वेळेवर झाल्याने उत्पन्नाचे प्रमाण चांगले वाढल्याचे दिसून येते. गेल्या वर्षांत आ. (वृष्टीमु.) १९८९-९० या वर्षी तुणधान्ये उत्पादन घसरून ४.७४७ लक्ष म. टन एवढे तर कडधान्याचे उत्पादन ०.७३ लक्ष टन एवढे झाले, कपाशीचे उत्पादन ३२४००० गासड्या तर उसाचे उत्पादन ड्रेड केनच्या स्वस्मात ८११२०० टन एवढे झाले आहे. उत्पादनाचे मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी प्रमाण पुढील प्रमाणे आहे. गहू १०६७ किलो, ज्वारी ३४९ किलो, बाजरी ६२५ किलो तर ९०८ किलो, उडीद ३२९ किलो, मूग ३४९ किलो, भूईमूग (रब्बी) १३७२ किलो ड्रेडलेन ७५८१३ किलो कापूस (लीट) १७१ किलो असे असून ते महाराष्ट्राच्या सरासरी उत्पन्नाचे तुलनेत कमी आहे. गेल्या कांही दिवसांमध्ये संकरित बियाण्याचे आणि रासायनिक खताचा वापर यामुळे उत्पन्नात वाढ झाली आहे असे दिसून येते.

सॅन्ड्रिय व रासायनिक खतांचा वापर आणि पिक संरक्षण

३२) जिल्ह्यात सन १९८९-९० या वर्षी एकूण खत वाटप ७१,७२१ मे. टन करण्यात आले आहे त्यापैकी (१) युरीया ५२३०६ मे. टन (२) सुपर फॉस्फेट १५४८५ व (३) पोर्टल ३९३० मे. टन व या सर्व खतांची किंमत १५४३.९३ लक्ष रुपये एवढी होती सन १९८८-८९ मध्ये ६१७०६ मे. टनांचे वाटप करण्यात आले होते. त्या मानाने १९८९-९० मधील वाढ अल्प प्रमाणात झाल्याचे आढळते.

३३) पिक संरक्षणासाठी कृषि खात्यामार्फत योजना राबविण्यात येत असून शेतकरी स्वतःपण या काणी पद्धतार घेऊन आपल्या पिकाचे संरक्षण कितकनाशके औषधे वापरून करतात. या कितक नाशक पवारणी मध्ये कपाशी वरील पवारणीचे प्रमाणे जवळपास ८५ टक्के एवढे असते अल्प व अत्यल्प भूधारकांना कितक रोग प्रतिबंधक उपायासाठी पिक संरक्षण औषधीस ५० टक्के अनुदानावर देण्यात येते.

वखारी व पणन

३४) जिल्ह्यात एकूण १३ कृषि उत्पन्न बाजार समित्या असून त्या अनुक्रमे (१) नांदेड (२) सुदळ (३) हदगांव (४) किनवट (५) भोकर (६) उमरी (७) धर्माबाद (८) कोंडलवाडी (९) नायगाव (१०) देगलूर (११) मुखेड (१२) लोहा (१३) कंधार येथे आहेत या कृषि उत्पन्न समित्या मार्फत सन १९८९-९० या वर्षी १,३०,४१३ टन मालाची उलाढाल करण्यात आली व त्याची एकूण किंमत ६९१०.४८ लाख रुपये एवढी होती. शासना तर्फे आधारभूत किंमती नुसार ज्वारी इ. कृषि उत्पन्नाची खरेदी करण्यात येत असून त्या मालाच्या किंमतीचा वरील उलाढाली मध्ये समावेश केला आहे. कापूस खरेदीसाठी एकाधिकार खरेदी तत्वावर कापसाची खरेदी कापूस महा-मंडळा मार्फत राबविण्यात येत असून १९८९-९० या वर्षी ७६६७.१ क्विंटल कापसाची खरेदी करण्यात आली त्याची एकूण किंमत ४७७६.७२ लक्ष रुपये होती.

वखारी व पणन (चालु)

३५) धान्याची साठवण करण्यासाठी वखार महामंडळाची नादेड येथे १२ गोदामे असून त्यांची क्षमता २२ हजार मे. टन रवटी आहे. या शिवाय जिल्ह्यात शासकिय गोदामे, सहकार क्षेत्रातील गोदामे, मार्केट पेडरेशनची गोदामे महाराष्ट्र वखार महामंडळाची गोदामे व खाजगी अशी मिळून एकूण १८३ गोदामे ज्याची साठविणीची एकूण क्षमता जवळपास ६८ हजार टनपर्यन्त आहे. सर्वांत जास्त म्हणजे १०१ गोदामे हे सहकार क्षेत्रातील असून त्या खालोखाल ४८ शासकिय तर वखार महामंडळाची १२ गोदामे आहेत.

जिल्ह्यात एकूण १३ स्वतंत्र नियंत्रित बाजार पेठा असून त्यांच्या कडे स्वतःची १३ गोदामे व मार्केट आहेत. मार्केट समीत्याकडून शेती मालाची साठवण व शेतकऱ्यांची थांबण्याची सोय, पिण्याच्या पाण्याची सोय इत्यादि सुविधा केली जाते.

भूधार कार्यक्रम

३६) जिल्ह्यात मृदसुधारण विभागातर्फे सर्वकष पाणलोट क्षेत्रा विकास योजनेअंतर्गत जमीनीच्या बाधबंदिस्तीची नाला बंडींग, माला सरळी करण इ. करण्यात येत असून मोठ्या व मध्यम पाटबंधारे क्षेत्रात लाभक्षेत्रा विकास प्राधिकरण विभाग तर्फे जमीन दुरुस्तीची कामे केली जातात. सन १९८९-९० या वर्षी या विभागाने १०० कामे सुरु केली आहेत.

दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रम

३७) ग्रामविकास खात्याचे केलेल्या पाहणी नुसार जिल्ह्यात ७६,५६१ कुटूंबे दारिद्र्ये रेषेखाली असून त्यांचे साठी विविध योजना राबविल्या जातात. या मध्ये कृषि विभागाकडून जिल्हा परिषद मार्फत अल्पभूधारकांना वर्षाचि कालावधी मध्ये प्रत्येक तालुक्या मधून ७० लाभधारकांसाठी जमीन सुधारणा, शेतीची अवजारे बैलगाडी, दुभती जनावरे, पिडीरी यंत्रण विद्युत पंप बसविणे इ. साठी ९६५० रुपये पर्यंत अनुदान दिले जाते. त्याच प्रमाणे विस कलमी कार्यक्रमांतर्गत जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेकडून अल्प भूधारक आणि भूमिहीन मजूर आणि दारिद्र्ये रेषेखालील कुटुंबांना उद्योग व्यवसाय शेती सुधारणा, सिंचनाच्या सोयी उपलब्ध करण्यासाठी तसेच दुभती जनावरे इ. खरेदी करण्यासाठी अर्थ सहाय्य दिले जाते. या योजने अंतर्गत १९८९-९० या वर्षी ६१०७ कुटुंबांना असे अर्थ सहाय्य व अनुदान देण्यात आले. या शिवाय अनुसूचित जाती जमातीसाठी ३० कलमी कार्यक्रम विशेष घटक योजना बिजभांडवल योजना इत्यादी या कार्यक्रमाखाली ८१६१ लाभार्थ्यांना कर्ज व अनुदानच्या स्वरूपात अर्थ सहाय्य देण्यात आले. विशेष घटक योजनेवर १९८९-९० मध्ये रुपये २२६.८० लाख खर्च करण्यात आले.

३८) नादेड जिल्ह्यात मोठ्या प्रकल्पा पैकी पूर्णा प्रकल्प २०००० हेक्टर क्षेत्रा उधर्वेनगंगा प्रकल्प ६९६० हेक्टर क्षेत्रा आलीताखाली येते या शिवाय ९ मध्यम प्रकल्प असून ८ मध्यम प्रकल्पाचे काम पूर्ण झाले आहेत १ मध्यम प्रकल्पांची काम प्रगती पथावर आहे या शिवाय २२३ लघुपाटबंधाऱ्यांची कामे पूर्ण करण्यात आली असून १३,८४१ ओलीताखाली विहीरी आणि ४,२१३ कूप नलिकांच्या.

सिंचन (घालू)

संचनासाठी उपयोग केला जातो. परंतु सन १९८४-८५ वर्षी ४८,५३९ हेक्टर स्वटे क्षेत्रास सिंचनाखाली होते. एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी हे प्रमाण ६.०९ टक्के स्वटे पडते. महाराष्ट्राचे याच काळातील हे प्रमाण १२.५ स्वटे होते. गेल्या कांही वर्षातील दुरूकाळ परिस्थिती मुळे सिंचन प्रकल्पाद्वारे पुरेशे ओलित होऊ शकले नाही वरील ४६५३९ हे ओलित क्षेत्रापैकी या प्रकल्पातून फक्त २३,५७९ हे स्वटे ओलित झाले असून राहिलेले १४,०५३ हेक्टर क्षेत्रा विहीरी पासून ओलित करण्यात आले. एकूण ओलित खालील क्षेत्रापैकी ४८.८४ टक्के क्षेत्रा अन्नधान्य पिकाखालील असून उसाखाली १३.०१ टक्के, कपाशी खाली ६.२९ टक्के, व राहिलेले क्षेत्र फळे, भाजीपाला व इतर पिकाखाली आते.

विशेष उपसा जलसिंचन

३९) लोअर गोदावरी (विष्णूपुरी) प्रकल्प ही एक मोठी उपसाजल सिंचन योजना असून ती नांदेड शहराचे वरच्या बाजूत अंदाजे ८ कि.मी. अंतरावर असलेल्या गावाजवळ ता. व जि. नांदेड येथे असून या प्रकल्पाखाली एकूण सिंचन क्षेत्र २८,३४० हेक्टर येते त्या पैकी नांदेड ६,०९० हे कंधार १८,१७० हे व बिलोली ४,०८० हेक्टर असे आहे. हा प्रकल्प जलसिंचनाच्या सर्वसाधारणपणे उभारण्यात येत असलेल्या प्रकल्पातून वेगळ्या पध्दतीने घेण्यात आला आहे. जलाशयातील २३.२५ क्यूमेक्स पाणी अगोदर ५५ मिटर उंचीवर ८५० आश्रव शक्तीचे इलेक्ट्रीक पंपानी उपसा करण्यात येऊन मग ते पोलादाच्या मोठ्याआकाराच्या उध्दरण नलीका मधून वितरण कुंभापर्यन्त पोहचविण्यात येणार आहे.

४. पशुसंवर्धन

४०) सन १९८७ चे पशु गणने प्रमाणे जिल्ह्यात एकूण ३ वर्षी करिता २.५६ (लक्ष) गायी होत्या पैकी १.१० लक्ष गायी दूध देणा-या होत्या सुधारित म्हणजे संकरीत गायी १९८७ चे गणने प्रमाणे ६ हजार होत्या जिल्ह्यात दुग्ध व्यवसाय हा पुरक व्यवसाय म्हणून शेतकरी व शेत मजुरांना मिळावा म्हणून ग्रामीण विकास यंत्रणे मार्फत १९८६ पासून दुभत्या नायोंचे वाटप होत आहे. या मुळे सध्या दूध उत्पादनात जिल्हा मुक्तायुक्त असून झालेला साडी तर जास्तीचे दूध जिल्ह्या बाहेर जात आहे. याच गणने प्रमाणे तीन वर्षी वरील २.३७ लक्ष बैल होते. दर बैल जोडी मागे १९८४-८५ ला वहीती खाली एकूण क्षेत्राचे प्रमाणे ६.९२ हेक्टर येते. याच गणने प्रमाणे एकूण म्हशी व रेड्याची संख्या २.९५ लक्ष होती. पैकी ३ वर्षी वरील रेडे ३ हजार व म्हशी १.१८ लक्ष होत्या पैकी दूध देणा-या ०.६९ लक्ष होत्या, जिल्ह्यात रेडे शेती कामाला अगर वाहतूक कामाला वापरायची पध्दत नसल्यामुळे रेड्याचे प्रमाण कमी आहे. या आधिका गणनेशी तुलना करता जिल्ह्यात एकूण गायी व म्हशीचे संख्येत ९.०५ टक्के वाढ दिसून येते.

याच गणने प्रमाणे जिल्ह्यात एकूण ३.५२ लक्ष शेंक्या व ०.५३ लक्ष मेंढ्या होत्या मेंढ्यांच्या व्यवसाय जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात नाही मात्र कास्तकार शेंक्या दूधा करिता तसेच मांस मिळविण्या करिता पाळतात. सर्वसाधारणतः बोकड एक वर्षाविरा झाल्यानंतर विक्री केला जातो व तेथून पुढे तो कसायी कारखान्याकडे रवाना होते. जिल्ह्यातील मेंढ्या मध्यम प्रतीच्या असून त्याचे पालन-

मिळणा-या लोकरीचे प्रमाण कमी आहे व लोकरीचा दर्जा फारचांगला नसतो. गणने प्रमाणे जिल्ह्यात कोंबड्या व बदके ३.३४ लक्ष होती कुकूट पालनाचा पुरक व्यवसाय जिल्ह्यात असून फारसा लोकप्रिय नाही. शेतकरी घरी अंडी मिळविण्याकरिता कोंबड्या पाळतात. सुधारित जातीच्या कोंबड्या पाळण्याचे प्रमाण जिल्ह्यात फारच कमी दिसते उन्हाळ्यात रोग आल्यास कोंबड्याचे मृत्यूचे प्रमाण पण जास्तच आहे. मागील गणनेशी तुलना करता कोंबड्या व बदके यांच्या १५.०१ टक्यांची वाढ दिसून येते.

पशु उत्पादन

४१. वर उल्लेखल्या प्रमाणे दुग्ध व्यवसाय हा पुरक व्यवसाय जिल्ह्यात एकूण ५६० दुग्ध सहकारी संस्था आहे. नांदेड येथील शासकीय दुग्ध डेअरीत या संस्था मार्फत दुग्ध जमा होते. सन १९८९-९० वर्षात एकूण ४ कोटी ७८ लाख १४ हजार किंमतीचे १ कोटी १६ लाख ८२ हजार लिटर दुधाची खरेदी सहकारी संस्था मार्फत करण्यात आली या खेरीज घरगुती वापरात शेतकरी दुग्ध ठेवतात तसेच बाहेरील जिल्ह्यातून दुग्ध संकलीत केले जाते. शिवाय शहरातून व खेड्यातून खाजगी दुग्ध विकणारे ही दुधाची विक्री करीत असतात. नांदेड पासून जवळच असलेल्या धनेगांव येथे शासकीय दुग्ध योजने अंतर्गत एक सेंट्रल डेअरी आहे. जिल्ह्यात ४ अधिकृत कत्तल खाने असून-१९८९-९० वर्षात ३०, २४४ जनावरे आणि ११४९७ शेंक्या मंड्यांची कत्तल केली.

जिल्ह्यात कुकूटपालन व्यवसाय मोठ्या प्रमाणावर चालत नाही फक्त अर्धापूर येथे एक शासकीय कुकूट पालन केंद्र आहे. नांदेड शहराला लागणा-या अंड्याचा एकूण पुरवठा पैकी अंडी हैद्राबाद, आंध्रप्रदेशातून आयात होतात.

पशुउपचार सोयी

४२. जिल्ह्यात पशुउपचार सोयी जिल्हा परिषदातर्फे पुरविण्यात येतात. नांदेड येथे शासकीय पशुवैद्यकिय शल्य चिकित्सकालय आहे. जिल्हा परिषदेचे प्रत्येक ७१ पशु वैद्यकिय प्रथमोपचार केंद्र सन १९८९-९० वर्षात हीती व त्यांची एकूण ५.०५ लक्ष जनावरांवर औषधी उपचार केले. या खेरीज जनावरांमध्ये सांथोचे रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्यास लस टोचणीचा कार्यक्रम घेण्यात येतो. बैलाचे खाट्याकरण पण केले जाते. या खेरीज राज्य शासनातर्फे ग्रामीण उपचार केंद्रेही चालविली जातात व केंद्रातून संकरित गायी निर्माण करण्यात करीता कृत्रिम गर्भधारणाचे काम केले जाते. तसेच वैद्यकिय सेवा पण उपलब्ध केली जाते सन १९८९-९० वर्षात १२२ केंद्र कार्यरत होती व जिल्हा-परिषद व ही केंद्रे मिळून २०३३७ गायीना जनावरांना कृत्रिमरित्या गर्भधारणा करण्यात आली व त्यांच्या पासून ३६२१ जनावरांची पैदास झाली. एकूण रुग्णालये, दवाखाने व मदत केंद्रे एकूण विचारात घेतल्यास ९७४० जनावरामागे एक संस्था असे प्रमाणे पडले व ते अजून केंद्रे स्थापल्यास संख्या कमी होऊ शकिल परंतु आधारभूत केंद्रे व इतर केंद्रे विचारात घेतल्यास हे प्रमाण पुरेसे आहे.

विकास कार्यक्रम.

४३. जिल्ह्यात विकास कार्यक्रमांतर्गत वैद्यकिय सेवा उपलब्ध करून देण्या करिता पशुदवाखाने व उपचार केंद्रे यांची सतत वाढ केली जात आहे. तसेच जास्त दुग्ध उपलब्ध होण्या करता संकरित गायी पैदासीचा कार्यक्रम मोठ्या प्रमाणावर.

विकास कार्यक्रम (वातु)

धेतला जात आहे. गोठवलेल्या विर्याचा पुरवठा पूणे येथून होतो. खेरीज गोकुळ ग्रामीण योजना, ग्रामीण विकास यंत्रणा यांचे मार्फत गायी व म्हशीचा पुरवठा होतो. त्याच प्रमाणे वैरण विकास कार्यक्रमही जिल्ह्यात राबविला जातो. दुध संकलना करिता जिल्ह्यात दुग्ध संकलन मार्ग वाढविले जात आहेत खेरीज शासकिय दुग्ध डेअरी योजना मार्फत नांदेड व नरसी येथे दुध नासू नये म्हणून शित केंद्रे पण आहेत. नांदेड येथे मेघ विकास संस्थे मार्फत सुधारित मेंढ्या उत्पादनाचा पुरवठ्याचा कार्यक्रम पण घेण्यात येतो. धनगराचे लोकरीत योग्य भाव मिळावे म्हणून लोकरी खरेदी पण केली जाते. खरेदी झालेल्या लोकरी वस्तू निमोती करिता पुरविला जाते.

५- मत्स्य व्यवसाय

४४) जिल्ह्यात वाहत्या व संचयित गोड्या पाण्यात मत्स्य व्यवसाय केला जातो. मोठ्या व मध्यम प्रकल्पात ही मत्स्यसंवर्धन करून मत्स्य उत्पादन केले जाते. वाहत्या पाण्यात मत्स्यी पकडण्याचा व्यवसाय थोडे दिवसच चालतो. कारण बारा माहि पाणी वाहणा-या नद्या जिल्ह्यात गोदावरी सोडल्यात इतर कांही विशेष नाही. गोदावरी नदी पण कांही ठिकाणी कोरडी पडू लागली आहे. मोठ्या नद्यांची जिल्ह्यातील लांबी जवळ जवळ ७५० कि. मी. एवढी आहे. शिवाय, जिल्ह्यात एकूण ४०३ जलाशय व तलाव असून जलक्षेत्र ४९२७ हेक्टर आहे. पुढील काही वर्षांत ३००० हेक्टरच्यावर अतिरिक्त जलक्षेत्र निर्माण होण्याची अपेक्षा आहे. जिल्ह्यात ५७ मच्छीमार सहकारी संस्था असून त्याचे ३५६१ सभासद आहे. जिल्ह्यात कटला, राहू, मरल, शिंगाळा व साय प्रिस या प्रमुख जातीचे मत्स्येचे संवर्धन करून विक्री केली जाते. वर्ष १९८९-९० मध्ये १४८८ टन मत्स्य पकडली गेली त्याची किंमत १४९ लक्ष रुपये होती.

विकास कार्यक्रम.

४५) जिल्ह्यात कटला रोहू, मृगल, शिंगाळा व सायप्रिस या जातीचे मत्स्यबीज मत्स्य संवर्धन करिता वाटले जाते. या खेरीज मत्स्यी पकडण्या करिता सुधारीत बीटी व नायलन जाळी यांचे वाटप होते. बारळ व कासारखेडा मत्स्यबीज उत्पादन प्रकल्प होती घेण्यात आले असून मत्स्य बीजाची उत्पत्ती पण जिल्ह्यात होणार आहे.

६- विद्युतीकरण व पुरवठा

शहरे व खेड्यांचे विद्युतीकरण

४६) जिल्ह्यामध्ये १९८९-९० अखेर पर्यंत कोणत्याही प्रकारची विद्युत प्रकल्प स्थापन झालेला नाही. मात्र महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळा मार्फत विज पुरविली जाते. मार्च १९८९ अखेर जिल्ह्यातील सर्व नागरी केंद्र व सर्व गांवाची विद्युतीकरण झाले असून त्याची टक्केवारी १०० टक्के येते.

शेती करिता पंपांचे विद्युतीकरण

४७) जिल्ह्यात शेती करिता विजेची मागणी वाढत्या प्रमाणावर आहे मार्च १९९० अखेर ४३३६९ विद्युत पंप बसविण्यात आलेले आहेत. पैकी जास्तीचे पंप विहीरीवर सर्वसाधारण विस्तार कार्यक्रमातून उपलब्ध पैशानुसार विद्युत पुरवठा पंपाना मागणीचे प्रमाण क्रमवारीने करण्यात येतो.

४८) वर्ष १९८९-९० मध्ये एकूण २४, ३६, ६८ हजार कीलो वॉट तास वीज जिल्ह्यात वापरता आली. वापरानुसार टक्केवारी येणे प्रमाणे घरगुती वापर २३.९५ टक्के, शेती ५४.३५ टक्के, उद्योग व सार्वजनिक १२.५२ टक्के, व्यापार ४.९९ टक्के इतर ४.१९ टक्के.

७ - खाणी व कारखाने

खाणी

४९) जिल्ह्यात उल्लेखनिय असे कोणत्याही प्रकारचे खणीज उत्पादन नाही परंतु किनवट तालुक्यातील कांदि भागात हलक्या प्रतीच्या चुनखडीचे साठे आढळतात हो चुनखडी एक सारख्या प्रतीची नसते व वाळू मिश्रीत असते वीट भट्टया करीता माती, बांधकामा करिता वाळू व खडी करीता दगड मात्र जिल्ह्यात उपलब्ध आहेत. महाराष्ट्राच्या मर्फत दाखला देवून वीटा करता माती व बांधकामासाठी वाळू, दगड इ. घेतली जातात.

कारखाने

५०) नांदेड जिल्ह्यात १९८९ मध्ये एकूण १६१ नोंदणी कारखान्या मधून २३ कारखाने बंद होती व सर्व कारखान्याचे मिळून ७४६२ कामगार होते. महाराष्ट्रातील ह्यात कामगारांनी जिल्ह्यातील कामगाराची टक्केवारी ०.७० टक्के येते. जिल्ह्यामध्ये दर लाख लोक संख्येची औद्योगिक कामगाराचे प्रमाणे ४८० असून महाराष्ट्रामध्ये हेच प्रमाणे १६०४ होते. १९८९ मध्ये एकूण कारखान्यापैकी ४६ कारखाने लाकूड कापण्याचे होते. त्यात त्यात फक्त १९२ कामगार होते. त्या खालोखाल कापसाची सरकी काढणे गासडया बांधणारे ३४ कारखाने होते. व त्यात १४८२ कामगार होते. तसेच कापूस पिंजो सूत कातणे विणने व कापड बनविण्याचे १२ कारखाने असून त्यात सर्वात जास्त म्हणजे ३५३० कामगार होते. त्यानंतर लोखंडाच्या सळया, पत्रो, सुया व धातूच्या भांडी बनविण्याचे ६ कारखाने असून त्यात २२० कामगार होते. रासायनिक खते आणि किटक नाशक औषधी द्रव्य तयार करण्याचे २ कारखाने होते. त्या मध्ये २८३ कामगार होते. साखर निर्मिती व शुध्दीकरणाचे ३ कारखाने होती त्यात एकूण १२८६ कामगार होते. जिल्ह्यात लहान उद्योग घटकाचे जवळ जवळ १३०० कारखाने कार्यरत होते त्यात सगळे ८०० कामगार कामावर होते.

विकास कार्यक्रम.

५१) नांदेड जिल्ह्यात मराठवाडा औद्योगिक विकास मंडळाने नांदेड येथे ८१५ ऐकर जमीन असून मंडळा तर्फे आता घर्यस्त एम. आय. डि. सी क्षेत्रात उद्योजकांना २३८ प्लॉटवे वाटप करण्यात आले व त्यापैकी बऱ्याचशा प्लॉट मध्ये कारखाने सुरु करण्यात आले शिवाय सहकार उद्योग वसाहती नांदेड, लोहा धर्माबाद आणि देगलूर येथे आहे. मोठ्या उद्योगांच्या विकासाबरोबर लघू कुटीर उद्योगांची वाढ करण्याचे दृष्टीने जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत प्रयत्न केला जात आहे. स्वयरोजगारासाठी व लघू व कुटीर उद्योगांच्या स्थापनेसाठी, जिल्हा उद्योग केंद्रा मार्फत सर्व प्रकारचे मार्गदर्शन मिळते व राष्ट्रीय कृत्त बँका मार्फत उद्योजकांना कर्ज मिळण्यासाठी शिफारसही केली जाते. जिल्ह्यात सहकार क्षेत्रातील नांदेड, धर्माबाद, लोहा व देगलूर येथे प्रत्येकी एक अशा ४ सहकारी औद्योगिक व मराठवाडा विकास महामंडळाच्या २ लघू औद्योगिक वसाहती किनवट व उमरी येथे आहे.

८ - रस्ते वाहतूक व दळणवळण

रेल्वे

५२) जिल्ह्यात दक्षिण मध्ये रेल्वेची फक्त मिटरगेज लाईन जात आहे. काचीगूडा मनमाड रेल्वे लाईन मुदपड अदिलाबाद लोहमार्ग जिल्ह्यातून जातात व त्याची एकूण लांबी २०८ कि.मी. आहे. नांदेड मनमाड पर्यंत लाईनचे ब्रॉडगेज मध्ये रमांतराचा कार्यक्रम हाती घेतलेला असून त्याची परिपूर्ती उपलब्ध केल्या जाणा-या प्रेक्ष्यावरच आहे. तसेच मराठवाड्याचा सर्वांगीण विकास साधण्याच्या दृष्टीकोणातून नांदेड येथे रेल्वेच्या विभागीय कार्यालयाची लवकर स्थापना करण्यात येणार आहे.

रस्ते.

५३) जिल्ह्यात मार्च १९९० अखेर वर्गिकृत रस्त्यांची लांबी ६९९९ कि.मी. आहे. त्या पैकी १२७१ कि.मी. राज्य महामार्ग आहे. १६२५ कि.मी. प्रमुख जिल्हा रस्ते असून ७९३ कि.मी. इतर जिल्हा रस्ते आहे. शिवाय ४१ किमी. नगरपालिका हद्दीतील रस्ते आहे. खेड्यांच्या रस्त्यांची लांबी ३२६७ कि.मी. आहे. वरील सर्व रस्त्यापैकी १४०० कि.मी. रस्त्यांची डांबरी करण झालेले असून ४६५१ कि.मी. रस्ते खडीचे आहेत ९४९ कि.मी. रस्ते इतर माल वापरून तयार केलेले आहेत. एकूण सर्व रस्ते विचारात घेता जिल्ह्यात १०० चौ. कि.मी. मागे ६६.६५ कि.मी. रस्ते घेतात महाराष्ट्र राज्यात हीच आकडेवारी ५४.१० कि.मी. घेते.

पृष्ठांकित रस्त्यांनी जोडलेली खेडी (१.५ कि.मी. चे आत रस्ता)

५४) जिल्ह्यात एकूण खेड्यापैकी मार्च १९८९ अखेर ८० टक्के खेडी पृष्ठांकित रस्त्यांनी जोडलेले आहे.

नोंदणीकृत वाहने

५५) मार्च १९९० अखेर जिल्ह्यात एकूण २३, ५४९ स्वयंचलीत वाहनांची नोंदणी करण्यात आली वर्ष १९८८ शी तुलना करताही वाढ ९.८४ टक्के घेते एकूण वाहना पैकी ७५.८५ टक्के वाहने दूवाकी, ८.२३ टक्के मालवाहू मोटारी, ५.१६ टक्के जिप्स व मोटारी, उर्वरित १०.७६ टक्के इतर वाहने होती.

माल वाहतूक

५६) जिल्ह्यात मिटरगेज रेल्वे असल्याने मालाची वाहतूक मालमोटारी माफत चालते नांदेड शहर उद्योग धंद्यात विकसीत होते असल्याने मालवाहतूकीची वेग वाढत आहे. नांदेड येथे १०० खाजगी मालवाहतूक यंत्रणा असून जिल्ह्याचे मुख्य ठिकाणी दररोज ५० ते १०० मालमोटारीने मालाची वाहतूक होते.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन

५७) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाच्या १९८९-९० वर्षात नांदेड जिल्ह्यात एकूण ४१५ बस, ४९२ मार्गावर धावत होत्या. रस्त्यावर धावणा-या गाड्यांची सरासरी संख्या ३२७ होती व प्रवासाची दैनिक सरासरी २.१४ लाख होती पावसाळ्यात कांडी मार्ग रस्ते बरोबर नसल्याने कमी केले जाते.

टपाल कार्यालये

६८) जिल्हयात १९९० या वर्षात एकूण ४१८ टपाल कार्यालये होती व २७ तार कार्यालये होती. जिल्हयात सर्व खेड्यांना टपाल सेवा उपलब्ध केली गेली आहे. या कार्यालये कांही फिरती टपाल कार्यालये आहेत तर कांही ठिकाणी अर्ध वेळ कार्यालये आहेत.

दुरध्वनी व दुरध्वनी संयोजन केंद्रे

६९) नांदेड जिल्हयात १९९० अखेर २२ दुरध्वनी संयोजन कार्यालये आहेत एकूण ३९८ दुरध्वनी उभारलेली असले तरी त्या पैकी २०६७ दुरध्वनी नांदेड येथे आहे. त्यानुसार बिलोली किनवट, देगलूर, कंधार; भोकर, हदगांव येथे अनुक्रमे ४३६, ३०४, २६६, २८७, १९१ व २०७ दुरध्वनी आहेत सर्वात कमी दुरध्वनी मुखेड येथे असून त्यांची संख्या १७९ आहेत.

दुर चित्रवाणी

६०) नांदेड येथील दुरचित्रवाणी प्रेक्षेण केंद्र हे १९८४-८५ पासून सुरु झाले आहे. जिल्हयात मार्च १९९० अखेर १०४ चित्रवाणी संघ सार्वजनिक संस्था मधून आहेत.

९ - कामगार व रोजगार

कारखान्यामधील वाद

६१) जिल्हयात १९८८ वर्षात फक्त ३ औद्योगिक संघाचे प्रकरण झाले ज्यामुळे एकूण २,४०० मनुष्य दिवस वाया गेले. दुर्घटनेमुळे मृत्यूचा कोणताही प्रकार न घडल्याची नोंद आहे.

रोजगार

६२) सेवा योजन कार्यालयाचे आकडेवारी नुसार १९८९-९० वर्षात ५६१३७ व्यक्ती कामावर होत्या पैकी २१३१० व्यक्ती शासकिय कार्यालयात, स्थानिक संस्था मधून अथवा निमशासकिय कार्यालयात २२५१३ व्यक्ती कामावर होत्या राहिलेले १२, ३१४ व्यक्ती खाजगी संस्थामध्ये कामावर होत्या

सेवा योजन कार्यालये

६३) नांदेड येथे सेवा योजन कार्यालये असून पदव्युत्तर अभ्यासक्रम पूर्ण केलेल्या उमेदवारां साठी मराठवाडा विद्यापिठात स्वतंत्र्य सेवा योजना कार्यालये आहे. मार्च १९९० अखेर सेवा पटावर नोकरी मागणा-यांची नोंदवलेली संख्या ५६६०९ होती. तर ह्याच वर्षात ५३३ लोकांना सेवा योजना कार्यालया मार्फत नोक-या मिळाल्या

तांत्रिक शिक्षणाच्या सोयी

६४) नांदेड येथे १९८९ वर्षात एक शासकिय तंत्रनिकेतन आणि दोन अभियांत्रिकी महाविद्यालय व एक औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था होत्या. ह्या खेरीज धर्माबाद, हदगांव, भोकर आणि किनवट येथे शासकिय क्षेत्रातील प्रत्येकी एक औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था आहेत. तंत्रनिकेतन मधून सिव्हील, मेकानिकल व इलेक्ट्रीकलच्या शाखाच्या शिक्षण सोयी आहेत.

तांत्रिकी शिक्षणाच्या सोयी (चालू)

तसेच अभियांत्रिकी महाविद्यालया मधून अँगोकेमी स्ट्री व इलेक्ट्रॉन इन्स्ट्रुमेंट शाखांच्या शिक्षण सोयी आहेत.

ग्रामीण भागातील मजुरांना रोजगारी

६५) ग्रामीण भागात लोहार, सुतार यांना सर्वसाधारण २० ते २५ रुपये रोज तर चांभारांना १५ रु. रोज पडत होता. मात्र शेतमजुराचे दरात हंगामानुसार बदल होत जातात. सर्वसाधारण पुस्त्रांना ८ ते १६ रुपये रोज तर स्त्रियांना ७ ते ८ रु. रोज पडतो.

रोजगारहमी योजना

६६) ग्रामीण भागात मागणी नुसार काम देण्याची हमी महाराष्ट्र शासनाने घेतली आहे. त्या नुसार ग्रामीण भागात तळे, लहान व मध्यम पाटबंधाऱ्यांचे धार दाबण्याचे काम, भूतधार, वृक्षारोपण, काम अशी उत्पादक कामे व तसेच ज्या भागात अशी कामे उपलब्ध नसतील तेथे रस्तांची कामे काढली गेली ह्या कामावर मजुरांना ३६.४४ लक्ष मनुष्य दिवस काम १९८९-९० मध्ये पुरविले गेले ह्या कामावर ६ रुपये पासून ते १५ रु. पर्यंत मजुरी मजुरांना केलेल्या कामाचे प्रमाणात मिळाली वर्ष १९८९-९० मध्ये रोजगार हमी योजनावर ७९३ लाख रुपये खर्च जिल्ह्यात झाला.

राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार योजना

६७) ग्रामीण भागात रोजगार निर्मिती करता केंद्रशासन पुरस्कृत जवाहर रोजगार योजना जिल्ह्यात राबविली जात आहे. ह्या करता ग्रामीण भागातील छोटी मोठी बांधकामे काढली गेली सन १९८९-९० वर्षात ८३३.५७ लाख रुपये खर्चून २८.०० लाख मनुष्य दिवस रोजगार निर्मिती केली गेली.

१० - सहकार

संस्था व सभासद

६८) जिल्ह्यात १९८९-९० या वर्षी अखेर एकूण ३१४१ सहकारी संस्था होत्या व त्याचे सभासद ५.१८ लाख होते. ह्या संस्था पैकी ९५६ संस्था पत संस्था होत्या. २१८५ संस्था इतर कार्य करणाऱ्या होत्या पत संस्थांचा व इतर संस्थांची एकूण संस्थांची अनुक्रमे टक्केवारी ३०.४४ व ६९.५६ येते पत संस्था मध्ये मुख्यत्वे शेतती पत संस्था ग्रामीण भागात तर शहरी भागात पगारदारांच्या पत संस्था जास्त आहेत चालू वर्षात ९४९ शेतती पत संस्था होत्या १५३ पगारदारांच्या पत संस्था होत्या शेतती पत संस्था व पगारदारांच्या संस्थात अनुक्रमे ३.१९ व ०.३६ लाख सभासद आहेत. त्यांना २८९५ व ५०६ लाख रुपये कर्ज व वाटप करण्यात आले. बिगर पत संस्थामध्ये एकूण सभासद १७१ हजार आहेत. संस्थांच्या संख्ये प्रमाणे महत्त्वाच्या संस्था व त्याचे सभासद येणे प्रमाणे घरबांधणी ५८७ संस्था सभासद ३६८०४ दुग्ध व्यवसाय संस्था ५६१ संस्था सभासद ३१०३९ मरिछमार ५७ संस्था सभासद ३५६१ कामगार कंत्राट २२८ संस्था सभासद १५१७० शिवाय जिल्ह्यात ३ सहकारी साखर कारखाने असून त्याचे सभासद १५,०३० आहेत. त्याच प्रमाणे ३ सहकारी सूत गिरण्या असून त्याचे सभासद १९७६७ आहेत.

संस्था व सभासद

घरबांधणी संस्थांनी २०० गाळे बांधले, दुग्ध व्यवसाय संस्थांनी ४३५.७१ लाख रुपयांची दुग्ध विक्री केली तर मच्छीमार संस्थांनी ३८.५० लाख रु ची मच्छी पकडली तीन लाख खर कारखान्यातून ३.३९ लाख मे. टन उसाचे गाळण करण्यात आले.

जिल्ह्यात शेतक-यांची पत मागणी पुरवण्या करता जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका असून दि. ३०-६-९० रोजी तीच्या १३७ शाखा कार्यरत आहेत. जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँके मार्फत चालू वर्षात ५६०८ लाख रुपये कर्ज वाटप करण्यात आले जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मुख्यत्वे करून शेतक-यांना सहकारी संस्था मार्फत लघू व मध्यम काळा करता कर्ज पुरवठा करते शेतक-यांच्या जमीनी सुधारण्या करिता दिर्घ कालीन कर्ज पुरवठा भू-विकास बँके मार्फत होतो. जिल्हा भूविकास बँकेच्या प्रत्येक तहसिल मुख्यालयात शाखा आहेत सहकारी वर्ष १९८९-९० मध्ये जिल्हा भूविकास बँके मार्फत शेतक-यांना १५७.६३ लाख रुपयाचे कर्ज वाटप करण्यात आले.

व्यापारी व इतर बँका

अ) व्यापारी बँका

६९. जिल्ह्यात एकूण १६ व्यापारी बँका १९८९-९० या वर्षात कार्यरत होत्या त्या बँकेच्या एकूण १२२ शाखा होत्या या शाखा पैकी २३ शाखा नांदेड येथे व २० शाखा इतर नागरी क्षेत्रात तर ७९ शाखा ग्रामीण क्षेत्रात होत्या नागरी व ग्रामीण क्षेत्रातील व्यापारी बँकेची टक्केवारी ३५.२५ व ६४.७५

ब) सहकारी बँका

७०. जिल्ह्यात एकूण ७ सहकारी बँका १९८९-९० या सहकारी वर्षात कार्यरत असून त्या बँकेच्या एकूण शाखा १३६ होत्या त्यापैकी ३१ नागरी विभागात व १०५ शाखा ग्रामीण विभागात कार्यरत होत्या.

बँकेचा विस्तार

७१. सन १९८९ मध्ये व्यापारी बँकाच्या एकूण १० शाखा उघडण्यात आल्या होत्या सर्व ग्रामीण भागात उघडण्यात आल्या सहकारी बँकेच्या १६ शाखा उघडण्यात आल्या त्या पैकी २ नागरी विभागात व उर्वरित ग्रामीण विभागात उघडण्यात आल्या दर बँकेमागील सरासरी लोकसंख्या

७२. जिल्ह्यात दर व्यापारी बँकेमागील लोकसंख्या १४३३६ येते. मात्र नागरी व ग्रामीण भागात दर बँकेमागे अनुक्रमे ७६२८ व १७९८७ लोकसंख्या येते.

ठेवी व कजाचि प्रमाण

७३. जिल्ह्यात १९८९-९० वर्षात व्यापारी व सहकारी बँकेच्या मिळून ठेवी १३८९५ लाख रुपये होते. तर वाटप केलेले कर्ज रुपये १७५५४ रुपये होते. ठेवी व कजाचि प्रमाण १२६ टक्के येते.

अग्रक्रम विभागात कर्ज पुरवठा

७४. जिल्ह्यातील अग्रिम बँके मार्फत सर्व बँकांना अग्रक्रम कर्ज वाटपाचे लक्ष दिले जाते. १९८९ वर्षात या बँका मार्फत ६०२१ लाख रुपये वाटण्यात आले.

ग्राहक निर्देशांक

७५. नादेड केंद्रचा १९८२ पायाभूत वर्ष धरल्यास मार्च १९९० मध्ये कामगारांचे ग्राहक किंमतीचा सर्व साधारण निर्देशांक २४५ होता तोच मार्च १९८९ करता ८५० होता.

११ - शिक्षणाच्या सोयी

प्राथमिक व माध्यमिक

२२४ माध्यमिक शाळा

७६. जिल्ह्यात एकूण १८६१ प्राथमिक शाळा/व ३४ उच्च माध्यमिक शाळा वर्ष १९८८-८९ मध्ये होत्या. प्राथमिक शाळात २९९, ८६९ विद्यार्थी होते. प्राथमिक शाळात चालू वर्षी ६८३६ शिक्षक होते. म्हणजेच दर शिक्षक ६४ विद्यार्थी होते. दर लाख लोकसंख्येमागे प्राथमिक शाळा व विद्यार्थी प्रमाण अनुक्रमे १३ व ५०१० वढे पडते. प्राथमिक शाळांचे मानाने माध्यमिक शाळांचा संख्या कमी आहे. दर माध्यमिक शाळा मागे ८ प्राथमिक शाळा येतात. उच्च माध्यमिक शाळा मधील विद्यार्थी पण कमी आहेत. प्राथमिक शाळा मधील विद्यार्थींची तुलना करता दर १०० प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थींमागे माध्यमिक शाळातील विद्यार्थी २९ येतात १९८८-८९ चा वर्षात नादेड जिल्ह्यात २१४ एक शिक्षकी शाळा होत्या

उच्च शिक्षण

७७. मराठवाडा विद्यापिठाचे मुख्यालय औरंगाबाद येथे आहे. त्याचे एक उच्च केंद्र नादेड येथे कार्यरत आहे. नादेड येथे विज्ञान, वाणिज्य, कला शाखांची महाविद्यालये आहेतच. शिवाय वैद्यकिय आयुर्वेद, अभियांत्रिकी महाविद्यालय व अध्यात्म (बि. एड.) महाविद्यालय पण आहेत. जिल्ह्यात भोकर सोडून सर्व तालुक्याच्या ठिकाणी महाविद्यालये आहेत. जिल्ह्यात १९८८-८९ मध्ये एकूण ३४ उच्च माध्यमिक शाळात ३३७५५ विद्यार्थी शिक्षण घेत होते. तसेच जिल्ह्यातील एकूण १३ महाविद्यालयात एकूण १९, २२३ विद्यार्थी शिक्षित होते.

इतर शिक्षण कार्यक्रम

७८. शासकिय धोरणानुसार साक्षर नसलेल्या १५ ते ३५ वयोगटातील पोटाना साक्षर करण्यासाठी प्रौढ शिक्षणाचे वर्ग जिल्ह्यात चालू असून वर्ष १९८९-९० मध्ये ८६० वर्ग टू होते त्यात २५८०० प्रौढांची उपस्थिती होती. खाजगी संस्था मार्फत ऑम्पूटरचे प्रशिक्षण वर्ग चालू आहेत.

१२ - वैद्यकिय व आरोग्य सेवा

वैद्यकिय सेवा

७९. जिल्ह्यात वैद्यकिय सेवा, शासकिय संस्था, स्थानिक संस्था (जिल्हा परिषद) स्वयंभावी संस्था व खाजगी संस्था मार्फत पुरविल्यात येतात. नादेड येथे श्री. गुरु गोविंद सिंहेजी स्मारक शासकिय रुग्णालय व आयुर्वेद महाविद्यालयाचे रुग्णालये आहेत. या दोन्ही रुग्णालयामध्ये ६८० खाटांची सोय असून त्याचा लाभ ५ लाख रुग्णांनी चालू वर्षात घेतला. त्या शिवाय शासनाचे क्षयरोग चिकीत्सालये नादेड येथे आहे.

वैद्यकिय सेवा (चालु)

७९. नांदेड येथे एक वैद्यकिय महाविद्यालय आहे. जिल्हा परिषदेचे प्राथमिक आरोग्य केंद्र ५२ असून त्यात अंतरूपणा करीता ३४२ खाटांची सोय आहे. तसेच प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमार्फत ग्रामीण लोकां संख्येचे प्रमाण २७३२७ एवढे पडते तर आदिवासी क्षेत्रासाठी आदिवासी ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण १३,३०० पडते त्याच प्रमाणे जिल्ह्यात ३३१ प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे असून त्याचे प्रमाण लोक संख्येची प्रमाण ४ २९५ एवढे पडते. शिवाय जि.प. अंतर्गत चालु वर्षी अॅलोपैथीक युनानी ४ व आयुर्वेदिक दवाखाने ५ आहेत. शिवाय जिल्ह्यात चालु वर्षी १० ग्रामीण रुग्णालये चालु होते. तसेच दर लाख लोकसंख्ये मागे ६२ लाख आणि ४ पी. एच. सी. मागे १ ग्रामीण रुग्णालये.

कुटुंब कल्याण केंद्र

८०. जिल्ह्यात कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्या करिता १९८९ मध्ये ६५ कुटुंब नियोजन केंद्र होती. त्या पैकी १३ केंद्र नागरी भागात तर ५२ केंद्र ग्रामीण भागात आहेत. कुटुंब कल्याण शास्त्रा-क्रिया १९८९-९० मध्ये १५३५१ करण्यात आल्या पैकी १५१४६ शास्त्राक्रिया स्त्रियांवर करण्यात आल्या त्यांची टक्केवारी ९८.५४ टक्के येते. पाणी पुरवठा

८१. नांदेड जिल्ह्यात पावसाचे प्रमाण दिवसेच दिवस कमी होत असल्यामुळे सन १९८२ मध्ये कठीण गावाची संख्या २०८ होती या पैकी ८७ गांवांना कायम स्वस्माची पाण्याची सोय केलेली आहे. संदर्भिय ८७ गांवात कुपनलिका, नळयोजना व विहीरी या साधनांद्वारे पाण्याची टंचाई दुर करण्यात आली. सन १९८९ मध्ये ८७ गावा पैकी कांही गावांना ट्रॅकर व बैलगाडीद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात आला.

इतर कार्यक्रम

माता बालसंगोपन कार्यक्रम

८२. नांदेड जिल्ह्यात माता बालसंगोपन कार्यक्रम अंतर्गत १९८९-९० वर्षांत लसटोचणी कार्यक्रमद्वारे त्रीगुणीलस (डी.पी.टी.), पोलीओ.बी.सी.जी. गोवर द्विगुणी (डि.टी.) व एकूण धनुर्वात लस अनुक्रमे ५५, ५२१ ५५, ७५६ ५५, ७२६ ४७८७४, ४९, ५६७, १३००१५ लस टोचण्यात आली होती.

दुर्बल घटक

८३. जिल्हा नियोजनात दुर्बल घटका करिता स्वतंत्र रित्या कार्यक्रम राबविण्यात येतो. अनुसूचित जाती व जमाती करीता जिल्हा, ग्रामीण यंत्रणे मार्फत तसेच इतर योजना मार्फत स्वतंत्ररित्या कार्यक्रम राबवला जातो. दुर्बल घटकांना विहीरी खोदून देणे, विद्यार्थ्यांना वस्तीगृहे फी माफी, शिष्यवृत्ती, गणवेश वाटप व पुस्तक पेटया पुरविणे, घर बांधणी करता कर्ज व अनुदान, भू-सुधारणा करता कर्जे व अनुदान, शासकिय तसेच स्थानिक व निमशासकिय कार्यालयातून नोक-या पुरविणे इत्यादी बाबी उपलब्ध करून दिल्या जातात. विशेष घटक योजने अंतर्गत १९८९-९० वर्षां करिता २६०.४९ लक्ष स्मयाची तरतूद करण्यात आली होती, पण प्रत्यक्षात २६८.६९ लक्ष स्मये खर्ची पडले.

मागास वर्गोसाठी वस्तीगृहे व आश्रम शाळा.

८४. नांदेड जिल्हा आदिवासी जिल्हा म्हणून घोषित करण्यात आला आहे. जिल्ह्यातील आदिवासी विकासा करीता खास आदिवासी उपयोजना राबविली जात आहे. सन १९८९-९० मध्ये रु. २९६.०८ लाखांच्या तरतुदीपैकी रु. २९८.७४ लाख खर्च करण्यात आले त्याशिवाय मांडा योजने खाली रु. ८.८६ लाख तरतुदीपैकी ८.८२ लाख खर्च करण्यात आले. तसेच न्युक्लीअस अंश रु. ५.८७ लाख तरतुदीपैकी ५.९४ लाख खर्च करण्यात आले. आदिवासी विभागातील लोकांचे जीवनमाण उंचावण्याच्या दृष्टीने शासनाने शासकिय आश्रम शाळा, वस्तीगृहे सेवायोजन, आदिवासी गृहनिर्माण संस्था, स्वयंस्फूर्ती अनुदानित आश्रम शाळा तसेच अनुदानावर आदिवासी कास्तकारास विजयपूर पुरवठा इत्यादी सोयी उपलब्ध करण्यात आल्या आहेत. आणि ह्या सर्व सोयी सवलती मिळवून देण्यासाठी आदिवासी विकास अधिकारी कार्यालय, नांदेड व प्रकल्प अधिकारी कार्यालय आदिवासी विकास कार्यालय, किनवट असे दोन कार्यालय कार्यरत आहेत जिल्ह्यात आदिवासी करीता १३ आश्रम शाळा असून त्यातील विद्यार्थी संख्या ३७९० होती. तसेच मागासवर्गीयांचा कल्याणकारी योजनांतर्गत वस्तीगृहांची संख्या १३५ असून त्यात ७००० विद्यार्थी राहतात.

१३ - संकिर्ण

ग्रामपंचायती नगरपरिषदा व जिल्हा परिषदा.

८५. जिल्ह्यात १९९० मार्च अखेर १२९८ ग्रामपंचायती होत्या पैकी १११६ स्वतंत्र ग्रामपंचायती होत्या तर १८२ ग्रूप ग्रामपंचायती आहेत. वर्ष १९८९-९० मधील ग्रामपंचायतीची एकूण मिळकत व खर्च अनुक्रमे १४१ लाख व १३७ लाख आहे.

जिल्ह्यात मार्च १९९० अखेर १३ नगरपरिषदा होत्या ह्या सर्व नगरपरिषदा १९८९-९० मधील उत्पन्न व खर्च अनुक्रमे १२८७.९८ लाख व ९६६.३३ लाख समये आहे. जिल्हा परिषद नांदेड अंतर्गत ८ पंचायत समित्या आहेत. जिल्हा परिषद ६०१२.३६ लाख व ७०३१.१९ लाख आणि त्याच काळातील खर्च रु. ५७९८.८२ आणि रु. ७०५२.१९ लाख खर्च होता.

घरबांधणी कार्यक्रम.

८६. जिल्ह्यात सिडको व हाडको संस्था मार्फत लघू मिळकत कुटूंबा करिता व मध्यम उत्पन्न गटाकरिता घराचे गाळे बांधण्याचा कार्यक्रम राबविण्यात आलेला आहे. शिवाय २० कतमी कार्यक्रमा अंतर्गत १४८ घरासाठी जागा व घरबांधणीसाठी अर्थ सहाय्य १९८९-९० वर्षात देण्यात आले. तसेच इंदिरा आवास योजनेत ४५३ घरे तर कमी उत्पन्न घटकासाठी १२० घरे बांधण्यात आली.

पोलीस व गुन्हे

८७. जिल्ह्यात ३२ पोलीस ठाणे व २१ पोलीस आऊट पोस्ट मार्च १९९० अखेर आहेत. एकूण पोलीस दलाची संख्या १९९० मध्ये १७६४ होती. त्यावर ३९९.०६ लाख समये खर्च करण्यात आला वर्ष १९९० मध्ये ४१७९ न्यायालयात प्रविष्ट केलेले प्रकरणे नोंदविण्यात आले पैकी दखल पात्र गुन्हा एकही नव्हता.

करमणूक

८८. जिल्ह्यात मार्च १९९० अखेर कायम स्वस्वाची २२ सिनेमागृहे आहेत. पैकी एकट्या नांदेड शहरात ९ आहेत. फिरत्या सिनेमागृहांची संख्या चालु वर्षात ३२ होती. चित्रपटाव्दारे करमणूक करावी एकूण वसूली चालु वर्षात ७०.९५ लाख रुपये झाला. ह्या खेरीज नांदेड येथे खूले नाट्यगृह कलामंदिर. प्रतिभानाट्यमंदिरही असून त्यात नाटकांचे व गायणाचे कार्यक्रम होतात.

अल्प बचत

८९. सन १९८९-९० या वित्तीय वर्षात नांदेड जिल्ह्यात अल्पबचत गुंतवणूक साठी ७२०.०० लक्ष रुपयांचे इतिष्ठ देण्यात आले होते. तथापि, निव्वळ गोळा केलेली रक्कम ७६६.३७ लाख होती. त्यात प्रामुख्याने टपाल कार्यालय बचत बँक, पुनरावर्ती ठेवी, राष्ट्रीय बचत पत्रे पत्रे २ ते ७ मासिका, इंदिरा विकास पत्रे या मध्ये रक्कम गुंतवणूक करण्यात आली होती. त्यात १५२७ टक्के पुनरावर्ती ठेवित व तसेच १९.४५ टक्के इंदिरा विकास पत्राकातील ठेवित गुंतवण्याचे आढळले.

१४ - धार्मिक स्थळे व पर्यटन

९०. नांदेड हे शहर महाराष्ट्रातील प्रमुख नद्या पैकी एक असणा-या गोदावरी नदी-च्या डाव्या काठावर वसलेले आहे. नांदेड येथील श्री. गुरुगोविंद सिंहजीचा गुरूद्वारा धार्मिक महत्त्वाच्या दृष्टीने भारतात अमृतसरच्या गुरूद्वारा-या नंतर दुस-या क्रमांकावर येतो. देशाच्या सर्व भागातून व परदेशातूनही शिख सांप्रदायाचे लोक या गुरूद्वारा-याच्या दर्शनासाठी नांदेडला भेट देतात. विशेषतः होळी व दसरा सणाच्या वेळी शिख मोठ्या प्रमाणावर नांदेड येथे जमतात व नांदेड ह्या शहरातून त्यांच्या मोठ्या मिरवणूक (मेळे) निघतात.

या जिल्ह्यात किनवट तालुक्यात माहूर येथे रेणूका मातेचे मंदिर व त्याचे जवळच माहूर गढ किल्ला ही आहे. पलिकडून दत्त शिखर येथे दत्तात्रयाचे मंदिर व त्याचे पलिकडून अनूसया मातेचे मंदिर आहे. तसेच कंधार तालुक्यात माळेगांव येथे खंडोबाचे मंदिर असून सर्वसाधारण पणे डिसेंबर मध्ये येथे यात्रा भरते. या दोन्ही धार्मिक स्थळांना भेटी देण्यासाठी महाराष्ट्रातून व महाराष्ट्रा बाहेरून मोठ्या प्रमाणावर भाविक लोक देव दर्शनासाठी येतात.

भाग - २

जिल्हा सांख्यिकी गोष्वारा

(विविध माहितीचे सांख्यिकी तक्ते)

१९८९ - ९०

भाग - २

जिल्हा सांख्यिकी गोषवारा

१९८९-९०

" विविध माहितीचे सांख्यिकी तक्ते "

तक्ता अ. क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१	२	३
१. क्षेत्र व लोक संख्या		
१.१	१९८१च्या जनगणनेनुसार तालुका निहाय क्षेत्रापक्ष, घरे व लोकसंख्या	१
१.२	१९५१ पासून लोकसंख्येमधील दशवर्षीय फरक	३
१.३	१९८१च्या जनगणने प्रमाणे लोक संख्येच्या गटानुसार गांवाचे तालुका निहाय वर्गीकरण	७
१.४	१९८१च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुका निहाय वर्गीकरण	९
१.५	१९८१च्या जनगणने प्रमाणे काम करणारे व काम न करणारे यांची तालुका निहाय संख्या	१०
१.६	१९८१च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्येचे वयोगटानुसार व धर्मानुसार वर्गीकरण	१६
१.७	१९८१च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नव बुध्द यांची आकडेवारी	१७
१.८	१९७१च्या जनगणने प्रमाणे भिंती/छमरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घराचे वर्गीकरण	१९
१.९	१९७१च्या जनगणने नुसार आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण नागरी क्षेत्रातील मुटूबांचे वर्गीकरण	२१
१.१०	१९८१च्या जनगणनेनुसार अपंगत्वानुसार अपंगांची संख्या	२३
१.११	१९८१च्या जनगणने प्रमाणे, जिल्ह्यातील जनगणना घरे आणि त्याचा वापर	२४
२. हवामान		
२.१	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	२५
२.२	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान	२८
३. शेती		
३.१	तालुकावार जमिनीचा वापर (१९८४-८५) करिता	२९
३.२	तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र (१९८४-८५) वर्षा करिता	३१
३.३	जिल्ह्यातील मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन (८९-९०)	३५
३.४	तालुकावार विविध साधनानी ओलीताखाली आणलेले क्षेत्र (८४-८५)	३६
३.५	तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र (१९८४-८५)	३७
३.६	अ) तालुका निहाय सिंचन विहीरी व इतर विहीरी	४०
३.६	ब) कुपनलिका, हातपंप आणि विद्युत पंप	४१
३.७	तालुकावार विहीरी खेरीज लघुमोटबंधा-यांची कामे (१९८९-९०)	४२
३.८	जिल्ह्यातील मोठे व मध्यम पोटबंधारे प्रकल्प (३०जून १९९० रोजीचे)	४४
३.९	वहीत धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रापक्ष (१९८५-८६)	५२
३.१०	तालुकावार कृषि विषयक अवजारे (पशु गणना १९८७ नुसार)	५४
३.११	दुष्काळ, टंचाई सदृश्य परिस्थितीची माहिती	५५
३.१२	तालुका नुसार टंचाईच्या पूर्व इतिहासानुसार कठिण व इतर टंचाईगुस्त भाग ठरविण्या बाबतची माहिती.	५६

पुढे चालू-----

१	२	३
४ पशुसंवर्धन वने व मत्स्य व्यवसाय		
४.१	तालुकावार पशुधन (पशुगणना १९८७ नुसार)	५८
४.२	जिल्ह्यातील तालुकावार पशुवैद्यकिय आकडेवारी	६२
४.३	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्यूची संख्या	६४
४.३	अ) विविध पशुवैद्यकिय संस्थांचे कार्य	६५
४.४	तालुकावार मान्यता प्राप्त पशुवैद्यगृहे आणि प्रत्येक पशुवैद्य गृहात कर्तल केलेल्या पशुची संख्या	६६
४.५	जिल्ह्यातील वन क्षेत्र	६७
४.६	जिल्ह्यातील मुख्य व गौन वन उत्पादने	६८
४.७	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्य व्यवसाय	६९
५ उद्योग व वीज		
५.१	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	७०
५.२	चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण	७३
५.३	कामाच्या दिवसाच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण	७५
५.४	उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी	७६
५.५	रोजगार विनीमय केंद्रातील आकडेवारी	७८
५.६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	८०
५.७	कर्मचारी गणना कर्मचा-यांची संख्या	८१
५.८	निर्निराळ्या उद्योगातील रोजगार	८२
५.९	विद्युत्तिकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या	८३
५.१०	विजचा वापर	८४
५.११	१९८०च्या आर्थिक गणनानुसार बिगर कृषि आस्थापना	८५
५.१२	प्रमुख उद्योगगटानुसार बिगरकृषि आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नॅहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	८६
५.१३	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या	८७
५.१४	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनातील कामगारांची संख्या	८८
५.१५	बिगर कृषि सहकारी आस्थापना	८९
५.१६	प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या	९०
५.१७	उत्पादर व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व कामकरणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	९१
५.१८	घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची संख्या व काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	९२
५.१९	सामुहिक सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची संख्या व काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	९३
५.२०	सर्व उद्योगगट मिळून एकत्र संस्था संख्या व काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	९४
६ सहकार		
६.१	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	९५
६.२	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती	९७
६.३	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	९८
६.४	जिल्ह्यातील राज्य व जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेचे कार्य	९९
६.५	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	१०२
६.६	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य	१०४

१	२	३
६ सहकार (चालू)		
६. ७	जिल्हयातील लॅम्प्स संस्थेचे कार्य	१०६
६. ८	जिल्हयातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	१०८
६. ९	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	१०९
६. १०	जिल्हयातील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे	११०
६. ११	जिल्हयातील बिगर कृषि पत संस्थांचे कार्य	१११
६. १२	जिल्हयातील जिल्हा आणि पणन संस्थेचे कार्य	११२
६. १३	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थेचे कार्य	११४
६. १४	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा यांचे महत्वाचे कार्य	११५
६. १५	जिल्हयातील नियंत्रित बाजार पेठांची माहिती	११७
६. १६	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	१२१
७ वैद्यकिय व आरोग्य सेवा		
७. १	तालुकावार ताज्जिनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्था माफत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकिय सुविधांची माहिती.	१२२
७. २	तालुकावार नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्यूंची माहिती	१२४
७. ३	जिल्हयातील विविध कारणानुसार मृत्यूंची माहिती	१२६
७. ४	माताबाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस. टी. चणी	१२७
७. ५	तालुकावार कुटूंब नियोजन केंद्राची संख्या	१२९
८ शिक्षण		
८. १	१९७१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	१३०
८. २	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची माहिती	१३१
८. ३	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	१३२
८. ४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांची माहिती	१३४
८. ५	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत	१३५
८. ६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	१३६
८. ७	जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन व तांत्रिक शाळा	१३७
८. ८	जिल्हयातील पौढ शिक्षण केंद्र	१३८
८. ९	जिल्हयातील शिक्षका करीता प्रशिक्षण संस्था	१३९
९ परिवहन, दळणवळण व वाहतूक		
९. १	रेल्वे मार्गांची माहिती	१४०
९. २	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	१४१
९. ३	वायरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या	१४२
९. ४	महाराष्ट्रराज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक आकडेवारी	१४३
९. ५	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना	१४४
९. ६	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी	१५०
१० स्थानिक संस्था		
१०. १	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	१५१
१०. २	ग्राम पंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	१५२
१०. ३	जिल्हा परिषदांचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	१५४
१०. ४	महानगर पालिका/नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च	१५६
१०. ५	जिल्हयातील नगरपरिषद क्षेत्रातील इमारतीची वापरानुसार संख्या त्यापैकी निवासेतर उपयोगात असणा-या इमारती व त्याच्या भागांमध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसाया संबंधी माहिती.	१५८

क्र.	विवरण	पृ.
११ वार्षिक योजना (चालू)		
११.१	विविध विकास शिष्याखालील झालेला योजनांतर्गत खर्च	१६१
११.२	योजनाखालील महत्वाची भौतिक साध्य	१६२
११.३	रोजगार हमी योजने बाबतची आकडेवारी	१६५
११.४	रोजगार हमी योजनेतील घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार खर्च	१६६
११.५	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी.	१६७
११.६	अधिक उत्पादन देणाऱ्या संकरीत व सुधारीत पिकाचे क्षेत्र	१६९
११.७	रासायनिक खताचे वाटप	१७१
११.८	साखर कारखान्याची आकडेवारी	१७२
११.९	दुग्ध संस्थांची माहिती	१७३
११.१०	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमाची प्रगती	१७४
११.११	आदिवासी विकास कार्यक्रम, तरतूद व खर्च	१७५
११.१२	विस कलमी कार्यक्रम.	१७६
११.१३	विशेष घटक योजना	१७७
१२ किंमती व निर्देशांक		
१२.१	निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती	१७८
१२.२	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूच्या सरासरी किरकोळ किंमती	१७९
१२.३	कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	१८३
१३ पोलीस, गुन्हे आणि कारागृहे		
१३.१	जिल्ह्यातील पोलीस दलाची एकूण संख्या	१८४
१३.२	गुन्ह्या संबंधी आकडेवारी	१८५
१३.३	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	१८६
१३.४	तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रांनुसार वर्गिकरण	१८७
१३.५	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे	१८८
१४ बँका संयुक्त भांडवली संस्था व विमापत्रे		
१४.१	बँका कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे	१८९
१४.२	संयुक्त भांडवली संस्था	१९०
१४.३	उत्तरवलेल्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम	१९१
१५ संकीर्ण		
१५.१	चित्रापट गृहा विषयी आकडेवारी	१९२
१५.२	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्प बचतीची रक्कम	१९३
१५.३	तालुकावार गोळा केलेली जमीन महसूल	१९४
१५.४	छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके	१९५
१५.५	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरवलेले तांदूळ, गहू व साखर	१९७
१५.६	मागणी व वसूल केलेले धान्य	१९८
१५.७	१९८९ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधानसभा निवडणूक या संबंधी आकडेवारी	१९९
१५.८	अधिकारी व प्रवासी यांच्यासाठी असलेल्या बंगल्याची तालुकावार यादी	२०२
१५.९	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी	२०४
१५.१०	निवडक निर्देशांकाचे कल	२०५

तक्ता क्रमांक १.१

१९८१ च्या जनगणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील तालुका निहाय क्षेत्रापेठ, घारे व लोकसंख्या

अ. जिल्हा / क्र. तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	क्षेत्र (चौ. कि. मी.)	दर चौ. कि. मी. मध्ये लोकसंख्या	गावांची संख्या			वापरातील निवासी गृहाची संख्या	कुटुंबाची संख्या	आकडे हजारात			
				वस्ती असलेले	ओ- साड	शाह- राची संख्या			एकूण	पुरुषा	स्त्रिया	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
नांदेड जिल्हा तालुका	एकूण	१९,५०२.०	१६७	१,४२५	५६	११	३,०५	३,०८	१७,४९	८,९२	८,५७	
	ग्रामीण	१०,२९०.९	१३८	१,४२५	५६	-	२,५०	२,५३	१४,२१	७,२२	७,००	
	नागरी	२११.१	१,५५३	-	-	११	५५	५६	३,२८	१,७१	१,५७	
१. नांदेड	एकूण	१,०२२.८	३७९	१८५	११	२	६५	६६	३,८८	२,०१	१,८७	
	ग्रामीण	९९५.७	१८८	१८५	११	-	३२	३२	१,८७	९६	१९	
	नागरी	२७.१	७,४२५	-	-	२	३३	३३	१,०१	१,०५	१६	
२. हदगांव	एकूण	१,५५६.६	१३४	१९४	३	१	३७	३७	२,०८	१,०६	१,०३	
	ग्रामीण	१,५३०.९	१२९	१९४	३	-	३५	३५	१,९७	१,००	९८	
	नागरी	२५.७	४३३	-	-	१	२	२	११	६	५	
४. किनवट	एकूण	२,०७६.९	९६	२३१	१३	१	३६	३६	१,९९	१,०१	९८	
	ग्रामीण	२,०६३.२	८८	२३१	१३	-	३३	३३	१,८३	९२	९०	
	नागरी	१३.७	१,१९९	-	-	१	३	३	१६	९	८	
५. भोकर	एकूण	१,०३४.४	१३०	१३४	३	१	२४	२५	१,३४	६८	६६	
	ग्रामीण	१,०२६.१	१२४	१३४	३	-	२३	२३	१,२८	६४	६३	
	नागरी	८.३	७९४	-	-	१	१	१	७	४	३	

तक्ता क्र. १.१ (समाप्त)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
५. बिलोली	एकूण	१, ४५९.५	१८२	२१८	१५	३	४८	४८	२, ६६	१, ३५	१, ३१	
	ग्रामीण	१, ३८०.५	१६५	२१८	१५	-	४१	४१	२, २७	१, १५	१, १२	
	नागरी	७९.०	१८	-	-	३	७	७	३९	२०	१९	
६. देगलूर	एकूण	६७८.६	१९२	९९	८	१	२३	२३	१, ३०	६६	७४	
	ग्रामीण	६५९.६	१५५	९९	८	-	१८	१८	१, ०२	५२	५१	
	नागरी	१९.०	१, ४५५	-	-	१	५	५	२८	१४	१३	
७. मुखोड	एकूण	८७५.१	१८०	१३५	-	१	२७	३८	१, ५७	८०	७७	
	ग्रामीण	८४२.०	१७०	१३५	-	-	२५	२५	१, ४३	७३	७०	
	नागरी	३३.१	४२३	-	-	१	२	२	१४	७	७	
८. कंधार	एकूण	१, ६२९.७	१६४	२२९	३	१	४५	४६	२, ६७	१, ३६	१, ३०	
	ग्रामीण	१, ६२४.२	१५७	२२९	३	-	४३	४४	२, ५४	१, ३०	१, २५	
	नागरी	५.२	२, ३७८	-	-	१	२	२	१२	६	६	

टिप :- १) आकडे पुर्णार्कात केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२) जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्राफळाच्या आकडेवारीचा आधार सर्व्हर जनरल ऑफ इंडिया हा आसल्याने व तहसिलच्या एकूण क्षेत्राफळाच्या आधार निरीक्षकभूमि व अभिलेखा हा आसल्यामुळे तहसिलच्या ग्रामीण क्षेत्राफळाची बेरीज जिल्ह्याच्या बेरजेती जुळणार नाही.

आधार :- भाग -२(अ), मालिक -१२ महाराष्ट्र भारतीय जनगणना १९८१ प्रकाशन.

तक्ता क्र. १.२

नांदेड जिल्ह्याचा १९५१ पासूनचा लोकसंख्ये मधील दशवार्षिक फरक (लोक संख्या "०००")

अ. जिल्हा / वर्ष			एकुण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
क. तालुका			एकुण	ग्रामीण	नागरी	एकुण	ग्रामीण	नागरी	एकुण	ग्रामीण	नागरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	नांदेड	१९८१	१७, ४९	१४, २१	३, २८	८, ९२	७, २२	१, ७१	८, ५७	७, ००	१, ५७
	जिल्हा	१९७१	१३, ९८	११, ७०	२, २८	७, १५	५, ९५	१, २०	६, ८३	५, ७५	१, ०८
		१९६१	१०, ८०	९, २४	१, ५६	५, ४८	४, ६७	८१	५, ३२	४, ५७	७५
		१९५१	८, ८४	७, ४५	१, ३८	४, ४६	३, ७५	७१	४, ३८	३, ७०	६८
<u>तालुका</u>											
१.	नांदेड	१९८१	३, ८८	१, ८७	२, ०१	२, ०१	९६	१, ०५	१, ८७	९१	९६
		१९७१	२, ७१	१, ३७	१, ३४	१, ४२	७१	७१	१, २९	६६	६३
		१९६१	१, ९६	१, ०९	८८	१, ०२	५५	४६	९५	५३	४१
		१९५१	१, ६३	९२	७१	८३	४७	३७	७९	४६	३४
२.	हदगाव	१९८१	२, ०८	१, ९७	११	१, ०६	१, ००	६	१, ८३	९८	५
		१९७१	१, ७०	१, ६३	७	८६	८२	४	८४	८१	३
		१९६१	१, ३७	१, ३२	६	६९	६६	३	६८	६६	३
		१९५१	१, ०९	१, ००	९	५५	५०	५	५४	५०	४
३.	किनवट	१९८१	१, ९९	१, ८३	१६	१, ०१	९२	९	९८	९०	८
		१९७१	१, ५६	१, ४५	११	७९	७३	६	७७	७२	५
		१९६१	१, १७	१, १०	७	५४	५५	४	५९	५५	४
		१९५१	८८	८३	५	४४	४२	३	४४	४१	३

पुढे चालू ---

तक्ता क्र. १.२ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४.	भोकर	१९८१	१, ३४	१, २८	७	६८	६४	४	६६	६३	३
		१९७१	१, १०	१, ०५	५	५६	५३	३	५४	५२	२
		१९६१	८८	८४	४	४४	४२	२	४४	४२	२
		१९५१	७३	६८	५	३६	३३	३	३७	३४	२
५.	बिलोली	१९८१	२, ६६	२, २७	३९	१, ३५	१, १५	२०	१, ३१	१, १२	१९
		१९७१	२, २३	१, ९२	३१	१, १३	९७	१६	१, १०	९५	१५
		१९६१	१, ७६	१, ५३	२३	८८	७७	१२	८८	७६	१२
		१९५१	१, ५१	१, ३०	२२	७५	६५	११	७६	६५	११
६.	देगलूर	१९८१	१, ३०	१, ०२	२८	६६	५२	१४	६४	५१	१३
		१९७१	१, ११	८९	२२	५७	४५	११	५४	४४	१०
		१९६१	९०	७५	१५	४६	३८	८	४४	३७	७
		१९५१	७२	६१	१२	३७	३१	६	३६	३०	६
७.	मुखेड	१९८१	१, ५७	१, ४३	१४	८०	७३	७	७७	७०	७
		१९७१	१, ३४	१, २५	९	६९	६४	५	६७	६१	६
		१९६१	१, ०१	९५	७	५२	४८	३	५०	४६	३
		१९५१	८२	७६	६	४२	३९	३	४०	३७	३
८.	कंधार	१९८१	२, ६६	२, ५४	१२	१, ३६	१, ३०	६	१, ३०	१, २५	६
		१९७१	२, २२	२, १३	९	१, १४	१, ०९	५	१, ०८	१, ०४	५
		१९६१	१, ७३	१, ६७	७	८९	८६	३	८४	८१	३
		१९५१	१, ४५	१, ३६	९	७४	६९	४	७१	६७	५

पुढे चालू-----

- ५ -
तक्ता क्र. १.२ (चालु)

अ. जिल्हा /		वर्ष	दर चौ. कि. मी.		दश वार्षिक परकाची टक्केवारी		
क्र.	तालुका		मधील लोक संख्या	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
१	२	३	१३	१४	१५	१६	
	नांदेड	१९८१	१६७	+ २५.१५	+ २१.५४	+ ४३.६८	
	जिल्हा	१९७१	१३३	+ २९.४६	+ २६.६०	+ ४६.४०	
		१९६१	१०४	+ २२.९६	+ २३.९६	+ १३.७०	
		१९५१	८६	+ १२.६५	+ ५.२५	+ १८.४८	
	<u>तालुका</u>						
१.	नांदेड	१९८१	३७९	+ ४३.०९	+ ३६.३८	+ ४९.९५	
		१९७१	२६५	+ ३८.१३	+ २६.१५	+ ५२.९७	
		१९६१	१९२	+ ३०.२९	+ १७.७१	+ २३.६४	
		१९५१	१६०	-	-	-	
२.	हदगाव	१९८१	१३४	+ २२.४२	+ २१.३०	+ ४६.५८	
		१९७१	१०९	+ २४.१०	+ २३.५४	+ ३७.४७	
		१९६१	८८	+ २६.३२	+ २२.०९	+ ३८.१२	
		१९५१	७०	-	-	-	
३.	किनवट	१९८१	९६	+ २७.५२	+ २५.४८	+ ५५.५१	
		१९७१	७५	+ ३३.२२	+ ३२.३३	+ ४६.७२	
		१९६१	५६	+ ३२.७९	+ ३२.१५	+ ४३.३९	
		१९५१	४२	-	-	-	

पुढे चालु

६
तक्ता क्र. १.२ (समाप्त)

१	२	३	१३	१४	१५	१६
४. भोकर	१९८१	१३०	+२२.१६	+ २२.०२	+२४.९०	
	१९७१	१०६	+२४.५२	+ २४.८७	+१९.३८	
	१९६१	८५	+२१.१०	+ २३.३६	९.९५	
	१९५१	७०	-	-	७.३६	
५. बिलोली	१९८१	१८२	+१९.५२	+ १८.३४	+२७.०३	
	१९७१	१५२	+२६.४२	+ २५.६२	+३१.२३	
	१९६१	१२१	+१६.३७	+ १७.९८	+ ६.९९	
	१९५१	१०४	-	-	-	
६. देगलुर	१९८१	१९२	+१७.१५	+ १४.७४	+२७.०५	
	१९७१	१६४	+२३.४२	+ १८.५४	+४८.५६	
	१९६१	१३२	+२४.४५	+ २४.१०	+२६.३०	
	१९५१	१०६	-	-	+३५.१७	
७. मुखेड	१९८१	१८०	+१६.९०	+ १४.३६	+५१.३०	
	१९७१	१५४	+३२.४६	+ ३१.९३	+ ४०.०५	
	१९६१	११६	+२३.६२	+ २५.३५	+ ३.२०	
	१९५१	९४	-	-	६.१५	
८. कंधार	१९८१	१६४	+१९.८०	+ १९.२०	+ ३३.५८	
	१९७१	१३७	+२८.३०	+ २७.८७	+ ३९.०८	
	१९६१	१०६	+१९.५८	+ २२.४६	+ २५.४२	
	१९५१	८९	-	-	+ ४९.४१	

टिप :- आकडे पुर्णकांत केल्याने बेरजा कदाचित जुळणार नाहीत.

आधार :- १९७१ व १९८१ जनगणना प्रकाशन

१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे नांदेड जिल्ह्यातील गावांचे लोक संख्येच्या गटानुसार तालुका निहाय वर्गीकरण
(लोक संख्या "००")

अ. जिल्हा/ क. तालुका	वस्ती असलेली गावे								
	२०० पेक्षा कमी		२०० ते ४९९		५०० ते ९९९		१,००० ते १,९९९		
	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
जिल्हा बेरीज तालुका	९४	९०,०	३२०	१,१७,४	५०२	३,६४,८	३८३	५,१६,३	
१. नांदेड	२२	२,७	४६	१६,९	६०	४३,७	३६	५१,५	
२. हदगाव	१७	१,७	३६	१३,२	६३	४५,७	६१	८३,२	
३. किनवट	१६	१,९	७३	२५,८	८१	५७,८	५१	६८,१	
४. भोकर	६	७	३२	१३,०	५१	३६,१	३८	४८,३	
५. बिलोली	१३	१,७	३९	१३,५	७७	५५,४	७०	९४,१	
६. देगलूर	९	१,१	१७	६,३	३६	२५,५	२६	३६,०	
७. मुखेड	४	४	२७	१०,२	४७	३६,०	४४	५८,७	
८. कंधार	७	६	५०	१८,६	८७	६४,६	५७	७६,३	

पुढे चालू —

तक्ता क्र. १.३ (समाप्त)

अं. जिल्हा/	वस्ती असलेली गावे								ओसाड गावाची संख्या	
	क्र. तालुका	२,००० ते ४,९९९		५,००० ते ९,९९९		१०,००० आणि त्याहून ज्यास्त		एकूण		
	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या		
१	२	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
<u>जिल्हा बेरीज</u>		११६	३,३२,४	८	५६,१	२	२३,८	१,४२५	१४,२१,५	५६
<u>तालुका</u>										
१. नांदेड		१९	५६,८	२	१५,३	-	-	१८५	१,८६,९	११
२. हदगाव		१५	३७,५	२	१६,१	-	-	१९४	१,९७,४	३
३. किनवट		१०	२८,९	-	-	-	-	२३१	१,८२,५	१३
४. भोकर		६	१६,५	-	-	१	१३,०	१३४	१,२७,५	३
५. बिलोली		१७	४९,५	२	१३,३	५	-	२१८	२,२७,५	१५
६. देगलूर		११	३३,५	-	-	-	-	९९	१,०२,४	८
७. मुखेड		१३	३७,८	-	-	-	-	१३५	१,४३,१	-
८. कंधार		२५	७१,८	२	११,५	१	१०,८	२२९	२,५४,२	३

टिप :- आकडे पुष्पाकाल केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्र. १.४

१९८१ चा जनगणने प्रमाणे नांदेड जिल्ह्यातील शहरांचे लोक संख्येच्या गटानुसार तालुका निहाय वर्गीकरण (लोक संख्या "०००")

अ. जिल्हा /		लोक संख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या													
क्र. तालुका		५,००० पेक्षा कमी		५,००० ते ९,९९९		१०,००० ते १९,९९९		२०,००० ते ४९,९९९		५०,००० ते ९९,९९९		१,००,००० व त्याहून अधिक		एकूण शहरे	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
<u>जिल्हा बेरीज</u>		-	-	३	२४	६	८५	१	२८	-	-	१	१,९१	११	३,२०
<u>तालुका</u>															
१.	नांदेड	-	-	१	१०	-	-	-	-	-	-	१	१,९१	२	२,०१
२.	हदगांव	-	-	-	-	१	११	-	-	-	-	-	-	१	११
३.	किनवट	-	-	-	-	१	१६	-	-	-	-	-	१	१	१६
४.	भोकर	-	-	१	७	-	-	-	-	-	-	-	-	१	७
५.	बिलोली	-	-	१	८	२	३१	-	-	-	-	-	-	३	३९
६.	देगलूर	-	-	-	-	-	-	१	२८	-	-	-	-	१	२८
७.	मुखोड	-	-	-	-	१	१४	-	-	-	-	-	-	१	१४
८.	कंधार	-	-	-	-	१	१२	-	-	-	-	-	-	१	१२

टिप:- आकडे पूर्णांकात केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या (आकडे शोकड्यात)

अ. कामकरणा-यांचा वर्ग क्र.	ग्रामीण नागरी एकूण	जिल्ह्यांची एकूण											
		नांदेड			हदगांव			किनवट					
		एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१. शेतकरी	ग्रामीण	२,७८,६	३४,८	२५,६	९,२	४६,५	३०,८	१५,७	३५,२	२५,१	१०,१		
	नागरी	६,४	१,४	१,२	२	५	४	१	५	५	१		
	एकूण	२,८५,०	३६,२	२६,८	९,४	४७,०	३१,२	१५,८	३५,७	२५,६	१०,१		
२. शेतमजूर	ग्रामीण	२,४७,८	३०,२	१६,३	२४,०	४१,०	१९,०	२२,१	४१,२	१९,४	२१,७		
	नागरी	१४,४	१,८	१,०	७	१,४	७	८	१,५	९	७		
	एकूण	२,६२,२	३२,०	१७,३	२४,७	४२,५	१९,७	२२,८	४२,७	२०,३	२२,४		
३. घरगुती उद्योगवस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्ती इत्यादी	ग्रामीण	११,९	१,७	१,३	४	१,२	९	३	१,२	९	२		
	नागरी	२,९	१,८	१,१	६	१	१	—	१	१	—		
	एकूण	१४,८	३,५	२,४	१,०	१,३	१,०	३	१,२	१,०	२		
४. इतर काम करणारे	ग्रामीण	८२,३	१२,२	११,२	१,०	६,७	६,९	८	७,६	६,६	१,०		
	नागरी	६५,८	४४,९	४१,१	३,८	१,७	१,६	१	३,०	२,८	३		
	एकूण	१,४८,१	५७,१	५२,२	४,८	८,४	८,५	९	१०,६	९,४	१,३		

तक्ता क्रमांक १.५ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
५. एकूण मुख्यता काम करणारे	ग्रामीण		६, २०, ६	७८, ९	५४, ३	२४, ६	१६, ५	५७, ६	३८, ८	८५, १	५२, १	३३, ०
	नागरी		८९, ६	४९, ८	४४, ४	५, ४	३, ८	२, ८	१, ०	५, २	४, १	१, ०
	एकूण		७, १०, २	१, २८, ७	९८, ७	२९, ९	१, ००, ३	६०, ४	३९, ०	९०, ३	५६, २	३४, ०
६. सिमांतिक काम करणारे	ग्रामीण		१, ४८, ३	१५, ५	१, ६	१३, ९	११, ७	१, ६	१०, १	९, ०	७	८, ३
	नागरी		५, ०	१, ३	७	३६	५	२	४	२	-	२
	एकूण		१, ५३, ४	१६, ८	२, ३	१४, ५	१२, २	१, ८	१०, ५	९, ३	८	८, ५
७. एकूण काम न करणारे	ग्रामीण		६, ५२, ६	९२, ४	३९, ८	५२, ६	८९, २	४८, ६	४८, ७	८८, ३	३९, ४	४८, ९
	नागरी		२, ३३, २	१, ५०, १	६०, ३	८९, ८	६, ८	२, ९	३, ९	११, १	४, ३	६, ८
	एकूण		८, ८५, ८	२, ४२, ५	१, ००, ११	१, ४२, ४	९६, ०	४३, ४	५२, ५	९९, ४	४३, ८	५५, ७
८. एकूण लोकसंख्या	ग्रामीण		१४, २१, ५	१, ८६, ९	९५, ७	९१, १	१, ९७, ४	९९, ८	९७, ६	१, ८२, ५	९२, ३	९०, २
	नागरी		३, २७, ८	२, ०१, १	१, ०५, ४	९५, ८	११, १	५, ८	५, ३	१६, ५	८, ५	८, ०
	एकूण		१७, ४९, ३	३, ८८, ०	२, ०१, १	१, ८६, ९	२, ०८, ५	१, ०५, ६	१, ०३, ९	१, ९९, ०	१, ००, ८	९८, २

तक्ता क्रमांक १.५ (चालू)

अ. क्र.	काम करणा-याचा वर्ग	ग्रामीण नागरी एकूण	तालुका								
			भोकर			बिलोली			देगलूर		
			एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१. शेतकरी	ग्रामीण		२५, ४	१९, ०	६, ४	४६, ३	३२, ७	१३, ६	१५, ८	१२, ९	२, ९
	नागरी		२	२	-	२, ३	१, ९	४	७	६	१
	एकूण		२५, ५	१९, १	६, ४	४८, ६	३४, ६	१४, ०	१६, ६	१३, ५	३, ०
२. शेतमजूर	ग्रामीण		२१, ९	१०, ३	११, ६	३९, ६	१७, ६	२२, ०	२२, ६	११, ३	११, ३
	नागरी		६	२	४	५, ३	२, ६	२, ७	१, ९	९	१, ०
	एकूण		२२, ५	१०, ६	१२, ०	४४, ९	२०, २	२४, ७	२४, ५	१२, २	१२, ३
३. धारगुती उगव वस्तु-निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्ती इत्यादि	ग्रामीण		९	७	२	२, ४	१, ६	८	१, ३	७	३
	नागरी		१	१	-	५	३	२	२	१	१
	एकूण		१, ०	८	२	२, ९	१, ९	९	१, २	८	३
४. इतर काम करणारे	ग्रामीण		७, ३	६, ३	१, ०	१७, ०	१५, ५	१, ५	६, १	५, ५	६
	नागरी		१, २	१, १	१	५, ६	५, १	४	५, १	४, ७	३
	एकूण		८, ५	७, ४	१, १	२२, ६	२०, ६	१, ९	११, २	१०, २	९

तक्ता क्रमांक १.५ (चालु)

१	२	३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
५. एकुण मुख्य काम करणारे	ग्रामीण		५५, ५	३६, ३	१९, २	१, ०५, ४	६७, ५	३७, ९	४५, ५	३०, ४	१५, १
	नागरी		२, १	१, ६	५	१३, ६	१०, ०	३, ७	७, ९	६, ४	१, ५
	एकुण		५७, ६	३७, ९	१९, ६	१, १९, ०	७७, ४	४१, ६	५३, ४	३६, ८	१६, ६
६. समाप्तिक काम करणारे	ग्रामीण		८, ३	१, २	७, २	२८, ६	५, ०	२३, ६	८, २	१, ३	६, ८
	नागरी		१	—	१	१, ५	१	१, ४	८	२	५
	एकुण		८, ४	१, २	७, २	३०, १	५, १	२५, ०	८, ९	१, ५	७, ४
७. एकुण काम करणारे	ग्रामीण		६३, ७	२३, ९	३६, ७	९३, ५	४२, ७	५०, ८	४८, ७	१९, ८	२८, ९
	नागरी		४, ५	२, ०	२, ५	२३, ४	९, ६	१३, ८	१८, ९	७, ७	११, ३
	एकुण		६८, १	२८, ९	३९, २	१, १६, ९	५२, ३	६४, ७	६७, ७	२७, ५	४०, २
८. एकुण लोक संख्या	ग्रामीण		१, २७, ५	६४, ५	६३, १	२, २७, ५	१, १५, १	१, १२, ४	१, ०२, ४	५१, ५	५०, ८
	नागरी		६, ६	३, ६	३, ०	३८, ५	१९, ७	१८, ९	२७, ६	१४, ३	१३, ३
	एकुण		१, ३४, १	६८, ०	६६, १	२, ६६, ०	१, ३४, ८	१, ३१, २	१, ३०, ०	६५, ८	६४, २

पुढे चालु —

तक्ता क्रमांक १.५ (चालू)

क्र. सं.	काम करणा-याचा वर्ग	ग्रामीण नागरी एकूण	तालुका					
			मुखेड		कंधार			
			एकूण	पुरुष	स्त्रीया	एकूण	पुरुष	स्त्रीया
१.		२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
१.	शेतकरी	ग्रामीण	२४, १	२०, ८	३, ३	५०, ४	४०, ६	९, ८
		नागरी	५	४	१	३	२	-
		एकूण	२४, ६	२१, २	३, ४	५०, ७	४०, ८	९, ९
२.	शेतकरी	ग्रामीण	२०, २	१०, ६	९, ६	३१, १	१७, २	१३, ९
		नागरी	१, ०	६	४	९	५	४
		एकूण	२१, २	१६, २	१०, ०	३२, ०	१७, ७	१८, ३
३.	घारगुती उद्योग वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा दुरुस्ती इत्यादि	ग्रामीण	१, १	९	२	२, ४	१, ९	५
		नागरी	१	१	-	१	-	-
		एकूण	१, ३	१, ०	२	२, ५	१, ९	५
४.	इतर काम करणारे	ग्रामीण	१०, ०	९, ०	१, ०	१४, ४	१३, २	१, १
		नागरी	२, १	२, ०	१	२, ३	२, ०	२
		एकूण	१२, १	११, ०	१, १	१६, ६	१५, ३	१, ३
५.	एकूण मुख्य काम करणारे	ग्रामीण	५५, ४	४१, ४	१४, ०	९८, ३	७२, ९	२५, ४
		नागरी	३, ७	३, २	५	३, ५	२, ८	७
		एकूण	५९, १	४४, ६	१८, ५	१०१, ८	७५, ८	२६, १

तक्ता क्रमांक. १.५ (समाप्त)

१	२	३	२३	२४	२५	२६	२७	२८
६.	सिमांतिक काम करणारे	ग्रामीण नागरी एकुण	२३, ४ ६ २४, ०	३, ५ १ ३, ६	१९, ९ ४ २०, ४	४३, ६ १ ४३, ७	५, ९ - ५, ९	३७, ७ १ ३७, ८
७.	एकुण काम न करणारे	ग्रामीण नागरी एकुण	६४, ३ ९, ७ ७४, ०	२८० ४, ० ३२, ०	३६, ३ ५, ८ ४२, १	१, १२, ३ ८, ७ १, २१, ०	५०, ९ ३, ६ ५४, ५	६१, ४ ५, १ ६६, ५
८.	एकुण लोक संख्या	ग्रामीण नागरी एकुण	१, ४३, १ १४, ० १, ५७, १	७२, ८ ७, २ ८०, ०	७०, ३ ६, ८ ७६, १	२, ५४, २ १२, ३ २, ६६, ५	१, २९, ७ ६, ४ १, ३६, १	१, २४, ५ ५, ९ १, ३०, ४

टिप:- x यात पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकार, ^{मुळे} पळबाग अणीतत्संबधी क्षेत्रा तसेच खाण व दगड काम करणा-यांचा समावेश आहे. त्याच प्रमाणे बांधकाम, व्यापार वाणिज्य, परिवहन, साठवण व दळणवळण घरगुती खेरीज वस्तुनिर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्ती व इतर यांचा समावेश आहे.

१) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

नादिड जिल्ह्याचे १९८१ च्या जनगणनेनुसार (अ) वयोगटानुसार व (ब) धर्मानुसार वर्गीकरण
(अ) वयोगटा नुसार लोकसंख्या (आकडे "००")

बाब	सर्व वयोगट	०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३९	४०-४९	५०-५९	६० व त्यावरील	वय अनिर्दिशित
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
एकुण	१७, ४९, ३	७, ४७, ३	१, ३७, ५	१, ३६, ७	२, १६, ८	१, १४, ६	१, ६०, ३	१, ०६, ६	१, १७, ४	१५
ग्रामीण	१४, २१, ५	६, ०८, १	१, ०६, ४	१, ०८, २	१, ७७, ३	९३, ३	१, ३२, ४	८९, ४	९८, २	१२
नागरी	३, २७, ८	१, ३९, २	३१, १	२८, ५	३९, ५	२१, ३	२७, ९	१७, २	१९, २	३

(ब) १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे धर्मानुसार लोक संख्या (आकडे "००")

बाब	सर्व धर्म	बौध्द	ख्रिचन	हिंदू	जैन	शिख	मुस्लिम	ईतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९
एकुण	१७, ४९, ३	१, ७२, १	२, ४	१३, ५५, ५	४, ९	५, ८	२, ०८, ३	३
ग्रामीण	१४, २१, ५	१, ३७, ५	१, २	११, ६७, ०	२, ७	१, २	१, ११, ७	२
नागरी	३, २७, ८	३४, ७	१, २	१, ८८, ५	२, २	४, ६	९६, ६	१

टिप :- आकडे पुर्णकात केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १.७

नांदेड जिल्ह्यातील १९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती, अनु. जमाती व नवबोधद करीता सुधारीत आकडेवारी (आकडे हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका.	एकूण ग्रामीण नागरी.	अनुसूचित जाती.			अनुसूचित जमाती.			नवबोधद			एकूण		
			पुरुष.	स्त्रिया.	व्यक्ती.	पुरुष.	स्त्रिया.	व्यक्ती.	पुरुष.	स्त्रिया.	व्यक्ती.	पुरुष.	स्त्रिया.	व्यक्ती.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
१. नांदेड जिल्हा	एकूण	१९८	१००	९७	१७८	२०	८८	५	२	२	३८१	१९२	१८७	
	ग्रामीण	१७७	९०	८८	१६१	८२	८०	४	२	२	३४२	१७४	१७०	
	नागरी	२०	११	१०	१७	९	८	१	०	०	३९	२०	१८	
<u>तालुका</u>														
१. नांदेड	एकूण	२२	११	११	८	४	४	-	-	-	३०	१५	१५	
	ग्रामीण	१४	७	७	५	३	२	-	-	-	१९	१०	९	
	नागरी	८	४	४	३	२	२	-	-	-	११	६	६	
२. हदगाव	एकूण	१५	८	८	३०	१५	१५	-	-	-	४५	२३	२३	
	ग्रामीण	१४	७	७	२९	१५	१४	-	-	-	४३	२२	२१	
	नागरी	१	१	०	१	०	०	-	-	-	२	१	०	
३. किनवट	एकूण	९	५	४	५१	२५	२५	-	-	-	६०	३०	२९	
	ग्रामीण	७	४	३	५०	२५	२५	-	-	-	५७	२९	२८	
	नागरी	२	१	१	१	०	०	-	-	-	३	१	१	
४. भीकर	एकूण	१४	७	७	२१	११	१०	-	-	-	३५	१८	१७	
	ग्रामीण	१३	६	६	२१	११	१०	-	-	-	३४	१७	१६	
	नागरी	१	१	०	०	०	०	-	-	-	१	१	०	

पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १.७ (चालु)

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
५.	बिलोली.	एकुण.	४४	२२	२२	३०	१६	१५	-	-	-	७४	३८	३७
		ग्रामीण.	४१	२१	२०	२३	१२	११	-	-	-	६४	३३	३१
		नागरी.	३	२	२	७	४	४	-	-	-	१०	५	६
६.	देगलूर.	एकुण.	२६	१३	१३	१३	६	६	-	-	-	३९	१९	१९
		ग्रामीण.	२४	१२	१२	१०	५	५	-	-	-	३४	१७	१७
		नागरी.	२	१	१	३	१	१	-	-	-	५	२	२
७.	मुखेड.	एकुण.	३६	१८	१८	१७	९	८	-	-	-	५३	२७	२६
		ग्रामीण.	३४	१७	१७	१५	८	८	-	-	-	४९	२५	२५
		नागरी.	२	१	१	२	१	१	-	-	-	४	२	२
८.	कंधार.	एकुण.	३२	१६	१६	९	५	४	-	-	-	४१	२१	२०
		ग्रामीण.	३१	१६	१५	९	४	४	-	-	-	४०	२०	१९
		नागरी.	१	०	१	०	१	०	-	-	-	१	०	१

टिप:- (१) आकडे पुर्णाकात केल्याने बेरजा कदाचित जुळणार नाहीत. (३) नवबोधदाची आकडेवारी तालुका निहाय उपलब्ध नसल्यामुळे

(२) आकडे दिलेल्या प्रमाणकाच्या अध्यापिका कमी आहेत. जिल्ह्याची एकूण देण्यात आली आहे.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १.८

नांदेड जिल्ह्यातील भिंती/छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घराचे (१९८१ च्या जनगणनेनुसार) वर्गीकरण

अ. क्र.	बाब	एकुण ग्रामीण नागरी	संख्या
१	२	३	४
	एकुण जनगणना प्रमाणे घरे	एकुण	३, ०५, ९८५
		ग्रामीण	२, ५०, ६७०
		नागरी	५५, ३१५
१.	<u>भिंतीची सामुग्री</u>		
१.	गवत, पाने, वेळू व बांबू	एकुण	४९, ३३०
		ग्रामीण	४३, ६३५
		नागरी	५, ६९५
२.	माती	एकुण	१, ०४, ९१५
		ग्रामीण	८९, ६०५
		नागरी	१५, ३१०
३.	कच्च्या विटा	एकुण	११, ४८०
		ग्रामीण	४, ४५५
		नागरी	७, ०२५
४.	लाकूड	एकुण	३, ८५५
		ग्रामीण	१, ९३५
		नागरी	१, ९२०
५.	पक्क्या विटा	एकुण	३३, ४१५
		ग्रामीण	१५, ७९०
		नागरी	१७, ६२५
६.	गॅल्व्हानाईज्ड लोखंडी किंवा ईतर धातूचे पत्रो	एकुण	१, ४४०
		ग्रामीण	५८०
		नागरी	८६०
७.	दगड	एकुण	९७, १२५
		ग्रामीण	९२, ५४०
		नागरी	४, ५८५
८.	सिमेंट कॉन्क्रीट	एकुण	२, ९५०
		ग्रामीण	९५५
		नागरी	१, ९९५

पुढे चालु --

तक्ता क्रमांक १.८ (समाप्त)

१	२	३	४
९.	वर उल्लेखिल्या व्यतिरिक्त इतर सामुग्री	एकुण ग्रामीण नागरी	१, ४७५ १, १७५ ३००
२.	छप्परासाठी वापरलेली सामुग्री		
१.	गवत, पाने, वेळू, माती, कच्या विटा किंवा बांबू	एकुण ग्रामीण नागरी	५५, ०६० ५०, ५८० ४, ४८०
२.	कौल, तक्ती दगड, कंकर	एकुण ग्रामीण नागरी	१, ५०, ५९५ १, ३५, ६३० १४, ९६५
३.	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रो, जस्ताचे किंवा धातुचे पत्रो	एकुण ग्रामीण नागरी	७२, ७९५ ४८, ६८० २४, ११५
४.	ऑस्बेटॉस सिमेंटचे पत्रो	एकुण ग्रामीण नागरी	२, ७८५ १, ४८५ १, ३००
५.	विटा व चुना	एकुण ग्रामीण नागरी	२, ८५० १, ७५० १, १००
६.	दगड	एकुण ग्रामीण नागरी	२६५ २१० ५५
७.	प्रचलित सीमेंट कॉक्रीट	एकुण ग्रामीण नागरी	९, ६४० २, १४० ७, ५००
८.	इतर वर उल्लेखिल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	एकुण ग्रामीण नागरी	११, ९९५ १०, १९५ १, ८००

आधार:- १९८१, जनगणना प्रकाशन (भाग-आठ ए व बी (१) घरबाधणी अहवाल.

तक्ता क्रमांक १.९

नांदेड जिल्ह्यातील आकार व मालकीच्या स्थिती नुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटूंबांचे वर्गिकरण १९८१ जनगणने प्रमाणे (संख्या)

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	१) एकूण कुटूंबे	२, ५२, २२०	५५, ७४०	३, ०७, ९६०
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	२, २४, ६४५	२८, ५४५	२, ५३, १९०
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	२६, ०२५	२६, ७७०	५२, ७९५
२.	एक व्यक्ति कुटूंबे			
	१) एकूण कुटूंबे	१०, ६९०	२, ८७०	१३, ५६०
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	७, १३५	८५०	७, ९८५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	३, २८५	१, ८००	५, ०८५
३.	दोन व्यक्तींची कुटूंबे			
	१) एकूण कुटूंबे	१७, ८९५	४, ४२५	२२, ३२०
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	१४, ८७०	१, ५८५	१६, ४५५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	२, ८३०	२, ८१०	५, ६४०
४.	तीन व्यक्तींची कुटूंबे			
	१) एकूण कुटूंबे	२६, ६८५	५, ८१०	३२, ४९५
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	२२, ९४०	२, २०५	२५, १४५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	३, ४९०	३, ५६५	७, ०५५
५.	चार व्यक्तींची कुटूंबे			
	१) एकूण कुटूंबे	३६, ७९०	७, ३८५	४४, १७५
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	३२, १००	३, १००	३५, २००
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	४, ४५०	४, २४०	८, ६९०

पुढे चालू---

तक्ता क्रमांक १.९ (समाप्त)

१	२	३	४	५
६. पाच व्यक्तींची कुटूंबे				
१) एकुण कुटूंबे		४२, २५०	८, ४१५	५०, ६६५
२) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती				
अ) स्वतःची घरे असलेली		३७, ९३५	४, ०७५	४२, ०१०
ब) भाड्याच्या घरात राहणारी		४, ०२०	४, ३४०	८, ३६०
७. सहा किंवा अधिक व्यक्तींची कुटूंबे				
१) एकुण कुटूंबे		१, १७, ९१०	२६, ८३५	१, ४४, ७४५
२) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती				
अ) स्वतःची घरे असलेली		१, ०९, ६६५	१६, ७३०	१, २६, ३९५
ब) भाड्याच्या घरात राहणारी		७, ८७०	१०, १०५	१७, ९७५
८. निर्देशित न केलेल्या व्यक्तींची कुटूंबे				
१) एकुण कुटूंबे		-	-	-
२) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती				
अ) स्वतःची घरे असलेली		-	-	-
ब) भाड्याच्या घरात राहणारी		-	-	-

टिप :- हया तक्त्यातील एकुण कुटूंबांच्या संख्येत बेघर कुटूंबाचा समावेश आहे. व संस्था कुटूंबाचा समावेश नाही. त्यामुळे एकुण कुटूंबाची संख्या जुळणार नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन (भाग - आठ ए व बी (२))
घरबांधणी अहवाल.

तक्ता क्रमांक १.१०

१९८१ च्या जनगणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील आपंगतेनुसार अपंगाची संख्या

अ. जिल्हा/ क्र. तालुका		पूर्णतःअंध	पूर्णतः पांगळे	पूर्णतः मूक	एकुण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा	एकुण	१, ६४३	८८७	६१५	३, १४५
बेरीज	ग्रामीण	१, ४९९	८०१	५५६	२, ८५६
	शहरी	१४४	८६	५९	२८९
तालुका					
१. नांदेड	एकुण	२३१	१८८	९८	५१७
	ग्रामीण	१४७	१२०	६४	३३१
	शहरी	८४	६८	३४	१८६
२. हदगाव	एकुण	१७०	९३	६७	३३०
	ग्रामीण	१६९	९३	६५	३२७
	शहरी	१	-	२	३
३. किनवट	एकुण	२७२	८७	६९	४२८
	ग्रामीण	२६७	८४	६८	४१९
	शहरी	५	३	१	९
४. भोकर	एकुण	१४०	४९	५६	२४७
	ग्रामीण	१३५	४९	५५	२३९
	शहरी	५	-	१	८
५. बिलोली	एकुण	२३७	१६२	१०६	५०५
	ग्रामीण	२१८	१५७	९२	४६७
	शहरी	१९	५	१४	३८
६. देगलूर	एकुण	१४४	४१	४४	२२९
	ग्रामीण	१२९	३७	४२	२०८
	शहरी	१५	४	२	२१
७. मुखेड	एकुण	१२७	८५	७५	२८७
	ग्रामीण	११८	८०	७२	२७०
	शहरी	९	५	३	१७
८. कंधार	एकुण	३२०	१८२	१००	६०२
	ग्रामीण	३१६	१८१	९८	५९५
	शहरी	४	१	२	७

आधार :- १९८१ च्या जनगणना प्रकाशन.

नांदेड जिल्ह्यातील जनगणना आणि त्यांचा वापर (१९८१ ची जनगणना)

अ. सकुण/सकुण	क. ग्रामीण/जनगणना नागरी घरे	जनगणनेच्या सुरुवातीला रिकामी असलेली घरे	जनगणना घरांचा वापर						कारखाने रेस्टॉरंटस				पूजा स्थाने देवळे, चर्च मशीदी गुरूद्वारे वगैरे	इतर
			रोहणे	दुकान आणि राहणे	यंत्रशाळा (कृषि रोज सह आणि राहणे)	हाटेल धर्मशाळा घरे पर्यटन सोडून इत्यादी	उपहार सोडून दुकान	व्यवसायाची घरे आणि कार्यालय	यंत्रशाळा-कार्यशाळा छप्परे इत्यादी.	मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृह	करम-णक पंचायत वरे सांस्कृतिक केंद्र इत्यादी			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
सकुण	४,०१,०८५	१९,४३५	२,८८,१८५	३,५६५	६,७१५	३३०	९,०१०	२,२२०	४,६३०	१,४२५	१४०	३,८९५	६१,५३५	
ग्रामीण	३,३५,४४०	१४,९५५	२,४०,२५५	२,७२०	५,२६०	२००	५,४००	१,४६५	२,९३०	८७०	४५	३,४५०	५७,८५०	
नागरी	६५,६४५	४,४८०	४७,९३०	८४५	१,४५५	१३०	३,६१०	७५५	१,७००	५५५	९५	४४५	३,६८५	
नांदेड शहर	३४,६३०	१,८०५	२६,१३०	६०५	९९५	६०	१,९९५	४०५	९५५	२७५	२५	२१५	१,१५५	

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन टेबल ४-१ प्रमाणे.

तक्ता २३३

नांदेड जिल्ह्यातील निवडक केंद्रांमधील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य १९८९ या वर्षा करिता पर्जन्य मिलीमीटरमध्ये

अ. क्र.	माहिती	१. केंद्र - नांदेड			२. केंद्र - हदगाव			३. केंद्र - फिनवट		
		सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	जानेवारी	८	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	फेब्रुवारी	१३	-	-	३	-	-	१	-	-
३.	मार्च	८	-	-	४	४	३९	६	३	२२
४.	एप्रिल	८	१	१८	१८	१	४६	७	-	-
५.	मे	१३	-	-	२४	-	-	१९	-	-
६.	जून	१५४	१०	२६७	१६७	१६	४६२	२६१	९	६९९
७.	जुलै	२१५	१४	३१७	२७४	१९	२३५	४०५	१५	२७०
८.	ऑगस्ट	१९५	१७	२९६	३४२	१८	४५६	४२१	१९	३३५
९.	सप्टेंबर	२१५	१३	५८	२०२	८	१२३	२५१	८	५४
१०.	ऑक्टो.	४३	१	१५	७३	१	९	९७	-	-
११.	नोव्हेंबर	२२	-	-	२४	१	८	१६	-	-
१२.	डिसेंबर	७	२	१०	१५	२	८	१७	१	१२
एकूण :-		२०१	५८	२६१	१,१४६	७०	१,३८६	१,५०१	५५	१,३९२

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक २.१ (पुढे चालू)

अ. क्र. महिना	४. केंद्र भोकर			५. केंद्र- बिलोली			६. केंद्र- देगलूर			
	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य	
१	२	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१. जानेवारी		३	-	-	४	-	-	६	-	-
२. फेब्रुवारी		२	-	-	१७	-	-	१४	-	-
३. मार्च		८	४	१०४	५	-	-	८	४	३५
४. एप्रिल		२७	१	१४	१४	-	-	१७	-	-
५. मे		९	१	११	२३	-	-	२१	-	-
६. जून		१९२	१३	८०५	१७०	१५	४२१	१५९	१५	२१८
७. जुलै		२७८	१७	३७६	२२१	१५	५५४	२०४	१४	३४८
८. ऑगस्ट		३३४	१६	७१८	१७३	१२	३८२	१५६	१५	२३७
९. सप्टेंबर		२२४	६	५६	१७१	७	१४१	१६६	१०	२०५
१०. आक्टोबर		९६	३	२१	३८	२	४२	५२	-	-
११. नोव्हेंबर		१६	-	-	२९	-	-	२१	-	-
१२. डिसेंबर		२०	१	१	५	१	३५	५	२	३७
एकूण :-		१, २०९	६२	२, १०६	८७०	५२	१, ५७५	८२९	६०	१०८०

पुढे चालू -----

- २७ -
तक्ता क्रमांक २.१ (समाप्त)

अ. क्र.	महिना	६. केंद्र- मुखेड			७. केंद्र- कंधार		
		सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य
१	२	२१	२२	२३	२४	२५	२६
१.	जानेवारी	-	-	-	५	-	-
२.	फेब्रुवारी	२	-	-	१४	-	-
३.	मार्च	६	-	-	५	४	४८
४.	एप्रिल	२३	-	-	१२	-	-
५.	मे	२१	-	-	१६	-	-
६.	जून	१८३	१०	२२५	१५३	१७	२३१
७.	जुलै	२१७	१२	४९४	२१३	१५	३५६
८.	ऑगस्ट	२२४	१७	२४०	१५०	१७	३७२
९.	सप्टेंबर	१५२	११	१४८	१७३	९	९५
१०.	ऑक्टोबर	८३	२	४२	३२	२	५
११.	नोव्हेंबर	८	४	२९	१६	-	-
१२.	डिसेंबर	५	-	-	६	२	२९
एकूण :-		९२४	५६	१,१७८	७९५	६६	१,१३६

आधार :- नांदेड जिल्ह्यातील सर्व तहसील कार्यालय

- २८ -
तक्ता क्रमांक २.२

नादेड जिल्ह्यातील निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान १९८९ या वर्षा करिता
(आकडे सोलियसअस मध्ये)

अ. क्र.	महिना	केंद्र नादेड	
		कमाल	किमान
		१९८९	१९८९
१	२	३	४
१)	जानेवारी	३१.७	१५.०
२)	फेब्रुवारी	३४.२	१३.९
३)	मार्च	३५.३	२०.०
४)	एप्रिल	३९.९	२२.०
५)	मे	४२.२	२६.४
६)	जून	उ. ना.	उ. ना.
७)	जुलै	उ. ना.	उ. ना.
८)	ऑगस्ट	२९.४	२२.२
९)	सप्टेंबर	३२.३	२२.६
१०)	ऑक्टोबर	३४.३	१९.२
११)	नोव्हेंबर	३३.२	१५.९
१२)	डिसेंबर	२९.६	१३.४
	वार्षिकी	४२.२	१३.४

आधार :- संचालक, विभागिय हवामान शास्त्रा कार्यालय, मुंबई

टिप :- उ. ना. = उपलब्ध नाही.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८४-८५ या वर्षाकरिता जमिनीचा वापर (क्षेत्रां शंभर हेक्टरात)

अ. जिल्हा / क. तालुका	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शोती-उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड नसलेले क्षेत्र				
			बिगर शोती वापरा खालील जमिन	पडीत आणि लागवडी लायक नस- लेली जमीन	एकूण (५ + ६)	लागवडी लायक वा- पुरात नस- लेली जमीन	कायम गुरे चरण आणि इतर चरण्याची जमीन	कसलेल्याजमिनी मध्ये समाविष्ट न इंगले व पक्क बागायती खालील जमीन	एकूण [८+९+१०]	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा रीज	१०, ३३, २	९२, २	४०, ९	२१, ३	६२, २	२४, ६	६३, ६	५, २		२३, ४
तालुका										
१. नांदेड	१, ००, ०	१, २	५, ६	१, ०	६, ५	२, ०	४, ३	२		६, ६
२. हदगांव	१, ५२, ६	११, ९	७, ०	३, ४	१०, ४	३, ७	१०, ०	१		१३, ९
३. किनवट	२, ०१, २	५७, ८	८, ६	८, २	१६, ८	११, ६	९, ८	१, १		२२, ५
४. भोकर	१, ०८, २	१३, ३	३, ५	१, ३	४, ७	१, १	८, ८	७		१०, ७
५. बिलोली	१, ४८, १	२, ६	५, ४	४, ०	९, ४	२, ३	७, २	१, ९		११, ३
६. देगलूच	६७, ५	९	१, ९	५	२, ४	१	१, ८	१		२, ०
७. मुडोड	९३, ४	३, ५	२, १	१, ८	३, ९	३, ५	१०, ४	५		१४, ४
८. कंधार	१, ६२, २	१, ०	६, ९	१, १	८, ०	४	११, १	६		१२, १

तक्ता क्र. ३.१ (समाप्त)

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	पडीत जमीन			निव्वळ कसले- ले क्षेत्र	एका पेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेले क्षेत्र	लागवडीखालील एकूण क्षेत्र	लागवडी लायक क्षेत्र (८५१०५१४५५)
		चालू पडीत	इतर पडीत	एकूण (१२५१३)				
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
<u>जिल्हा बेरीज</u>		३०,१	३५,१	६५,२	७,२०,१	४४,५	७,६४,६	८,१५,१
<u>तालुका</u>								
१.	नांदेड	३,०	१८,१	२१,१	६४,६	५,२	७०,५	८७,२
२.	हदगांव	७,४	३	७,८	१,०८,५	३,४	१,१२,०	१,२०,२
३.	किनवट	७	-	७	१,०३,३	४,८	१,०८,२	१,१६,७
४.	भोकर	२,६	१,१	३,८	७५,७	२,७	७८,४	८१,३
५.	बिलोली	८	-	८	१,२४,१	१५,८	१,३९,२	१,२८,२
६.	देगलूर	३,९	३,९	७,७	५४,६	५,२	५९,८	६२,४
७.	मुढोड	४,८	२,१	६,९	६४,७	३,८	६८,५	७५,६
८.	कंधार	७,०	९,६	१६,५	१,२४,५	२,८	१,२७,४	१,४२,८

टिप :- १) १९८४-८५ चे आकडे अंतीम सुधारीत आहेत.

२) आकडे पूर्णांकाने केल्याने बेरजा कदाचित जुळणार नाहीत.

आधार :- कृषि संचालनालय, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८४-८५ या वर्षात वर्षा करिता तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र (क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. जिल्हा / क्र. तालुका	तांदूळ	गहू	खारीप ज्वार	रब्बी ज्वार	सूणा ज्वार	बाजरी	मका	राळा	ईतर तृण धान्ये	सूणा तृण धान्ये	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा बेरीज	३४९६६	३१३५०	२५९५६७	३२९९२	२९२४५९	२१८४	१५१	-	१२४६	३६२३५६	
ता. नांदेड	४५४८	४०२२	२०६५३	२२६०	२२९१३	६३	११	-	५	३१५६२	
२. हद्गांव	४६४०	३९७०	४३२३५	-	४३२३५	१५३	५९	-	६४४	५२७०१	
३. किनवट	५८०५	२५५९	३२९९५	-	३२९९५	१५६४	१४	-	२६	४२९६३	
४. भोकर	४९२७	१५१५	३२१७३	३८९	३२५६१	-	१५	-	-	३९०१८	
५. बिलोली	५६६३	८२९८	३०२८७	१५३००	४५५८७	-	-	-	-	५९६४८	
६. दिगलूर	१८२०	६२८८	१५४७५	८७३०	२४२०५	४	४	-	२११	३९५३२	
७. मुंढोड	२४४१	४३४९	२८५३१	६१९८	३४७२९	३५१	४६	-	३४१	४२२५७	
८. कंधार	५०२२	३३४२	५६११९	११५	५६३६४	४२	२	-	१९	६४६६८	

तक्ता क्रमांक ३.२ (पूढे चालू)

- ३२ -

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	हरभारा	तूर	मूग	ईतर कड-धान्ये	रेकूमा कडधान्ये	रेकूमा अन्न-धान्ये	ऊस	मसाल्या-वे पदार्था	फळे व भाजी-पाला	संकिर्ण खाद्य पदार्था
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
	जिल्हा क्षेत्रीय तालुका	१२०६३	३४७०७	३५६४०	२२६९४	१०५१०५	४६७४६०	६०९३	१४४५३	४३४९	२७४
१.	नांदेड	१६३२	३२२३	१७७४	७९०	७४१९	३८९८८	१३२०	८४८	१८३६	३२७४
२.	हदगांव	३७३५	५१०३	५०३८	२०७०	१४९४६	६७६४७	६२०	९६९	८९८	
३.	किनवट		६१६४	२३२४	२९९४	११४८२	५४४४५	१८१	३९५	५६	
४.	भोकर	३८९	४१५५	२६९३	१३५६	८२९३	४७३११	१७२	६८५	२४७	
५.	बिलोली	२७९३	२९६४	१०६९३	११०५२	२७५०५	८७१५३	१४७१	६५७३	१९५	
६.	देगलूर	२५८३	१७९०	५५५०	२०७०	११९९३	४१५२५	५६०	३४६६	३६७	
७.	मुखोड	७०१	३६१३	५०९४	१११८	१०५२६	५२७८३	१८०	५९०	४३१	
८.	कंधार	१२२७	७६९५	३४७४	१५४४	१२९४०	७७६०८	१५८९	९१७	१५०	

पूढे चालू

तक्ता क्रमांक ३.२ (पूटे चालू)

- ३३ -

अं. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण खाद्य पिके	कापूत	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस	करडई	इतर गळीताची धान्ये	एकूण गळीताची धान्ये	तंबाखू
१	२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
	जिल्हा बेरीज	४९२६१९	२३०५८५	७१७१	२३७७५६	१२२८९	६८५०	२४२५	१२०४४	३३६०८	३९३
	तालुका										
१.	नांदेड	४३२६६	२३०३०	७०२	२३७३२	२३०२	१५९	२९८	७०५	३४६४	-
२.	हदगांव	७०१३४	३८७१०	३४७	३९०५७	११३५	५६७	३३०	७४२	२७७४	-
३.	किनवट	५५०७७	५०९६६	७६१	५१७२७	४५६	-	-	८१४	१२७०	-
४.	भाकर	४८४१५	२८५४७	५६३	२९११०	४४९	८५	१८	३७१	९२३	-
५.	बिलोली	९५३९२	३३४५९	२००७	३५४६६	३९७२	३३६२	६७२	५९२	८५९८	३९३
६.	देगलूर	४६०१८	८१४८	३६४	८५१२	-	-	-	-	-	-
७.	मुखड	५४०४४	९२४६	४३३	९६७९	११३५	२२००	८५०	१०५३	५२२८	-
८.	कंधार	८०२७३	३८४७९	१९९४	४०४७३	३३०	२९२	५७	५९३३	६६०२	-

पूटे चालू - -

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	इतर औषाधी वमादक पदार्था	स्कूणा औषाधी वमादक पदार्था	चा-याची पिके अखाद्य पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	स्कूणा अखाद्य पिके	लागवडी खालील स्कूणा क्षेत्र	एकापेक्षाअधिक वेळा लागवडी खालील असलेले क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
१	२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०
	जिल्हा बेरीज	२६	४१९	२४५	२	२७२०३०	७६४६४९	४४५०७	७२०१४२
	तालुका								
१.	नांदेड	-	-	-	-	२७१९६	७०४६२	५८६१	६४६०१
२.	हदगांव	२१	२१	-	-	४१८५२	१११९८६	३४३९	१०८५४७
३.	किनवट	-	-	७४	-	५३०७१	१०८१४८	४८१७	१०३३३१
४.	भोकर	-	-	-	-	३००३३	७८४४८	२७१९	७५७२९
५.	बिलोली	-	३९३	७२	-	४४५२९	१३९९२१	१५८१३	१२४१०८
६.	देगलूर	-	-	७०	२	१३८१२	५९८३०	५२४१	५४५८९
७.	मुष्टोड	-	-	२९	-	१४४५७	६८५०१	३७८४	६४७१७
८.	कंधार	५	५	-	-	४७०८०	१२७३५३	२८३३	१२४५२०

टिप :- १९८४-८५ चे आकडे अंतीम सुधारित आहेत.

आधार :- कृषि संचालनालय, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन १९८९-९० वर्षी करिता

ज.क्र.	पिके	१९८९-९०	
		दर हेक्टरी उत्पन्न (कि.गो मध्ये)	उत्पादन (मीटर टना मध्ये)
१	२	३	४
१)	तांदूळ	१०६५	३२,८
२)	गहू	१०६७	२६,९
३)	ज्वारी	१०७१	४,१२,१
४)	बाजरी	६२५	५
५)	बाली	६००	३
६)	मका	७७८	७
७)	इतर धान्ये	११६७	१,४
८)	एकूण धान्ये	१०६९	४,७४,७
९)	हरभरा	४४५	६,९
१०)	तूर	९०८	४१,५
११)	उडीद	३२९	५,२
१२)	मूग	३४९	१०,४
१३)	इतर कडधान्ये	३१०	९,२
१४)	एकूण कडधान्ये	५३६	७३,२
१५)	जवस	२००	६
१६)	तीळ	१८८	२,८
१७)	सुईमूग (शेंग)	१३७२	३५,८
१८)	सरडी	३६४	४
१९)	ऊस	७५,८१३	८,११,२ x
२०)	कामूस (तिटमध्ये १७० कि.गो)	१७१	३,२४,०
२१)	ताग	५००	१
२२)	मेस्टा (अंबाडी)	३२१	१०,० xx
२३)	तंबाखू	१०००	१
२४)	आले	९१७	१,१
२५)	मिरची	३२२	३,९
२६)	हळद	१९५३	१,२४,९
२७)	बटाटा	२८७५	२,३

x ऊसाचे उत्पादन साखरेच्या स्वभावात आहे.

xx मेस्टाचे उत्पादन "००" गाठी मध्ये आहे. (१ गाठ बरोबर १८० कि.गो.)

आय.एस. - २००१ संशोधन प्रकल्प, पुणे.

तक्ता क्रमांक ३०४

नांदेड जिल्ह्यात विविध साधनांनी ओलोता खाली असलेले ताडकावार क्षेत्र १९८४-८५ या वर्षी करिता (क्षेत्र हेक्टरात)

अ. क्र.	जिल्हा/ताडका	ओलोता खालील क्षेत्र		ओलोता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलोता खालील एकूण क्षेत्र
		पुढभागीय	विहीरी		
१	२	३	४	५	६
जिल्हा बेरीज					
		२३५७९	१४०५३	३७६३२	४६५३९
ताडका					
१)	नांदेड	७३३७	७०३८	१४३७५	१६१४२
२)	हदगांव	२४१५	१९८९	४४०४	६०१८
३)	जिनवट	२२९७	२१८	२५१५	२८२०
४)	भीकर	४०१	७९९	१२००	१८०६
५)	बिलोली	८६२१	८५४	९४७५	११७८८
६)	देगलूर	१२४३	१०४०	२२८३	३१७५
७)	पुजेड	६४७	९९५	१६४२	२५१७
८)	कंधार	६१८	११२०	१७३८	२२७३

टीप :- १९८४-८५ चे आकडे अंतिम सुधारित आहेत.

आधार :- कृषि संचालनालय, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८४-८५ या वर्षात करिता निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र (क्षेत्र हेक्टरात)

अ. जिल्हा / तांदूळ	गहू	खारीप	रब्बी	बाजरी	मका	इतर	एकूण	हरभारा	मूग	इतर	एकूण	एकूण	उस	मसाल्याचे		
क. तालुका		ज्वार	ज्वार			तुण	तुण			कड	कड	धान्ये	अन्न	पदार्था		
						धान्ये	धान्ये			धान्ये	धान्ये	धान्ये				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
जिल्हा	हेरीज	८५७८	१३५५०	-	२	-	११८	६०६	२१८४४	२७३	४५१	८१	८८५	२२७२२	६०२३	४२२५
तालुका																
१. नांदेड	४५४८	४०२२	-	-	-	-	-	८५७७	-	-	-	-	८५७७	१३२०	६८२	
२. हदगांव	८०७	२०६६	-	-	-	५८	६००	३५३१	२८०	४५१	८०	८११	४३४२	६२०	२८०	
३. किनवट	-	१५५२	-	-	-	१४	-	१५७३	-	-	-	-	१५७३	१८१	३२५	
४. भोकर	८५	३३४	-	-	-	-	-	४१२	-	-	-	-	४१२	१७२	६८५	
५. विलोली	१५३५	२२३२	-	-	-	-	-	४४६७	-	-	-	-	४४६८	१४७१	२५७४	
६. देगलूर	७८	११७०	-	-	-	-	-	१३४८	-	-	-	-	१३४८	५६०	४२	
७. मुखोड	५१७	१११८	-	-	-	४६	६	१६८७	७३	-	-	७१	१७६०	१८०	२८	
८. कंधार	-	३४२	-	-	-	-	-	३४२	-	-	-	-	३४२	१५८२	२२५	

तक्ता क्रमांक ३०४

नांदेड जिल्ह्यात विविध साधनांनी ओलोता खाली असलेले ताडकावार क्षेत्र १९८४-८५ या वर्षी करिता. (क्षेत्र हेक्टरात)

अ. क्र.	जिल्हा/ताडका	ओलोता खालील क्षेत्र		ओलोता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलोता खालील एकूण क्षेत्र
		पृष्ठभागीय	विहारी		
१	२	३	४	५	६
<u>जिल्हा बेरीज</u>		२३५७९	१४०५३	३७६३२	४६५३९
<u>ताडका</u>					
१)	नांदेड	७३३७	७०३८	१४३७५	१६१४२
२)	हदगांव	२४१५	१९८९	४४०४	६०१८
३)	विजवट	२२९७	२१८	२५१५	२८२०
४)	भीकर	४०१	७९९	१२००	१८०६
५)	बिलोली	८६२१	८५४	९४७५	११४८८
६)	देगलूर	१२४३	१०४०	२२८३	३१७५
७)	पुढेड	६४७	९९५	१६४२	२५१७
८)	वंधार	६१८	११२०	१७३८	२२७३

टिप :- १९८४-८५ चे आकडे अंतिम सुधारित आढित.

आधार :- कृषि संचालनालय, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८४-८५ या वर्षात करिता निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र (क्षेत्र हेक्टरात)

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	गहू	खारीप ज्वार	रब्बी ज्वार	बाजरी	मका	इतर तुपा धान्ये	सुकुणा तुपा धान्ये	हरभारा	मूग	इतर कड	सुकुणा कड	सुकुणा अन्न धान्ये	उस	मसाल्याचे पदार्था	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	
	जिल्हा बेरीज	७५७०	१३५५०	-	२	-	११८	६०६	२१८४४	३५३	४५१	८१	८८५	२२७२२	६०२३	४२२५
	तालुका															
१.	नांदेड	४५४८	४०२२	-	-	-	-	-	८५७७	-	-	-	-	८५७७	१३२०	६८२
२.	हडगांव	८०७	२०६६	-	-	-	५८	६००	३५३१	२८०	४५१	८०	८११	४३४२	६२०	२८०
३.	फिनवट	-	१५५२	-	-	-	१४	-	१५७३	-	-	-	-	१५७३	१८१	३२५
४.	भोकर	८५	३३४	-	-	-	-	-	४१२	-	-	-	-	४१२	१७२	६८५
५.	दिलोली	१५३५	२२३२	-	-	-	-	-	४४६७	-	-	१	१	४४६८	१४७१	२५७४
६.	देगलूर	७८	११७०	-	-	-	-	-	१२४८	-	-	-	-	१२४८	५६०	४२
७.	मुळोड	५१७	१११८	-	-	-	४६	६	१६८७	७३	-	-	७३	१७६०	१८०	२८
८.	कंधार	-	३४२	-	-	-	-	-	३४२	-	-	-	-	३४२	१५८२	२२५

तक्ता क्रमांक ३.५ (पुढे चालू) - ३८ -

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण एके	एकूण भाजीपाला	एकूण खाद्य पिके	कापूत	एकूण तेंपे पिके	भूर्झमूग	इतर गळी-गळी-ताची पिके	एकूण गळी-गळी-ताची पिके	तंबाखू	इतर औषा-औषा-घाणी व मादक पदार्था	एकूण चा-याची पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलीता-खालील एकूण क्षेत्र	
१	२	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१
	<u>जिल्हा बेरीज</u>	३५९९	९०२	३७३१८	२९२८	२९२८	५८०६	४३	५८४९	३९३	२६	४१९	३५	९२२१	४६५३९
	<u>तालुका</u>														
१.	नांदेड	१४७५	२९२	१२३६०	१७६७	१७६७	२०१५	-	२०१५	-	-	-	-	३७८२	१६१४२
२.	हदगांव	२५७	१८१	५६८०	३१७	३१७	-	-	-	-	२१	३१	-	३३८	६९१८
३.	किनवट	३३	१२	२१९४	५१०	५१०	१०६	१०	११६	-	-	-	-	६२६	२८२०
४.	भोकर	२१४	१४	१५०४	-	-	३०२	-	३०२	-	-	-	-	३०२	१८०६

पुढे चालू - -

तक्ता क्रमांक ३.५ (समाप्त) -- ३९ --

० ०

१	२	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१
५) बिलोली	११४	५२	८६७९	३३४	३३४	२३४९	३३	२३८२	३९३	--	३९३	--	३१०९	११७८८	
६) देगलूर	३१४	१७९	२३७०	--	--	८२५	--	८२५	--	--	--	--	८२५	३१७५	
७) मुखोड	१२८	११७	२२८३	--	--	२०९	--	२०९	--	--	--	२५	२३४	२५१७	
८) कंधार	६४	४८	२२६८	--	--	--	--	--	--	--	५	--	५	२२७३	

टिप :- १९८४-८५ चे आकडे अंतिम सुधारित आहेत

आधार :- कृषि संचालनालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक ३.६ (अ)

नांदेड जिल्ह्यात १९८४-८५ या वर्षात करिता तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरींची संख्या

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	सिंचन विहीरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहीरीवर बसवलेले पंप डिझेल पंप	विजेचे पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहीरींची संख्या	इतर विहीरींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
	जिल्हा बेरीज	१४,८३०	७३४	७,५३८	९८९	६,१४७
	तालुका					
१.	नांदेड	४,०६८	४४	३,३९३	१७१	१,०१३
२.	हदगांव	१,६९१	२६८	४५०	-	१,८३५
३.	किनवट	१,२२५	१२५	४९५	२५५	३६०
४.	भांकर	१,५२०	२	९२	-	४३२
५.	बिलोली	१,०४२	३६	३८७	४०	७२०
६.	देगलूमर	७४८	१४	३२५	२५२	४७७
७.	मुखोड	९३६	१२१	३७१	६६	३९९
८.	कंधार	३,६००	१२४	२,०२५	२०५	९११

टिप :- १९८४-८५ चे आकडे अंतिम सुधारीत आहेत.

आधार:- कृषि संचालनालय, पुणे.

नांदेड जिल्हयातील तालुकावार कुमनलीका, हात पंप आणि विद्युतपंप सन १९८९-९० या वर्षात अखेर.

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण यशास्वी कुमनलीका		एकूण बसविलेले		
		हात पंप	विद्युत पंप	हात पंप	विद्युत पंप	
१	२	३	४	५	६	७
जिल्हा बेरीज		४, २१३	३, ९४८	४२४	३५३	३७
तालुका						
१.	नांदेड	५५४	५११	५८	३६	३
२.	हदगांव	५६७	५४६	५१	३५	२
३.	किनवट	५३२	४८६	४२	७५	४
४.	भोकर	३५८	३४६	३८	४२	८
५.	बिलोली	६०६	५७९	६०	४६	२
६.	देगलूर	२७४	२५४	३५	२७	१
७.	मुखोड	४१०	३८३	३७	१७	७
८.	कंधार	९२८	८४३	१०३	७७	१०

आधार:- १) वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास संस्था, नांदेड.

२) उप अभियंता (यांत्रिकी) भूजल सर्वेक्षण आणि विकास संस्था, जिल्हा परिषद, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील विहीरी खोरीज लघू पाठबंधाच्या कामे १९८९-९० या वर्षात करिता.

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	उपयोगात नसलेली कामे				उपयोगात असलेली कामे			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा देरिज	-	१२	-	१२	१५३	७०	-	२२३
	तालुका								
१.	नांदेड	-	१	-	१	९	३	-	१२
२.	हदगांव	-	२	-	२	२१	१३	-	३४
३.	किनवट	-	२	-	२	१६	१२	-	२८
४.	भोकर	-	१	-	१	२६	१५	-	४१
५.	बिलोली	-	२	-	२	१९	२	-	२१
६.	देगलूर	-	३	-	३	९	५	-	१४
७.	मुखोड	-	-	-	-	२२	५	-	२७
८.	कंधार	-	१	-	१	२५	१५	-	४०

अ. जिल्हा / क्र. तालुका	ओलीता खालील निष्कट क्षेत्र (हेक्टर)				वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)			
	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण
१	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
जिल्हा बेरीज	८,५९५	५,७६८	५३०	१४,८९३	८,५९५	२४,१००	१,३९७	३४,०९२
तालुका								
१. नांदेड	४५७	२५२	१०६	८१५	४५७	१,५८२	१०६	२,१४५
२. हदगांव	१,१०८	१,७७४	-	२,८८२	१,१०८	५,६१५	-	६,७२३
३. किनवट	२०३	५७०	१४२	१,६१५	२०३	३,७५८	१४२	४,८०३
४. भोकर	९३६	१,२३०	२४	२,१९०	९३६	५,४८४	४५४	६,८७४
५. बिलोली	१,०८६	७३	३०	१,१८९	१,०८६	६१३	३०	१,७२९
६. देगलूर	४४८	३५८	१८७	९९३	४४८	१,६४१	२४२	२,३३१
७. मुखोड	२,०५२	४९३	४१	२,५८६	२,०५२	१,५७९	४१	३,६७२
८. कंधार	१,६०५	१,०१८	-	२,६२३	१,६०५	३,८२८	३८२	५,८१५

- आधार :- १) कार्यकारी अभियंता, नांदेड पाटबंधारे विभाग, नांदेड.
२) कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे, जिल्हा परिषद, नांदेड.
३) जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प (३० जून १९९० चे)

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	
१	२	३	४
१)	प्रकल्पाचे नांव	मनार प्रकल्प	पुणाप्रकल्प येलदरी ताल. जितूर
२)	प्रकल्पाचे स्थान	वारवंत ताल. कंधार	आणि सिध्देश्वरी ताल. दिंगोली
३)	अ) काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९७३	१९६८
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लाखा स्मयात)	६०८.६७	१२.६१
४)	धारणा	येलदरी धारणा व सिध्देश्वरी धारणा	
	अ) मंजूर झालेली उंची (मिटर मध्ये)	२७.४	५१.३६ ३८.२६
	ब) पूर्ण झालेली उंची (----"----)	२७.४	५१.३६ ३८.२६
५)	कालवा	मुख्य कालवा व शाखा कालवा	
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	२८२.२०	४४.८० १७७.६०
	ब) पूर्ण लांबी (----"----)	२८२.२०	४४.८० १७७.६०

पूढे चालू -

तक्ता क्रमांक ३.८ (पूढे चालू)

- ४५ -

	३	४	५
		मुख्यकालवा व शाखा कालवा	
६) कमाल क्षमता (द. ल. घा. मी.)	१२८.६८	९३४	२५१
७) ३१.३.१९९० रोजीचा प्रत्यक्षा साठा (द. ल. घा. मी.)	६२.५०	९३४	२५१
८) एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)	३५, ९७०		१, १८, ५४७
९) लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)	२६, ८२१		९९, ८५४
१०) प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	२४, ९७३		२०, ०००
११) सध्या (१९८९-९०) ओलीताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	१९८९-९०		पन्कत सदिड जिल्हयात
अ) बारमाही	१, ५४६		२, ३३४
ब) हंगामी	७, ३१३		६, ६७९

पूढे चालू -

तक्ता क्रमांक ३.८ (पुढे चालू) -- ४६ --

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प		
१	२	३	४	५
१)	प्रकल्पाचे नांव	कुद्राळा	करडखोड	कुदाळा
२)	प्रकल्पाचे स्थान	बा-हाळी ता. मुखोड	करडखोड ता. देगलूर	कुदाळा ता. भोकर
३)	अ) कामपूर्णा होण्याचे वर्ष	१९७१	१९७४	१९७५
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लाखा स्वरूपात)	५८.९४	१००.९४	३९.६९
४)	धारणा			
	अ) मंजूर झालेली उंची (मिटर मध्ये)	१६.२०	१८.८	१६.७०
	ब) पूर्ण झालेली उंची (-----)	१६.२०	१८.८	१६.७०
५)	कालवा			
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	२५.८४	४०.९०	१६.६०
	ब) पूर्ण लांबी (-----)	२५.८४	४०.९०	१६.६०

पुढे चालू -

तक्ता क्रमांक ३.८ (पुढे चालू) - ४७ -

१	२	५	६	७
६) कमाल क्षमता (द. ल. घा. मी.)		१०. ४१	११. ०१	४. ३५
७) ३१. ३. १९९० रोजीचा प्रत्यक्षा साठा (द. ल. घा. मी.)		६. २५	७. ४७	२. ९२
८) एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)		१, ३०७	३, ३५३	५८३
९) लाभक्षेत्राखालील लागवणी लायकक्षेत्र (हेक्टर)		१, ०१२	२, ५२०	४०५
१०) प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीता खाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)		१, ०१२	१, ७८०	४०५
११) सध्या (१९८९-९०) ओलीता खाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)			१९८९-९०	
अ) ब्रारमाही		४६		६९
ब) हंगामी		६२४	५७३	१४८

पुढे चालू -

अ. क्र.		बाब			मध्यम प्रकल्प		
		४	५	६			
१	२	८	९	१०			
१)	प्रकल्पाचे नांव	पेठवडज	महालिंगी	लोणी			
२)	प्रकल्पाचे स्थान	पेठवडज ता. कंधार	महालिंगी ता. कंधार	लोणी ता. किनवट			
३)	अ) काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९७८	१९७७	१९८९			
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	१९८९	१९८९	१९८९			
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लाखा स्मये)	१४८.९२	६२.८१	३३२.१४			
४)	<u>धारणा</u>						
	अ) मंजूर झालेली उंची (मीटर मध्ये)	१८.९	१४.३०	२१.६०			
	ब) पूर्ण झालेली उंची (-----)	१८.९	१४.३०	२१.६०			
५)	<u>कालवा</u>						
	अ) स्कूपा लांबी (कि.मी.)	३३.६१	१५.५०	३५.९५			
	ब) पूर्ण लांबी (-----)	३३.६१	१५.५०	३५.९५			

१	२	८	९	१०
६) कमाल क्षमता (द. ल. घा. मी.)		२.०४	४.७६	८.३८
७) ३१.३.१९९० रोजीचा प्रत्यक्षा साठा (द. ल. घा. मी.)		३.२८	२.१०	५.९६
८) एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)		३,६३७	९०६	२,४४६
९) लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)		१,९७८	७८९	१,३७७
१०) प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)		१,४५८	७८४	१,३७७
११) सध्या (१९८९-९०) ओलीताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)			१९८९-९०	
अ) बारमाही				
ब) हंगामी		६७०	४८३	११५३

तक्ता क्रमांक ३.८ (पुढे चालू) - ५० -

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प		
१	२	३	४	५
१)	प्रकल्पाचे नांव	नागझारी	डोंगरगाव	तळणी
२)	प्रकल्पाचे स्थान	नागझारी ता. किनवट	डोंगरगाव ता. किनवट	(लोहगांव) ता. डोंगरगाव
३)	अ) कामपूर्णा होण्याचे वर्ष	१९८५	१९८६	बिलोली निधी उपलब्ध नसल्याने काम बंद
	ब) अपूर्ण असल्यास अपूर्ण होण्याचे सभाव्यवर्ष	१९८९	१९८९	-
४)	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लाखा स्मयात)	१६.९५	२५२	६००.०४
	धरण			
	अ) मंजूर झालेली उंची (मिटर मध्ये)	१७.३०	२२.००	१२.४७
	ब) पूर्ण झालेली उंची (-----)	१७.३०	२२.००	५९० ते ९१० मी. टिबीएल पर्यंत काम पूर्ण झाले
५)	कालवा			
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	१८.१६	१२.२०	६.४
	ब) पूर्ण लांबी (-----)	१८.१६	१२.३०	काहि नाही
६)	कुमाल क्षमता (द. ल. घा. मी.)	६.५६	९.६१	११.३८८
७)	३१.३.१९९० रोजीचा प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घा. मी.)	३.९९	७.६६	निरंक

पुढे चालू ---

१	२	११	१२	१३
८) एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)		१,२२६	१,४७५	३,१७८
९) लाभक्षेत्रा खालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)		९६०	१,२५०	२,८६०
१०) प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)		९६०	८३०	२,१४६
११) सध्या (१९८९-९०) ओलीताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)		१९८९-९०		
अ) बारमाही		-	-	निरंक
ब) हंगामी		२३३	१७४	निरंक

आधार :- १) कार्यकारी अभियंता, नादेड पाटबंधारे विभाग, नादेड.
२) कार्यकारी अभियंता, मध्यम प्रकल्प विभाग, नादेड.

१९८५-८६ च्या कृषिी गणनेनुसार नादिड जिल्हयातील वहोत धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या प्रकारानुसार आणि श्रेणिनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या (क्षेत्रफळ हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी	वैयक्तिक धारणा		संयुक्त धारणा		एकूण धारणा		पूर्णापणे ओलीताखालील		पूर्णापणे जिरायत	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१)	०.५पेक्षा कमी हेक्टर	२०,४२९	५,९०७	२८९	८४	२०,७१८	५,९९१	६९६	१३९	१९,५५१	५,६१३
२)	०.५ते १.० हे.पेक्षाकमी	४५,०४६	३३,५६३	४६९	३५२	४५,५१५	३३,९१५	१२२	८१	४४,२०२	३२,३९३
३)	१.०ते२.० हेक्टर-	९१,२८२	१३२,४१२	६६७	९६२	९१,९४९	१३३,३७४	१२९	१५६	८७,५४०	१२४,६४२
४)	२.०ते३.० हेक्टर-	६०,१८३	१४२,५९४	३६९	९१३	६०,५५२	१४३,५०७	१८	३५	५६,८३७	१३१,७६३
५)	३.०ते४.० हेक्टर-	३२,५८६	१११,७७६	२२४	९९८	३२,८१०	११२,७७४	३	११	३०,०१६	१००,१६२
६)	४.०ते५.० हेक्टर-	२०,७६५	९१,८०९	१३५	६११	२०,९००	९२,४२०	४	१०	१८,९५६	८१,६१७
७)	५.०ते६.० हेक्टर-	१२,९३७	७०,५०९	१५३	८५६	१३,०९०	७१,३६५	-	-	११,७०३	६२,०५१
८)	६.०ते७.५ हेक्टर-	१२,०२२	८०,०३८	१३४	९३२	१२,१५६	८०,९७०	-	-	१०,५९८	६८,३७३
९)	७.५ते१०.० हेक्टर-	९,०१६	७६,५२३	८७	७५५	९,१०३	७७,२७८	-	-	७,७८९	६३,६८३
१०)	१०.०ते२०.० हेक्टर-	५,११४	६४,५१४	१०९	१,५००	५,२२३	६६,०१४	-	-	४,४६५	५४,११९
११)	२०.०ते३०.० हेक्टर-	२०३	४,६३४	४	११८	२०७	४,७५२	-	-	१८०	३,९०७
१२)	३०.०ते४०.० हेक्टर-	२०	६६७	-	-	२०	६६७	-	-	१६०	५२९
१३)	४०.०ते५०.० हेक्टर-	८	३५२	-	-	८	३५२	-	-	५	१६०
१४)	५०.० व त्यापेक्षा जास्त	१२	८७९	-	-	१२	८७९	-	-	५	३७९
एकूण (सर्व श्रेणीचे क्षेत्रफळ)		३,०९,६१९	८,१६,१७७	२,७०५	८,०८१	३,१२,३२४	८,२४,२५८	९७२	४३१	२,९१,८६३	७,२९,३९१

अ. क्र.	क्षेत्राफळ श्रेणी	अंशतः ओलीताखालील			संपूर्ण मालकीचे		पूर्णपणे भाडेपट्टीने अंशतः मालकीचे व अंशतः भाडेपट्टीचे					
		संख्या	एकूण क्षेत्र	ओलीता खालील	संख्या	क्षेत्र	संख्या	क्षेत्र	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्र	एकूण क्षेत्र
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
१)	०.५ पेक्षा कमी हेक्टर	४१२	१३८	७३	२०,५२७	५,९६८	१०	४	५	२	-	२
२)	०.५ ते १०	१,१९१	९०४	३६९	४५,३६३	३३,७९८	५६	४३	५६	२७	१६	४३
३)	१.० ते २.०	४,२८०	६,२६१	१,७२३	९१,७५१	१३३,०७१	४१	६४	९९	११२	४७	१५९
४)	२.० ते ३.०	३,६९२	८,८१९	१,९३१	६०,२९२	१४२,९०९	४१	९५	१२१	१८२	११५	२९७
५)	३.० ते ४.०	२,८६०	९,६५५	१,६६०	३२,६५७	१११,९७८	६५	२३७	१०२	१८४	१७८	३६२
६)	४.० ते ५.०	१,९३६	८,३०५	१,१२२	२०,७१२	९१,६१६	१५	६३	१२०	३६२	१७३	५३५
७)	५.० ते ६.०	१,३८७	७,२५४	६६२	१२,९९७	७०,८५४	३३	१८०	५०	२१४	६२	२७६
८)	६.० ते ७.५	१,५५८	९,९४१	१,०५९	१२,००२	७९,९३७	५१	३४८	९७	४२२	२२९	६५१
९)	७.५ ते १०.०	१,३१४	१०,६५९	९७४	८,९६१	७६,०८३	३४	३०२	९९	४८७	३२६	८१३
१०)	१०.० ते २०.०	७५८	९,०३०	८३४	५,०५२	६३,८३४	१४	१८५	१२९	८१३	८५८	१,६७१
११)	२०.० ते ३०.०	२७	६२९	१३८	२०१	४,६०४	-	-	-	-	-	-
१२)	३०.० ते ४०.०	-	-	-	१६	५३८	-	-	-	-	-	-
१३)	४०.० ते ५०.०	-	-	-	५	२२४	-	-	-	-	-	-
१४)	५०.० हेक्टर व त्यापेक्षा जास्त	-	-	-	५	३९०	-	-	-	-	-	-

एकूण (सर्वश्रेणीचे क्षेत्राफळ) १९,४१५ ७१,५९५ १०,७४५ ३,१०,६११८, १५,८०४ ३६०१,५२१ ८७८ २,८०५ २,००४ ४,८०९

टिप:- संस्थांचे धारण (संख्या व क्षेत्राफळ) च्या माहितीचा समावेश देणारे धारणमध्ये केलेला आहे.

आधार :- कृषि गणना- १९८५-८६

१९८७- च्या पशुगणने प्रमाणे नादेड जिल्ह्यातील तालुका निहाय कृषि अवजारे

अ. जिल्हा/ क. तालुका	नांगराची संख्या		गांड्यांची संख्या	उसाचे चरख		ओलीता-	ओलीता-	ट्रॅक्टर	तेलघ्याणी		
	लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बैलाच्या मदतीने चालणारे	साठी ते लावर चालणारे पंप	साठी विद्युत पंप		५ किलो व त्यापेक्षा अधिक	५ किलो व त्यापेक्षा कमी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा बेरीज तालुका	१,०४,८२१	१४,५५३	३३,९२७	१३८	९१	१,८३३	१६,८७०	१७७	३५	६	
१) नादेड	१२,६४९	१,५९५	५,४२४	३६	२३	२३८	५,२३२	६८	१४	-	
२) हदगांव	१५,०४७	२,१२७	६,४४०	१३	२	२३७	३,२७२	३३	-	२	
३) किनवट	१५,३५७	१,६१५	३,८८५	२१	६	२५०	१,१७१	१	८	-	
४) भोकर	१०,६१८	१,१३१	५,०३५	४	५	१७४	१,४४०	६	-	१	
५) बिलोली	१६,७३२	२,११५	३,४१६	१२	२८	३०६	७४७	३०	-	-	
६) देगलूर	५,८४२	८६६	१,६०९	-	३	८४	७१८	११	२	१	
७) मुखेड	९,९९१	९४६	२,३८६	१८	१९	१३०	१,१२३	१	४	-	
८) कंधार	१८,५८५	४,१५८	५,७३२	३४	५	४१४	३,१६७	२७	७	२	

टिप :- पशुगणना - १९८७ (अस्थायी)

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी जि.प. नादेड.

देड जिल्ह्यातील दूष्काळ टंचाई सदृश्य परिस्थितीची माहिती सन १९८९-९० या वर्षा करिता.

बाब	जिल्ह्याची संख्या	तालुका								
		नादेड	हदगांव	किनवट	भांकर	बिलोली	देगलूर	मुखोड	कंधार	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
अ) ८ दूष्काळ व तिव्र टंचाई										
१) तालुक्यातील एकूण गावांची संख्या	१,५१२	२०२	१९६	२३५	१५२	२३७	१०६	१३०	२५४	
२) ग्रस्त गावांची संख्या		-	-	२२९	-	-	१६	-	-	
३) ग्रस्त लोक संख्या		-	-	१०,६५६	-	-	२०,०००	-	-	
४) जमीन महसुला मध्ये पूर्ण निलंबन दिलेल्या गावांची संख्या		-	-	-	-	-	-	-	-	
५) अदाजित हानी		-	-	२७.७१	-	-	४४.११	-	-	
६) अ) पिक न येणे		-	-	-	-	-	१.२४	-	-	
ब) शूधान मालमत्ता इत्यादि हानी		-	-	०.४७	-	-	४२.८७	-	-	
७) मदतीची हाती घेतलेली कामे		-	-	-	-	-	-	-	-	
८) कामावर घेतलेल्यांच्या संख्या		-	-	-	-	-	-	-	-	
९) केलेला खर्च (स्रयात)		-	-	-	-	-	४४.११	-	-	
१०) शेत जमीन अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम (स्रयात)		-	-	-	-	-	-	-	-	
ब) अवर्षण सदृश्य परिस्थिती १ ते १०		-	-	-	-	-	-	-	-	
क) पूर १ ते १०		-	-	-	-	-	-	-	-	

आधार:- सर्व तहसील कार्यालय, नादेड जिल्हा.

तक्ता क्रमांक ३१३

नांदेड जिल्हयातील टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठिण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती १९६९-९० या वर्षाकरिता

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	मंडळ	मंडळातील गावांची संख्या-	ग्रस्त गावांची संख्या १९८९-९०
१	२	३	४	५
१)	जिल्हा बेरीज		१,५१३	
	तालुका			
१)	नांदेड	नांदेड	१६	निरंक
		खिष्णूपुरी	२२	"
		तुप्पा	२७	"
		लिंबगाव	३७	"
		अधार्पूर	२७	"
		मालेगाव	२३	"
		मुदखोड	२४	"
		बारड	२६	"
		एकूण	२०२	"
२)	हदगांव	हदगांव	२४	निरंक
		तळणी	२२	"
		मनाठा	२२	"
		पिपरखोड	२०	"
		प्रतामसा	२७	"
		आष्टी	२७	"
		हिमायतनगर	२६	"
		जळगाव	२८	"
		एकूण	१९६	"
३)	किनवट	किनवट	२६	२६
		बोधाडी	३०	३०
		इस्लापूर	२५	२५
		शिावनी	२५	२५
		मोहूर	२८	२८
		सिंदखोड	४२	३६
		मांडवी	३२	३२
		वानोळा	२७	२७
		एकूण	२३५	२२९

पुढे चालू —

तक्ता क्रमांक ३.१२ (संगणित)

१	२	३	४	५
४) भोकर	भोकर		३३	निरंक
	उमरी		३८	"
	सिंधी		२२	"
	मातल		२८	"
	किनी		३१	"
	एकूण		१५२	"
५) बिलोली	बिलोली		२६	निरंक
	कोडलवाडी		२३	"
	माजरम		२४	"
	नायगाव(बा.)		२४	"
	धामाबाद		२१	"
	करखोली		२७	"
	सगरोळी		२२	"
	आदमपूर		२७	"
	कुटर		१९	"
	बडबडा		२४	"
एकूण		२३७	"	
६) देगलूर	देगलूर		५०	१६
	मरखोल		५६	
	एकूण		१०६	
७) मुखोड	मुखोड		२६	निरंक
	चांडोळा		२५	"
	जाहूर		२९	"
	बा-हाली		२४	"
	मुक्रमाबाद		२६	"
एकूण		१३०	"	
८) कंधार	कंधार		२९	निरंक
	पेठवडज		२४	"
	बास्ठ		१९	"
	लोहा		२३	"
	माळाकोळी		२७	"
	करळा		२३	"
	सौनखोड		२४	"
	कलबर बु.		२५	"
	उस्माननगर		२४	"
	कापसी		२६	"
एकूण		२५४	"	

आधार :- सर्व तहसील कार्यालय, नांदेड जिल्हा.

तक्ता क्रमांक ४.१

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकावार पशुधन (१९८७ च्या गणने प्रमाणे) - ५८ -

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विदेशी / संकरीत गाई बैल				अडीच वर्षांवरील गाई				
		अडीच वर्षांवरील बैल	अडीच वर्षांवरील गाई	केवळ पैदाशी- करिता ठेवलेले वकू	पैदाशी व कामा- करिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा- करीता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामा- साठी उपयो- गात न असलेले बैल	एकूण बैल (३ ते ६)	दुभल्या एकदाही न व्यालेल्या व आटलेल्या	इतर एकूण गाई
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
<u>जिल्हा बेरीज</u>		६९	१५६	१, २९७	१२४	१, ६५६	३, ५३४	२, १६२	८१	५, ७७७
<u>तालुका</u>										
१)	नांदेड	२०	५५	४६२	६४	६०१	९०९	५६८	१७	१, ४९४
२)	हदगांव	११	२१	१४५	९	१८६	२५६	२६४	५	५२५
३)	किनवट	१	५	३४	-	४०	७२	९८	४	१७४
४)	भोकर	६	११	९८	८	१२३	३०३	१७८	२	४८३
५)	बिलोली	११	२१	१३४	२४	१९०	४५३	२७९	१४	७४६
६)	देगलूर	६	२०	२१६	११	२५३	६२१	३३५	२०	९७६
७)	मुखेड	७	१३	७९	५	१०४	२२९	१६७	५	४०१
८)	कंधार	७	१०	१२९	३	१४९	६९१	२७३	१४	९७८

पुढे चालू ---

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विदेशी/संकरित अडीच वर्षांपर्यन्तचे वासरे	एकुण विदेशी/संकरित गाई व बैल	तीन वर्षांवरील बैल			तीन वर्षांवरील गाई					
				केवळ पैदाशी करिता वापरलेले वकू बैल	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामाकरिता वापरलेले बैल	ईतर	एकुणतीन वर्षांवरिल बैल	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्यालेल्या	ईतर	एकुण गाई
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
<u>जिल्हा बेरोज तालुका</u>		५, ६४५	१३, ०६८	१, ७०७	४, ५६७	२, २२, ८०९	८, २५८	२, ३७, ३४१	१, ०९, ९१६	१, ४२, ६३६	३, २०८	२, ५५, ७६०
१)	नादिड	१, ५३२	३, ६२७	१४२	६१६	२७, ११६	१, १५०	२९, ०२४	१३, ७९७	१०, ९७५	३८६	२५, १५८
२)	हदगांव	५०६	१, २१७	१७९	४८३	३६, ४९७	१, ०१३	३८, १७२	१४, ९६१	२०, ३०९	२१३	३५, ४८३
३)	किनवट	१४१	३५५	२४८	९७७	३४, ५५८	८६४	३६, ६४७	११, ७१०	३०, ९९६	७१८	४३, ४२४
४)	भोकर	४४४	१, ०५८	१८१	२५०	२२, ७२१	७३४	२३, ८८६	९, ९१२	१४, ०७३	१८३	२४, १६८
५)	बिलोली	५७७	१, ५१३	३२४	९२०	३१, ५९३	१, ५६९	३४, ४०६	२०, ०६९	२०, ७२१	४४३	४१, २३३
६)	देगलूर	१, ००१	२, २३८	१७८	४६३	१२, ०२८	८८५	१३, ५५४	६, ३२४	६, ०१४	५७०	१२, ९०८
७)	मुखेड	४५०	९५५	१४०	३९८	२०, ३२२	७१७	२१, ५७७	१२, ०२७	१४, २९२	३५५	२६, ६७४
८)	कंधार	९९४	२, १२१	३१५	४६०	३७, ९७४	१, ३२६	४०, ०७५	२१, ११६	२५, २५६	३४०	४६, ७१२

अ. जिल्हा/	तीनवर्ष व एकूण देशी	देशी संकरीत-	तीन वर्षांवरील रेडे	तीन वर्षांवरील म्हशी										
क्र. तालुका	त्याखालील गाई व देशी वासरे बैल	व देशी एकूण गाई व बैल	केवळ पैदाशी- साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी ठेवलेले	फक्त इतर कामा- साठी	इतर	एकूण रेडे	दुभत्या	आटलेल्या व न व्या- लेल्या	इतर	एकूण म्हशी	रेडके ३ वर्ष व त्या खालील		
१	२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५
जिल्हा बेरीज	१९९२७९	६९३०८०	७०६१४८	२१९	२५७	५२८	८००	२५०४	६९१२९	४७४०५	१०२६	११७५६०	७५४१२	
तालुका														
१) नादिड	२२८६८	७७०५०	८०६७७	१७५	४	३३	८०	२९२	१३८६५	६६४८	१७३	२०६६६	१२७४६	
२) हद्दगांव	२८६०१	१०२२५२	१०३४७३	११०	३१	८५	१०३	३२२	५२७१	४३७५	२१	९६६७	६३८९	
३) किनवट	२७७०९	१०७६८०	१०८१३५	१२९	५१	१२९	१०४	४१३	३८८०	४९७८	७६	८९३४	४७१७	
४) झोकर	२०९२५	६२९७९	७००२२	१०७	२५	१६	९९	२४६	४८३१	४३२७	६७	९२९५	५४८०	
५) बिलोली	३२५५५	१०८१९४	१०९७०७	१२६	६८	१०३	१२८	४२५	१०६४३	७९१३	१२२	१८६७८	११९९२	
६) देगलूर	१०९१६	३७३७८	३९६०८	४८	२९	५५	३७	१६९	७६४४	४५८२	३२६	१२५५२	९१२०	
७) मुखेड	१९२२३	६७४७४	६८४२९	८७	२४	८२	४६	२६९	८९९८	५५०७	१३९	१४६४४	९२७९	
८) कंधार	३७१८२	१२३९६९	१२६०९०	१३७	२५	२५	२०३	३२०	१३९९७	९००५	१२२	२३१२४	१५६७९	

अ. जिल्हा/ क्र. तालुका	एकूण म्हशी व रेडे	एकूण गोजातीय	मेढया	बक-या	घोडे व झींगरे	ईतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोबडया	एकूण कुकूटादी पक्षी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
जिल्हा बेरीज	१९५४७६	९०१६२४	५३४७०	३५२२००	७१५	८३३०१	१३९१३१०	३३२९४१	३३४२४९
तालुका									
१) नादिड	३३७०४	११४३८१	३३७२	३६०७२	६७	१२७३८	१६६६३०	३२६६७	३२८०५
२) हदगांव	१६३८५	११९८५८	२४७	४७३७५	९३	८३८०	१७५९५३	३५५४३	३५६७४
३) किनवट	१४०६४	१२२१९९	२७६१	५४५६९	५८	९२१३	१८८८००	७६४३२	७६९८६
४) भोकर	१५०२२	८५०५१	१४६२	३१५१५	३६	८००१	१२६०५५	२१४६७	२१६००
५) बिलोली	३१०९५	१४०८०२	२११५५	५१५०५	१७९	१३७८०	२२७४२१	५३५९५	५३६४७
६) देगलूर	२१८५१	६१४५९	१४६८९	२७३४०	१२०	६४४२	११००५०	२२७६०	२२८१५
७) मुखेड	२४१६२	९२५९१	४८७६	४०१४८	८४	१०२४९	१४७९४८	३५६६२	३५८००
८) कंधार	३९१९३	१६५२८३	४९०८	६३६७६	८८	१४४९८	२४८४५३	५४८१५	५४९२२

टिप :- पशुगणना (१९८७) अस्थायी

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी बि. म. नादिड.

त. व. क्रमांक ४. २

- ६२ -

नांदेड जिल्ह्यातील पशुवैद्यकिय संस्थांची तालुकावार संख्या सन १९८९ - ९० या वर्षा करिता

अ. जिल्हा / क. तालुका	पशु वैद्यकिय संस्थोचा प्रकार											
	पशु वैद्यकिय संस्थे चिकित्सा- ल्य	पशुवैद्यकिय राज्य- स्तर	दवाखाने स्थानिक स्तर	पशु वैद्य किय प्रथमो- पचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोग शाळा राज्य विभा- गिय	पिरते पशु रोग नियं- त्रण पथा- के	भिरते पशु वैद्यकिय दवाखाने	दक्षता पथाके	कृत्रिम रैतन प्रशा- क्षण केंद्र	विभागीय कृत्रिम रैतन केंद्र		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज	१	-	४०	७१	-	-	-	१	१	-	-	-
तालुका												
१) नांदेड	१	-	५	६	-	-	-	-	-	-	-	-
२) हदगांव	-	-	४	११	-	-	-	-	-	-	-	-
३) किनवट	-	-	६	७	-	-	-	१	१	-	-	-
४) भीकर	-	-	४	९	-	-	-	-	-	-	-	-
५) बिलोली	-	-	७	१२	-	-	-	-	-	-	-	-
६) देगलूर	-	-	२	५	-	-	-	-	-	-	-	-
७) मुळोड	-	-	५	६	-	-	-	-	-	-	-	-
८) कंधार	-	-	७	१५	-	-	-	-	-	-	-	-

पुढे चालू - -

तक्ता क्रमांक ४.२ (समाप्त)

- ५३

अ. जिल्हा / क. तालुका	पशुवैद्यकीय संस्थोचा प्रकार		कृत्रिम रेतन केंद्रे			पशु पैदास क्षेत्र	साधन कुकूट विकास गट	म्हेश पैदास क्षेत्र	शेळी पैदास क्षेत्र	
	जिल्हा कृत्रिम आधार रेतन केंद्र	ग्राम केंद्र	जिल्हा आधारभूत परिषदा कडील	विभागीय ग्रामकेंद्रा- खालील	कृत्रिम रेतन केंद्रा- खालील					
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
<u>जिल्हा बेरीज</u>		१	१६	१०३	१९	-	-	-	-	-
<u>तालुका</u>										
१)	नादिड	१	-	११	-	-	-	-	-	-
२)	हदगांव	-	-	१५	-	-	-	-	-	-
३)	किनवट	-	७	१०	७	-	-	-	-	-
४)	भोकर	-	-	१३	-	-	-	-	-	-
५)	बिलोली	-	-	१९	-	-	-	-	-	-
६)	देगलूर	-	११	५	११	-	-	-	-	-
७)	मुखेड	-	-	१२	-	-	-	-	-	-
८)	कंधार	-	१	१८	१	-	-	-	-	-

आधार :- १) जिल्हा पशु संवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नादिड
२) जिल्हा पशु संवर्धन उप संचालक, नादिड.

नांदेड जिल्ह्यातील रोगांच्या प्रकारानुसार पशूंच्या मृत्यूची संख्या
सन १९८९-९० या वर्षी करिता

संसर्गजन्य व बांडजन्य रोग	१९८९-९०	
	लागण	मृत्यू
१) रकूणा पशूधनाची मृत्यू संख्या	३२१	६४
१) गायी व म्हशी		
१) घाट सर्प	५२	३८
२) लाल्या	२३१	-
३) फया	२४	१४
४) पसा	-	-
५) इतर	-	-
६) रकूणा	३०७	५२
२) मेंढ्या व बक्या		
१) घाट सर्प	-	-
२) बळकांड्या	१४	१२
३) देवी	-	-
४) आंतर विषार	-	-
५) निल जिल्हा	-	-
रकूणा	१४	१२
३) कोबड्या		
१) राण गिळोत (मानमोडी)	-	-
२) देवी	-	-
३) बळ कांडी	-	-
४) इतर	-	-
रकूणा	-	-

आधार :- जिल्हा पशुसंरक्षण अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील विविध पशु वैद्यक्य संस्थांचे कार्य सन १९८९-९० या वर्षी करिता

अ.क्र.	जिल्हा / तालुका	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	छात्री करण केलेल्या आरांची संख्या	कृत्रिम गर्भा- रणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भाधारणोत्तम जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या सकूण वासरे	स्तंभ ६ - अपेकी सकृतीत वासरांची संख्या	लस टोपलेल्या जनावरांची संख्या
१	२	३	४	५	६ = अ	६ = ब	७
	जिल्हा बेरीज	५,०४,९८८	४३,१५९	२०,३३७	३,६२१	३,६२१	९,०८,३६७
	तालुका						
१)	नांदेड	६७,३४९	५,४६८	४,३५२	५३८	५३८	१,३५,८१५
२)	हदगांव	४५,९९५	४,९९९	२,०२२	३९२	३९२	१०,८०२
३)	किनवट	४७,६५७	५,०९९	८४७	११६	११६	१,१२,७०४
४)	भोकर	४४,९५७	५,१४५	१,१७१	२७१	२७१	६०,९३९
५)	बिलोली	९८,९६८	५,८०३	२,१९८	३५२	३५२	१,६८,७००
६)	देगलूर	५१,७६८	५,३९३	३,२०७	५७८	५७८	१,०२,४५७
७)	सुडांड	४५,३५५	५,१२५	१,२३०	२९५	२९५	१,१७,५३९
८)	कांठार	१,०२,९३९	६,१२७	५,३१०	१,०७९	१,०७९	१,९९,४११

आधार :- १) जिल्हा पशु संदर्शन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

२) जिल्हा पशु संदर्शन उप-संचालक, नांदेड.

तक्ता क्रमांक ५५

नादिड जिल्ह्यातील तालुका निहाय मान्यता प्राप्त पशुव्या गृहे आणि प्रत्येक पशुव्या गृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या
१९८६-९० या वर्षी करिता

अ.क्र.	जिल्हा / तालुका	पशुव्या गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे						
			गायी/बैल	म्हशी/रेडे	मेंढ्या	शंळ्या	डूकरे	ईतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा बेरीज	१७	१७,५४२	१२,७०२	२८	११,४६९	-	-	४१,७४१
	तालुका								
१)	नादिड	३	१३,५३६	११,२८९	२८	८,१४६	-	-	३२,९९९
२)	हदगांव	४	१,४७५	६६८	-	४४८	-	-	२,५९१
३)	किमवट	१	३३६	-	-	७८८	-	-	१,०२४
४)	भगोकर	१	५४१	४९	-	-	-	-	५९०
५)	बिलोली	५	२,२८१	५५७	-	६,८१	-	-	३,६१९
६)	देग तूर	१	११८	१७	-	१५१	-	-	२८६
७)	मुढोड	१	२०१	८७	-	१,२५५	-	-	१,५४३
८)	कंधार	१	५४	३५	-	-	-	-	८९

आधार :- १) जिल्हा पशुसंरक्षक अधिकारी, जिल्हा परिषद, नादिड.
२) नादिड जिल्ह्यातील सर्व नगर परिषद.

230341
NO
E. 225725B

नांदेड जिल्ह्यातील वनक्षेत्रा १९८९-९० या वर्षा करिता

(क्षेत्र चौ. कि.मी.)

अ. क्र.	विभाग	राखीव	सुरक्षित	अवगीकृत	एकुण
१	२	३	४	५	६
१)	एकुण	९३२.४८	५७.३२	१९०.७०	११८०.५०
२)	महसुली	-	-	-	-
३)	वन	- ९३२.४८	५७.३२	१९०.७०	११८०.५०

आधार :- १) वन सांख्यिकी महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,

२) उप - वनसंरक्षक, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील मुख्य व गौण उत्पादने १९८९-९० या वर्षा करिता

अ. क्र.	वन उत्पादन	परिमाण	उत्पादन	मुल्य (हजार रुपयात)
१	२	३	४	५
१)	ईमारतीचे लाकूड	हजार घन मिटर	३६२.०५८	१०, १७
२)	जळावू लाकूड	=====	२८८.०१२	८८
३)	चंदन	-----	-	-
४)	गौण वन उत्पादने			किंमत रुपयात
अ)	बांबू	-	-	-
ब)	गवत ईत्यादी	किंवल	१६२१	२५, १४५
क)	बिडी पाने	पिसवी (गोणी)	१६०५३	१, २६, ९५, ९०९
ड)	डिंक	किंवल	४२८	२, २५, १५१
ई)	ईतर			
१)	आपटा पाने	-	-	-
२)	मोहाची पाने (फळे)	किंवल	२४	१, ३२५
३)	खाणी व खनिजे	-	-	-
४)	हिरडा	-	-	-
५)	आंबा	-	-	-
६)	ईतर	किंवल	२३५	८, २५०
फ)	एकूण गौण वन उत्पादने	-	-	१, २९, ५५, ७८०
४)	एकूण किंमत "०००"	-	-	१, ४०, ६१

आधार :- उप वनसंरक्षक, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकावार भूजल मत्स्य व्यवसाय १९८९-९० वर्षां करिता.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	नदिची लांबी (कि.मी.)	मत्स्य व्यवसाया- साठी अनुकूल क्षेत्र तळी, सरौवर व जलाशय, यांचे एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	मत्स्यव्यवसाय साठी आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकाला मिळालेली किंमत(रु. लाखात)	मत्स्य व्यवसायक्षेत्रा- साठी वापरलेले मत्स्य बिज(लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा बेरीज	७००	४, ९२७	४, ९२७	१, ४८८	१४८.८०	२७. १०
	तालुका						
१.	नांदेड	७०	-	-	२००	२०. ००	०. ४८
२.	हदगांव	१२२	५७५	५७५	२७५	२७. ५०	७. ७०
३.	किनवट	१७१	७८३	७८३	३०४	३०. ४०	९. ०७
४.	भोकर	३३	४९५	४९५	१००	१०. ००	०. ७०
५.	बिलोली	१४२	५६	५६	१९५	१९. ५०	३. ७०
६.	देगलूर	५७	३४२	३४२	४०	४. ००	०. ४०
७.	मुखोड	४०	३५१	३५१	५०	५. ००	०. ६०
८.	कंधार	६५	२. ३२५	२. ३२५	३२४	३२. ४०	४. ४५

आधार :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या १९८९ या वर्षा करिता

अ. क्र.	उद्योग उपगट व त्याचा सकेतांक	संख्या		स्तंभ प्रमधील कामगार			काम केलेल्या		स्तंभ	
		नोंदणी झालेले कारखाने	बंद कारखाने	प्रपत्रो पाठविणारे कारखाने	एकूण पुरुष	स्त्रिया	श्रम दिनाची संख्या	प्रपत्रो न पाठविणारे कारखाने		
१		३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	२००-खाटीक काम/मटन तयार करणे व विकणे	१	-	१	५४	४४	१०	१६, ४१३	-	-
२.	२०१-दुधाचे पदार्थ बनविणे उदा. लोणी मलई, खवा वगैरे	२	१	१	१९१	१८९	२	६९, ७१५	-	-
३.	२०४-धान्य गिरणी उत्पादन	६	-	५	४६	४२	४	१३, ३४३	१	२०
४.	२०६-साखर (निर्मिती) साखर कारखाने व शुध्दीकरण (निर्यातपात्र) सा. कारखाने	३	१	२	१, २८६	१, २८३	३	२, ०८, ५४३	-	-
५.	२११-इतर खाद्यतेल आणि रब्बी याचे उत्पादन (उदा. राई, मोहरो, भेंगदाने, तिळ, वैंग. तेल)	११	५	२	६२	२५	३७	६, ६८०	४	७०
६.	२१५-बर्फाचे उत्पादन	१	-	-	-	-	-	-	१	५
७.	२३०-कापसाची सरकी काढणे, सापसफाई करणे व गासड्या बांधणे	३४	९	९	६६७	३८६	२८१	७७, ४९८	१६	८१५
८.	२३१-कापूस पिजणे, साफकरणे, सुतकाढणे, विणणे व कापड बनविण्यासाठी त्यावर इतर प्रक्रिया करणे (गिरणीमध्ये)	१२	-	३	३, ३५०	३, २८९	६१	१०, २४, ९३५	९	१८०
९.	२७१-प्लायवुड व्यतिरिक्त इतर लाकूड कापून रंधां फिरवून वगैरे तयार करणे	७६	-	२२	६९	६९	-	१७, ९६१	२४	१०५

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक ५.१ (पुढे चालू)

- ७१ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१०-२७२-	लाकडी अगर जेतबांबू वगैरेच्या पेट्या पिपे कारड्या वगैरे बनविणे	१	-	१	८	८	-	२, ४९६	-	-
११-२७६-	लाकडी फर्निचर, फळ्या इत्यादी बनविणे.	१	-	-	-	-	-	-	१	१०
१२-२८०-	लगदा कागद, वर्तमानपत्राची कागद पुठा वगैरे बनविणे	२	१	१	३३	१९	१४	९, ९३७	-	-
१३-२८३-	कागदाच्या अगर पुठ्याच्या वस्तू बनविणे (इतरत्र, समाविष्ट न केलेले)	१	१	-	-	-	-	-	-	-
१४-२८९-	घाई व प्रकाशन क्षेत्रातील इतर उद्योग (उदा:-लवोटे छापणे, रबरो शिक्के बनविणे ई.)	१	-	-	-	-	-	-	१	१०
१५-३०३-	प्लास्टिकच्या इतर वस्तू बनविणे	१	१	-	-	-	-	-	-	-
१६-३११-	रासायनिक खते आणि किटक नाशक औषधी तयार करणे	१	-	१	२२६	२२५	१	७५, ९५१	-	-
१७-३१३-	रासायनिक औषधी द्रव्ये आणि औषधी तयार करणे	१	-	१	५७	४१	१६	१६, ३०२	-	-
१८-३१५-	रासायनिक खते आणि किटक नाशक औषधी तयार करणे	१	१	-	-	-	-	-	-	-
१९-३१९-	रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (उदा:फोटो फिल्म, रासायनिक प्रक्रिया केलेला कागद फोटो मध्ये लागणारी रासायनिक द्रव्ये इतर वर्गीकरण न केलेले)	२	-	२	१३	१२	१	३, ९२९	-	-
२०-३२०-	चिकनी मातीच्या वस्तू घडविणे	१	-	-	-	-	-	-	१	८०
२१-३२३-	चिनी मातीच्या वस्तू घडविणे	१	-	१	११४	११३	१	३४, ५४०	-	-
२२-३२६-	दगड घडविणे अगर दगडाच्या वस्तू बनविणे	३	३	-	-	-	-	-	-	-

पुढे चालू ---

तक्ता क्रमांक ५.१ (समाप्त)

- ७२ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
२३-३२९-	संकीर्ण अधातू व खनिज पदार्थांचे उत्पादने (उदा. दगडी पाटया सिलाकाच्या वस्तू इ.)	५	-	४	१५५	१३१	२४	२, ५५, ५२७	१	५०
२४-३३१-	लोखंड व पोलादाच्या सळ्या व पत्रे वगैरे बनविणे	१	-	१	१८६	१८६	-	४९, ७३९	-	-
२५-३४०-	धातूच्या पत्र्यापासून कोणत्याही वस्तू बनविणे (उदा: पिपे, बादल्या, व इतर प्रकारच्या धातूच्या वस्तू)	४	-	३	१८	१८	-	६, ७२८	१	५
२६-३४४-	धातूच्या वस्तूंना पॉलीसकलई वगैरे लावणे (भांड्यांना कलई लावणे)	१	-	१	२०६	२०६	-	५७, ८१७	-	-
२७-३४५-	धातूच्या भांडी, स-या बनविणे.	१	-	१	११	९	२	२, ७३९	-	-
२८-३५१-	डीलक्रेन या सारखी अवजड यंत्रे बनविणे व त्याची दुरुस्ती करणे	१	-	१	१५०	१५०	-	३९, ६५०	-	-
२९-३५२-	विद्युत व्यतिरीक्त यंत्रा सामुग्रीचे उत्पादन व दुरुस्ती	१	-	१	६	६	-	१, ५६९	-	-
३०-३६७-	इलेक्ट्रॉनिक-भाग आणि सामुग्री याची निर्माती (ज्याचा कोठेही उल्लेख नाही)	१	-	-	-	-	-	-	१	२०
३१-४०१-	घराला कारखान्याला आणि व्यापार उद्योगाला विद्युत पुरवठा	१	-	-	-	-	-	-	१	२०
३२-६८४-	पेट्रोल भरण्याची स्थानके	३	-	३	१६	१६	-	५, ६८०	-	-
३३-९७३-	मोटारगाड्या व मोटारसायकलीची दुरुस्ती	९	-	५	५३८	५३८	-	१, ७६, १५३	४	२००
एकूण :-		१६१	२३	७२	७, ४६२	७, ००५	४५७	२१, ७३, ८४५	६६	१, ५९०

आधार :- मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

नांदेड जिल्ह्यातील चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण १९८९ वर्षा करिता.

अ. क्र.	मुख्य उद्योग व त्याचे संकेतांक	१० कामगार पेक्षाकमी		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार		५०० ते ९९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व अधिक		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१)	२० व २१ अन्नपदार्थांचे उत्पादन	४	२२	३	३२	६	१४२	१	५४	२	५८६	१	८९१	-	-	-	-	१७	१७३४
२)	२३-सुती कापडाचे उत्पादन	-	-	२	९७	७	२४०	१६	८८३	३	४८२	-	-	२	३३१०	-	-	३७	५८१२
३)	२७-लाकूड व लाकडाच्या वस्तू फर्निचर बनविणे याचे उत्पादन	४५	१५२	२	२०	१	२०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४८	१९२
४)	२८-कागद व कागदाच्या वस्तू बनविणे छपाई प्रकाशन व संलग्न उद्योग	-	-	१	१०	१	३३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	४३
५)	३१-रासायनिक आणि रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व द्रगडी कोळशाचे पदार्थां वगळून)	२	१३	-	-	-	-	१	५७	१	२२६	-	-	-	-	-	-	४	२९६
६)	३२-अधातूजन्य खानिज वस्तूच्या पदार्थांचे उत्पादन	१	६	१	११	१	४०	३	२२८	१	११४	-	-	-	-	-	-	७	३९२
७)	३३-सुद्ध धातू व संमिश्र धातू उद्योग	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१८६	-	-	-	-	-	-	१	१८६

पुढे चालू - -

तदता क्रमांक ५.२ (समाप्त)

- ७४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
८) ३४-यंत्रसामुग्री व परिवहन सामुग्री वगळता धातुची व सुट्या भागाची निर्मिती	४	२३	१	११	-	-	-	-	-	१	२०६	-	-	-	-	-	-	६	२४०
९) ३५-पत्रे व यांत्रिकी हत्यारे व यंत्रांचे सुटे भाग निर्मिती (विद्युत सामुग्री वगळून)	१	६	-	-	-	-	-	-	-	१	१५०	-	-	-	-	-	-	२	१५६
१०) ३६-विद्युत यंत्र सामुग्री, उपकरणे संच, उपयंत्र यांचे भाग व पुरवठा यांचे उत्पादन	-	-	-	-	-	१	२०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२०
११) ४०-विज पुरवठा	-	-	-	-	-	१	२०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२०
१२) ६८-इतर किरकोळ वस्तुचा व्यापार	३	१६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	१६
१३) ९८-दुरुस्ती सेवा	-	-	-	-	-	१	४२	७	३७३	१	३२४	-	-	-	-	-	-	९	७३८
एकूण :-	६०	२३८	१७	१८८	१९	५५७	२८	-	-	११	२,२७४	१	२	-	-	-	-	१३८	९,०५२
										१,५९४			८९१	३,३१०					

• टिप :- अ = कारखान्यांची संख्या ब = कामगारांची संख्या
 आधार :- मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

नांदेड जिल्ह्यातील कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गिकरण १९८९ वर्षा करिता

अ. क्र.	प्रमुखा उद्योग गट व त्याचे संकेतांक	दिवसांची संख्या अनुलेखित	६० दिवस किंवा त्याहून कमी		६१ ते १२० दिवस		१२१ ते १८० दिवस		१८१ ते २४० दिवस		२४१ ते ३०० दिवस		३०० हून अधिक दिवस		एकूण	
			अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१)	२०-२१ अन्न मदाद्याचे उत्पादन	१	४२	५	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
२)	२३-सूती कापडाचे उत्पादन				५४२	४	१२५			१	४०	२	३३१०	१२	४,०१७	
३)	२७-तयार लाकूड व लाकडाच्या वस्तु फर्निचर, खोळण्याचे उत्पादन			१	२	२	४	३	९	१०	३१	७	३१	२३	७७	
४)	२८-कागद व कागदाच्या वस्तु बनविणे छपाई प्रकाशन व तत्समधादे											१	३३	१	३३	
५)	३१-रासायनिक द्रव्ये व त्यापासून पदार्थां तयार करणे (पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे पदार्थां वगळून)										१	५७	३	२३९	४	२२६
६)	३२-अधातू खानिज वस्तुची निर्मिती										२	५१	३	२१८	५	२६९
७)	३३-मुळधातू व संमिश्रधातू उद्योग										१	१८६			१	१८६
८)	३४-धातूच्या वस्तु व सुटेभाग बनविणे (यंत्रसामुग्री व वाहतूकीचे साहित्यसोडून)										३	२२१	२	१४	५	२३५
९)	३५-यंत्रसामुग्री व यांत्रिक हत्यारे व त्याचे सुटेभाग यांची निर्मिती (विद्यतयंत्रे सामुग्री वगळून)										२	१५६			२	१५६
१०)	६८-इतर किरकोळ वस्तुची व्यापार												३	१६	३	१६
११)	९७-दुरुस्ती सेवा												५	५३८	५	५३८
एकूण :-			१	४२	६	५४४	८	१,४१५	५	५४	२०	७४२	३२	४,६७५	७२	७,४६२

टिप :- अ = कारखान्यांची संख्या, ब = कामगारांची संख्या

एकूण निरीक्षक कारखाने महाराष्ट्र राज्य. मंबई.

वार्षिकी उद्योग पाहणी १९८८-८९

नांदेड जिल्ह्यातील उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी १९८८-८९ वर्षा करिता [रुपये हजारत]

अ. क्र.	उद्योगाचा उद्योगाचे वर्णन संकेतिक	स्थीर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचा-यांची संख्या	कामगारांचे वेतन
१	२	३	४	५	६	७
१]	२०-२१ अन्न पदार्थांचे उत्पादन	८,४०,६२	[-] १,७१,७४	८९३	१,६४२	१,०४,४८
२]	२२-सुती कापडाचे उत्पादन	३,९४,२७	४,६३,८४	३,८५९	४,३४६	५,२०,३४
३]	३०-रबर प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे उत्पादन	३४,९५	२,३६,१५	१६८	२२१	२७,७४
४]	३२-अधातू खनिज वस्तुची निर्मिती	८७,६०	[-] १२,२८	११७	१५८	७,९२
५]	३३-सुळ धातू व संमिश्रधातू उद्योग	३५,२७,६८	२५,७०,९२	२१५	३१७	३३,४६
६]	३९-भांडवली वस्तुची दुरुस्ती सेवा	११,२०	१,३४	४३८	५६४	१,१९,११
७]	- इतर	१,९२,६०	२,२३,४६	१,५१६	१,९१७	१,४८,८४
जिल्हा बेरीज :-		५०,८८,९२	३३,११,६८	७,२०६	९,१६५	९,६१,८९

पुढे चालु

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी	उत्पादनामुळे मूल्यवृद्धी
१	२	३	९	१०	११	१२
१]	२०-२१-	अन्न पदार्थांचे उत्पादन	२, ४७, ९७	२६, ०५, ३९	१८, ९२, ३२	६, ३६, ६६
२]	२३-	सुती कापडाचे उत्पादन	७, ४२, २७	२८, ७८, ५९	२७, २८, ८०	१, ०७, २९
३]	३०-	रबर, प्लास्टीक, पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे उत्पादन	५२, ४५	१५, ४८, ३९	१२, ४१, १९	३, ०४, ७०
४]	३२-	अधातु खनिज वस्तुची निर्मिती	१९, ६६	२३, ७८	२४, ८४	[-]५, ९६
५]	३३-	सुळ धातु व संमिश्र धातु उद्योग	८३, ४२	१३४, ८४, १८	१२०, ८७, ०७	११, ०७, ९६
६]	३९-	मॉडवली वस्तुची दुरुस्ती सेवा	१, ६१, ४०	३, ०३, २१	१, ४१, २६	१, ६१, ४०
७]	-	इतर	२, ०६, ५८	२२, १५, ५३	१८, ७२, ७७	३, ०३, ८८
जिल्हा बेरीज :-			१५, १३, ७५	२३०, ५९, ०७	१९९, ८८, २४	२६, १५, ९२

टिप :- १] आकडे अस्थांची आहेत. २] आकडे संक्षिप्तात दिल्यामुळे सर्व बेरजा जुळतीलच असे नाही.

३] उद्योग गटनिहाय माहिती मोठ्या कारखान्यासाठी दिली असून, लहान कारखान्यांची [नमुना निवडीवर]
माहिती "इतर" समोर देण्यात आली आहे.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

नादिड जिल्ह्यातील रोजगार विनीमय केंद्रातील आकडेवारी सन ३१ मार्च १९९० रोजी
संपणा-या वर्षा करता

अ. क्र.	बाब	वर्षा अखेर
		३१.३.१९९०
१	२	३
१)	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	१८२८
२)	सेवा योजनाचा उपयोग करणारे मालक	१७८
३)	पटावरील अर्जदारांची संख्या	५६, ६०९
४)	नोकरी दिलेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ) खाजगी क्षेत्र	९९
	ब) सार्वजनिक क्षेत्र	४३४
५)	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	२७९
	ब) इतर	२५४
	क) एकूण	५३३
६)	राष्ट्रीय त्रगीकरणानुसार व्यवसाय	
	१) व्यावसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	३६४
	ब) नोकरी दिलेले	४४
	२) पृश्नासकिय शास्त्राय आणि व्यवसायकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	-
	ब) नोकरी दिलेले	-
	३) लेखनिक व तत्संबधीचे कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	१, १६१
	ब) नोकरी दिलेले	१६५
	४) चिकी कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	-
	ब) नोकरी दिलेले	१
	५) शेतकरी मत्स्यव्यवसाय शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	४०६
	ब) नोकरी दिलेले	११२
	६) खाण कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	४२५
	ब) नोकरी दिलेले	१

तक्ता क्रमांक ५.५ (पुढे चालु) - ७९ -

१	२	३
७)	वाहतुक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	४०९
	ब) नोकरी दिलेले	८
८)	श्राव्हासमन उत्पादन प्रक्रियाकामगार इतर ठिकाणी व वगीकरण न झालेले कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	६९६
	ब) नोकरी दिलेले	६३
९)	सेवा, खेळ व तत्सम कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	६१९
	ब) नोकरी दिलेले	१३९
१०)	इतर ठिकाणी वगीकरण न केलेले कामगार	
	अ) नोकरी दिलेले	८,७५९
	ब) नोकरी दिलेले	-
११)	एकूण	
	अ) नोंदणी केलेले	१२,८३९
	ब) नोकरी दिलेले	५३३

आधार :- उप प्रादेशिक सेवा योजना अधिकारी, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	बाब	परिणाम १९८९-९०
१	२	३
१)	<u>सेवा योजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन घटक</u>	
१)	वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तिज्ञः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्याची संख्या	संख्या ३१२
२)	सेवा योजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा	संख्या ५
३)	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या ९४९
२)	<u>विश्वविद्यालयातील सेवा योजन माहिती</u>	
१)	वैयक्तिक मार्गदर्शन/ व्यक्तिज्ञः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या १६२
२)	सेवा योजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा	संख्या ९
३)	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	-

आधार :- उप प्रादेशिक सेवा योजन अधिकारी, नांदेड.

श्रीका

- ८१ -

श्रीका

तकता क्रमांक ५०४

कर्मचारी गणना-१९८८

नांदेड जिल्ह्यातील कर्मचाऱ्यांची संख्या

बाब	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगरपरिषद
१	२	३	४
वर्ग - १ :	२०३	१४	१
वर्ग - २	५०७	१९७	३३
वर्ग - ३	९,५६९	९,३९३	७६५
वर्ग - ४	३,८३२	१,४००	१,५०५
एकूण १ ते ४	१४,१११	११,००४	२,३०४
इतर वर्ग ५ ते ९ व ०	५,३१७	१,०५३	३२६
एकूण १ ते ९ व ०	१९,४२८	१२,०५७	२,६३०

आधार :- संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन मुंबई

तक्ता क्रमांक ५०८

नांदेड जिल्ह्यातील निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार ३१ मार्च १९९० या रोजी संपणा-या वर्षा करिता.

अ. क्र.	उद्योगाचे नाव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्था-पनाची संख्या	कर्मचारी वर्गाची संख्या			एकूण
				शासकिय	निम-शासकिय	खाजगी	
१	२	३	४	५	६	७	८
१)	कृषि	०३	२६	१,५८८	१५६	-	१,७४४
२)	खाणकाम	१०	-	-	-	-	-
३)	वस्तुनिर्माण	२०-२१	३५	३,१११	१,५४९	५,७३०	१०,३९०
४)	विज निर्मिती व गॅस वाणी व सांड पाणी सेवा	४०	०६	-	२,१२०	-	२,१२०
५)	बांधकाम	५०	२८	५,९३५	१,४८१	-	७,४१६
६)	घाऊक कीरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	६०	३३	-	२५०	१,४७९	१,७२९
७)	परिवहन व गुदामे, आणि दळणवळण	७०	०८	१,०६९	२,९९४	-	४,०६३
८)	वित्त पुरवठा, वि-मा स्थावर माल-मत्ता	८०	७०	१,२४९	१२	१,१८७	२,४४८
९)	सांख्यिक सामाजिक आणि व्यक्तिगत सेवा	९४	२५५	८,३५८	१३,९५१	३,९१८	२६,२२७
एकूण :-			४६१	२१,३१०	२२,५१३	१२,३१४	५६,१३७

धार :- उप प्रादेशिक सेवा योजना अधिकारी, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्याची लोक संख्या ३१ मार्च १९६१, ३१ मार्च १९७१, ३१ मार्च १९८१, ३१ मार्च १९८९, ३१ मार्च १९९० वर्षां अखेर.

पंत्राणा	३१ मार्च ला संपणारे वर्ष	जिल्ह्यातील		विद्युतीकरणे		विद्युतीकरण झालेली		एकूण विद्युतीकरण	
		गावे	शहरे	संख्या	लोक संख्या	संख्या	लोक संख्या	संख्या	लोक संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१) महा	३१.३.१९६१	१,३८८	११	उ. ना.	उ. ना.	४	१,६४,०००	४	१,६४,०००
राष्ट्र	३१.३.१९७१	१,३८६	११	४४५	४,२७,९८२	११	१,५५,८६८	४५६	५,८३,८५०
राज्य	३१.३.१९८१	१,३८८	११	१,२८१	१०,५२,६१८	११	२,२८,०००	१,२९२	१२,८०,६१८
विद्युत	३१.३.१९८९	१,४८१	११	१,४८१	१४,२१,४८५	११	३,२७,८४९	१,४९२	१७,४९,३३४
मंडळ	३१.३.१९९०	१,४८१	११	१,४८१	१४,२१,४८५	११	३,२७,८४९	१,४९२	१७,४९,३३४
नांदेड									
२) खाजगी	३१.३.१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-
कंपन्या	३१.३.१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-
	३१.३.१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-
	३१.३.१९८९	-	-	-	-	-	-	-	-
	३१.३.१९९०	-	-	-	-	-	-	-	-
३) एकूण	३१.३.१९६१	१,३८८	११	उ. ना.	उ. ना.	४	१,६४,०००	४	१,६४,०००
	३१.३.१९७१	१,३८६	११	४४५	४,२७,९८२	११	१,५५,८६८	४५६	५,८३,८५०
	३१.३.१९८१	१,३८८	११	१,२८१	१०,५२,६१८	११	२,२८,०००	१,२९२	१२,८०,६१८
	३१.३.१९८९	१,४८१	११	१,४८१	१४,२१,४८५	११	३,२७,८४९	१,४९२	१७,४९,३३४
	३१.३.१९९०	१,४८१	११	१,४८१	१४,२१,४८५	११	३,२७,८४९	१,४९२	१७,४९,३३४

टिप :- ३१.३.८९ व ३१.३.१९९० ची गावे, शहरे आणि लोकसंख्या १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे आहेत.

आधार :- अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील विजेचा वापर १९८९-९० या वर्षा करिता (हजार कि. वॅट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मातीचा प्रकार	विजेचा वापराचा प्रकार							संबंध (कनेक्शनाची संख्या)
		घारगुती	च्यापारी कामासाठी व लघु शक्ती साठी विज	औद्योगिक	सार्वजनिक	कृषि	ईतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१)	घारमल	५, ८३, ६५	१, २१, ६९	३६, २४	२, ६८, ९१	१३, २४, ३०	१, ०१, ८९	२४, ३६, ६८	१, ७४, ०६२
२)	हायड्रो	-	-	-	-	-	-	-	-
३)	ईतर	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण :-		५, ८३, ६५	१, २१, ६९	३६, २४	२, ६८, ९१	१३, २४, ३०	१, ०१, ८९	२४, ३६, ६८	१, ७४, ०६२

टिप :- घारमल, हायड्रो आणि ईतर यांची वेगवेगळी माहिती उपलब्ध नाही.

आधार:- अधिकांक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नांदेड.

तक्ता क्रमांक ५.११

आर्थिक गणना १९८०

बिगर कृषि आस्थापना

आस्थापना व स्वकार्यरत अधोगासह जिल्हा:- नांदेड.

बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४
(एक) सर्व प्रकारच्या आस्थापना एकत्रे	२७, ५३५	१२, ७५१	४०, २८६
१.१ आस्थापनांची संख्या	६, ०१५	४, ५४८	१०, ५६३
१.२ आस्थापनांची मालकीच्या प्रकारानुसार संख्या			
अ) सहकारी	४८७	२९८	७८५
ब) सार्वजनिक	३, ४७०	१, ०४५	४, ५१५
क) खाजगी	२, ०५८	३, २८५	५, ३४३
१.३ मालकाचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संख्येची टक्केवारी)			
अ) अनुसूचित जाती	१०.१६	४.७६	८.४५
ब) अनुसूचित जमाती	३.५०	२.०५	३.०५
१.४ जागेविरहीत कार्यन्वित असलेल्या संस्थांची एकूण संख्येशी टक्केवारी	२२.७५	१९.०२	२१.५७
१.५ शक्तीवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थांची टक्केवारी	१७.९७	१७.७२	१७.८९
(दोन) सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या			
अ) एकूण कामगार	५१, ८७१	४७, ८३३	९९, ७०४
ब) वेतनावर काम करणारे कामगार	२०, ५७५	३१, ४५१	५२, ०२६
क) वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांची टक्केवारी	३९.६६	६५.७५	५२.१८
ड) कामगारांची प्रतिस्थापना सरासरी संख्या	५	९	७

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील प्रमुख उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या.

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्था	कामगार	आस्था	कामगार	आस्था	कामगार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	खाणकाम	८३	१७६	३०	५९	११३	२३५
२.	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	१०५३०	२१, २३१	३, ३०५	१२, ८०९	१३, ८३५	३४, ०४०
३.	विज, गॅस व पाणी	१०८	१२७	१५	४१	१२३	१६८
४.	बांधकाम	२९१	४६०	९५	२८१	३८६	७४१
५.	घाउक व किरकोळ व्यापार	९, ११५	११, ७४७	५, ६१३	११, ३२९	१४, ७२८	२३, ०७६
६.	निवासगृहे व उपहारगृहे	१, १७२	२, २९९	८१९	३, १७८	१, ९९१	५, ४७७
७.	वाहतूक	८३	४२०	४७७	१, २७८	५६०	१, ६९८
८.	साठवणूक व वखार	१०७	२४७	२३	१८४	२००	४३१
९.	दळणवळण	२११	४२०	३८	४२७	२४९	८४७
१०.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता व धंदे विषयक सेवा	४२०	१, २८१	४४४	२, ३४३	८६४	३, ६२४
११.	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	५, ४१५	१३, ४६३	१, ८२२	१५, ९०४	७, २३७	२९, ३६७
१२.	ईतर	-	-	-	-	-	-
१३.	सर्व प्रमुख उद्योगगट	२७, ५३५	५१, ८७१	१२, ७५१	४७, ८३३	४०, २८६	९९, ७०४

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

१९८०च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	खाद्ये पदार्थांचि उत्पादन	०५	१, ४९२	५४०	२, ०३२
२.	ईतर वस्त्रा निर्माण उद्योग	२७	२, १२८	७२८	२, ८५६
३.	लाकड व लाकडाचे उत्पादन	२९	२, ८२९	३५५	३, १८४
४.	चामडे व चामड्यांच्या वस्तु तयार करणे	३२	५६०	१०५	६६५
५.	अधातुजनाच्या पदार्थांचि उत्पादन इतर वर्गीकृत व केलेले	४०	१, ४१७	१९२	१, ६०९
६.	धातू उद्योग आणि त्यांचे भाग यंत्रसामग्री व सामग्री वगळता	४३	६६५	१८२	८४७
७.	दुरुस्ती सेवा	४८	४३४	३३७	७७१
८.	किरकोळ व्यापार	५९	९, ०६९	५, ३३३	१४, ४०२
९.	उपहारगृहे व कॅफे	६०	१, ०९०	७३४	१, ८२४
१०.	सार्वजनिक प्रशासन	८८	१, ०९०	४२३	१, ५१३
११.	शौक्षिणीक सेवा	९०	१, ६३०	२७६	१, ९०६
१२.	धार्मिक व कल्याणकारी सेवा	९४	४६८	१५२	६२०
१३.	खाजगी प्रकारच्या सेवा	९८	१, ७९७	५४८	२, ३४५
एकूण :-		-	२४, ६६९	९, ९०५	३४, ५७४

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांतील कामगारांची संख्या

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	०५	३,४२५	२,०९४	५,५१९
२.	विजेच्या मागावर सूती कापड विणणे	११	३०	१,३५१	१,३८१
३.	सूती कापडाचे उत्पादन ८-१२ व्य- तिरीक्त	१३	२,४९२	२,८१९	५,३११
४.	इतर वस्त्रनिर्माण उद्योग	२७	२,७२५	१,४३८	४,१६३
५.	लाकूड व लाकडाचे उत्पादन	२९	४,२७४	८३५	५,१०९
६.	अधातुजन्य खणीज पदार्थांचे उत्पादन इतर व वगीकृत न केलेले	४०	३,४८०	५९२	४,०७२
७.	धातु उद्योग आणि त्याचे भाग यंत्रसामग्री व सामग्री वगळता	४३	१,०९१	६११	१,७०२
८.	घाऊक व्यापार	५८	१५०	१,२९९	१,४४९
९.	किरकोळ व्यापार	५९	११,५९७	१०,०३०	२१,६२७
१०.	उपहारगृहे व कॅफे	६०	२,०६५	२,८३८	४,९०३
११.	बँकिंग	७४	४०९	९९०	१,३९९
१२.	इतर पत संस्था	७५	८०१	५०३	१,३०४
१३.	सार्वजनिक प्रशासन	८८	३,७४३	८,५२१	१२,२६४
१४.	श्रीक्षणीक सेवा	९०	५,५०३	३,७९१	९,२९४
१५.	वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	९२	७२२	१,३१९	२,०४१
१६.	खाजगी प्रकारच्या सेवा	-	२,५३१	९७३	३,५०४
एकूण :-		-	४५,०३७	४०,००४	८५,०४२

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

- ८९ -

तक्ता क्रमांक ५. १५

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील बिगर कृषि सहकारी
आस्थापना (सर्व उद्योग वट एकत्र)

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१)	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	४८७	२१८	७०५
२)	विजेवर चालणाऱ्या संस्थांची एकूण संस्थेची टक्केवारी	३.२८	४.१३	३.५५
३)	सहकारी औद्योगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे कामकरणारे कामगार			
अ)	एकूण संख्या	३,११४	२,११७	५,२३१
ब)	प्रति आस्थापना कामगारांची संख्या	६	९	७

टिप :- सहकारी उद्योग या सहकारी संस्था आहेत कारण सहकारी प्रकाराखाली स्वयंकार्यरत उद्योग नाहीत.

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या

अ. क्र.	उद्योगिक गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	खाणकाम व दगडकाम	-	-	-	-	-	-
२.	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	१९	१,७८९	२२	५५६	४१	२,३४५
३.	वीज, गॅस, पाणी पुरवठा	-	-	-	-	-	-
४.	बांधकामाशी संबंधित उद्योग	-	-	-	-	-	-
५.	घाऊक किरकोळ व्यापार	७९	१५१	६७	२२६	१४६	३७७
६.	उपहार गृहे व हॉटेल	१	१	२	३०	३	३१
७.	वाहतुक	२	१३	-	-	२	१३
८.	सा. ठवणुक व वखार	३८	७५	५	१२	४३	८७
९.	दळणवळण	५	६	-	-	५	६
१०.	वित्तव्यवस्था इत्यादी सेवा	३०५	९४६	९८	१,०१४	४०३	१,९६०
११.	सामुहिक, सामाजिक व खाजगी सेवा	३८	१३३	२४	१७९	६२	३१२
१२.	इतर	-	-	-	-	-	-
एकूण :-		४८७	३,११४	२१८	२,०१७	७०५	५,१३१

टिप :- सहकारी उद्योग या सहकारी संस्था आहेत कारण सहकारी प्रकाराखाली स्वयंकार्यरत उद्योग नाहीत.

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

तक्ता क्रमांक ५.१७

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या

रोजगाराचा आकारमान गट (संख्या)	ग्रामीण			नागरी			एकूण
	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तीची संख्या	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तीची संख्या	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तीची संख्या	
१	२	३	४	५	६	७	
१-२	५४९	८८७	२६३	४९१	८१२	१,३०८	
३	६९	२०७	१४६	४३८	२१५	६४५	
४	३३	१३२	९७	३८८	१३०	५२०	
५	२०	१००	६०	३००	८०	४००	
६-९	४८	३३४	१२४	८७९	१७२	१,२१३	
१०-१९	३४	४२२	५६	८००	९०	१,२२२	
२०-४९	७	१९३	२१	६२२	२८	८१५	
५० या पेक्षा जास्त	१५	४,००७	१९	४,४२१	३४	८,४२८	
सर्व गट	१०७५	६,२८२	७८६	८,३३९	१,५६१	१४,६२१	

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

तक्ता क्रमांक ५-१८

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार, नादिड जिल्ह्यातील घाऊक व किरकोळ व्यापारी संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या

रोजगारांचा आकारमान गट (संख्या)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१-२	६२१	१,१४४	६१४	१,१८८	१,२३५	२,३३२
३	१९३	५७९	४४८	१,३४४	६४१	१,९२३
४	५४	२१६	२३३	९३२	२८७	१,१४८
५	३६	१८०	१५८	७९०	१९४	९७०
६-९	३३	२३२	१७९	१,२५८	२१२	१,४९०
१०-१९	९	१०४	४३	५३४	५२	६३८
२०-४९	-	-	६	१४१	६	१४१
५० या पेक्षा जास्त	-	-	-	-	-	-
सर्व आकारमान गट	९४६	२,४५५	१,६८१	६,१८७	२,६२७	८,६४२

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

तक्ता क्रमांक ५.१९

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या

रोजगारांचा आकारमान गट (संख्या)	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था-पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१-२	२,०१०	२,९०६	३५३	५७६	२,३६३	३,४८२
३	३८२	१,१४६	१०६	३१८	४८८	१,४६४
४	१२९	५१६	५१	२०४	१८०	७२०
५	९६	४८०	७३	३६५	१६९	८४५
६-९	२८८	२,०७७	१३७	९८५	४२५	३,०६२
१०-१९	१४२	१,९५३	१७०	२,३१८	३१२	४,२७१
२०-४९	४४	१,१६९	१३३	४,००१	१७७	५,१७०
५० या पेक्षा जास्त	२	११३	६०	६,०१२	६२	६,१२५
सर्व आकारमान गट	३,०९३	१०,३६०	१,०८३	१४,७७९	४,१७६	२५,१३९

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार नांदेड जिल्ह्यातील सर्व उद्योगट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या

१	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा- या व्यक्ति- ची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा- या व्यक्ति- ची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा- या व्यक्ति- ची संख्या
२	३	४	५	६	७	
१-२	३, ९०७	६, ०५४	१, ५३५	२, ७९५	५, ४४२	८, ८४९
३	८६८	२, ६०४	८६१	२, ५८३	१, ७२९	५, १८७
४	३२८	१, ३१२	५११	२, ०४४	८३९	३, ३५६
५	२०९	१, ०४५	३८४	१, ९२०	५९३	२, ९६५
६-९	४२९	३, ०४५	६०१	४, २७१	१, ०३०	७, ३१६
१०-१९	२०२	२, ७००	३७७	५, ०१७	५७९	७, ७१७
२०-४९	५३	१, ४२९	१९२	५, ७०६	२४५	७, १३५
५० या पेक्षा जास्त	१९	४, ४४३	८७	११, २९१	१०६	१५, ७३४
सर्व आकारमान गट	६, ०१५	२२, ६३२	४, ५४८	३५, ६२७	१०, ५६३	५८, २५९

आधार :- आर्थिक गणना १९८०

नादिह जिल्हयातील विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था ३०-६-१९९० ला संपूर्ण-या वर्षी करिता.

अ.क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्थांची संख्या
१	सहकारी पत संस्था	२५६
१.१	जिल्हा सहकारी बँका	१
१.२	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	९४९
१.३	शेतकरी सेवा संस्था	१
१.४	लॅम्प्स सहकारी संस्था	-
१.५	धान्य बँका	-
१.६	इतर (आदिवासी सेवा संस्था)	५
२	बिगर शोती पत संस्था	१८४
२.१	प्राथमिक सहकारी बँका	२
अ)	नागरी बँका	२
ब)	कर्मचारी पत संस्था	-
२.२	इतर बिगर शोती पत संस्था	१८२
अ)	कर्मचारी पत संस्था	१५३
ब)	नागरी पत संस्था (भिासी, ट्रिमाट आणि इतर पत संस्था)	२९
क)	इतर	-
३	पर्यन संस्था	२२
३.१	जिल्हा पर्यन संस्था	१
अ)	सर्व साधारण उद्योग	१
ब)	विशेष उद्योग	-
३.२	प्राथमिक पर्यन संस्था	२१
अ)	सर्व सामान्य (ताळका खरेदी विक्र संघ)	९
ब)	विशेष	११
३.३	इतर	१
४	उत्पादन संस्था	१,००७
४.१	साखार कारखाने	३
४.२	इतर कृषि प्रक्रिया संस्था (भात/तेल/जिनींगमिल्ल वगैरे)	२०
४.३	विपकर सहकारी संस्था (हातमाग व यंत्रामाग)	४५
४.४	सूत गिरण्या	३
४.५	इतर औद्योगिक संस्था	२७३
४.६	दुग्धा संस्था	५६०

१	२	३
४.७ दुग्ध संघ		१
४.८ मत्स्य व्यवसाय संस्था		५७
४.९ शेती संस्था		-
४.१० लिफ्ट इरिगेशन संस्था (सींचन संस्था)		२८
४.११ वन कामगार संस्था		१७
४.१२ ईतर		-
(५) सामाजिक संस्था		९७२
५.१ ग्राहक भंडार		३३
५.२ गृह निर्माणसंस्था		५८७
५.३ कामगार कंत्राटदार संस्था		२२८
५.४ परिवहन संस्था		१२
५.५ ईतर		११३
एकूण सर्व प्रकारच्या संस्था		३,१४१

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती ३०-६-१९९० ला संपर्का-या वर्षी करिता (रुपये आणि सभासद संख्या द्वारामध्ये)

अ.क्र.	बाब	संस्था
१	२	३
१)	संस्था	३,१४१
२)	एकूण सभासद	५,१८
३)	भरणा झालेले भाग भांडवल	२०,९५,३७
४)	वरील पैकी सरकारी भाग भांडवल	१,४१,८५
५)	स्वतःचा निधी	१९,५३,५२
६)	ठेवी	६६,०९,८५
६)	छोळते भांडवल	२६२,८८,३६
७)	निष्क दिलेले कर्ज	५१,५९,११
८)	छारेदीची किंमत	-
९)	पिकी किंमत	-
१०)	नगा मिळालेल्या	
	अ) संस्था	५४२
	ब) रक्कम	१,९६,७५
११)	तोट्यातील	
	अ) संस्था	१,७३७
	ब) रक्कम	२,७९,४०

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी लेखा परिक्षणानुसार वर्गीकरण ३०-६-१९९० ला संपण्या-या वर्षाकरिता

अ. क्र.	जिल्हा/ लेखा तालुका	परिक्षा वर्ग				वर्ग न केलेल्या	लेखा परिक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
१	२	३	४	५	६	७	८	९
<u>जिल्हा बेरीज</u>		३७	२६०	९३७	२६	९५	१, ६११	२, ९६६
<u>तालुका</u>								
१)	नांदेड	१९	८९	१८०	२	२७	४३२	७४९
२)	हदगांव	३	२४	७८	८	४	५२	१६९
३)	किनवट	२	१७	१३९	५	१०	१४४	३१७
४)	भोकर	-	४	८१	-	-	२०४	२८९
५)	बिलोली	८	५०	११२	२	६	२४३	४२१
६)	देगलूर	३	३३	९३	६	२८	१००	२६३
७)	मुखेड	-	८	१००	२	८	१९०	३०८
८)	कंधार	२	३५	१५४	१	१२	२४६	४५०

आधार :- जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, नांदेड.

नादेड जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळी वरील सहकारी बँकांचे कार्य ३०-६-१९९० ला संपणा-या वर्षा करिता

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	बँकाच्या शाखा	सभासद संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद	भाग भांडवल	राखीव व ईतर निधी	ठेवी	खेळते भांडवल
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१)	नादेड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. नादेड	१३७	१, ५५२	११३	६, ८९, ४२	३, ५७, ३०	५८, ५८, १५	१४४, ३८, १९
२)	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक लि. नादेड	८	१४९	३९, ४०६	८९, ५०	-	-	-

पुढे चालू—

तक्ता क्रमांक ६.४ पुढे चालु

- १०० -

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	अल्प मुदतीची कर्जे	रोख पत (कूचक्रेडीट्स)	देयकातील सूट	कर्जे	शेतीच्या हंगामी कामासाठी	मध्यम मुदतीची कर्जे	दिर्घ मुदतीची कर्जे
१	२	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१)	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. नांदेड.	८२, ४२, ५१	१५५, १३, २२	२, २८, ०८	४१, १४, ३८	११, १५, ३१	८०, ३९	
२)	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक लि. नांदेड.	-	-	-	-	-	१, ५५, ६३	

पुढे चालु -----

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	येणे कर्जे			थकलेले कर्जे		
		अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे	अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे
१	२	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१)	नादिड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. नादिड	७६, १८, ८९	९, २४, ८५	३, ९०, ५५	४१, ४४, ९५	८, १९, ८४	१६, २९
२)	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक लि. नादिड.	-	-	१०, २१, १९	-	-	२, २१, ०२

आधार :- १) व्यवस्थापक, नादिड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी, बँक लि. नादिड

२) व्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य, सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक लि. नादिड

नांदेड जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य ३०-६-१९९० या दिवशी संपणा-या वर्षा करिता. (रमये हजारात)

अ. जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खाते-दारांची संख्या	सभासद				भाग भांडवल	स्तंभ- ९ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्जे	खर्चलेले भांडवल	
			एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद	इतर सभासद						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
<u>जिल्हा बेरीज</u>			२४२	३,१८,६५४	३,१८,६५४	१,३५,०८७	१,६५,८९५	६,९९,३७	२३,९३	८७,०६	७५,५८,०८	
<u>तालुका</u>												
१. नांदेड	१२३	३३,४७३	३३,४७३	१४,७०८	१६,००९	२,७५६	२६,४६	३४	१३,४४	४,१४,७५	९,५२,९०	
२. हदगाव	९२	४२,८७१	४२,८७१	१४,२४१	२८,६३०	-	१४३,५१	६	९,०२	३,८६,१०	१२,२०,३५	
३. किनवट	११९	४१,५४८	४१,५४८	२६,४२०	१२,४३१	२,६९७	८,६१	३८	५,१४	२,७६,५८	८,१७,६७	
४. भोकर	१०८	४७,८५३	४७,८५३	११,६००	३४,७४६	१,५०७	७५,०८	४०	६,५४	५,०३,५१	९,६२,०८	
५. बिलोली	१६४	४३,९२८	४३,९२८	२०,८६४	२१,७४८	१,३१६	११०,२२	१५,४८	२७,५४	३,५५,७९	११,६९,४८	
६. देगलूर	८१	२७,६०७	२७,६०७	१३,३९४	९,४८२	४,७३१	५६,०८	१,१६	१४,३२	३,६६,८६	८,६७,३७	
७. मुखेड	९५	२८,६००	२८,६००	१३,८०१	१४,४६९	३३०	७६,४२	२८	४,७२	३,३७,५०	५,९८,११	
८. कंधार	१६७	५२,७७४	५२,७७४	२०,०५९	२८,३८०	४,३३५	१३२,९९	५,८३	६,३४	९६,५४	९,७०,१२	

पुढे चालु

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम व मुदतीची)	येणो कर्जे (अल्प, मध्यम व दिर्घा मुदतीची)	एकूण कर्जांची धाकबाकी (अल्प, मध्यम व दिर्घा मुदतीची)	३ वर्षां पेक्षाकमी वर्षां कर्जांची धाकबाकी	३ वर्षांपेक्षा धाकबाकीदार					
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
		कर्जदार रक्कम	कर्जांची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	धाकबाकीदार	रक्कम	धाकबाकीदारांची संख्या	रक्कम	धाकबाकीदार	रक्कम
	जिल्हा बेरिज	८३,८०२	२८,९४,९४	२,०९,९३४	५६,४२,५७	१,२६,१३२	२६,५७,६३	१,०७,१४७	२२१३८९	१८,९८५	५,०३,७२
	तालुका										
१.	नादेड	७,६०५	४,०९,५१	१५,५५०	८,३४,३०	७,९४५	४,१४,७५	७,३३५	४,१४,०४	६१०	७१
२.	हदगांव	८,९७५	४,२१,३२	३७,५७९	१०,७२,१८	२८,६०४	३,८६,१०	२२,६७३	१,९८,४४	५,९३१	१,८७,६६
३.	किनवट	१४,५०१	४,२६,९७	२३,६२६	३,८२,४१	९,१२५	२,७६,५८	८,७८६	२,५९,४६	३३९	१७,१२
४.	भोकर	६,३२०	२,७३,५१	२८,०८५	७,६१,८७	२१,७६५	५,१३,५१	२०,७५९	५,११,३९	१,००६	२,१०
५.	बिलोली	१०,६९३	८१,८६	३३,६९७	७,७८,७८	२३,००५	३,४५,५७	२१,४६०	१,९३,९७	१,५४५	१,५१,६०
६.	देगलूर	८,६४७	३,३२,५२	१८,१२४	५,४२,५६	९,४७७	३,६६,८६	४,७७२	३,३०,३४	४,७०५	९६,५२
७.	मुखोड	५,२१०	२,६८,६५	२६,७५३	४,९८,३९	२१,४९३	२,५७,७२	१६,७५१	२,०९,८०	४,७४२	४७,९२
८.	कंधार	२१,८५२	६,८०,५३	२६,५७०	७,७२,०८	४,७१८	९६,५४	४,६११	९६,४५	१०७	९

आधार:- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नादेड.

नादेड जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य, ३०-६-१९९० या दिवशी संपणा-या वर्षा करिता. (रुपये हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थाची संख्या	एकूण खाते दारांची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	स्तंभ- ९ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव प इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्जे	खेळते भांडवल	
				एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद						इतर सभा- सद
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज		१	२, १०८	२, १०८	६६२	७०७	७३९	७, ४७	५०	४६	१६, ६०	२४, १५
तालुका												
१)	नादेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२)	हदगांव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३)	किनवट	१	२, १०८	२, १०८	६६२	७०७	७३९	७, ४७	५०	४६	१६, ६०	२४, १५
४)	भोकर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५)	बिलोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६)	देगलूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७)	मुखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८)	कंधार	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

पुढे चालु

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम व दिर्घ मुदतीची)	येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, व दिर्घ मुदतीची)	एकूण कर्जांची थकबाकी (अल्प, मध्यम, व दिर्घ मुदतीची)	३ वर्षा पेक्षा कमी वर्ष कर्जांची थकबाकी)	३ वर्षा पेक्षा अधिक वर्ष थकबाकीदार					
		कर्जदार	कर्जांची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदार	थकबाकीदार	रक्कम	
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा बेरीज	५८	५२	१६३	१७, १२	१, ०१५	१६, ६०	३९७	६, ५५	६१८	१०, ०५
	तालुका										
१)	नांदेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२)	हदगांव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३)	किनवट	५८	५२	१६३	१७, १२	१, ०१५	१६, ६०	३९७	६, ५५	६१८	१०, ०५
४)	भोकर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५)	बिलोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६)	देगलूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७)	मुखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८)	कंधार	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील लॅम्प्स संस्थेचे कार्य, ३०-६-१९९० या दिवशी संपणा-या वर्षा करिता (रुपये हजारात)

अ. जिल्हा/ क्र. तालुका	संस्थाची संख्या	एकूण खाते दारांची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	खेळते भांडवल		
			एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद						इतर सभा- सद	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३

जिल्हा बेरीज

तालुका

- १) नांदेड
- २) हदगांव
- ३) किनवट
- ४) भोकर
- ५) बिलोली
- ६) देगलूर
- ७) मुखेड
- ८) कंधार

निरंक

पुढे चालू

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, व दिर्घ मुदतीची)	येणे कर्जे (अल्प, मध्यम व दिर्घ मुदतीची)	एकूण कर्जांची थकबाकी (अल्प, मध्यम, व दिर्घ मुदतीची)	३ वर्षा पेक्षा कमी वर्ष कर्जांची थकबाकी	३ वर्षा पेक्षा अधिक वर्ष थकबाकीदार					
		कर्जदार कर्जाची रक्कम	बाकी अस- रक्कम लेले सभासद	थकबाकीदार ,रक्कम	थकबाकी दारांची संख्या	थकबाकीदार रक्कम					
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३

जिल्हा वेरीज

तालुका

- १) नांदेड
- २) हदगांव
- ३) किनवट
- ४) भोकर
- ५) बिलोली
- ६) देगलूर
- ७) मुखेड
- ८) कंधार

निरंक

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

तक्ता क्रमांक ६०८

- १०८ -

नांदेड जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था मार्फत दिलेली पिक कर्जे ३०-६-९० ला संपणा-या वर्षाकरिता. [रुमये हजाराने]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य ज्वारी, बाजरी, मका इत्यादी.	डाळी	ईतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग आणि मस्टा	ईतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
<u>जिल्हा बेरीज</u>		२३, ५६, ८१	३९, ३२	९६, ९७	५, ३४, ०६	१२, ३०	३, ३५, ४६	९, ३७, ०२	७८, ६८	२, ०२, ९४	-	१, ६५, ०५
<u>तालुका</u>												
१]	नांदेड	३, १०, ५५	३०, ००	२०, ००	४५, ००	-	१५, ००	१, १०, ००	३३, ००	१५, ००	-	४२, ५५
२]	हदगांव	३, ६४, १०	४२	-	१, १७, ०६	-	-	२, २७, ०३	-	१९, ५९	-	-
३]	किनवट	३, ६९, ४९	-	-	१, ०९, ५३	-	-	२, ०५, २१	२, ६२	-	-	५२, १३
४]	भोकर	२, १०, ४४	३, ०५	२, १०	३५, २०	-	८५, २०	४५, ३०	५, २०	१०, ५०	-	२३, ८९
५]	बिलोली	७८, ५०	५, ८५	४, १२	१८, ५३	-	-	२६, ११	-	२०, ४५	-	३, ४४
६]	देगलूर	१, ३८, २५	-	-	३४	-	४३, २९	२, ०८	२२, १५	२७, ३५	-	४३, ०४
७]	मुखेड	२, ३५, ३०	-	-	५८, ३५	-	-	१, ४६, २५	-	३०, ७०	-	-
८]	कंधार	६, ५०, १८	-	२५, ७५	१, ५०, ०५	१२, ३०	१, ९१, ९७	१, ७५, ०४	१५, ७२	७९, ३५	-	-

आधार :- जिल्हा उप निर्बंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्था मार्फत दिलेली पिक कर्मे ३०-६-९० ला संपणाऱ्या (रुपये हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	सकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये ज्वारी बाजरी, मका इत्यादी	डाळी	ईतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग आणि मेहदा	ईतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा बेरीज	५२	-	-	१२	-	-	४०	-	-	-	-
	तालुका											
	१) नांदेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	२) हदगांव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	३) किनवट	५२	-	-	१२	-	-	४०	-	-	-	-
	४) भीकर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	५) बिलोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	६) देगलूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	७) सुळोड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८) कंधार	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्था मार्फत दिलेली पिक कर्जे ३०-६-९० ला संपणा-या वर्षा करिता. (स्पष्टे हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वार वगैरे धान्ये (ज्वारी, बाजरी, मक्का, इत्यादी)	डळी	ईतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग आणि मेस्ट्रा	ईतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा बेरीज		५३	-	-	-	-	-	-	५३	-	-	-
तालुका												
१)	नांदेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२)	हदगांव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३)	किनवट	५३	-	-	-	-	-	५३	-	-	-	-
४)	भोकर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५)	डिलोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६)	देगलूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७)	मुखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८)	कंधार	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उप निर्बंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

तक्ता क्रमांक ६.११

१११ -

नादिड जिल्ह्यातील बिगर शेती सहकारी पत संस्थांचे कार्य ३०-६-९० ला संपणा-या वर्षा करिता. (सम्ये हजारात)

अ. क्र.	प्रकार	संख्या	सभासद	भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खेळते भांड- वल	अग्रिम	वसूल झालेले	कर्जे येणे	थकित
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>प्राथमिक सहकारी संस्था</u>										३, ५७, ७३	२२, ३२
१)	नागरी बँका	२	५५७८	६४, ००	४५, ४६	४, ९४, ९४	६, ४०, ००	२, ९८, १०	२, ९३, ४७		
२)	कर्मचारी पत पेढी आणि इतर	१५३	३५६९६	२, २७, ८७	१, ९१, ४३	७२, ०१	८, ३६, ८५	५, ०५, ८२	५, ३९, ८७		१, ०१, ३७
										६, ६३, ४०	
<u>इतर बिगर शेती</u>											
१)	नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२)	कर्मचारी पत पेढी आणि इतर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३)	इतर नागरी पत पेढी	२९	८२३२	२०, ४४	६०	१२, २२	९९, ४८	६४, ७३	४५, २८		
										८५, २८	७, ७९

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नादिड

नांदेड जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांची कार्ये ३०-६-१९९० ला संपणा-या वर्षा करिता. (समये हजारत)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्था ची संख्या	सभासद- ची संख्या	खेळते भांडवल	खरेदीची किंमत			विक्रीची किंमत			कृषि उत्पन्नाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)			
					कृषि उत्पन्न	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उपभो- ग्य वस्तू	स्वतःच्या मालकिये म्हणून	आडत्या म्हणून	एकूण	भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
१)	जिल्हा पातळी- वरील संस्था	१	११, ७१४	२७, ८०	४०, ७२	४, २२, २९	६, ०१	-	५, ३२, ६८	५, ३२, ६८	-	-	-	
२)	प्राथमिक पणन संस्थांची संख्या जिल्हा बेरीज तालुका	९	१७, ७८२	५, १९, ११	२८, ६२	७, २०, ५२	१, ७३, ६७	-	१, ९४, ७७	१, ९४, ७७	-	-	१, १९	
१)	नांदेड	१	२, ०८२	९९, ५८	-	१, १७, ६७	-	-	६५	६५	-	-	-	
२)	हदगांव	१	६, २२६	२, ०७, ९०	-	३, ३०, २५	५६, ७७	-	६५, २७	६५, २७	-	-	-	
३)	किनवट	१	१७५	२७, ५७	-	१३, ०१	१, ४४	-	८, २३	८, २३	-	-	-	
४)	भोकर	१	३, २३२	३१, ८६	५, २५	५३, ३५	४०, ७३	-	४०, ७३	४०, ७३	-	-	१, १९	
५)	बिलोली	२	१, ६५५	३९, ७०	११, ३९	५२, ७१	१६, १६	-	१७, २५	१७, २५	-	-	-	
६)	देगलूर	१	१३२	१२, २१	१२, ०५	२९, ४२	४, २३	-	६, ३३	६, ३३	-	-	-	
७)	मुखेड	१	२२७	१८, १६	-	८, ८९	३६, ४४	-	३८, ४१	३८, ४१	-	-	-	
८)	कंधार	१	४, ०५३	८२, १३	-	१, १५, २२	१७, ९०	-	१७, ९०	१७, ९०	-	-	-	

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	कृषि उत्पादनाची विक्री (आइते व मालक म्हणून) शेतीला आवश्यक वस्तुची विक्री										उपभोग्य वस्तुची विक्री
		कापूस	गळीता-डाळी ची धान्ये	ईतर	एकूण	खते	बियाणे	कृषि अवजारे	ईतर	एकूण	एकूण विक्री	
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
१)	जिल्हा पातळी- वरील संस्था	-	-	-	-	-	३,५०,९८	२८,४८	४५,०३	७,११	४,३१,६०	५०,७५
२)	प्राथमिक पणन संस्थांची संख्या जिल्हा बेरीज तालुका	९,९६,७९	-	-	-९,९६,७९	६,३०,४१	९३,४९	४६,२२	८७,३६	८,५७,४८	११,७६	
१)	नांदेड	३,६२,१०	-	-	-३,६२,१०	-	-	-	-	-	-	-
२)	हदगांव	-	-	-	-	२,२८,२९	४८,६३	४६,२२	७३,६२	३,९६,८३	-	
३)	किनवट	-	-	-	-	८८,५६	३,८४	-	६,२२	९८,६२	-	
४)	भोकर	-	-	-	-	१,०४,१८	१०,८८	-	६,२३	१,२१,२९	-	
५)	बिलोली	४,४६,४१	-	-	-४,४६,४१	-	-	-	-	-	-	-
६)	देगलूर	१,८८,२८	-	-	-१,८८,२८	२५,९३	३,२९	-	२९	२९,५१	११,११	
७)	मुखेड	-	-	-	-	८४,९२	८,६४	-	-	९३,५६	-	
८)	कंधार	-	-	-	-	९८,५३	१८,२१	-	९३	१,१७,६७	६५	

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य ३०-६-१९९० ला संपणा-या वर्षा करिता (स्मये हजारात)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल (स्मये हजारात)	राखीव आणि इतर निधी (रु. हजारात)	खेळते भांडवल (रु. हजारात)
१	२	३	४	५	६	७
१) उत्पादक संस्था				३, ८३, ०१		
१.१	साखर कारखाने	३	१५, ९३०	६, १०	१२, ७०, ६१	१७, ५८, ३१
१.२	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	२०	१०, ८२५	२६, २९	४, ४६	१, २४, १३
१.३	विणकर संस्था	४५	४, १३३	१२, ४४	२, २३	६५, २४
१.४	सूत गिरण्या	३	१९, ७६७	५, ३२, १९	१, ४१, ६०	५, ०४, ३०
१.५	इतर औद्योगिक संस्था	२७३	११, ९७८	१७, ९९	२, १८	६०, ९१
१.६	दुग्ध व्यवसाय संस्था	५६०	३०, ६७५	५, २६	७९	२१, ८४, १८
१.७	दुग्ध व्यवसाय संघटना	१	३६४	२, ७७	८, ४९	२३, ६१
१.८	मत्स्य व्यवसाय संस्था	५७	३, ५६१	३, ९८	९	९, ५०
१.९	शेती संस्था	-	-	-	-	-
१.१०	उपसा जलसिंचन संस्था	२८	९०२	६३	२	४, ७३
१.११	वन कामगार संस्था	१७	१, ८४२	७९	२	९१, ६७
१.१२	इतर (पशुसंवर्धन)	४४	१, ००३	१, ११	३	१, २४
२) सामाजिक सेवा संस्था						
२.१	ग्राहक भांडार	३२	१८, १८०	१८, ९९	६, १५	४९, ११
२.२	गृह निर्माण संस्था	५८७	३६, ८०४	२०, ९०	८, ४१	७, ६१, ३३
२.३	कामगार कंत्राटदार संस्था	२२८	१५, १७०	२०, ६७	१, १३	३, २७, २८
२.४	इतर परिवहन संस्था	१२	१३२	३७	७	३६, ४८
२.५	इतर (अपंग, महिला, शिक्षा व प्रेस)	५७	१, ०९९	७३	३, ३०	१०, ४५

आधार:- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे महत्वाचे कार्य ३०-६-१९९० ला संपणा-या वर्षा करिता.

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य ३०-६-१९९०
१	२	३	४	५
१)	साखर कारखाने	अ) गाळलेल्या उसाचे वजन ब) गाळलेल्या उसाची किंमत क) उत्पादित साखरेचे वजन ड) उत्पादित साखरेची किंमत	हजार टन लाख स्मये हजार टन लाख स्मये	५४० १७, ५३. ७८ ५६ २८, ५५. ६४
२)	प्राथमिक सहकारी संस्था	अ) चालू माग ब) सूत खरेदी क) उत्पादन ड) विक्री	संख्या लाख स्मये लाख स्मये लाख स्मये	४६० ६७. ४० ६१. ३० ८१. २०
३)	सूत गिरण्या	अ) चात्यांची संख्या ब) उत्पादित सूत	संख्या शंभरामध्ये हजार टन	३७० १
४)	इतर औद्योगिक संस्था	अ) कच्चा माल खरेदी ब) उत्पादन क) विक्री	लाख स्मये लाख स्मये लाख स्मये	३. ७० ७. ९० ८. ३५
५)	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ) खरेदीची किंमत ब) विक्रीची किंमत	लाख स्मये लाख स्मये	४, ६९. ३१ ४, ७९. ७३
६)	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ) खरेदीची किंमत ब) विक्रीची किंमत	लाख स्मये लाख स्मये	२०. ७० २१. ६९

पुढे चालू ----

१	२	३	४	५
७)	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ) पकडलेल्या माशांची किंमत ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	४८.४ २०.९
८)	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ) पकडलेल्या माशांची किंमत ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	- X - X
९)	शेती संस्था	अ) कसलेले क्षेत्र ब) उत्पादन	१०० हेक्टर लाख रुपये	- X - X
१०)	उपसा जल सिंचन संस्था	अ) भिजलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	५
११)	वन कामगार संस्था	अ) दिलेली कुपे ब) वनोत्पादनांची किंमत	संख्या लाख रुपये	- १५.७८
१२)	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ) खरेदीची किंमत ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	१२०.१७ १४४.३२
१३)	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ) खरेदीची किंमत ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	७.६४ ७.९३
१४)	गृह निर्माण संस्था	अ) बांधलेल्या घरांची किंवा गाळ्यांची संख्या	संख्या १०० मध्ये	१६
१५)	कामगार कंत्राटदारे	अ) वर्षात हाती घेतलेली कामे ब) हाती घेतलेल्या कामाची अंदाजे किंमत क) दिलेली मंजूरी	संख्या लाख रुपये लाख रुपये	१०२ २७७.३० १२९.४६

X अशा प्रकारची संस्था नाही

आधार :- जिल्हा उप निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील बाजार पेठाची तालुकावार माहिती ३०-६-१९९० ला संपणा-या वर्षा करिता

(परिमाण टनामध्ये, मूल्य हजार (रमयात))

श. क्र.	बाजार पेठेचे नांव	तालुका	बाजार पेठेचा प्रकार	उप बाजार पेठाची संख्या	वार्षिक आवक									
					गहू		ज्वारी		बाजरी		मका		तूर	
					परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
१)	नांदेड	नांदेड		२	२, ६२२	७९, ७२	२, ४०७	६०, ८७	८	१५	१	३	६७	५, ३०
१)	मुदखेड	"		-	४५	१, ३९	२१६	५, ७५	-	-	२	५	-	-
१)	हदगांव	हदगांव		७	२२२	५, ९७	२५०	४, ५०	-	-	-	-	४८	३, १६
१)	किनवट	किनवट	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	६	३६६	९, २४	१३	२३	-	-	-	-	८५	५, ३३
१)	भोकर	भोकर		२	९०५	२९, २८	७१२	१२, ०१	४	७	२	३	३२७	२६, २३
१)	उमरी	"		-	३२३	८, ५२	३८९	५, ९८	-	-	-	-	२३१	१५, ९१
१)	मधुर्माबाद	बिलोली		२	२७५	६, ९२	३६४	९, ५७	-	-	८१	१, ५३	४०९	२७, ३३
१)	कोंडलवाडी	"		३	११	२७	२७	६३	-	-	-	-	८१	५, १४
१)	नायगांव	"		२	३७८	९, ८६	९१२	१३, ०२	-	-	-	-	१७२	८, २०
०)	देगलूर	देगलूर		४	२५	७३	११६	३, १४	-	-	-	-	१, ०२१	६९, ७६
१)	मुखेड	मुखेड		३	३०१	४, ३३	५, ९७७	९१, ७२	७	११	-	-	१३७	९८, ६७
२)	लोहा	कंधार		५	२२०	६, ४३	१, ४२८	२३, ९१	(४)	(६४४)	-	-	२५६	१७, १४
३)	कंधार	"		६	८३	२, ७७	४५८	६, ७३	-	-	-	-	२९	१, ७२
जिल्हा बेरीज				४२	५, ६७६	१, ६५, ४३	१३, २६९२, ३८, ०६	१९	३३	८६	१, ६४२, ८६३१, ९३, ८९			

पुढे चालु ----

अ. क्र.	बाजार पेठेचे नांव	तालुका	बाजार पेठेचा प्रकार	उप बाजार पेठाची संख्या	वार्षिक आवक								
					चना		उडीद		मूग		गूळ		
१	२	३	४	५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	
					परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	
१)	नादिड	नादिड	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	२	२६९	१८, १७	१३४	८, २१	३६५	२२, २९	८५१	३१, ४०	
२)	मुदखेड	--		-	-	-	-	-	-	-	-	६२	२, ७१
३)	हदगांव	हदगांव		७	२५	१, ६०	९	५४	८	४१	९४	३, ९०	
४)	किनवट	किनवट		६	९	५२	८७	७, ९८	९	५२	-	-	-
५)	भोकर	भोकर		२	७०	५, ०५	११२	६, ४७	१७	१, ०८	८८	३, २५	
६)	उमरी	--		-	७९	५, ०८	१६७	९, ८७	१०	३७	७१	२, ९२	
७)	धर्माबाद	बिलोली		२	६५	४, ०४	१, ८१०	१, १२, २८	८६	५, ०९	-	-	-
८)	कोंडलवाडी	--		३	८	४३	१२९	७, ९८	३१७	२०, ८६	-	-	-
९)	नायगांव	--		२	३१	१, ८८	३१२	१६, ३५	४८	२, ७५	३००	१२, ००	
१०)	देगलूर	देगलूर		४	६४	४, ११	१, ०४१	६६, १२	१, २६०	८३, ९६	२२२	९, ९८	
११)	मुखेड	मुखेड		३	२१	१, ३३	५२	३, ०६	७२	४, ४४	२	९	
१२)	लोहा	कंधार		५	४६	२, ९८	९	५२	३१	१, ९६	३१३	१०, ०६	
१३)	कंधार	--		६	१४	९१	११	६५	३	२०	४	१२	
जिल्हा बेरीज				४२	७०१	४६, १०	३, ८७३	२, ४०, ०३	२, २२६	१, ४३, ९३	२, ००७	७६, ४३	

पुढे चालु ----

अ. क्र.	बाजार पेठेचे नांव	तालुका	बाजार उप पेठेचा प्रकार	वार्षिक आवक								
				बाजार पेठेची संख्या	कापूस परिमाण	भूडमूग मूल्य	भूडमूग परिमाण	करडी मूल्य	करडी परिमाण	जवस मूल्य	जवस परिमाण	जवस मूल्य
१	२	३	४	५	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१
१)	नादेड	नादेड	---	२	९,८०२	६,३०,२५	१,६३५	१,२०,०३	५	२७	-	-
२)	मुदखेड	---	---	-	२,६०७	१,६९,३२	-	-	-	-	-	-
३)	हदगांव	हदगांव	---	७	१८,४०१	११,९२,९३	२६	२,५१	-	-	-	-
४)	किनवट	किनवट	समिती	६	६,०१३	३,८७,४३	६८	४,६५	-	-	-	-
५)	भोकर	भोकर	बाजार	२	२,३७९	१,५०,७०	१	७	-	-	(१)	(२८१)
६)	उमरी	---	---	-	४,६२५	२,९०,६७	-	-	-	-	-	-
७)	धर्माबाद	खिलोली	बाजार	२	-	-	५९	३,७०	३	१५	२०	१,६२
८)	क्रॉडलवाडी	---	---	३	१,०४६	६६,९०	८	५४	-	-	-	-
९)	नायगांव	---	---	२	८,०४३	५,२०,०२	५५८	४८,७६	१२	७३	-	-
१०)	देगलूर	देगलूर	कृषि	४	२,३४३	१,८४,८२	७	४७	१	८	-	-
११)	मुखेड	मुखेड	बाजार	३	२,६६५	१,७५,३०	१३	८२	१५	८३	-	-
१२)	लोहा	कंधार	---	५	१३,१०३	८,५३,४४	१८४	१२,९६	२	१३	(१)	(७०२)
१३)	कंधार	कंधार	---	६	२,६४४	१,५४,९४	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण				४२	७३,६७१	४७,७६,७२	२,५५९	१,९४,५१	३८	२,१९	२०	१,४२

अ. क्र.	बाजार पेठेचे नांव	तालुका	बाजार उप पेठेचा प्रकार	वार्षिक आवक						
				संख्या	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य
१	२	३	४	५	३२	३३	३४	३५	३६	३७
१)	नांदेड	नांदेड	-	२	(२)	(२२६१)	१४, ३९७	४, ३८, २४	३२, ५६३	१४, १४, ९३
२)	मुदखेड	-	-	-	-	-	४५	३, ८३	२, ९७७	१, ८३, ०५
३)	हदगांव	हदगांव	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	७	-	-	२३	२, ६३	१९, १०६	१२, १८, १५
४)	किनवट	किनवट	-	६	-	-	-	-	६, ६५०	४, १५, ९०
५)	भोकर	भोकर	-	२	१	१०	८४३	२८, १५	५, ४६१	२, ६२, ४९
६)	उमरी	-	-	-	-	-	२७०	५, १०	६, १६५	३, ४४, ४२
७)	धर्माबाद	बिलोली	-	२	९९	१२, ०७	७, ०६४	२, ९३, १७	१०, ३३५	४, ७७, २७
८)	कोंडलवाडी	-	-	३	-	-	२	११	१, ६२९	१, ०२, ८६
९)	नायगांव	-	-	२	-	-	-	-	१०, ७६६	६, ३३, ५७
१०)	देगलूर	देगलूर	-	४	-	-	४३९	३४, ५६	६, ५३९	४, ५७, ७३
११)	मुखेड	मुखेड	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	३	१५	१, १८	२०६	१०, ५६	९, ३८३	३, ०२, ४४
१२)	लोहा	कंधार	-	५	१	१०	-	-	१५, ५९३	९, २९, ६३
१३)	कंधार	-	-	६	-	-	-	-	३, २४६	१, ६८, ०४
जिल्हा बेरीज				४२	११६	१३, ४५	२३, २८९	८, १६, ३५	१, ३०, ४१३	६९, १०, ४८

टिप :- () कंसातील आकडे प्रत्यक्ष क्विंटल व स्मये आहेत.

आधार :- नांदेड जिल्हयातील सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या

- १२१ -

तक्ता क्रमांक ६०१६

नांदेड जिल्ह्यातील नोंदणी केलेले सावकार व त्यांनी दिलेले र्ज ३०-६-१९९० ला
संपर्ण-या वर्षी करिता (रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली र्ज	व्यापा-या- व्यतिरिक्त दिलेली र्ज	एकूण
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा बेरोज तालुका	७०	१२,७३,६५	६२,३४	१३,३५,९९
१)	नांदेड	३६	४,७५,०६	२४,८३	४,९९,८९
२)	हदगांव	२	-	-	-
३)	क्विवट	-	-	-	-
४)	भीकर	२	६२,००	-	६२,००
५)	त्रिलोली	४	३५,०९	४,३०	३९,३९
६)	देगलूर	१४	५,८४,८१	२७,१४	६,११,९५
७)	खोड	६	१,१६,६९	०२	१,१६,७१
८)	कंधार	६	-	६,०५	६,०५

आधार :- जिल्हा उग्र निबंधक सहकारी संस्था, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्था मार्फत उमलब्ध असलेल्या वैधकिय सुविधांची तालुकावार माहिती १९८६ या वर्षा करिता

जिल्हा / तालुका	संख्या				खाटांची संख्या				
	सुग्णालये	दवाखाने	प्रसूतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर व वैद्य	परिचारीका	स्कूण	त्यापैकी स्त्रियांसाठी	मुलांसाठी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
<u>जिल्हा बेरीज</u>	१३	५२	१२	५२	२४३	७१६	१,३०२	६२४	२०१
<u>तालुका</u>									
१) नांदेड	२	९	२	७	८१	३०६	६७४	३४२	१००
२) हदगांव	१	८	१	६	२३	५७	६०	३४	५
३) किनवट	३	५	१	६	२८	७२	१०६	५२	१५
४) भोकर	१	६	२	४	१८	४५	७०	२८	१०
५) बिलोली	२	१०	२	८	२८	७३	१२४	५७	२२
६) देगलूर	१	६	१	३	१५	३५	८२	३३	१३
७) मुखेड	१	९	१	६	२२	४३	६०	२२	१४
८) कंधार	२	६	२	९	२८	८५	१२६	५०	२२

अं. क्र. जिल्हा/ तालुका	उपचार केलेले आंतर रूग्ण (संख्या शंभरात)			उपचार केलेले श्वेतारूग्ण (संख्या शंभरात)		
	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
१	११	१२	१३	१४	१५	१६
<u>जिल्हा बेरीज</u>	२८, ६	८५, ८	४८, ५	५, ११, ८	५, ७६, ८	५, ७१, ६
<u>तालुका</u>						
१) नादिड	८२, ०	७१, ३	३७, ६	१, ६२, ४	१, ५५, २	१, ६२, ३
२) हदगांव	६	१, ०	१, १	३३, ५	३४, ६	३९, ०
३) किनवट	१, ०	१, ५	१, ४	६५, ८	८६, ४	७७, ५
४) भोकर	१, १	१, ६	२	३३, ७	४०, १	३७, ६
५) बिलोली	२, ३	२, २	२, ७	६४, २	८२, ६	८६, ६
६) देगलूर	७	८	६	२५, १	२६, ५	२२, ४
७) मुखेड	८	१, ५	१, ०	५८, ८	६९, २	६२, ५
८) कंधार	१०, ३	५, ९	३, २	६८, ३	८२, २	८३, ७

- आधार :- १) जिल्हा शल्य चिकीत्सक नादिड
 २) अधिष्ठाता, शासकिय आयुर्वेद रुग्णालय, नादिड
 ३) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नादिड
 ४) जिल्ह्यातील सर्व वैद्यकिय अधिकारी, ग्रामीण रुग्णालय

नांदेड जिल्हयातील तालुका निहाय नोंदिणी केलेल्या जन्म मृत्युंची संख्या १९८८ वर्षा करिता

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या		नोंदवलेल्या मृत्युंची संख्या			बाल मृत्युंची संख्या			
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा बेरीज	एकूण	१७, ३२४	१४, ७७३	३२, ०९७	५, ०११	४, १५५	९, १६६	४२९	३५७	७८६
		ग्रामीण	१०, ४४७	८, ९४८	१९, ३९५	३, ८२७	३, २८७	७, ११४	३४८	२८१	६२९
		नागरी	६, ८७७	५, ८२५	१२, ७०२	१, १८४	८६८	२, ०५२	८१	७६	१५७
	<u>तालुका</u>	एकूण	५, ८९६	४, ९९७	१०, ८९३	१, ३१८	१, ००९	२, ३२७	९९	८३	१८२
	१) नांदेड	ग्रामीण	१, २५२	१, ०१५	२, २६७	४९८	३८४	८८२	३२	२८	६०
		नागरी	४, ६४४	३, ९८२	८, ६२६	८२०	६२५	१, ४४५	६७	५५	१२२
	२) हदगांव	एकूण	१, ६४२	१, १०२	२, ७४४	५२१	४२२	९४३	३०	३०	६०
		ग्रामीण	१, २४१	१, ०३९	२, २८०	४९८	४१७	९१५	३०	३०	६०
		नागरी	१०१	६३	१६४	२३	५	२८	-	-	-
	३) किनवट	एकूण	१, ३६७	१, १०९	२, ४७६	५७०	४३८	१, ००८	७६	५५	१३१
		ग्रामीण	१, २०२	९८७	२, १८९	५४८	४३२	९८०	७६	५५	१३१
		नागरी	१६५	१२२	२८७	२२	६	२८	-	-	-

पुढे चालू -----

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४)	भोकर	एकूण	१, ०६८	९५९	२, ०२७	४२०	३५५	७७५	४४	२७	७१
		ग्रामीण	९२६	८३२	१, ७५८	३९४	३३२	७२६	४०	२५	६५
		नागरी	१४२	१२७	२६९	२६	२३	४९	४	२	६
५)	बिलोली	एकूण	२, १६५	१, ९२०	४, ०८५	६६९	६१२	१, २८१	४०	३५	७५
		ग्रामीण	१, ४९०	१, ३४३	२, ८३३	५३९	४९४	१, ०३३	३६	२३	५९
		नागरी	६७५	५७७	१, २५२	१३०	११८	२४८	४	१२	१६
६)	देगलूर	एकूण	१, ५६९	१, ४१५	२, ९८४	३६६	३१२	६७८	४०	३२	७२
		ग्रामीण	९६०	८९१	१, ८५१	३१२	२९०	६०२	४०	३२	७२
		नागरी	६०९	५२४	१, १३३	५४	२२	७६	-	-	-
७)	मुखेड	एकूण	१, ३६६	१, १७१	२, ५३७	४३२	४०६	८३८	३२	३९	७१
		ग्रामीण	१, २९०	१, १३५	२, ४२५	४०१	३९०	७९१	३२	३९	७१
		नागरी	७६	३६	११२	३१	१६	४७	-	-	-
८)	कंधार	एकूण	२, ५५१	२, १००	४, ६५१	७१५	६०१	१, ३१६	६८	५६	१२४
		ग्रामीण	२, ०८६	१, ७०६	३, ७९२	६३७	५४८	१, १८५	६२	४९	१११
		नागरी	४६५	३९४	८५९	७८	५३	१३१	६	७	१३

आधार :- उप संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे

नांदेड जिल्ह्यातील विविध कारणानुसार १९८८ या वर्षासाठी मृत्युंची संख्या

अ. क्र.	हिवताप	पटकी	देवी	क्षय	न्युमोनिया	अमाश अतिसार गॅस्ट्रो	-हृदय विकार	विषम ज्वर	कर्क रोग	स्वसन क्रिये- संबंधी रोग	आत्म- हत्या	अपघात	रहदारी वाहतुकी- चे अपघात	इतर अपघात	इतर कारणे	एकूण मृत्यु
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१६
१)	-	५	-	३३०	५५	१०३	२२१	३६	१२३	२८८	४८	२९	३४७	७,५८१	९,१६६	

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे

नांदेड जिल्ह्यातील माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी सन १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	ग्रामीण नागरी एकूण	त्रिगुणी लस [तिसरा डोस] [डि. पी. टी.]	पोलीओ	बीसीजी	गोवर
१	२	३	४	५	६	७
जिल्हा बेरीज	ग्रामीण		४६, ३१८	४९, ७८४	४६, ४०७	४१, २५५
	नागरी		९, २०३	८, ९७२	९, ३८९	६, ६१९
	एकूण		५५, ५२१	५०, ७५६	५५, ७९६	४७, ८७४
तालुका	ग्रामीण		६, ११३	५, ४६७	६, ८९४	५, २६२
	१. नांदेड		६, २७३	६, ३४०	५, ५०५	३, ७१९
	एकूण		१२, ३८६	११, ८०७	१२, ३९९	९, ०३९
२. हदगांव	ग्रामीण		५, ४७६	५, २२५	४, ८३१	४, ८६५
	नागरी		३४१	२४३	४५८	३००
	एकूण		५, ८१७	५, ४६८	५, २८९	५, १६५
३. किनवट	ग्रामीण		७, ०२८	७, ०२४	६, ८४०	५, ८६६
	नागरी		५९९	६०१	१, १९५	८९३
	एकूण		७, ६२७	७, ६२५	८, ०३५	६, ७५९
४. श्रीकर	ग्रामीण		३, ६९४	३, १७७	३, ७१९	३, १८६
	नागरी		३८७	३२६	४११	२६४
	एकूण		४, ०८१	३, ५०३	४, १३०	३, ४५०
५. विंगोली	ग्रामीण		१९, ६२२	६, ४२०	७, ४७३	६, ७०४
	नागरी		३१८	२८७	३०७	२८३
	एकूण		२०, ९४०	६, ७०७	७, ७८०	६, ९८७
६. देगलूर	ग्रामीण		३, १३५	३, ०६८	३, ६०५	३, ०९९
	नागरी		७००	७०४	७४५	६८०
	एकूण		३, ८३५	३, ७७२	४, ३५०	३, ६७९
७. मुखेड	ग्रामीण		५, ५०९	४, ६७९	४, ९२०	४, ८३२
	नागरी		३३३	२८८	४७३	२७६
	एकूण		५, ८४२	४, ९६७	५, ३९३	५, १०८
८. कंधार	ग्रामीण		७, ७४१	६, ७२४	८, १२५	७, ५३०
	नागरी		२५२	१८३	२९५	१४६
	एकूण		७, ९९३	६, ९०७	८, ४२०	७, ६७६

पुढे चालू ---

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	ग्रामीण नागरी एकूण	द्विगुणी (डि. टी.)	धनुवात लस		
				१० वर्ष	१६ वर्ष	गरोदर स्त्रियां
१	२	३	८	९	१०	११
	जिल्हा	ग्रामीण	४३, ०७७	३९, १४५	३६, ७५८	४४, ९९४
	बेरीज	नागरी	६, ४९०	५, ७८१	५, ९२१	७, ४१६
		एकूण	४९, ५६७	४४, ९२६	३२, ६७९	५२, ४१०
	तालुका	ग्रामीण	५, ९४१	५, ५१२	३, २४१	६, ५४८
	१) नांदेड	नागरी	२, ९०५	२, ५५०	३, ०२२	२, ७८५
		एकूण	८, ८४६	८, ०६२	६, २६३	९, ३६३
	२) हदगांव	ग्रामीण	५, ३४२	४, ५७९	२, ६४८	५, ५११
		नागरी	३०४	३३०	३४९	४७५
		एकूण	५, ६४६	४, ९०९	२, ९९७	५, ९८६
	३) किनवट	ग्रामीण	६, ०५०	५, ६२९	३, ५७८	६, २९६
		नागरी	१, १२७	९७१	१, ०११	१, ६३९
		एकूण	७, १७७	६, ६००	४, ५८९	७, ९३५
	४) भोकर	ग्रामीण	३, २२८	३, १४५	२, २७७	३, ४४१
		नागरी	३७३	२४७	२१६	५४५
		एकूण	३, ६०१	३, ३९२	२, ४९३	३, ९८६
	५) बिलोली	ग्रामीण	७, १२५	६, ६०५	४, ३९६	७, २२२
		नागरी	१८३	२६५	२८०	३०१
		एकूण	७, ३०८	६, ८७०	४, ६७६	७, ५२३
	६) देवभुय	ग्रामीण	३, ६२७	२, ९३५	२, ०८४	३, २४६
		नागरी	९२५	८३३	४७१	७८३
		एकूण	४, ५५२	३, ७६८	२, ५५५	४, ०२९
	७) मुखेड	ग्रामीण	४, २६३	३, ६६९	३, १६३	४, ७९०
		नागरी	४१०	३३८	४००	५५८
		एकूण	४, ६७३	४, ००७	३, ५६३	५, ३४८
	८) कंधार	ग्रामीण	७, ५०१	७, ०७१	५, ३७१	७, ९१०
		नागरी	२६३	२४७	१७२	३३०
		एकूण	७, ७६४	७, ३१८	५, ५४३	८, २४०

टिप :- विषमज्वर लस टोचणी कार्यक्रम बंद केलेला आहे.

आधार :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील तालुका निहाय कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या ३१.३.१९९० रोजीची

क्र. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	३१ मार्च रोजी असलेल्या केंद्राची संख्या	निर्बीजी करण पुरस्च नसबंदी	केलेल्यांची स्त्रियांची नसबंदी	संख्या एकूण	लूप पध्दती (आय. यु. सी. डी. संख्या)	जनक्षम जोडण्या- ची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९
<u>जिल्हा खेरीज</u>		एकूण	६५	२२५	१५, १४६	१५, ३७१	१०, ६४२	२, १०, ९५५
		ग्रामीण	५२	७६	१०, २३१	१०, ३०७	७, ३८१	१, ६६, ६०५
		नागरी	१३	१४९	४, ९१५	५, ०६४	३, २६१	४४, ३५०
<u>तालुका</u>								
१)	नांदेड	एकूण	८	१२१	३, ६७७	३, ७९८	२, ७३३	४१, ३७६
		ग्रामीण	७	१	१, २६०	१, २६१	८३७	२१, २३६
		नागरी	१	१२०	२, ४१७	२, ५३७	१, ८९६	२०, १४०
२)	हदगांव	एकूण	७	१९	१, ७००	१, ७१९	१, २२७	२३, २८३
		ग्रामीण	६	१९	१, ४९६	१, ५१५	१, ०९१	२१, ५०१
		नागरी	१	-	२०४	२०४	१३६	१, ७८२
३)	फनघट	एकूण	१०	१७	२, ०८०	२, ०९७	१, ४८५	२२, १५४
		ग्रामीण	९	१३	१, ८५६	१, ८६९	१, ३५०	१९, ८०४
		नागरी	१	४	२२४	२२८	१३५	२, ३५०
४)	भोकर	एकूण	५	४	१, ३२१	१, ३२५	७३५	१८, २५३
		ग्रामीण	४	३	९७७	९८०	५५४	११, ७४०
		नागरी	१	१	३४४	३४५	१८१	६, ५१३
५)	बिलोली	एकूण	१०	२३	१, ९२०	१, ९४३	१, ५४६	३२, ४४६
		ग्रामीण	७	८	१, १८८	१, १९६	१, ०२०	२५, २०६
		नागरी	३	१५	७३२	७४७	५२६	७, २४०
६)	देगलूर	एकूण	४	५	९२९	९३४	४६६	१६, १९१
		ग्रामीण	३	-	४७०	४७०	३४३	१३, ०२०
		नागरी	१	५	४५९	४६४	१२३	३, १७१
७)	मुजेड	एकूण	९	२२	१, ४२६	१, ४४८	९२५	२०, ८०४
		ग्रामीण	७	१८	१, १४३	१, १६१	८१४	१९, ०१३
		नागरी	२	४	२८३	२८७	१११	१, ७९१
८)	कंधार	एकूण	१२	१४	२, ०९३	२, १०७	१, ५२५	३६, ४४८
		ग्रामीण	९	१४	१, ८४१	१, ८५५	१, ३७२	३५, ०८५
		नागरी	३	-	२५२	२५२	१५३	१, ३६३

आधार :- जिल्हा आरोग्य आधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

नादिड जिल्ह्यातील १९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या (हजारात)		साक्षरतेची टक्केवारी		एकूण	
			पुरुष	स्त्रिया	पुरुष	स्त्रिया		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
जिल्हा बेरीज		एकूण	३६७	१३४	५२१	४३.३३	१५.६७	२९.७९
		ग्रामीण	२८३	७८	३६१	३९.१६	११.१५	२५.३७
		नागरी	१०४	५६	१६०	६०.९२	३५.८०	४८.९०
<u>तालुका</u>								
१.	नादिड	एकूण	१०६	४९	१५६	५२.८१	२६.४२	४०.१२
		ग्रामीण	३८	१०	४९	४०.०२	११.४६	२६.०९
		नागरी	६८	३९	१०७	६४.५१	४०.६५	५३.१५
२.	हदगाव	एकूण	४६	१६	६२	४३.३६	१५.५६	२९.६४
		ग्रामीण	४३	१५	५७	४२.७३	१४.९६	२९.०१
		नागरी	३	१	५	५४.०९	२६.५९	४०.९५
३.	किनवट	एकूण	४१	१४	५६	४१.११	१४.३२	२७.९०
		ग्रामीण	३७	१२	४८	३९.९४	१२.८५	२६.५६
		नागरी	५	२	७	५३.७४	३०.९८	४२.७५
४.	भोकर	एकूण	२६	५	३३	३६.०४	१०.८८	२४.७३
		ग्रामीण	२४	६	३०	३६.८३	१०.०७	२३.६०
		नागरी	२	१	३	६२.७९	२७.५६	४६.५०
५.	बिलोली	एकूण	५३	१५	६७	३९.०२	११.२०	२५.३०
		ग्रामीण	४३	१०	५४	३७.५३	९.२०	२३.५४
		नागरी	९	५	१४	४७.७५	२३.१२	३५.६९
६.	देगलूर	एकूण	२६	१०	३६	४०.१६	१४.९१	२७.६९
		ग्रामीण	१८	५	२३	३४.४४	१०.४०	२२.५०
		नागरी	९	५	१३	६०.७६	३२.१०	४६.९३
७.	मुखेड	एकूण	३१	९	३९	३८.५५	११.१९	२५.१३
		ग्रामीण	२७	७	३४	३६.७१	९.७१	२३.४५
		नागरी	४	२	५	५७.०६	२६.५४	४२.३१
८.	कंधार	एकूण	५७	१५	७२	४२.०२	११.३०	२६.९९
		ग्रामीण	५३	१३	६६	४१.०५	१०.१४	२५.९१
		नागरी	४	२	६	६१.६३	३५.८२	४९.३१

आधार :- १९८१ जनगणना नुसार

नांदेड जिल्ह्यातील शैक्षणिक शिकाकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या सन १९८८-८९ (३०.९.८८) अखेर

क्र.	शैक्षणिक संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक		विद्यार्थ्यांची संख्या
			एकूण	प्रशिक्षण	
१	२	३	४	५	६
अ.	पूर्व प्राथमिक शाळा	२९	५६ (५४)	३५ (३४)	२५६०
ब.	प्राथमिक शाळा				
	१) एक शिक्षकी शाळा	२१४	२१५ (२)	२०९ (२)	७२८५
	२) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	१०८८	२८०९ (४९७)	२५६२ (३९३)	१२२०२५
	३) उच्च प्राथमिक शाळा	५५९	३८१२ (८७७)	३५१६ (७५९)	१७०५५९
एकूण :-		१८६१	६८३६ (१३७६)	६२८७ (११५४)	२९९८६९
क.	माध्यमिक शाळा	२२४	२६९४ (३९४)	२४६० (३५३)	८७६३२
ड.	उच्च माध्यमिक शाळा	३४	९४६ (११८)	२२० (११६)	३३७५५
इ.	सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालय (कलाशास्त्र, वाणिज्य शास्त्र)	१३	६७३ (७६)	६७३ -	१९९२३
एकूण :-		२१६१	११२०५ (२०१८)	९७०२ (१६५७)	४४३७३९

टिप :- स्तंभ क्रमांक ४ व ५ मध्ये कंसात दाखविलेले आकडे स्त्रिया शिक्षकांचे आहेत.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी ३०.९.१९८८ या वर्षा करिता.

अ.क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थातील विद्यार्थ्यांची संख्या										
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
१)	पूर्व प्राथमिक	२५६०	१०१४	३७७१	१६१४	-	-	-	-	-	६३३१	२६२८
२)	इयत्ता १ ते ४	-	-	२४६८८२	१०८१४४	१६४७०	५५४५	-	-	-	२६३३५२	११३६८९
३)	इयत्ता ५ ते ७	-	-	४९२१६	१७५२०	४१९५८	१३१८८	-	-	-	९११७४	३०७०८
४)	इयत्ता ८ ते १०	-	-	-	-	५७०४०	१४४३३	-	-	-	५७०४०	१४४३३
५)	इयत्ता ११ ते १२	-	-	-	-	५९१९	१०७३	१०७३	१९४९	-	१६७९६	३०२२
६)	उच्च माध्यमिक नंतर (११ वी व १२वी वगळून)	-	-	-	-	-	-	९०४६	१६०९	-	९०४६	१६०९
एकूण :-		२५६०	१०१४	२९२७६९	१२७२७८१	२२१३८७	३४२३९	१९९२३	३५५८	-	४४३७३९	१६६०८९

पुढे चालू

अ. क्र. शैक्षणिक स्तर

मागास वर्गीय विद्यार्थी

१	२	अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागास वर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
		१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१)	पूर्व प्राथमिक	२२६	३९७	३७६	१५२	११८९	४६८	२४९१	१०३७
२)	इयत्ता १ ते ४	५५५६२	२३६८७	३१०९६	१२४८१	५९२८६	२४७६७	१४५९५१	६०९३५
३)	इयत्ता ५ ते ७	१८२०६	५५९८	७३६२	२११७	२०३०५	६२९१	४५८८०	१४००६
४)	इयत्ता ८ ते १०	११८०५	२५३२	३७५६	६५२	१३०३०	२९४७	२८५९३	६१३१
५)	इयत्ता ११ ते १२	३५३८	५०४	६८४	७८	३३६१	५४९	७५८३	११३१
६)	उच्च माध्यमिक नंतर (११ वी व १२वी वगळून)	१७५६	१७६	३०२	२५	१८२९	२१३	३८८७	४१४
एकूण :-		२१८००	३२८९४	४३५८३	१५५०५	९९०००	३५२५५	२३४३८३	८३६५४

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था १९८८-८९ (३०-९-८८ अखेर) या वर्षाकरिता,

अ.क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्थाची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या												एकूण शिक्षक	
			अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागास वर्गीय जाती		एकूण मागास वर्गीय जाती		बिगर मागास वर्गीय जाती		एकूण शिक्षक	स्त्रिया		
१	२	३	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	१६	१७
१)	शिक्षक विषयक महाविद्यालय,	१	२१	१	७	-	१८	४	४६	५	५४	६६	१००	३१	९	-
२)	विधी पदवी महाविद्यालय	१	३०६	८	२८	१	४७३	२७	८०७	३६	१५७३	११९	२३८०	१५५	२५	१
३)	वैद्यकीय महाविद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४)	आयुर्वेदिक महाविद्यालय	१	४३	११	१३	२	४२	८	९८	२१	२०५	११३	३०३	१३४	३९	४
५)	अभियांत्रिकी महाविद्यालय	२	८९	८	८	-	१४८	५	२४५	१३	६८१	४५	९२६	५८	६७	३
६)	इतर															
अ)	तंत्रा निकेतन	२	४९	१	१५	२	७८	३	१४२	३	३३३	१७	४७५	२३	३९	-
ब)	आय.टी.आय.	४	११३	-	२५	-	८७	१	२२५	१	३०७	११३	५३२	११४	५४	-
क)	डि.एड.	५	८८	२०	२३	५	१७९	६६	२९०	९१	४५३	१७०	७४३	२६१	५१	२२
ड)	जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप :- तांत्रिक शिक्षण संस्थेची ८८-८९ वर्षाची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे ८७-८८ ची दर्शविण्यात आली आहे.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत सन १९८८-८९ वर्षा करिता

अ. क्र.	लाभ्यांची संख्या							प्रत्यक्ष खर्च	
	माध्यमिक	कनिष्ठ महाविद्यालये (११ वी व १२ वी)	उच्च शिक्षण	अभियांत्रिकी	वैद्यकीय	ईतर महाविद्यालये	ईतर संख्या	एकूण	(रुपये हजारात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	४५३३०	६१२०	४०४०	-	-	१५०	५२०	५६१६०	२,११

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च १९८९-९० वर्षा करिता (रमये हजारात)

यंत्रणा	योजनेतर			योजनातर्गत			एकूण		
	आवर्ती	बांधकाम अनुदान व्यतिरीक्त अनावर्ती खर्च	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदान व्यतिरीक्त अनावर्ती खर्च	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदान व्यतिरीक्त अनावर्ती खर्च	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१) जिल्हा परिषद	१६१०१५	-	१६१०१५	२३०४१	१३३३	२४३७४	१८४०५६	१३३३	१८५३८९
२) नगर परिषद	२११८	७८	२१९६	-	-	-	२११८	७८	२१९६
३) कटक मंडळ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४) महानगर पालिका	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५) बांधकाम अनुदाना व्यतिरीक्त इतर खर्च	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण :-	१६३१३३	७८	१६३२११	२३०४१	१३३३	२४३७४	१८६१७४	१४११	१८७५८५

आधार :- १) शिक्षण संचालनालय, पुणे-१
२) सर्व नगर परिषदा, नांदेड जिल्हा

- १३७ -

तक्ता क्रमांक ८. ७

नांदेड जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ विद्यालय) व तांत्रिक शाळा & आठवी ते बारावी)
१९८९-९० या वर्षा करिता

अ. क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष
			१९८९-९०
१	२	३	४
१)	शाळांची संख्या	संख्या	१४
२)	पटावरील संख्या		
	अ) मुलगे	संख्या	१, २६०
	ब) मुली	संख्या	१८२
	(एकूण अ ब)	संख्या	१, ४४२
३)	एकूण खर्च (स्मारात)	रुपये	२५, १८, ८४१

आधार :- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नांदेड.

तक्ता क्रमांक ८.८

नांदेड जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे १९८९-९० या वर्षां करीता.

अ. क्र. जिल्हा/तालुका प्रौढ शिक्षण केंद्राची संख्या

१	२	३
जिल्हा एकूण		८६०
१) नांदेड		-
२) हदगांव		-
३) किनवट		-
४) भोकर		-
५) विलोली		-
६) देगलूर		५८०
७) मुखेड		२८०
८) कंधार		-

टिप:- सन १९८९-९० पासून शासनाच्या आदेशां नुसार १०० टक्के साक्षरता साध्य करण्यासाठी प्रत्येक तालुक्यात केंद्रे न ठेवता जिल्ह्यात फक्त एक किंवा दोनच केंद्रे अशा सूचना संबंधीत कार्यालयास आलेल्या आहेत. राबवावित

आधार:- जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिकारी, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील शिक्षिका करिता प्रशिक्षण संस्था, ३०-९-१९८८ अखेर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	वर्षे
			३०-९-१९८८
१	२	३	४
१)	शिक्षिका करिता प्रशिक्षण संस्थांची संख्या		
	अ) पदवी स्तर	संख्या	२
	ब) पदवी पूर्वस्तर	संख्या	६
	क) शाळा स्तर	संख्या	१
२)	पटावरील संख्या		
	अ) पदवी स्तर	संख्या	२३२
	ब) पदवी पूर्वस्तर	संख्या	८०५
	क) शाळास्तर	संख्या	१
३)	एकूण खर्च (३१.३.१९८७ अखेर)		
	अ) पदवी स्तर	रमये	८, ७५, ७६३
	ब) पदवी पूर्वस्तर	रमये	२४, २४, ०००
	क) शाळास्तर	रमये	-

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

नांदेड जिल्ह्यातील रेल्वे मार्गाची लांबी ३१ मार्च १९९० या वर्षा अखेर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलोमीटर मध्ये ३१.३.१९९०
१	२	३
१)	<u>बाँड गेज</u>	
	१) स्केरी	निरंक
	२) दुहेरी	निरंक
	३) तिहेरी व अधिक	निरंक
२)	मिटर गेज	२०८
३)	नॅरोगेज	निरंक
	सकूण रेल्वे मार्ग	२०८

आधार :- भारतीय आगगाडीचे वेळा पत्रक.

नांदेड जिल्ह्यातील प्रकार व पृष्ठभागानुसार रस्त्यांची लांबी ३१.३.१९९० या वर्षा अखेर

अ.क्र.	वर्गीकरण	बिगरनगर पालिका रस्ते (कि.मी.)			नगर पालिका
		सार्वजनिक बांधकाम विभाग	जिल्हा परिषद	एकूण	हद्दीतील रस्ते
१	२	३	४	५	६
<u>प्रकारानुसार</u>					
१)	राष्ट्रीय महामार्ग	-	-	-	-
२)	क) प्रमुख राज्य महामार्ग	२८४.१३	-	२८४.१३	-
	ब) इतर राज्य महामार्ग	९१४.३६	७२.४०	९८६.७६	४०.९०
३)	प्रमुख जिल्हा रस्ते	४६०.४७	११६४.९९	१६२५.४६	०.५०
४)	इतर जिल्हा रस्ते	५४.२५	७३८.६६	७९२.९१	१.४०
५)	खेड्यातील रस्ते (योजना अंतर्गत)	४४३.७६	२८२२.९७	३२६६.७३	-
६)	इतर (योजना अंतर्गत)	-	-	-	-
७)	एकूण :-	२१५६.९७	४७९९.०२	६९५५.९९	४२.८०
<u>पृष्ठभागानुसार</u>					
८)	सीमेंट काँक्रीट	-	-	-	-
९)	डांबांती	११२६.५८	२३०.१५	१३५६.७३	४२.८०
१०)	खडी वे/पक्का रस्ता	८५१.४९	३७९९.१२	४६५०.६१	-
११)	इतर माल वापरून केलेले	१७८.९०	७६९.७५	९४८.६५	-
१२)	इतर	-	-	-	-
	एकूण :-	२१५६.९७	४७९९.०२	६९५५.९९	४२.८०

आधार :- १) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नांदेड.
२) कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (सां.बा.), नांदेड.
३) नांदेड जिल्ह्यातील सर्व नगर परिषद

तुक्ता क्रमांक १.३

नांदेड जिल्ह्यातील वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या ३१ मार्च १९९० या वर्षी अखेर.

अ. क्र.	बाब.	संख्या
१	२	३
१)	मोटार सायकली, स्कूटर्स, मोपेड इत्यादी	१७,८६३
२)	मोटारी जीप्स/स्टेशन वॅगन	१,२१४
३)	टॅक्सी कॅब्स	१७
४)	<u>स्वयंचलीत रिक्शा</u>	
	१) खाजगी	१७७
	२) सार्वजनिक (टॅक्सी)	४७३
५)	<u>स्टेज कॅरेजेस</u>	
	१) डिझेलवर चालणा-या	४१७
	२) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	३) डिझेलवर चालणा-या कॉन्ट्रॅक्ट कॅरेजेस	२
६)	<u>माल मोटारी</u>	
	अ) <u>खाजगी वाहणे</u>	
	१) डिझेलवर चालणा-या	१२८
	२) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	ब) <u>सार्वजनिक वाहणे</u>	
	१) डिझेलवर चालणा-या	१,८११
	२) पेट्रोलवर चालणा-या	-
७)	रुग्ण वाहिका	९
८)	शाळेच्या बसेस	५
९)	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुदान)	३
१०)	जोड वाहने (ट्रॅलर)	७१२
११)	टॅक्टर्स	७१६
१२)	ईतर	२
१३)	एकुण :-	२३,५४९

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, औरंगाबाद

नांदेड जिल्ह्यातील महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	उपक्रमाचे नांव	वर्ष अखेरीस मार्गाची संख्या	सकुण लांबी (की. मी.)	मार्गाची सरासरी लांबी (की. मी.)	वर्षातील अस्तीत्वात असलेल्या बस गाड्यांची संख्या	रस्त्यावर धावणा-या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	प्रवासांची दैनिक सरासरी (लाखात)	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रु. हजारात)	दर प्रवासामागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न (पैशामध्ये)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१)	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नांदेड.	४९२	३५, २३९	७१, ६२	४१५	३२७	२.१४	२२, १६, ०७	२८३

आधार :- विभागीय नियंत्रण महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नांदेड.

तक्ता क्रमांक. ९.५ - १४४ -

नांदेड जिल्ह्यातील महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना भे. १९८९ या वर्षात करिता.

अ. क्र.	गणना स्थानाचे ठिकाण कि.मी.	जवळपासचे शहर/खोड	पृष्ठ भागाचा प्रकार	रस्त्यांची जलद गती वाहने					मंदगती वाहने				
				रुंदी मीटर	मोटारी बस जिप्त व व्हॅन्स	बस गाड्या	माल मोटारी	मोटार सायकल	एकूण	जनावराकडून ओढले जाणाऱ्या	सायकली इतर	एकूण (रिक्शा)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
			मुंबई -	अहमदनगर -	नांदेड -	जगदलपूर	मुख्य राज्य महामार्ग क्र. २						
१)	०/०	लोहा	डांबरी	३.७०	१११	७४	९३	७९	३५७	२१	९२	-	११३
२)	४३८/०	दाभाजवळ	डांबरी	५.५०	२१७	८३	४०५	२७८	९८५	१७	१३३	२१	१७१
३)	४७३/०	उग्री जवळ	-	३.७०	१५८	४७	१७५	१६२	५४२	२०७	३६६	-	६१३
४)	४९७/०	राहटीजवळ	-	५.५०	३०	४१	२६४	२०	३५५	४४९	६४	-	५१३
			रत्नागिरी -	सोलापूर -	नागपूर रस्ता	राज्य महामार्ग क्र. ३							
१)	३८७/०	मालेगाव	डांबरी	७.३०	१८७	११५	२४२	५३	५९७	१९	८	-	२७
२)	३५२/८००	सोनखोड	-	६.००	३२६	२६९	३३५	२७६	१२०६	१९५	१७९	१७५	५४९
३)	३१७/४००	वारंगाअधापूर	-	७.३०	३५७	२६३	६१९	४१४	१६५३	३५	२३६	५२	३५६
४)	२७०/२००	हदगाव	-	७.३०	३११	१२६	४३६	३६७	१२४०	१६०	४८५	४६	६९१

पुढे चालू - - -

तक्ता क्रमांक ९.५ (पुढे चालू) - १४५ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

औरंगाबाद - नांदेड - हैद्राबाद रस्ता राज्य महामार्ग क्र. ६

१) ४३५/०	मंडाला (बु.)	डांबरी	७.३०	१३२	१०२	६९८	१८२	१११४	६	२०७	७	२२०
२) २७१/०	धानेगाव (जंक्शन)	-	७.३०	६५६	६०१	१८४७	८००	३२०४	१७३	११५०	१३६	१४५९
३) २२७/०	नारसी	-	५.५०	६१५	२१२	११४३	४३४	२४११	३४	४१२	४	४५०
४) १९६/०	देगलूर	-	५.५०	१६५	२२०	८६८	४१२	१६७२	१००	६९६	३२	८३५

शाहापूर - संगमनेर - शीगाव - मातलगाव - पाथरी - पुणार् - नांदेड - मुखोड - धामाबाद रस्ता राज्य महामार्ग क्र. ४४

१) २/६००	वाडी (बु.)	डांबरी	७.३०	६५२	१४२	१२०	६४१	१६३२	२८	११४४	२२	१३४१
२) ०/०	मुखोड	-	७.३०	११३	७३	१७४	१४०	५००	१३६	१८२	-	३२५
३) ३/२००	गारंधा	खाडी	३.७०	५१	१२	६५	१३१	२५२	२०५	४६६	-	६७१
४) ३०/०	येटाला	-	३.७०	२०	१३	४१	६५	१३२	१४८	३२५	-	४७३

रेनापूर - उदगीर रस्ता राज्य महामार्ग क्र. १६८

१) २५/७२०	मुन्नाबाद	डांबरी	३.७०	५६	५०	८०	३५	२५१	२२	१८२	४६	३२०
२) ०/०	देगलूर नाका	-	३.७०	२६४	१६८	३०५	२२५	१०३२	१२६	६३२	१५	७८०

पुढे चालू ---

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
कन्नड बिल्लोड - देउळगाव राजा - लोणार - वाशिम - पुसद - महागाव सारकीजी - मांडवी ते जिल्हाहद													
राज्य महामार्ग क्र. १८३													
१)	१२/८००	वनोला	उ. ना.	उ. ना.	१०	९	११	७	३७	६९	०	-	६९
२)	२/६००	देहली फाटा	-	-	३००	३१	३८८	२२०	२३९	४९५	२४६	०	७४१
३)	ऊ. ना.	मांडवी	डांबरी	५.५०	३०	३३	३७	४४	१४४	४५७	१७४	०	६३१
४)	३३/०	पिंपळगाव (सरहददी जवळ)	लातूर	५.५०	३५	१४	७१	६०	१८०	३१५	७३	-	३८८
अधापूर - तामसा - निर्मल रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२०													
१)	५/०	लोणी (बु.)	डाडी	५.५०	३१६	२३	३२८	३१०	२७६	२५६	४९५	०	७५१
२)	३२/०	तामसा	-	-	१००	३०	१०५	१४०	३७५	२२२	२२२	-	४४४
३)	२२/४००	करजी	-	-	१३४	३४	१६८	१२०	४५६	२०१	११८	१४२	४२१
४)	४५/०	इस्लापूर	डांबरी	५.५०	१०५	५३	१५५	१०७	४२०	८५	११५	-	२७६
खांदार - जांब - उदगीर रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२२													
१)	०/०	फुलवेल	उ. ना.	उ. ना.	२७	१३	६०	३४	१३४	४७	५२	-	९९
लोहा - खांदार - मुखोड - खानापूर - कला रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२३													
१)	११/८००	खांदार बस स्टॅन्डजवळ	उ. ना.	उ. ना.	२०६	२२७	२१५	३०३	२५१	५९	२९३	-	१५२
२)	३५/८००	कमलवाडी जवळ	-	-	११६	१६	३७	७३	२४२	१३८	१३८	-	२७६
३)	०/०	मुखोडनरती रस्त्याच्या जवळ	डांबरी	उ. ना.	१७५	१४०	६८९	२१३	१२१७	१९५	४६४	४२	७०१
४)	०/०	खानापूर	डाडी	३.७०	५७	३३	१२२	६८	२८०	२३६	२१८	-	४५४

तक्ता क्रमांक ९.५ (पुढे चालू) - १४७ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
<u>नांदेड - कावठा - मुखोड - मुकरमबाद - औरद रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२४</u>													
१)	२१/०	उस्माननगर	डांबरी	३.७०	१८	१७	२३	३१	८९	३४	६९	३	१०६
२)	१७/७००	कावठा	जंक्शन उना.	उ. ना.	२१	१४	३५	११	८१	१४	२४	-	३८
३)	२०/०	बारली	--	--	६३	२६	२३५	५८	३७२	१४८	१४०	११३	४०१
४)	२४/०	वडगार	--	--	२९	२३	७६	२३	१५१	१६१	१४६	१८४	४९१
<u>शिरूर ताजंबंद - मुखोड - नरसी - बिलोली रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२५</u>													
१)	०/१००	जांबजवळ	उं. ना.	उ. ना.	११५	१०८	१९८	१०२	५२३	७२	४७	-	११९
२)	०/०	नरसी	डांबरी	५.५०	३४४	९१	१५५८	३०१	२२९४	४०४	३४९	१९०	९४३
३)	८०/६००	लोहगाव पगटा	--	५.५०	३३८	८९	१५७२	२७६	२२७५	३९६	४०२	१९८	९९६
४)	६१/०	बिलोली	--	५.५०	३४३	२१६	१११८	४४२	२१५९	३३३	७८१	४७८	१५९२
<u>खारखोड - हनगाव ते जिल्हा हद्दीपर्यंतचा रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२६</u>													
१)	७/२००	मरखल	उ. ना.	उ. ना.	१०७	५०	९७	८९	३४३	१२०	१३९	१३	२७२

पुढे चालू ---

तक्ता क्रमांक ९.५ (पुढे चालू) - १४८ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
<u>आदामपूर - बिलोली - धार्माबाद - सुदोल रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२७</u>													
१) उ. ना.	लातूर जवळ	उ. ना.	उ. ना.	३४८	१२	६९०	३५८	१४०८	७४३	५३१	२५३	१५२७	
२) उ. ना.	अजापूरजवळ	डांबरी	३.७०	४६३	६०	५८३	४११	१५१७	६४२	१२००	-	१८४२	
३) २१/२००	धार्माबादजवळ	"	३.७०	२६०	३७	२७०	२२४	६९१	२२९	४४७	४१	७१७	
४) उ. ना.	जिल्हा हद्द	"	३.७०	७१	११	७२	२०८	३६२	१५३	५४३	१०७	८०३	
<u>उम्री बलेगाव-त्रायगाव रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२८</u>													
१) १/०	बलेगाव फाटा	छाडी	३.७०	२५	१४	४९	४८	१३६	१९४	१९७	-	२९१	
२) १५/४००	शोलगाव	उ. ना.	उ. ना.	३४	१	३१	४२	१०८	२२६	४०७	०	६३३	
<u>हदगाव - भोकर - उम्री - लोहगाव रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २२९</u>													
१) १०/०	डोरली जवळ	उ. ना.	उ. ना.	६४	७२	८१	९८	३१५	१४३	१३०	७	३८०	
२) ५६/६००	धानोराजवळ	डांबरी	३.७०	४२	१६	४४	७७	१७९	८६	१०१	-	२८७	
३) उ. ना.	हस्तापूर फाटा	"	५.५०	१९४	४३	२९७	२५०	७८४	४७२	५२५	-	९८७	
४) ५३/०	कारिगाव	"	५.५०	८४	३४	१२०	८१	३२३	९६	१३४	२३	२५३	
५) ८०/८००	लोहगाव	"	५.५०	२११	१९	३६१	३०५	८९६	४५५	३९३	१८०	१०२८	

पुढे चालू - -

तक्ता क्रमांक २.५ (समाप्त) - १४२ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

मुखोड - भोकर - किनवट - तारकिनी - माहूर रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २३०

१)	१/०	भोकर जंक्शन	डांबरी	५.५०	५९	३६	१४७	६५	३०७	१६४	२२०	२	३८६
२)	०/०	पुनेगाव	उ.ना.	उ.ना.	१७७	१५१	३८५	३७८	१०९१	३२८	४४७	०	७७५
३)	३५/६००	हिमायतनगर	डांबरी	५.५०	७१	३५	२६४	९५	४६५	११९	२५१	५२	४२२
४)	८३/०	मलूर चिखालीजवळ	"	५.५०	५०	३९	१२८	४४	२६१	१३५	११५	-	२५०
५)	१२०/०	तारकिनी	"	५.५०	१०४	३९	१८५	४७	३७५	१००	३९	-	१३९
६)	४८/२००	मलूर माहूर	"	५.५०	८२	९५	७८	९५	३५०	१२२	१६१	-	२८३

चिखाली बोट रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २३१

१)	१९/०	पातोडा	उ.ना.	उ.ना.	२२	१८	५९	१३	११२	४२	२९	-	७१
----	------	--------	-------	-------	----	----	----	----	-----	----	----	---	----

आप. वधात : वायगाव - रालेगाव - घाटजी - पारवा - मांडवी रस्ता राज्य महामार्ग क्र. २३१

१)	६/६००	जिल्हा इद्रद	उ.ना.	उ.ना.	२३४	५४	४४२	१४८	८७८	५५५	२१३	-	७६८
----	-------	--------------	-------	-------	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	---	-----

२ : राष्ट्रीय महामार्ग

आधार :- संशोधन अधिकारी (सांख्यिकी) बांधकाम विभाग, मुंबई

नांदेड जिल्ह्यातील पोस्ट, तारधारे व दुरध्वनी सेवा, रेडिओ व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	पोस्टांची संख्या	तार घारांची संख्या	पत्र पेट्यांची संख्या	पोस्ट मनांची संख्या	दुरध्वनी ची संख्या	पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	ग्रामीण रेडीओ विभागाने बसविलेल्या संचाची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचाची संख्या
---------	------------------	--------------------	-----------------------	---------------------	--------------------	--	---	--

१)	४१८	२७	१,२४५	७४	३,९३७	४०३	निरंक	१०४
----	-----	----	-------	----	-------	-----	-------	-----

आधार :- १) अधिकाक, डाक व तार घर, नांदेड.

२) दूरसंचार जिल्हा अभियंता, नांदेड.

३) तांत्रिक सहाय्यक, उप विभागिय कार्यालय, ग्रामीण ध्वनी क्षोपण, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च १९८९-९० करिता [रुपये लाखात]

अ. क्र.	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद			नगर पालिका				
		संख्या	समाविष्ट असलेल्या खेड्याची संख्या	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	संख्या	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१]	१, २१८	१, २१८	१, ४०, ७४	१, ३७, ०२	४१, ३४, ०७	४१, ६५, ०७	१३	१२, ८७, ९८	९, ६६, ३३

आधार :- १] जिल्हा परिषद, नांदेड.

२] नांदेड जिल्ह्यातील सर्व नगर पालिका,

नांदेड जिल्ह्यातील ग्राम पंचायतीचे उत्पन्न व खर्च १९८९-९० वर्षां करिता (रमये हजारात)

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायत व ग्रुप ग्रामपंचायतीची संख्या	सहाय्यक अनुदान		उत्पन्न				एकूण (४ ते १०)	
			शासकिय	ईतर	अंशदान	देणगी कर	शुल्क	ईतर		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
<u>जिल्हा बेरीज</u>		१, २९८	९, ४९	२७, ०८	१, ०६	५, ७५	६८, ००	३, ७५	२५, ६१	१, ४०, ७४
<u>तालुका</u>										
१.	नांदेड	१६०	-	२, ९५	-	१, ३६	१२, २४	३२	२, ४१	१९, २८
२.	हदगांव	१७२	१, ७४	२, ९८	११	४०	६, ३३	४०	६, ६४	१८, ६०
३.	फिनवट	१९५	१, ५३	२, ११	४८	४८	८, ६२	१, २७	२, ७७	१७, २६
४.	भोकर	१२७	४०	४, १७	३४	२८	११, ८२	४६	६१	१८, ०८
५.	बिलोली	१९८	६४	४, ७८	२	१, ०७	९, १९	६२	९, ८८	२६, २०
६.	देगलूर	९०	१९	१, ६५	१	९२	५, ९९	१४	८६	९, ७६
७.	मुखेड	१२४	२, ९९	३, ३८	१०	५२	४, ४६	१३	१, ३६	१२, ९४
८.	कंधार	२३२	२, ००	५, ०६	-	७२	९, ३५	४१	१, ०८	१८, ६२

तक्ता क्रमांक १०.२ (समाप्त)

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च								
		आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक आणि नैतिकवृद्धी	प्रशासन	समाज कल्याण	पशुधनाचे संवर्धन	जमीन महसूली व देखरेख	इतर	एकुण (१२ ते १९)
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
<u>जिल्हा बेरीज</u>		२८, १८	५७, १७	७, ५२	४२, ४३	१, १२	५५	-	५	१, ३७, ०२
<u>तालुका</u>										
१.	नादिड	३, ८७	८, ३८	८२	६, ४५	-	१०	-	-	१९, ६२
२.	हदगांव	३, ०३	७, ०८	९९	३, ७४	-	-	-	५	१४, ८९
३.	किनवट	२, ३५	९, ११	८२	२, ०८	-	१५	-	-	१४, ५१
४.	भोकर	५, ०७	६, १५	७६	४, ५४	२८	४	-	-	१६, ८४
५.	बिलोली	४, ५०	१२, १६	२, ०६	७, ५९	४५	-	-	-	२६, ७६
६.	देगलूर	२, ४१	२, ८२	६३	४, ०७	-	१०	-	-	१०, ०३
७.	मुखेड	३, २०	४, ४५	८८	५, ७२	३७	१३	-	-	१४, ७५
८.	कंधार	३, ७५	७, ०२	५६	८, २४	२	३	-	-	१९, ६२

आधार :- उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद, नादिड

नाडिड जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च १९८८-८९, १९८९-९० आणि १९९०-९१ या वर्षांकरिता [स्वयं हजारात]

अ. क्र.	लेखा शिर्ष	प्रत्यक्षा १९८८-८९	सुधारित १९८९-९०	अंदाज १९९०-९१
१	२	३	४	५

जमा

१] स्वनिर्मित उत्पन्न

अ] स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	७१, ५२	५, ८४	४८, ००
ब] शिक्षण	१५, ५५	९, ९४	९, ९०
क] कृषि	६, २२	२७	२, २८
ड] इमारती व दळणवळण	२४, १५	२९, ५०	३२, ९७
इ] इतर	३८, २७	३९, ५६	३६, ००
एकूण :-	१, ५५, ७१	८५, ११	१, २९, १५

२] शासकिय अनुदाने

अ] सहेतूक अनुदान	२१, १३, ७३	२८, २३, १७	९, ६०, २९
ब] आस्थापना अनुदान	४, ०७, २४	४, ८६, ७३	१, ४८, ०९
क] योजना अंतर्गत योजनेसाठी अनुदान	५, ४२, २८	७, १५, ०८	८२, ५४
ड] इतर	८२, ४३	२३, ९८	६८, ९०
ई] वजा[-] मागील वर्षात जादा दिलेल्या अनुदानाची वसुली	[-] २०, ०४	-	-
एकूण शासकिय अनुदाने	३१, २५, ६१	४०, ४८, ९६	१२, ५९, ८२

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक १०.३ (लेखा)

- १५५ -

१	२	३	४	५
<u>३) कर्जे</u>				
अ) कर्जे व अग्रिम		१, २७, ७७	७३, ६०	१, २३
ब) ठेवी व अग्रिम		४, ३४, ३३	३, १३, ५२	१, ००, ५३
क) वित्त प्रेषण		२१, ६८, ९४	२५, ००, ००	२०, ००, ००
ड) इतर		-	-	-
एकूण अ ते ड :-		२७, ३१, ०४	२८, ८७, १२	२१, ०१, ७६
आरंभीची शिल्लक :-		१, ४४, ४२	१, ५७, ९६	३८
एकंदर एकूण जमा :-		६१, ५६, ७८	७१, ७९, १५	३४, ९१, ११
<u>खर्च</u>				
अ) सामान्य प्रशासन		४, ३४, ८८	४, ८७, ४७	१, ५४, २७
ब) शिक्षण		१७, ७१, १५	२३, २९, ६६	७, ७२, ८१
क) वैद्यकीय		२, ४६, १३	२, ९४, ३३	१, १०, ८१
ड) कृषि		१२, ५०	७, ७८	१९, ३१
फ) पशु संवर्धन		९१, ४५	९२, २६	३८, ९५
ज) इमारती व दळणवळण		४, ०३, ११	५, ३७, ०९	१, २४, ८६
झ) समाज कल्याण		१, १९, ४२	१, ८३, ९५	५७, ५१
म) सिंचन		३४, ६३	१, ०६, ५१	१४, ०५
य) इतर		२, ४०, ३४	१, २६, ०२	९६, १९
एकूण :- (अ ते य)		३३, ५३, ६१	४१, ६५, ०७	१३, ८८, ७६
<u>कर्जे</u>				
अ) कर्जे व अग्रिम		८०, ३२	७३, ६०	१, २३
ब) ठेवी व अग्रिम		३, ९५, ९५	३, १३, ५२	१, ००, ५३
क) वित्त प्रेषण		२१, ६८, ९४	२५, ००, ००	२०, ००, ००
एकूण (अ ते क)		२६, ४५, २१	२८, ८७, १२	२१, ०१, ७६
अखेरची शिल्लक		१, ५७, ९६	१, २६, ९६	५९
एकंदर एकूण (खर्च अखेरची शिल्लक)		६१, ५६, ७८	७१, ७९, १५	३४, ९१, ११

आधार :- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जि.प. नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील नगर पालिका उत्पन्न व खर्च १९८९-९० वर्षा करिता. [रुपये हजारात]

अ. नगर क्र. परिषदेचे नाव	उत्पन्न							नगर परिषदे- च्या माल- मतेपासून मिळालेली महसुल	इतर	एकूण
	अनुदान व वर्गणी शासकिय, इतर	नगर परिषदेचे दर व कर जकात	घरे व जमिन यावरील कर	इतर	एकूण [५ व ७]	इतर	एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा एकूण		३,८८,८१	-	३,५५,८१	५७,०४	२७,१३	५,०९,९८	२४,६२	२,९४,५७	१२,८७,९८
नगर परिषद										
१. नांदेड	१,२५,५५	-	२,५७,३३	४२,४२	६४,१५	३,६३,९०	७९,२४	१,४८,४३	७,८७,८२	
२. मुदखेड	७,१५	-	२,४४	७१	४,८१	७,९६	४५	११,२१	२६,७७	
३. हदगांव	८,१५	-	६,३१	६२	१,८२	८,७५	१,०८	११,७३	२९,७१	
४. किंनवट	१५,०६	-	१३,१७	२,३१	३,९०	१९,३८	२,५७	३०,११	६७,१२	
५. उमरी	७,२२	-	५,३३	१,०३	२,०२	८,३८	२,८०	८,७५	२७,१५	
६. बिलोली	१३,४८	-	३,१४	१,३८	१,०१	५,५३	७०	२,११	२१,८२	
७. धर्माबाद	२७,४६	-	११,३०	१,७७	३,२८	१६,३५	१,७७	२४,७५	७०,३३	
८. कोंडलवाडी	१०,१५	-	२,८७	५४	१,२०	४,६१	४७	४,२९	१९,५२	
९. देगलूर	४४,७५	-	२४,३०	९२	५,३३	३०,५५	२,००	४०,६०	१७,९०	
१०. मुखेड	२८,८५	-	१५,१४	३७	२,९२	१८,४३	१,१६	२,६७	५१,११	
११. कंधार	९,५५	-	९,९३	४,२६	३,७८	१७,९७	१,४४	७,६६	३६,६२	
१२. लोहा	१२,६४	-	२,१८	५८	२,०१	४,७७	२४	२,२३	१९,८८	
१३. वाघाळा	८,८०	-	२,३७	१९	२,९०	३,४०	-	३	१२,२३	

पुढे चालू ---

अ. क्र.	नगर परिषदेचे नाव	खर्च							
		सामान्य प्रशासन	कर वसूली	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सौयी	सार्वजनिक बांधकाम	शासन	ईतर	एकुण
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
	जिल्हा एकूण	७७, ५२	१, ०२, ५३	३२, १८	३, ७८, २८	२, १०, ३६	३३, ५०	१, २४, १२	२, ६६, ३३
	नगर परिषदा								
१]	नांदेड	४५, २४	५८, ७३	२१, ४८	२, ७४, ००	१, ५२, ७२	२२, ४८	४२, २६	६, ३२, ३८
२]	मुदखेड	२, ५६	२, ६२	१, ३०	७, ४३	१, ०८	२०	१, २०	१६, ४६
३]	हदगांव	१, २२	४, १८	६२	६, २१	१, ०२	२०	३३	१५, २५
४]	किनवट	३, ७०	५, ३६	२६	१०, २४	३, ६७	३५	२३, २१	४७, ४२
५]	उमरी	२, ०६	१, ७०	१, १४	७, २८	७८	१५	-	१३, ११
६]	बिलोली	३, ६२	१, ८७	२०	४, ३६	८२	२, ७६	३, १७	१६, ८०
७]	धर्माबाद	२, २८	६, ४०	२४	१३, ५४	१, ०७	२३	३२, १६	४८, ०२
८]	कोंडलवाडी	१, ८५	४, १५	८३	३, १६	३, ०१	-	४०	१३, ४०
९]	देगलुर	४, ३०	११, ६८	१, १२	२३, ८८	८, २५	४, २६	१२, ४६	५३, ७२
१०]	मुखेड	२, ४१	४, ५८	१, ८६	८, ३८	२६, ०३	८८	१, ११	४५, २५
११]	कंधार	२, २२	६, २३	१, १६	१३, ०७	२, २०	१, १३	२, ६०	३०, ०१
१२]	लोहा	१, ३६	७०	३८	३, ३६	५३	१६	३०	६, ७२
१३]	वाघाळा	१, २७	१, २६	५	३, ३७	७१	-	२२	७, ६५

आधार :- नांदेड जिल्ह्यातील सर्व नगर परिषदा

दिंड जिल्ह्यातील नगर परिषद क्षेत्रातील इमारतीची वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासेतर उपयोग असणा-या इमारती गर त्यांच्या भागांमध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसाय संबंधी माहिती १९८३-८४ वर्षा करिता.

तपशील

नगर परिषद

	नादिड	मुदखेड	हदगांव	किनवट	उमरी	बिलोली	कोंडल वाडी	धर्मा बाद	देगलूर	मुखेड	कंधार	जिल्हा बेरीज.
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४

इमारतीच्या वापरा
सार संख्या

• निवासी	१७, ४५६	१, ७४६	१, २८५	२, १९६	८८३	९७८	२, ०२९	२, ४९०	२, ७२७	२, ०७०	१, ५६२	३५, ४२२
• निवासेतर	२, ९४१	३९०	१८४	४५२	१८४	२५२	३५०	४५८	६३१	३९५	७३२	६, ९७६
• मिश्र	२, ११७	५३	४०	९२	१२२	१६२	१०७	२९९	२३५	१३८	६२	३, ४३४
• एकूण	२२, ५१४	२, १८९	१, ५०९	२, ७४७	१, १८९	१, ३९२	२, ४८६	३, २४७	३, ५९३	२, ६०३	२, ३५६	४५, ८३२

निवासेतर इमारतीमध्ये चालणारे महत्वाचे उद्योग व्यवसाय

• पिठाची गिरणी	१३३	८	६	१४	६	१०	१५	११	२०	१८	१७	२५८
• बेकरी	३४	१	१	-	-	-	-	-	४	-	-	४०
• बर्फाचा कारखाना	७	-	१	-	-	१	-	१	१	-	१	१२
• शिवण काम	३४०	१४	११	१३	८	१५	१७	१०	३५	११	३४	५०८
• घोंगड्या तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
• ब्रूड काम	१६	१	२	७	१	१०	११	१४	४	४	४	७४
• प्रिंटींग प्रेस बुक बाइंडिंग, झेरॉक्स सेंटर टायपिंग करणे.	७५	१	२	३	-	१	-	१	४	४	२	९३

पुढे चालू---

तक्ता क्रमांक १०.५ (चालु)

- १५९ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
८)	साइन धुलाई पावडर कारखाना	३	-	-	-	२	-	-	-	-	-	-	५
९)	टाइल्स सिमेंट किंवा दगडी जाती बनविणे.	७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	७
१०)	लेथ काम.	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३
११)	सोनार काम.	४८	२	३	६	४	३	३	८	११	१०	१०	१०८
१२)	गॅस विक्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३)	डॅअरी	६६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	६६
१४)	पानपट्टी दुकान	२४६	२२	१९	३२	२१	२५	२५	५२	३०	३३	३०	५३५
१५)	धान्य व किराणा दुकान	८९५	४५	३८	७४	४६	३०	४३	८६	११८	९९	६९	१,५६३
१६)	दाख्ये दुकान	३८	७	२	६	३	३	२	१०	६	४	३	८४
१७)	पेठे व भाजीपाला दुकान.	३४	८	८	६	४	१०	८	२१	१२	४	१६	१३१
१८)	कामड दुकान.	२५३	१३	१६	३१	२७	१४	२०	३५	५२	३२	४४	५३७
१९)	जनरल स्टोअर्स (कटलरी दुकान)	१८७	७	१०	१७	८	९	८	१८	२५	६	१२	३०५
२०)	औषधी दुकान	६४	२	७	६	४	३	३	४	८	४	१०	११५
२१)	पेट्रोल पंप	५	-	-	-	-	-	-	२	१	-	-	८
२२)	पुले व हार तसेच इतर सामान विक्री	२१	-	-	-	-	-	१	-	२	-	२	२६
२३)	मोटारी व मोटर सायकली विक्री	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२
२४)	रेस्टॉरंट व लॉज	४०७	२४	१९	४७	२५	२३	२६	५३	८९	३९	५६	६०६
२५)	वस्तीगृह.	६	१	२	२	२	२	२	२	२	४	७	३२

मुळे चालु---

तक्ता क्रमांक १०.५ (समाप्त)

- १६० -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
२६) गोदाम.		१५८	२८	१७	१२	१०	८	२६	१५	२	३७	७	३२०
२७) सायकली व गॅसबत्त्या. भाड्याने देणे.		१२८	७	५	९	४	१०	५	६	१६	४	३	१९७
२८) वैद्यकीय सेवा.		१८	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१८
२९) गुरांचा दवाखाना.		१	२	१	२	१	२	१	१	२	२	१	१६
३०) दवाखाना.		१८५	८	८	१९	११	७	९	१३	२२	११	१२	३०५
३१) सीनेमा, नाट्यगृह वगैरे		१०	१	१	३	१	१	१	२	२	१	२	२५
३२) वाचनालय, व्यायाम शाळा इतर खेळांची केंद्रे (बॅन्ड पार्टी वगैरे)		३६	३	३	३	१	४	१	५	८	४	५	७१
३३) फोटो स्टुडिओ		१४	-	१	३	-	२	-	३	४	४	२	१३
३४) सलून.		८९	७	६	८	८	६	५	८	१७	६	१३	१७३
३५) लाँड्री		९२	३	५	५	६	५	४	६	१०	३	५	१६४
३६) इलेक्ट्रीक शिपन.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण :-		३, ६२१	२१५	१९४	३२८	२०३	२०१	२३७	३८७	५०५	३४४	३८७	६६२२

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ११-१

- १६१ -

नांदेड जिल्ह्यातील विविध विकास शिर्षाखालील झालेला योजनांतर्गत
खर्च १९८९-९० या वर्षा करिता [रुमये हजारात]

अ. क्र.	विकास शिर्ष	वर्ष १९८९-९०
१	२	३
१.	कृषि व सलग्न सेवा	१,०२,४०
२.	ग्रामीण विकास	२५,६५,०८
३.	लघु पाटबंधारे व पुर नियंत्रण	१,९९,८०
४.	विद्युत विकास	५०,००
५.	उद्योग व खाणकामे	३४,८७
६.	वाहतूक व दळणवळण	५४,११
७.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	१,४८,४३
८.	आरोग्य सेवा	५४,३५
९.	पाणी पुरवठा गृहनिर्माण व नगर विकास	१,४७,२६
१०.	मागास वर्गीयाचे कल्याण	१,५२,६४
११.	कामगार व कामगार कल्याण	८,२६
१२.	समाज कल्याण व पोषण	२४,०६
एकूण सामान्य योजना :-		२६,४८,२६

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड.

नांदेड जिल्हा योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधे १९८९-९० या वर्षा करिता

अ. क्र.	विकास शिर्ष	विकास उप शिर्ष	बाब	परिमाण	भौतिकसाध्य
१	२	३	४	५	६
अ] सामान्य योजना					
१]	कृषि व सलग्न सेवा	१] पिक संवर्धन	१] सिमांतिक व अल्पभूधारक शेतक-यांसाठी अनुदानाचा भरीव कार्यक्रम	मिनी किटस संख्या	२३, ७७२
			२] रोप संरक्षण मोहिम		
			१] मिजमाशी	हेक्टर	१, ३७७
			२] खोडमाशी	"	२, ५८५
			३] तुरीवरील शेंगा [पी. अळी]	"	९, ५००
			४] हरभरा घाटेअळी	"	१, ९९९
२]	फलोत्पादन	३] बागायती रोपाची बळकटीकरणे		संख्या	१, २४, २६६
		४] गावठीवाहेर व आंब्याच्या झाडाचे पुनरुज्ज्वन व गा. फ. प्रोत्साहन सहाय्य [आंबा/बोर]		क्षेत्र हेक्टर	३१, ९८४
		५] पुरवण संवर्धन विकास कार्यक्रम		मिनी संख्या	२७४
३]	पशुसंवर्धन	६] शेतक-यांना प्रशिक्षण देणे		शेतकरी संख्या	७०
		७] वि. पशुवैद्यकीय संस्थान ओ. पुरे विणे		संख्या	६९
		८] संकरित कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्यक द्रव्य कार्यक्रम]		"	१, ४१४
		९] तीडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थ सहाय्य		लुमीची संख्या	१७, ५००
४]	द्रव्य व्यवसाय	१०] द्रव्य उत्पादक व्यवसाय विकास संस्था/सघ यांना अर्थ सहाय्य		"	४३
५]	मत्स्य व्यवसाय	११] मत्स्य बिज उत्पादन		संख्या [लाखात]	२०. ५३८
६]	वन	१२] औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागण-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना		हेक्टर	२५९
७]	सहकार	१३] लहान शेतक-यांना व्याजाकरिता अर्थ सहाय्य		सभासद संख्या	३९२
		१४] मागासवर्गीय व नवबौद्धांना व्याजाकरिता अर्थ सहाय्य		"	५७
		१५] आदिवासी/अ. जा/न. बौद्ध यांना सहकारी सा. कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य		"	१२५
२]	ग्रामीण विकास	१६] लाभाधी		संख्या	६, १०७
३]	पाटबंधारे व पुर निर्माण	१] लघु पाटबंधारे	१] अ. शास्त्री विहीरींना अनुदान	संख्या	१७

१	२	३	४	५	६
४) सामाजिक व सामुहिक सेवा	१०) सामान्य शिक्षण	१९) ९ ते १४ वयोगटातील मुलांसाठी आकृतीबध बाह्यशिक्षण कार्यक्रम	केंद्र संख्या		६६
		२०) प्रार्थनिक शाळातून पुस्तक पठण्या उघडणे	पुस्तक संच	१४, ८९९	
		२१) उच्च माध्यमिक व कनिष्ठ महाविद्यालयातील मुलींना मोफत शिक्षण	लाभाधी	३३, ०११	
	११) क्रिडा आणि युवक कल्याण	२२) क्रिडागंगाचा विकास	क्रिडागण संख्या	१४	
	१२) तांत्रिक शिक्षण	२३) अधिक २ स्तरावर व्यवसाय शिक्षण	व्यवसाय शिक्ष. संख्या	१००	
	१३) पाणी पुरवठा व स्वच्छता	२४) नळाने पाणी पुरवठा (खास उपाय)	संख्या	१५	
		२५) जी. एस. डी. ए. चा नलिका विहीरी खणण्याचा कार्यक्रम	- "-	९९	
		२६) विहीरी बांधणे (साध्य उपाय)	- "-	७	
	१४) गृहनिर्माण	२७) ग्रामीण क्षेत्रातील भूमीहीन मजुरांना घरबांधण्यासाठी जागा देणे	- "-	१४८	
	१५) मागास वर्गीयांचे कल्याण	२८) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे	विद्यार्थी	३५, १११	
		२९) मागासवर्गीयांना मंगलोरी कौले व जी. आय. शिंदे व गवती छपरे बदलण्यासाठी व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे	लाभाधी	९६	
	१६) कामगार व कामगार कल्याण	३०) संजय गांधी स्वालबन योजना	लाभाधी	१, २८६	
	१७) पोषण	३१) शालेय आहार कार्यक्रम	लाभाधी संख्या	३१, ३९१	
ब) आदिवासी उप योजना					
१) कृषि व सलग्न सेवा	१) पिक संवर्धन	१) दरिद्रय रेषेच्यावर आणण्यासाठी उसाच्या लागवडीचा समावेश करून आदिवासींना सहाय्य देण्याची योजना	लाभधारक संख्या	१०१	
	२) फलोत्पादन	२) फलोत्पादन विकासाच्या घरकूल योजनेसाठी भांडवली अनुदान	लाभाधी संख्या	२८८	
	३) पशुसंवर्धन	३) विद्यमान पशु वैद्यकिय संस्थांना औषदी पुरवणे	संख्या	९	
	४) दुग्ध व्यवसाय	४) भाकड गाभण म्हशीचा पुरवठा	म्हशीची संख्या	९	
	५) मत्स्य व्यवसाय	५) अक्षय पाण्यातील मत्स्य संवर्धन मत्स्य बी. पुरवठा	लाखात	११. १२	
		६) उत्पादन	टनात	४९०	

१	२	३	४	५	६
		६) वने	७) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना	हेक्टर	१०८
		७) सहकारी	८) शेअर्स खरेदीसाठी सातवर्ष मुदतीची बीन व्याजी कर्ज (जनजाती क्षेत्रातील)	सभासद	१५००
२) ग्रामीण विकास	८) एकात्मिक ग्रामीण विकास	९) लाभार्थी		संख्या	७८२
३) विद्युत विकास	९) सामान्य विकास	१०) घरगुती दिवे		संख्या	७२८
		११) शेती पंप		-"-	८४
४) उद्योग खाणकाम	१०) आदिवासी सहकारी सूत गीरणीचे भाग भांडवल खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य	१२) सभासद		-"-	५००
५) सामाजिक व सामुहिक सेवा	११) सामान्य शिक्षण	१३) प्राथमिक शाळा बालवाड्या सुरु करणे		संख्या	२७
		१४) ९ ते १४ वयोगटातील मुलांसाठी आकृती बंधवाहय शिक्षण कार्यक्रम		केंद्र संख्या	५१
		१५) प्राथमिक शाळातून पुस्तक पठ्या उघडणे		संच संख्या	८, १२९
		१६) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन		लाभार्थी संख्या	१९५
	१२) पाणी पुरवठा	१७) विहीरी बांधणे (साधे उपाय)		विहीरी संख्या	४
	१३) मागासवर्गीयांचे कल्याण	१८) आश्रम शाळा समूह		आश्रम शाळा बांधकाम	५
		१९) अ. जमाती करिता पंप संच बसविणे		पंप संच संख्या	२०
		२०) मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण मंडळास वित्तीय सहाय्य देणे		लाभार्थी	६६
	१४) कामगार व कामगार कल्याण	२१) आदिवासी क्षेत्रात प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्राची स्थापना		प्रशिक्षणार्थी संख्या	४२
	१५) पोषण	२२) शालेय अहार कार्यक्रम (दुपारचे जेवण)		लाभार्थी	९२०

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील रोजगार हमी योजना या विषयीची माहिती सन १९८९-९० या वर्षा करीता (स्मये व मनुष्य दिवस हजारात)

अ.क्र.	जिल्हा/	कामाच्या प्रकार	नियोजित कामाची संख्या	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	मध्येच बंद पडलेल्या कामाची संख्या	कामासाठी केलेली तरतुद	कामावर झालेला एकूण खर्च	रोजगार निर्मिती (मनुष्य दिवस)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	नांदेड.	सिंचन	१४४	३४१	१५०	१४६	१२०	१, ७९, ४२	१, ६४, ४८	९, ७४
		कृषि	५२४	६०	१२४	१४	१४९	२, ३०, ८१	२, २८, ५९	१०, ७९
		सार्वजनिक बांधकामे	६०७	३८५	४४२	१५४	१५०	२, ७५, ६२	२, १९, ८४	९, ४८
		वनिकरण	९१	८०	७२	४४	३	२, ६८, ४१	१, ७३, ३४	८, ७०
		एकूण	१३६६	८६६	७८८	३५८	४२२	९, ५४, २६	७, ८५, २५	३८, ७१

टिप :- तालुकावार माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- उपजिल्हाधिकारी रोजगार हमी योजना, नांदेड.

तक्ता क्रमांक ११.४

- १६६ -

नांदेड जिल्ह्यातील रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे व त्यावरील रोजगार खर्च १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	महिना	खर्च (रुमये लाखात)		मनुष्य दिवस	रोजगार हमी योजने खालील कामाची संख्या	
		प्रत्यक्ष	संचित			
१.	२	३	४	५	६	
१)	एप्रिल	१९८९	४३.६२	४३.६२	१,७९,९३५	२४१
२)	मे	१९८९	१००.९२	१४४.५४	४,९२,६३०	२८५
३)	जून	१९८९	१७०.४४	३१४.९८	८,१५,१९२	३२६
४)	जुलै	१९८९	५७.९७	३७२.९५	२,६७,३९३	२०४
५)	ऑगस्ट	१९८९	६१.९७	४३४.९२	३,२१,७०७	१८७
६)	सप्टेंबर	१९८९	६१.८०	४९६.७२	२,७५,५९९	१८७
७)	ऑक्टो.	१९८९	२२.७३	५१९.४५	९६,१००	११२
८)	नोव्हेंबर	१९८९	२१.९६	५४१.४१	१,०६,०९६	१३९
९)	डिसेंबर	१९८९	३९.४५	५८०.८६	१,८२,४४२	२१४
१०)	जानेवारी १९९०	२७.७२	६०८.५८	१,५३,८४९	१८०	
११)	फेब्रुवारी १९९०	५९.६७	६६८.२५	२,५४,९९८	२००	
१२)	मार्च १९९०	१२४.९४	७९३.१९	४,९७,९९४	३०५	
एकूण :-		७९३.१९	X	३६,४३,९३५	X	

आधार :- उप जिल्हाधिकारी, रोजगार हमी योजना, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेली उपाय योजना १९८९-९० या वर्षा करिता

अ. क्र.	तालुका	एकूण गावांची संख्या [१९८९ च्या जनगणनेनुसार]	गावांखालील वस्त्यांची संख्या	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या गावांची संख्या	त्याखालील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना टॅकरने पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	टॅकरची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१.	नांदेड	१९६	२०	१९४	२०	-	-	-
२.	हदगांव	१९७	७४	१९४	७१	२	३	२
३.	किनवट	२४४	१२५	२२१	१२५	२	-	१
४.	भोकर	१३७	६४	१२६	५५	९	९	४
५.	बिलोली	२३३	१३	२३१	१३	१	-	१
६.	देगलूर	१०७	१६	१०६	१०	-	६	२
७.	मुखेड	१३५	२६८	१३१	२५४	३	१४	५
८.	कंधार	२३२	१७८	२२७	१४७	३	२५	५
जिल्हा एकूण		१,४८१	७५८	१,४३०	६९५	२०	५७	२०

पुढे चालू

अ. क्र.	तालुका	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना			बैलगाडीने पुरवठा होणा-या इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या		
		गावांची संख्या	त्याखालील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	बैलगाडीची संख्या	गावांची संख्या	गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	साधन
१	२	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	नांदेड	-	-	-	२	-	विहीरी
२.	हदगांव	-	-	-	१	-	चलमा
३.	किनवट	१	-	४	२०	-	विहीरी
४.	भोकर	-	-	-	२	-	चलमा व विहीरी
५.	बिलोली	-	-	-	१	-	विहीरी
६.	देगलूर	-	-	-	१	-	विहीरी
७.	मुखेड	१	-	२	-	-	विहीरी
८.	कंधार	-	२	३	२	४	विहीरी व चलमा
जिल्हा एकूण		२	२	९	२९	४	

आधार :- कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील अधिक उत्पादन देणा-या संकरीत व सुधारित पिकांच्या जाती व त्या खालील तालुकावार असणारे साधारण क्षेत्र १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र	तालुका	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरीत पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकाचे नांव	क्षेत्र (हेक्टर)	पिकाचे नांव	क्षेत्र (हेक्टर)
१	२	३	४	५	६	७	८
१)	नांदेड	१) खारीप ज्वार	--	१) खारीप ज्वार	१६,५००	--	--
		२) साळ	२,६६०	२) बाजरी	८०	--	--
		३) रब्बी ज्वार	२,६७०	३) मका	५०	--	--
		४) गहू	७,५५०	---	---	---	---
२)	हदगांव	१) खारीप ज्वार	४,५३०	१) खारीप ज्वार	२९,९००	--	--
		२) साळ	४,१००	२) बाजरी	५०	--	--
		३) रब्बी ज्वार	३५०	३) मका	१००	--	--
		४) गहू	४,०००	---	---	---	---
३)	किनवट	१) खारीप ज्वार	५००	१) खारीप ज्वार	२८,५००	--	--
		२) साळ	४,५००	२) बाजरी	५००	--	--
		३) रब्बी ज्वार	५५	३) मका	५०	--	--
		४) गहू	२,७००	---	---	---	---
४)	भोकर	१) खारीप ज्वार	१,०००	१) खारीप ज्वार	१८,४००	--	--
		२) साळ	४,०००	२) बाजरी	८०	--	--
		३) रब्बी ज्वार	८२५	३) मका	३५५	--	--
		४) गहू	१,८००	---	---	---	---
५)	बिलोली	१) खारीप ज्वार	२,६००	१) खारीप ज्वार	१६,१००	--	--
		२) साळ	५,४६०	२) बाजरी	८०	--	--
		३) रब्बी ज्वार	१९,८९०	३) मका	७५	--	--
		४) गहू	६,४५०	---	---	---	---

त०ता क्रमांक ११.६ (समाप्त)

- १७० -

१	२	३	४	५	६	७	८
		१) खारीप ज्वार	१,०६५	१) खारीप ज्वार	९,६००	-	-
६) देगलूर		२) साठ	१,०६५	२) बाजरी	२०	-	-
		३) रब्बी ज्वार	१५,८०८	३) मका	२०५	-	-
		४) गहू	२,६००	-	-	-	-
		१) खारीप ज्वार	१,५००	१) खारीप ज्वार	२३,२००	-	-
७) मुखोड		२) साठ	२,०४०	२) बाजरी	८०	-	-
		३) रब्बी ज्वार	३,२८१	३) मका	२६५	-	-
		४) गहू	२,२००	-	-	-	-
		१) खारीप ज्वार	३,३७०	१) खारीप ज्वार	४४,८००	-	-
१)८) कंधार		२) साठ	३,४५०	२) बाजरी	५५	-	-
		३) रब्बी ज्वार	३२२	३) मका	८०	-	-
		४) गहू	३,२००	-	-	-	-
		१) खारीप ज्वार	१३,५००	१) खारीप ज्वार	१,८७,०००	-	-
जिल्हा सकूण		२) साठ	२७,२७५	२) बाजरी	८२५	-	-
		३) रब्बी ज्वार	४३,२०१	३) मका	८८०	-	-
		४) गहू	३०,५००	-	-	-	-

आधार :- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील रासायनिक छातांचे वाट्य सन १९८९-९० या वर्गा करिता

अ. क्र.	तालुका	रासायनिक छातांचे वाट्य (म. टनात)		एकूण
		नियंत्रित संस्थाकडून	छाजगी संस्थाकडून	
१	२	३	४	५
१)	नांदेड	३,२३५	७,५५०	१०,७८५
२)	हदगांव	३,२२२	७,५१८	१०,७४०
३)	किनवट	८६०	७,०२८	७,८८८
४)	भोकर	१,९३६	४,५१७	६,४५३
५)	बिलोली	४,०१७	७,४६१	११,४७८
६)	देगलूर	२,१५१	५,०२०	७,१७१
७)	मुळोड	८६०	४,८७६	५,७३६
८)	कंधार	४,५८८	६,८८२	११,४७०
एकूण:-		२०,८६९	५०,८५२	७१,७२१

आधार:- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड

तक्ता क्रमांक ११.८

- १७२ -

नांदेड जिल्ह्यातील साखर कारखाने वर्ष १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	तालुका	साखर कारखान्याचे नांव	सहकारी खाजगी	गळीत क्षमता [मे. टन] प्रतिदिन	प्रत्यक्ष झालेले गाळण [मे. टन]	साखरेचे उत्पादन [मे. टन]
१	२	३	४	५	६	७
१]	बिलोली	गोदावरी मनार सहकारी साखर कारखाना लि. शंकर नगर	सहकारी	१, २५०	२, २०, ४७४	३०, ३७७
२]	कंधार	कलंबर सहकारी साखर कारखाना लि. कलंबर	सहकारी	१, २५०	२, २१, ७८९	२२, ६३१
३]	भोकर	शंकर सहकारी साखर कारखाना लि. वाघलवाडा	सहकारी	१, २५०	२, ०२, ८१५	२०, ५३४

आधार :- प्रादेशिक उप संचालक [साखर] नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील दुग्ध संस्थांची तालुकावार माहिती सन १९८१-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	तालुका	दुग्ध संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	गोळा केलेले एकूण दुग्ध ["०००" लिटर]	सरासरी प्रतिदीन	शित ग्रहांची संख्या	शित ग्रहांची क्षमता [हजार लिटर]
१	२	३	४	५	६	७	८
१]	नांदेड	६६	३, ५२०	-	-	१	१, २०
२]	हदगांव	२६	१, ०७३	-	-	-	-
३]	किनवट	५७	३, ४६८	-	-	१	४
४]	भोकर	४२	२, ०७८	-	-	१	४
५]	बिलोली	८२	४, ६५९	-	-	१	१०
६]	देगलूर	६३	३, ८२३	-	-	१	८
७]	मुखेड	८७	४, १३९	-	-	-	-
८]	कंधार	१३७	७, ६३३	-	-	१	८
जिल्हा एकूण		५६०	३०, ३९३	१, १५, ८४	३१, ७३७	६	१, ५४

टिप :- स्तंभ क्रमांक ५ व ६ ची माहिती तालुका निहाय उपलब्ध नाही.

आधार :- सहाय्यक निबंधक सहकारी संस्था [दुग्ध] नांदेड.

तक्ता क्रमांक ११.१०

नांदेड जिल्ह्यातील अचर्षण प्रवण कार्यक्रमाची प्रगती दर्शविणारा तक्ता १९८९-९० या वर्षां करिता
जिल्ह्यात या कार्यक्रमा अंतर्गत निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या

- १) केंद्रीय पुरस्कृत
- २) राज्य पुरस्कृत
- ३) एकुण :-

अ. क्र. विकास शिर्ष उपलब्ध झालेली झालेला खर्च खर्चाची भौतिक साध्याचा तपशिल लक्ष्य साध्य टक्केवारी
आर्थिक तरतूद (रु. लाखात) टक्केवारी
(रु. लाखात) बाब परिमाण

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०

निरंक

आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यांतील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती, त्यावरील तरतूद

खर्च १९८९-९० कार्यक्रमाखाली असणा-या

१] तालुक्यांची संख्या	=	१
२] गावांचो संख्या	=	१५२
३] एकूण लोकसंख्या	=	१, ९८, ९९९
[१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे]		
४] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या [१९८१]	=	३६, २१५

[रमये हजारात]

अ. क्र.	शिर्ष	वर्जासाठी		मध्ये झालेला खर्चाची टक्केवारी
		तरतूद	खर्च	
१	२	३	४	५
अ] १]	कृषि व संलग्न सेवा	२५, ३८	२३, ५५	९२, ७९
२]	ग्रामीण विकास	७१, ८५	८६, ७१	१२०, ६८
३]	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	४५, ८५	४५, ८४	९९, ९७
४]	विद्युत विकास	१५, ५०	१५, ५०	१००, ००
५]	उद्योग व खाणकाम	१०, २०	२०	१. ९६
६]	वाहतूक व दळणवळण	२८, ०५	२८, ६३	१०२. ०६
७]	शिक्षण क्रीडा कला व संस्कृती	११, ४३	१२, १३	१०६. १२
८]	आरोग्य सेवा	१६, ९४	१६, ९४	१००. ००
९]	पाणी पुरवठा, गृहनिर्माण व नगर विकास	४५, २१	४५, २१	१००. ००
१०]	माहिती व प्रसिद्धी	-	-	-
११]	मागास वर्गीयांचे कल्याण	२१, ५८	२२, ०९	१०२. ३६
१२]	कामगार व कामगार कल्याण	२, ०९	१, ७५	८३. ७३
१३]	समाज कल्याण व पोषण	२, ००	१९	९. ५०
एकूण :-		२, ९६, ०८	२, ९८, ७४	१००. ८९
ब]	माडा योजने खालील	८, ८६	८, ८२	९९. ५४
क]	न्युक्लीअस बजेट	५, ८७	५, ९४	१०१. १९

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील वीस कलमी कार्यक्रम १९८९-९० या वर्षात करिता

कलम क्रमांक	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
१	२	३	४	५
१.	द्वारिद्वया विरुद्ध संघर्षा	लाभधारक	५, ९३६	६, १०७
	अ. एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	ब. जवाहर रोजगार कार्यक्रम	मणूभयदिन(लाखात)	२८, ०६	२८. ००
	क. लघु उद्योग नोंदणी	संख्या	२५०	२५२
५.	जमिन सुधारणा			
	अ. अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	एकर	८८. २१	८८. २१
	ब. एकूण लाभधारक(अनु. जा. ज., व इतर)	संख्या	-	२४
७.	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी			
	अ. खोड्यांना पिण्याचे पाणी पुरविणे	संख्या	१७	१७
	ब. लोक संख्या (अ. जा., अ. ज. व इतर)	संख्या	-	३२, ८६९
८.	सर्वांसाठी आरोग्य			
	अ. मुलांची रोगप्रतिकार शक्ती वाढविणे	संख्या	१, २०, ३००	१, ६२, ०४३
९.	दोन मुले हे परिमाण			
	अ. कुटूंब नियोजन शास्त्र क्रिया	संख्या	१९, ७२०	१५, ३७१
	ब. सममूल्य शास्त्र क्रिया	संख्या	५१, २४५	४९, ५४२
११.	अनु. जाती/जमातीना न्याय			
	अ. अनु. जातीच्या कुटूंबाना न्याय	लाभधारक	४, ३७७	४, ७४१
	ब. अनु. जमातीच्या कुटूंबाना न्याय	लाभधारक	३, ४३८	३, ४२०
१४.	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	अ. घरासाठी जागा देणे	संख्या	१४८	१४८
	ब. घरबांधणीसाठी अर्धा सहाय्य	संख्या	१४८	१४८
	क. इंदिरा आवास योजना	संख्या	४०५	४०३
	ड. कमी उत्पन्न घटकासाठी घरबांधणी	संख्या	१२०	१२०
१५.	गलिच्छ वस्ती सुधारणा			
	अ. गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोक संख्या	५, ०००	५, ०५३
१६.	वनीकरणासाठी झाडे लावणे	संख्या लाखात	१६०. १५	११०. २५९
१८.	रास्त भावाची दुकाने उघाडणे	संख्या	२०	२०
१९.	ग्रामीण वीज पुरवठा			
	अ. पंप संचाचे विद्युतीकरण	संख्या	२, ५००	२, ९७६
	ब. सुधारीत घुली	"	३, ८३०	४, ४०५
	क. बांधणीस बसविणे	"	१, २००	१, २०३

नादिड जिल्ह्यातील विशेष घटक योजना १९८९-९० या वर्षा करिता

अ. क्र.	क्षेत्र (सेक्टर)	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद (रमये लाखात)	झालेला खर्च (रमये लाखात)	खर्चाची (टक्केवारी)
१	२	३	४	५
१)	कृषी व सलग्न सेवा	२६.८५०	२५.७८७	९६ /
२)	ग्रामीण विकासाकरीता विशेष कार्यक्रम	४४.५२०	४२.८९०	९६ /
३)	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	०.०५२	०.०५२	१०० /
४)	विद्युत विकास	११.०५०	१५.४६०	१४० /
५)	उद्योग	१.७४०	२.७२१	१५६ /
६)	वाहतूक व दळणवळण	१.८७०	१.९४०	१०४ /
७)	सामाजिक व सामुहिक सेवा	१३५.५६०	१३७.९५३	१०२ /
८)	विशेष केंद्रिय सहाय्य	३८.८४५	४१.८८५	१०८ /
एकूण :-		२६०.४८७	२६८.६८८	१०३ /

आधार :- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, नादिड

नांदेड जिल्ह्यातील निवडक शेती मालांच्या सरासरी किंमती १९८९ या वर्षा करिता (प्रति क्विंटल मूल्य सम्यामध्ये)

लाचे वर्णन प्रकार		जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टे.	ऑक्टो.	नोव्हें.	डिसेंबर.	वर्षाची सरासरी	
		२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
गहू	बन्सी	२८५	२८०	२६७	२६५	२७२	२९०	२८८	३०५	३०५	२८८	२७४	२७८	२८३	
	लाल	३२४	३११	२७०	२७३	२८३	२९२	३०५	३०९	३१०	२८७	२७१	२७३	२९२	
२) ज्वारी	शारबती	३५८	३५०	३२३	३८०	३९५	३२५	३१२	३१०	३२८	२९२	३३६	३१०	३१८	
	पादरी	३४८	३३६	३३४	३७०	३६९	३७१	३६२	३६७	३५५	३४५	३२८	-	३५३	
	सकरीत	२२९	२३९	२५९	२७३	३०३	२९८	२८४	२६८	२६२	१७६	१६८	१७९	२४५	
३) बाजरी	पिवळी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	सकरीत	१९८	१८१	१५९	-	-	-	-	२००	-	१५८	१६०	१६५	१७४	
	लोकल	१७५	१७०	१९०	१८६	१५५	२२९	१३५	-	३३०	१७५	१७२	१९२	१९२	
४) मका	लोकल	२३५	२३५	२४५	२५०	२४७	२२२	२६५	२५५	२४३	२०७	१६०	-	२३३	
५) तूर	लोकल	५१३	५२४	५२६	५७५	६४०	६५०	६३९	६६२	६७७	६७५	६०६	५८७	६०६	
६) चना	लोकल	६४७	६१६	६२९	५६०	५९३	६३२	६३७	६८६	७१५	६७६	६३८	६३३	६३६	
७) उडिद	लोकल	४६३	४८६	५१०	५४२	५२९	५१०	५०८	४८०	५८०	५८०	५९२	५७३	५२९	
८) मूग	हिरवा	५२९	५७५	६१७	६०४	५७४	५८३	५१४	४६०	६११	६३६	६२७	६२८	५८०	
	चमकी	४९५	६४१	-	-	-	५४९	-	६५०	७३१	७४१	६९५	७७५	६६०	
९) गूळ गावरानी		३६९	३९१	३९९	४४२	४७९	४९२	४७४	५००	५२६	५४०	४८९	४२३	४६२	
१०) कापूस	रच-४	६०९	६०१	५४५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५८५	
११) भूडूमग	लोकल	५३९	५३०	५५६	५६३	५८२	५८४	५८०	६४९	६९१	७१३	६५१	६६१	६०८	
१२) करडई	लोकल	-	-	४७५	५१८	५००	४९०	-	-	-	५४५	५२०	-	५१५	
१३) जवत	लोकल	६६२	६८६	-	६७५	६५१	६२१	-	-	-	-	-	-	६५९	
१४) तीळ	लोकल	८३६	६३२	७१०	६८०	७४६	७९०	६८०	६६२	७८७	९२४	२५	८३३	७५८	

आधार:- नांदेड जिल्ह्यातील सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या.

जिल्हा नाईड मुख्यालयाच्या ठिकाणचे महत्वाच्या सरासरी किरकोळ किंमत १९८९ या वर्षा करिता (मूल्य ०.०० स्मयात)

अ. क्र.	मालाचे वर्णन	गुणवत्ता व परि- प्रकार वि- माण षयी थोडक्यात विवरण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमत													
			जाने.	फेब्रु.	मार्च	एप्रिल	मे.	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टे बर	ऑक्टो- बर	नोव्हे- बर	डिसेंबर	वर्षाची सरासरी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१.	तांदूळ उत्तम	चंपाकली	किलो	७.५०	७.५०	७.४०	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.११
२.	तांदूळ हलका	डंसा	"	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.६२	४.७५	४.५५	४.५०	४.४३	४.५०
३.	तांदूळ मध्यम	लूचाई	"	६.००	६.००	५.४०	५.००	५.०६	५.३०	५.०६	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.३७
४.	गहू उत्तम	शरबत्तो	"	४.२०	४.५०	३.५८	३.४५	३.५०	३.५५	३.७६	३.८०	३.६०	३.५०	३.४०	३.४०	३.६८
५.	गहू जाडा	लाल	"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
६.	ज्वारी पांढरी	टाळकी	"	४.४२	४.४०	३.८८	४.०२	४.५०	४.३८	४.३०	४.२५	४.१२	३.८५	३.७०	३.७४	४.१३
७.	ज्वारी पिवळी	लोकल	"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
८.	बाजरी जाडी	लोकल	"	२.८०	२.८०	२.८४	३.१८	३.२५	३.११	२.९०	२.९०	२.९०	२.३०	२.३०	१.८०	२.७५
९.	डाळी															
९.	हरभरा (आखा)	लोकल	"	९.००	९.००	८.२०	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	८.७०	८.५०	८.००	७.४०	७.९०
१०.	हरभरा दाळ	लोकल	"	१०.२५	१०.५०	९.५०	८.३७	८.५०	८.७०	८.७५	८.१०	१०.१०	१०.४५	१०.२५	९.४८	९.६५
११.	तूरदाळ	लोकल	"	८.७५	८.३८	८.००	८.१२	९.००	९.४०	९.६२	९.००	१०.६०	१०.००	१०.५०	९.९०	९.४३
१२.	उडीद दाळ	लोकल	"	९.५०	९.५०	९.४०	९.००	९.६३	१०.२०	१०.००	९.७५	९.२०	१०.५०	१०.५०	१०.००	९.८२
१३.	मूगदाळ	लोकल	"	९.८७	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	१०.००	१०.००	१०.४८
१४.	मसूर दाळ	लोकल	"	९.१२	९.००	८.५०	८.५०	८.५०	८.७४	८.६५	९.००	१०.००	९.६५	९.५०	९.५०	९.०५

पुढे चालु ----

तक्ता क्रमांक १२.२ (पुढे चालू)

— १८० —

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
साखर गुळ	डि. ग्रेड	किलो	६.६०	६.५०	६.७०	७.१२	७.८२	७.६६	८.२५	९.५०	१०.१०	९.००	९.००	८.२६	८.०३	
१५. साखर																
१६. गुळ	लोकल	—	४.६२	४.५०	४.८०	५.३७	६.३८	६.५०	६.४०	७.२५	७.८०	७.००	६.५०	५.७०	६.०६	
तेल व खनिजे																
१७. भुईमूगाचे तेल	लोकल	—	२०.००	२०.००	१९.७०	२१.५०	२२.७५	२१.८०	२१.८८	२४.२५	२७.१०	२८.००	२४.५०	२२.४०	२२.८२	
१८. पामतेल (स्व. धा. दु.)	—	—	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	
१९. वनस्पती तूप	—	—	२६.२५	२६.२५	२६.००	२६.२५	२७.५०	२८.००	२८.००	२८.५०	३०.७०	३०.००	२९.७५	२९.४०	२८.०५	
सनफलावर																
२०. दूधगुठ	—	लिटर	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	
मांस मासे व मसाले	—	किलो														
२१. मांस बक-याचे	—	किलो	३०.००	३०.००	३०.४०	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३१.५३
२२. मासे मरळ	—	—	२१.००	२१.२५	२१.००	३१.५०	२३.००	२३.००	२३.००	२३.००	२३.००	२३.००	२३.००	२३.००	२३.००	२२.३९
२३. अंडी देशी	—	डझन	९.५०	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	९.६०	९.६०	९.५७
२४. मिठ पांढरे	—	किलो	०.६५	०.७०	०.७०	०.७०	०.७५	०.७७	०.८०	०.९०	१.००	१.००	१.००	१.००	०.८३	
२५. हळद पाँलितकांडी	—	—	१०.००	१०.००	९.४०	९.००	९.००	९.४०	९.५०	९.५०	९.५०	९.५०	९.५०	९.५०	९.४४	
२६. मिरची लूकणी	—	—	३४.००	२६.००	२०.००	२४.५०	३०.००	२६.८०	२४.५०	२१.००	२२.८०	१८.५०	१२.७५	१४.४०	२२.९३	
भाजीपाला																
२७. बटाटे	लोकल	किलो	३.००	२.००	२.००	२.००	३.००	३.३०	३.५२	३.७५	३.२०	३.००	२.१२	२.००	२.७४	
२८. कांदे	—	—	३.००	२.००	१.८०	१.१२	१.००	१.००	१.१२	१.८८	२.००	२.२५	३.२५	२.२०	१.८८	
फळे																
२९. केळी.	लोकल	डझन	३.००	२.६२	२.५०	२.००	२.००	२.००	२.५०	४.००	३.००	३.००	२.५०	२.३०	२.६१	

पुढे चालू ----

तक्ता क्रमांक १२.२ (पुढे चालु)

- १८१ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
<u>पेठ</u>																
३०.	चहा बुकबाँड	किलो	२०.००	३६.००	३६.४०	३६.५०	३७.००	४०.००	४०.००	४३.००	५०.४०	५६.००	५६.००	५३.००	४३.४०	
३१.	कॉफि पुड	"	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३३.६०	३६.००	३६.००	३४.४०	३१.६६	
<u>जळण विज व दिवाबत्ती</u>																
३२.	राँकल चावीछाप	लिटर	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०
३३.	कोळसा जाँकल	किलो	११७.५०	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००
३४.	काडीपेटी ५०काटाचा पपाके	वोछा-	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५
३५.	लाकूड धांवडा लोकल ४०किलो	४०किलो	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००
<u>कपडे</u>																
३६.	ताडी जेतपूर	नग	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००	५८.००
३७.	सद-याचेकापड सूती	मिटर	२२.००	२२.००	२२.००	१९.४०	१९.६०	१९.६०	१९.६०	१९.६०	२४.००	२४.००	२४.००	२४.००	२४.००	१८.९८
३८.	टेरीकॉटशर्ट	टेरीकॉट														
	(२१ वर्षांच्या तरुमासाठी)	नग	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००
३९.	पोलक्याचे कापड २x२	मिटर	२५.६०	२५.६०	२५.६०	२६.७०	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	२८.६२
४०.	पांढरा सूती शर्ट सुती	नग	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३८.७५	४०.००
	(२१ वर्षांच्या तरुमासाठी)															
<u>भांडी</u>																
४१.	पितळ	किलो	८०.००	८०.००	८०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	८७.५०
४२.	स्टीलची	"	६५.००	६५.००	७३.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८०.६६

पुढे चालु-----

तक्ता क्रमांक १२.२ (समाप्त) - १८२ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
वापरातील संकीर्ण वस्तु																	
४३.	धुण्याचा साबण	५०१	२५०	ग्रॉम-	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	
				बार मचे २ नग													
४४.	अंगाचा साबण	लक्ष	१	नग	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	
४५.	पान आकडा	लोकल	१००	नग	२.५०	२.६२	३.४०	४.००	४.००	४.००	४.२५	४.००	४.००	४.००	३.००	३.००	३.५६
४६.	सुपारी	भारडा	किलो		२५.००	२५.००	२८.००	३४.५०	३६.००	३६.००	३६.००	३६.००	३६.००	३६.००	३६.००	३६.८०	३३.४४
४७.	तंबाखू	लोकल	किलो		३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३०.००	३१.००
४८.	सिगारेट	ब्रिस्टॉल	१०	नग	३.४०	३.४०	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	३.९०
४९.	चिडी	केलाकाली	२५	नग	१.००	१.००	१.०८	१.२१	१.२०	१.२०	१.२५	१.४०	१.४४	१.५०	१.६८	१.७५	१.३०
५०.	केशतेल	गोदरेज	१	बाटली	१०.००	१०.००	१०.२०	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	११.००	१०.७६
५१.	ट्यूब	१०	ग्राम	१	ट्यूब	२.००	२.००	२.३०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.४०

टिप :- वरील वस्तुंच्या किंमती जिल्ह्याच्या ठिकाणाच्या ठराविक दूकानातून गोळा केलेल्या आहेत व प्रत्येक वस्तुच्या किंमतीची सरासरी पूर्णातः प्रती निधीत्व दर्शाविणारी नसली तरी ही माहिती त्या वस्तुच्या किंमतीतील बदलांच्या कल दर्शाविणाऱ्याठी उपयुक्त ठरू शकेल.

तक्ता क्रमांक १२-३

- १८३ -

तक्ता क्रमांक १२-३

नांदेड केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निदर्शांक १९८९-९० व १९९०-९१ या वर्षांकरिता

[पाया भूत वर्षे १९८२-९०]

अ. क्र.	महिना	वर्ष	अन्न	पान सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिव्यावत्ती	घरे कापड बिछाना य पादत्राणे	संकीर्ण सवसाधारण निदर्शांक	१०	११	१२				
१.	एप्रिल	१९८९	२४२	-	१२७१	३६६	७४९	२४२	-	८८९	१२७१	३६६	७४९	२४२
२.	मे	१९८९	१८०	२०४	२७७	१४३	१६५	२००	२०४	१८६	१८०	२०४	१६५	२००
३.	जून	१९८९	१८२	२०६	२६४	१४३	१७९	२००	२०६	१८७	१८२	२०६	१७९	२००
४.	जुलै	१९८९	१८१	२३८	२७९	१४३	१७९	२०२	२३८	१८८	१८१	२३८	१७९	२०२
५.	ऑगस्ट	१९८९	१८६	२३०	२८९	१४३	१७९	२०१	२३०	१९२	१८६	२३०	१७९	२०१
६.	सप्टेंबर	१९८९	१८५	२३४	२६६	१४३	१७६	२०१	२३४	१९१	१८५	२३४	१७६	२०१
७.	ऑक्टोबर	१९८९	१८३	२३७	२४९	१४३	१७८	२०२	२३७	१८९	१८३	२३७	१७८	२०२
८.	नोव्हेंबर	१९८९	१७८	२४०	२३५	१४३	१७८	२०८	२४०	१८६	१७८	२४०	१७८	२०८
९.	डिसेंबर	१९८९	१७४	२३९	२३४	१४३	१७८	२१८	२३९	१८५	१७४	२३९	१७८	२१८
१०.	जानेवारी	१९९०	१७३	२४५	२४८	१४३	१७८	२१८	२४५	१८५	१७३	२४५	१७८	२१८
११.	फेब्रुवारी	१९९०	१७४	२४७	२४१	१४३	१७८	२१८	२४७	१८५	१७४	२४७	१७८	२१८
१२.	मार्च	१९९०	१६९	२४८	२४८	१४३	१८३	२१९	२४८	१८३	१६९	२४८	१८३	२१९
वार्षिक सरासरी			-	२४२	२३४	३४०	१६४	२३३	२४७	२३४	२४२	२३४	१६४	२३३

टिप :- एप्रिल १९८९ या महिन्याची माहिती १९६१=१०० या पायाभूत वर्षा प्रमाणे आहे. एप्रिल १९६१=१०० या पायाभूत वर्षा प्रमाणे आहे.
 आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय मुंबई - २३ आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय मुंबई - २३ आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय मुंबई - २३

नांदेड जिल्हयातील पोलीस दलाची एकूण संख्या १२८९-१० या वर्षा कशिता.

अ.क्र. बाब संख्या

१) पोलीस दलाची संख्या

अ) पोलीस उप महानिरीक्षक (वर्ग-१)

ब) अधिक्षक

क) सहाय्यक अधिक्षक

ड) उप अधिक्षक

इ) निरीक्षक

ई) उप निरीक्षक

प) जमादार

फ) हवालदार

भ) शिपाई

एकूण पोलीस दलांची संख्या

२) पोलीस ठाणे

३) आउट पोस्ट

४) सब पोस्ट

५) लोक अप्पस

६) पोलीस ठाणे, आउट पोस्ट व सब पोस्ट

आदिची सोय असलेली गावे व शहरे

७) पोलीस दलाचा एकूण खर्च (समस्त लाखात)

आधारी : जिल्हा पोलीस अधिक्षक, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील गुन्ह्यात लष्करी आकडेवारी सन १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	गुन्ह्याचे प्रकार	प्रकरणा- ची संख्या	चौकशी चालु असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोटात चालु असलेली प्रकरणे	न्यायाल- यात चौ- कशी करण्यासाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायाल- याने काढून टोकलेली शिक्षा दिलेली व जमीण दिल्यासह निकालात काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाच्या शेवटी न्यायालया- तील प्रलंबीत प्रकरणे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	दखल पात्रा गुन्ह्यास मदत करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	दखल पात्रा गुन्ह्याबाबत कट भरणे	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	सार्वजनिक शांतता सुरक्षितता व न्याय या बाबतचे गुन्हे	३४८	३६	५७७	३०८	२०१	१२२	६१	५०१
४.	व्यक्ति विषयक गंभीर गुन्हे	१३८२	१५०	२२८०	१२१७	८४५	४५९	८२	२१११
५.	व्यक्ति आणि मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्ता विषयक गंभीर गुन्हे	७४५	१११	८०८	२४४	१८९	१४९	१२	७०२
६.	व्यक्ति विषयक कोरकोळ गुन्हे	१६२	१४	६०५	१४२	१६५	१२७	१२	४४३
७.	मालमत्ता विषयक फिरकोळ गुन्हे	१३५५	१३५	१३७१	४३५	४३२	३३३	६३	९७८
८.	वर न नोंदलेले इंडियन पिनलकोड खालील इतर गुन्हे	४३१	५१	४०४	३४५	१७८	१४६	२८	३९७
	एकूण (१ ते ८) :-	४४२३	४९७	६०४५	२६९१	२०१०	१३३६	२५८	५१३२
९.	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे								
	अ) विशेष किंवा स्थानिक कायदा खालील दखल पात्रा गुन्हे	१५५९	४०१	४३७३	१४८८	१९६९	११९७	७७१	१९२४
	ब) बी. एच. ओ. आर. १९४७ या कायद्याखालील गुन्हे	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण (१ ते ९) :-	५९८२	८९८	१०४१८	४१७९	३९७९	२५३३	१०२९	७०५६

आधार :- जिल्हा पोलीस अधीक्षक नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार १९८९-९० या वर्षा करिता

अ. क्र.	बाब	१९८९-९०		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१)	रेल्वे अधिनियम	३७	-	३७
२)	मुंबई पोलीस अधिनियम	१७४	१	१७५
३)	मुंबई दाख्खंदी अधिनियम	१४८	-	१४८
४)	क्रिमीनल प्रोसिजर कोड अधिनियम	-	-	-
५)	घर फोडी आणि चोरी	७४	-	७४
६)	खोटे दस्तऐवज व पसत्रणुक	-	-	-
७)	दून	१३	१	१४
८)	डाक व दरोडे	४	-	४
९)	हल्ला व दुखापत करणे	-	-	-
१०)	पुस लावून पळवणे व बलात्कार	१	-	१
११)	लष्करी गुन्हे	-	-	-
१२)	ईतर गुन्हे	७७	-	७७
एकूण :-		५२८	२	५३०

आधार :- अधिक्षक नांदेड जिल्हा कारागृह, नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण १९८९-९० या वर्षा करिता.

अ. क्र.	बाब	१९८९-९०		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१)	<u>१८ वर्षाखालील</u>			
	१.१ अशिक्षित	-	-	-
	१.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	१.३ वाचता व लिहिता येणारे	-	-	-
२)	<u>१८ ते २१ वर्ष</u>			
	२.१ अशिक्षित	२९	१	३०
	२.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	२.३ वाचता व लिहिता येणारे	२७	-	२७
३)	<u>२२ ते ३० वर्ष</u>			
	३.१ अशिक्षित	३८	-	३८
	३.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	३.३ वाचता व लिहिता येणारे	३३	-	३३
४)	<u>३१ ते ४० वर्ष</u>			
	४.१ अशिक्षित	१२३	१	१२४
	४.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	४.३ वाचता व लिहिता येणारे	२०६	-	२०६
५)	<u>४१ ते ६० वर्ष</u>			
	५.१ अशिक्षित	३३	-	३३
	५.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	५.३ वाचता व लिहिता येणारे	३९	-	३९
६)	<u>६१ वर्षा वरील</u>			
	६.१ अशिक्षित	-	-	-
	६.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	६.३ वाचता व लिहिता येणारे	-	-	-
७)	<u>एकूण</u>			
	७.१ अशिक्षित	२२३	२	२२५
	७.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	७.३ वाचता व लिहिता येणारे	३०५	-	३०५

आधार :- अधीक्षक नांदेड जिल्हा कारागृह, नांदेड.

- १८८ -

तक्ता क्रमांक. १३.५

नांदेड जिल्ह्यातील दिवाणी फौजदारी न्यायालयात काढलेली कामे १९८९-९० या वर्षा करिता.

वर्ष	दिवाणी				फौजदारी			
	मूळ		अपिल		मूळ		अपिल	
	नियमित	संकिर्ण	नियमित	संकिर्ण	नियमित	संकिर्ण	नियमित	संकिर्ण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१९८९	२, ५९३	५, १४१	४३८	४३१	२, ८९०	८, ९६२	५४	-

टिप :- जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिला आहे अशा प्रकारचा समावेश नाही

आधार :- जिल्हा व तत्र न्यायाधिका, जिल्हा नांदेड

नांदेड जिल्ह्यातील बँक कार्यालय, वर्गीकृत बँका यांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे ३१ मार्च १९९० रोजीचे

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बँकांची कार्यालय असलेली मा. शहरे	खाली येत असलेली लोकसंख्या	वर्गीकृत बँका (संख्या)	बँकांची कार्यालय (संख्या)	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी (लाखा रुपये)	वर्गीकृत बँकांच्या आगावू रक्कमा (लाखा रुपये)	सहकारी बँका (संख्या)
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा बेरीज	१४२	१७, ४९, ३३४	१६	६७	१५२३७. ७०	१७९६५. ६२	१३६
	तालुका							
१.	नांदेड	२१	३, ८८, ००२	१६	२७	-	-	३४
२.	हदगांव	१६	२, ०८, ४९८	३	५	-	-	१४
३.	किनवट	१४	१, ९८, ९९९	२	६	-	-	१२
४.	भोकर	१२	१, ३४, १३८	४	६	-	-	९
५.	बिलोली	३०	२, ६६, ०१९	४	९	-	-	२३
६.	देगलूर	११	१, ३०, ०१०	४	५	-	-	८
७.	मुखोड	११	१, ५७, १३४	१	३	-	-	११
८.	कंधार	२७	२, ६६, ५३४	५	६	-	-	२५

आधार:- मार्गदर्शी बँक अधिकारी, नांदेड.

तक्ता क्रमांक १४.२ - १९० -

नविड अिल्ल्यासील ३१ मार्च १९९० होजी चालू आसलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था

१	२	३	४	५	६
रौजीची	भागाव्दारे मर्यादित केलेल्या संस्था	सामर्जनिक खाजगी	"हमीव्दारे आणि एकूण नफा" तत्वावर काम न करणा-या संघटनेव्दारे मर्यादित असलेल्या संस्था	सामर्जनिक खाजगी	एकूण
३१ मार्च १९९०	३	३७	१	-	४१

आधार :- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय भारत सरकार, नवी दिल्ली.

नांदेड जिल्ह्यातील उतरवलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम
१९८९-९० वर्षां करिता

अ. क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष
			१९८९-९०
१	२	३	४
१)	शाखा	संख्या	३
२)	उतरवलेली विमापत्रे	संख्या	१३, ७५८
३)	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	२, २३७
४)	विम्याची रक्कम (हजार स्मयात)		३७, ९८, ५३

आधार :- विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय जीवन विमा निगम, औरंगाबाद.

नांदेड जिल्ह्यातील चित्रापट गृहा विषयी आकडेवारी १९८९-९० या वर्षां करिता

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	कायम स्वस्माची चित्रापटगृहे		फिरती चित्रापटगृहे		वसूल केलेला करमणूक कर (रुपये)
		संख्या	प्रत्येक खोळासाठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खोळासाठी असलेली आसन क्षमता	
१	२	३	४	५	६	७
<u>जिल्हा बेरीज</u>		२२	१५, ५२७	२६	३, ९१५	७०, ९५, ०००
<u>तालुका</u>						
१)	नांदेड	९	७, ९६६	६	१, १८०	६०, ५२, ०००
२)	हदगांव	१	६९३	१२	१, ६८५	९२, ०००
३)	किनवट	२	१, २९१	६	६००	१, ०९, ०००
४)	भोकर	२	६०९	१	३५०	१, २७, ०००
५)	बिलोली	४	२, ४६९	-	-	१, ७३, ०००
६)	देगलूर	२	१, ४५८	-	-	४, ७५, ०००
७)	मुखोड	१	७०७	-	-	४४, ०००
८)	कंधार	१	३३४	१	२००	२३, ०००

आधार :- जिल्हा दंडाधिकारी, नांदेड.

नादेड जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खाते दारांची संख्या (समये लाखात)

अ. क्र. योजना	१९८९-९०		१९८८-८९ मधील		१९८९-९० मधील	
	अखेरीस एकूण खातेदारांची संख्या	गुंतवणूक	दोबळ	नक्ता	दोबळ	नक्ता
१. तपाल कार्यालय बचत खाते	०.१६	२१२.६८ (-)	५.९९	२९४.८९ (+)	१५.२०	
२. संचित मुदत ठेव	०.०५	१३.८९ (-)	३.९१	११.८३ (-)	४.८६	
३. पुनर्दावणी ठेव	०.९८	३९४.३३ (+)	१४३.४७	४६३.१६ (+)	३११७.०५	
४. समयबद्ध ठेव (१, २, ३वय वर्षीय)	०.०२	२४.७४ (+)	१.४६	३१.८१ (-)	५.२१	
५. सार्वजनिक भविष्यनिवाह निधी (तपाल खाते)	-	०.९२ (+)	०.९१	१.०३ (+)	०.९३	
६. सार्वजनिक भविष्यनिवाह निधी (स्टेट बँक)	०.०२	१४.१९ (+)	१०.८७	१३.१९ (+)	१०.९४	
७. राष्ट्रीय बचत प्रमाण पत्रे (२ ते ७ वी मालिका)	-	३००.३८ (+)	१११.४६	-	१०३.५९	
८. इंदिरा विकास पत्रे	-	१७५.४१ (+)	१७५.४१	१४८.५६ (+)	१४८.५६	
९. किसान विकास पत्रे	-	१२३.४० (+)	१३३.४०	२४१.४१ (+)	२४०.५६	
१०. मासिक प्राप्ती योजना	-	३८.१० (+)	३८.१०	४०.७५ (+)	३६.७५	
११. राष्ट्रीय बचत योजना १९८७ ०० ०२	-	४४४.६२ (+)	४४४.६२	१०७.९६ (+)	१२७१.९६	
१२. सामाजिक सुरक्षा प्रमाणपत्रे	-	-	३२०.०८	-	३२०.०२	
१३. इतर सर्व योजना	-	-	०.१०	-	०.१०	
१४. राष्ट्रीय बचत प्रमाण पत्रे (आठवी मालिका)	-	-	-	१८२.२० (-)	१८२.२०	
एकूण :-	१.२५	१२४२.६६ (+)	६३९.६२	१५५५.७८ (+)	७६६.३७	

नादेड जिल्ह्याचे १९८९-९० या वर्षाचे नक्ता अल्पबचत गुंतवणूकीचे उद्दिष्ट ७२०.०० लाख
आधार : सहाय्यक संचालक अल्पबचत, नादेड.

तक्ता क्रमांक १५३

-- १९४ --

नांदेड जिल्हयातील तालुका निहाय गोळा केलेला जमीन महसूल १९८२-९० या वर्षाकरिता

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	चालू वर्षाची जमीन महसूलाची एकत्रित मागणी [पूर्वीच्या वर्षाची जमा रक्कम सोडून]	एकत्रित जमीन महसूलाची थक- बाकी [अधिकृत व अनाधिकृत]	एकत्रित महसूलाची एकूण मागणी	तूट	निलंबित वसुली	वसुलीपात्रा वसुली	प्रत्यक्ष वसुली	खातेदारांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा एकूण तालुका	१३, १७	५३, ३२	६६, ४९	-	-	६६, ४९	१५, ६७	३, ५३, ६४०
१.	नांदेड	१, ७३	४, १७	५, ९०	-	-	५, ९०	३, ३५	३७, २०६
२.	हदगांव	१, ७४	४, ९९	६, ७३	-	-	६, ७३	२, ०९	५३, ७०४
३.	किनवट	६१	२, १८	२, ७९	-	-	२, ७९	७५	३६, ३५१
४.	भोकर	९५	२, ५३	३, ४८	-	-	३, ४८	९९	३३, ८६७
५.	बिलोली	४, ११	११, ७५	१५, ८६	-	-	१५, ८६	४, ३७	५९, ५७४
६.	देगलूर	१, ०७	६, ८८	७, ९५	-	-	७, ९५	१, ३२	३१, ०५०
७.	मुखेड	९३	८, ५१	९, ४४	-	-	९, ४४	१, १९	३१, २७३
८.	कंधार	२, ०३	१२, ३१	१४, ३४	-	-	१४, ३४	१, ६१	६९, ९१५

आधार :- जिल्हाधिकारी, कार्यालय, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील तालुकावार छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे आणि नियत कालीके (३१ मार्च १९९० या दिवशीची)

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	मुद्रणालया- ची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे व नियत कालीके					साप्ताहिके				
			दैनिके									
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
<u>जिल्हा बेरीज</u>		११९	१५	-	-	२	१७	७३	१	-	५	८३
<u>तालुका</u>												
१)	नांदेड	९५	१५	-	-	२	१७	६२	१	-	४	६७
२)	हदगांव	३	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१
३)	किनवट	४	-	-	-	-	-	४	-	-	-	४
४)	भोकर	२	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१
५)	बिलोली	३	-	-	-	-	-	३	-	-	-	३
६)	देगलूर	४	-	-	-	-	-	२	-	-	२	३
७)	मुखेड	५	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१
८)	कंधार	३	-	-	-	-	-	३	-	-	-	३

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	पाक्षिक					मासिके				
		मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	ईतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	ईतर	एकूण
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
<u>जिल्हा बेरीज</u>		२	-	-	-	२	३	-	-	२	५
<u>तालुका</u>											
	१) नादेड	१	-	-	-	१	३	-	-	२	५
	२) हदगांव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	३) किनवट	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-
	४) भोकर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	५) बिलोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	६) देगलूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	७) मुखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८) कंधार	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नादेड.

तक्ता क्रमांक १५.५

- १९७ -

नांदेड जिल्हयातील स्वस्त धान्य दुकानांना पुरवलेले तांदुळ, गहू व साखर १९८९-९० वर्षा करिता (आकडे "००" टनामध्ये)

तांदुळ			गहू			साखर			नियमित/स सस्त
जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	धान्ये वाटप
मुख्यालय	इतर ठिकाणे	(१+२)	मुख्यालय	इतर ठिकाणे	(४+५)	मुख्यालय	इतर ठिकाणे	(७+८)	दुकाने
									(संख्या)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२, ८	६, ७	९, ५	६, ५	१५, १	२१, ६	२, ५	७, ७	१०, २	१६८४.

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड.

तक्ता क्रमांक १५. ६ - १९८ -

नांदेड जिल्हयातील मागणी व वसूल केलेले धान्य १९८९-९० वर्षा करिता. (आकडे "००" टनामध्ये)

लेव्ही							मागणीसी वसुलीची टक्केवारी
मागणी	वसूल केलेले धान्य						
सर्व धान्याची स्कूण मागणी	तांदुळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	ईतर	स्कूण	
१	२	३	४	५	६	७	८
			३, ९			३, ९	

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील १९८९ मधील लोक सभा निवडणूक व १९९० मधील विधानसभा निवडणूक या संबंधी आकडेवारी

अ. क्र.	मतदार संघाचे नांव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदानाची संख्या	मतदारांची संख्या	एकूण मतदारांच्या संख्या
०	१. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	३. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	४. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	५. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	६. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	७. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	८. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	९. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१०. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	११. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१२. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१३. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१४. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१५. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१६. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१७. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१८. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	१९. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२०. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२१. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२२. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२३. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२४. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२५. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२६. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२७. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२८. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	२९. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३
०	३०. नांदेड	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३	४३,८३३

अ. क्र. मतदारा संघाचे नांव

पक्षावार मते मिळालेल्यांची संख्या

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी	बहुजन समाज पार्टी	राष्ट्रीय काँग्रेस (आय)	शेतकरी कामगार पक्ष	मुस्लीम लीग	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी	स्वतंत्र	राष्ट्रीय काँग्रेस (ए)					
१.	लोकसभा डिसेंबर १९८९ ३० नांदेड	-	२, ४६४	२, ५४, १५४	-	-	-	२०, ४६७	६, ८७५					
	एकूण:-	-	२, ४६४	२, ५४, १५४	-	-	-	२०, ४६७	६, ८७५					
२.	विधान सभा फेब्रु १९९०	४६, ४४९	१०, ८२१	२, ८२, ७७०	३०, १९५	१२, ८३२	४८, २३७	१, ५८, ३५८	२, ४२४					
	एकूण:-	४६, ४४९	१०, ८२१	२, ८२, ७७०	३०, १९५	१२, ८३२	४८, २३७	१, ५८, ३५८	२, ४२४					
<u>विधान सभा फेब्रु १९९०</u>														
१.	१६८ - किनवट	४६, ४४९	२४०	२८, २५८	-	-	-	३, ०६९	८४९					
२.	१६९ - हदगांव	-	१८४	३१, ७३९	-	-	१८, ९३६	१५, ४१४	१, १०२					
३.	१७० - नांदेड	-	२१६	३३, २७०	-	१२, ८३२	२५, २०५	५, ६७४	४८०					
४.	१७१ - मुदखोड	-	-	३१, ४०३	-	-	-	३०, ८२९	-					
५.	१७२ - भोकर	-	७, ३१७	२२, ८३८	-	-	-	३९, १४८	-					
६.	१७३ - बिलोली	-	५६५	७५, ५१२	-	-	-	५, ६४१	-					
७.	१७४ - मुखोड	-	१, ०२८	४०, १००	-	-	४, ०९६	२६, ३४८	-					
८.	१७५ - कंधार	-	१, २७१	१२, ६५०	३०, १९५	-	-	३२, २३५	-					
एकूण विधान सभा		४६, ४४९	१०, ८२१	२, ८२, ७७०	३०, १९५	१२, ८३२	४८, २३७	१, ५८, ३५८	२, ४२४					

पुढे चालू

अ. क्र. मतदार संघाचे नांव		पक्षावार मते मिळालेल्यांची संख्या			
		जनता दल	भारतीय जनता पक्ष	दुरधर्मी पार्टी	शिवासेना
१	२	१६	१७	१८	१९
१.	लोकसभा डिसेंबर १९८९ - ३० नांदेड	२,७८,३०६	-	२,४९९	-
	एकूण	२,७८,३०६	-	२,४९९	-
२.	विधान सभा पेंबुवारी १९९०	८५,१०८	४९,२०६	१,५१४	१,३०,१९९
	एकूण	८५,१०८	४९,२०६	१,५१४	१,३०,१९९
विधान सभा पेंबुवारी १९९०					
१.	१६८ - किनवट	-	-	-	१०,२०२
२.	१६९ - हदगांव	८,९०८	२५,४४९	-	-
३.	१७० - नांदेड	११,८९४	-	२७३	४८,६४५
४.	१७१ - मुदखोड	२०,०६१	२३,७५७	७७१	-
५.	१७२ - भोकर	६,११९	-	७४	२०,३५१
६.	१७३ - बिलोली	३५,६१२	-	२२४	८,१२७
७.	१७४ - मुखोड	२,५१४	-	-	२१,०५९
८.	१७५ - कंधार	-	-	-१७२	२१,८१५
एकूण विधान सभा		८५,१०८	४९,२०६	१,५१४	१,३०,१९९

आधार :- जिल्हाधिकारी (निवडणूक शाखा) नांदेड.

नांदेड जिल्ह्यातील अधिकारी प्रवासी याचिसाठी असलेल्या बंगल्याची तालुकावार यादी ३१-३-१९९० या दिवशीची :

अ. क्र.	तालुका	बंगल्याचे नांव व पत्ता
१	२	३
१)	नांदेड	१. सार्वजनिक बांधकाम विश्रामभवन, स्नेह नगर नांदेड २. पाटबंधारे डाक बंगला, नांदेड ३. शासकिय विश्राम गृह वसरणी ४. शासकिय वन विश्राम गृह वजीराबाद, नांदेड ५. सार्वजनिक बांधकाम विश्रामगृह, स्नेहनगर, नांदेड ६. सार्वजनिक बांधकाम विश्रामगृह, सुदखेड
२)	हदगांव	१. शासकिय विश्रामगृह, हदगांव २. शासकिय विश्रामगृह, तामसा ३. शासकिय विश्रामगृह, सिबदरा ४. शासकिय विश्रामगृह, हिमायत नगर ५. शासकिय विश्रामगृह, अंबाला
३)	किनवट	१. शासकिय विश्रामगृह, माहूर २. शासकिय विश्रामगृह, मांडवी ३. जिल्हा परिषद विश्रामगृह, किनवट ४. मध्यमप्रकल्प विभाग, निरीक्षण डाक बंगला, गोकूदा ५. वन विश्रामगृह, किनवट ६. वन विश्रामगृह, राजगड ७. वन विश्रामगृह, माहूर ८. वन विश्रामगृह, सावरी ९. वन विश्रामगृह, जलधारा १०. शासकिय विश्रामगृह, किनवट
४)	भोकर	१. शासकिय विश्रामगृह, भोकर २. शासकिय विश्रामगृह, उमरी ३. शासकिय विश्रामगृह, किनी
५)	बिलोली	१. शासकिय विश्रामगृह, बिलोली २. शासकिय विश्रामगृह, धर्माबाद ३. शासकिय विश्रामगृह, कोडलवाडी ४. शासकिय विश्रामगृह, नरसी ५. शासकिय विश्रामगृह, नायगांव ६. जिल्हा परिषद विश्रामगृह, बिलोली ७. पाटबंधारे डाक बंगला, नायगांव.

तक्ता क्रमांक १५.८ (समाप्त)

१	२	३
६) देगलूर		१. जिल्हा परिषद विश्रामगृह, नरंगल २. शासकिय विश्रामगृह, देगलूर ३. पाटबंधारे विश्रामगृह, करडखेड
७) मुखेड		१. शासकिय विश्रामगृह, मुखेड २. पाटबंधारे विश्रामगृह, कुंदाळा ३. शासकिय विश्रामगृह, मुक्रामाबाद ४. जिल्हा परिषद विश्रामगृह, मुक्रामाबाद
८) कंधार		१. शासकिय विश्रामगृह, कंधार २. शासकिय विश्रामगृह, सोनखेड ३. शासकिय विश्रामगृह, माळेगाव ४. शासकिय विश्रामगृह, लोहा ५. पाटबंधारे विश्रामगृह, बारूच

टिप :- नादेड जिल्ह्यामधील एकही नगर परिषद व एम. टी. डी. सी. येथे डाकबंगला/निरीक्षण डाकबंगला/विश्रामगृह, नाहीत.

- आधार :- १) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नादेड
२) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, भोकर
३) कार्यकारी अभियंता, नादेड पाटबंधारे विभाग, नादेड
४) कार्यकारी अभियंता, मध्यम प्रकल्प विभाग, नादेड
५) कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद, नादेड
६) उप वन संरक्षक, नादेड
७) नादेड जिल्ह्यातील सर्व नगर परिषदा.
८) एम. टी. डी. सी.

नांदेड जिल्ह्यातील तालुका निहाय रेल्वे स्थानिकांची तालुकावार यादी
(३१.३.१९९० या वर्षा दिवशीची)

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
१	२	३	४	५
१)	नांदेड	१) नांदेड	मिटर गेज	दक्षिणमध्य रेल्वे
		२) वानेगाव	"	"
		३) लिबंगाव	"	"
		४) मुगट	"	"
		५) पाग्रड	"	"
		६) मुदखेड	"	"
२)	हदगांव	१) हदगाव रोड	"	"
		२) जलगाव	"	"
		३) हिमायतनगर	"	"
		४) जिरीणा	"	"
३)	किनवट	१) किनवट	"	"
		२) सहस्त्राकूंड	"	"
		३) माहिंबा	"	"
		४) धानोरा	"	"
		५) सावरी	"	"
		६) बोधरोड	"	"
		७) अंबाडी	"	"
४)	भीकर	१) भीकर	"	"
		२) शिवनगाव	"	"
		३) शेलगाव	"	"
		४) पेठउमरी	"	"
		५) जांभळी	"	"
		६) बिबारी	"	"
		७) धेरबन	"	"
		८) देवठाणा	"	"
५)	बीलोली	१) धर्माबाद	"	"
		२) समराळा	"	"
		३) करखेली	"	"
		४) बोलसा	"	"
६)	देगलूर	-	-	-
७)	मुखेड	-	-	-
८)	कंधार	-	-	-

आधार :- रेल्वे वेळापत्रका प्रमाणे

नांदेड जिल्ह्यातील निवडक निर्देशांकाचे कल

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष									
			१९५०-५१	१९६०-६१	१९७०-७१	१९६०-६१	१९८५-८६	१९८६-८७	१९८७-८८	१९८८-८९	१९८९-९०	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
१.	क्षेत्राफळ व लोकसंख्या		१९५१	१९६१	१९७१	१९८१						
१)	क्षेत्राफळ चौ. कि. मी.	१०, ३३३.३	१०, ३३३.३	१०, ४९२.०	१०, ५०२.०							
२)	लोकसंख्या एकूण "०००" संख्या	८, ८४	१०, ८०	१३, ९८	१७, ४९							
३)	लोकसंख्येची घनता चौ. किमी मागे	८५	१०४	१३३	१६६							
४)	एकूण कामगारांची शेतकरी व शेतमजूर दोघे मिळूनची टक्केवारी	उ. ना.	७७. ९९	७९. ६०	६३. ३८							
२.	कृषि व जलसिंचन											
१)	जंगलव्याप्त क्षेत्र हजार हेक्टर	उ. ना.	७९	८०	८०	९४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
२)	लागवडी लायक क्षेत्र -"	उ. ना.	८, ५१	८, ३२	८, ३६	९, ३९	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
३)	शेती काम करणारे एका माणसामागे लागवडी लायक क्षेत्र	उ. ना.	१, ९०	२, १०	१, ५०	१, ७१	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
४)	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	उ. ना.	७, ०६	७, ४५	७, ७०	७, ६४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
५)	निव्वळ कसलेले क्षेत्र -"	उ. ना.	६, ९०	७, १२	७, २८	७, २०	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
अ)	अन्न धान्ये खालील क्षेत्र -"	उ. ना.	७, ५१	८, ५०	८, ८९	८, ६४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
ब)	उसा खालील क्षेत्र -"	उ. ना.	१३	४	५	५	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
क)	भईमगाचे खालील क्षेत्र -"	उ. ना.	१८	२७	१५	७	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
ड)	कौपसा खालील क्षेत्र -"	उ. ना.	१, ८९	१, ९६	२, ०८	२, १७	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
६)	निव्वळ लागवडी खालील एका शेती विषयी काम करणारे १९६१, ७१, व ८१ जनगणने प्रमाणे	उ. ना.	१, ५३	१, ८०	१, ३०	१, ३२	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
७)	निव्वळ लागवडी खालील क्षेत्राशी एका पेक्षा अधिक वेळा लागवडी खालील क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी उ. ना.		२. २६	४. ६०	५. ०९	६. १६	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
८)	एकूण ओलीता खालील क्षेत्राची	हजार हेक्टर उ. ना.		१०	२७	४०	३४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
९)	एकूण ओलीता खालील क्षेत्राची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी उ. ना.		१. ४८	३. ६०	५. ३८	४. ४३	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
१०)	निव्वळ ओलीता खालील क्षेत्र	हजार हेक्टर उ. ना.		८	२६	२९	२१	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
११)	कालव्याने भिजवणारे क्षेत्र	--" उ. ना.		--	८	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
१२)	विहीरीने भिजणारे क्षेत्र	--" उ. ना.		७	१४	१२	११	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
१३)	ईतर साधनानी भिजणारे क्षेत्र	--" उ. ना.		१	४	१७	११	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
१४)	खालील प्रमाणे ओलीता खालील क्षेत्र										
	अ) अन्न धान्ये	हजार हेक्टर उ. ना.		४	१४	२१	१५	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	ब) जस	--" उ. ना.		३	४	४	५	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	क) भूईमूग	--" उ. ना.		--	--	५	२	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	ड) फळे व भाजीपाला	--" उ. ना.		उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	३	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	ई) कापूस	--" उ. ना.		उ. ना.	--	१	२	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
३)	मुदसंधारणाची कामे										
	१) बांध बंधीस्ती खालील क्षेत्र	हजार हेक्टर		१. ३७	--	--	--	--	--	--	--
	२) मसगी खालील क्षेत्र	--" --		--	--	--	--	--	--	--	--
	३) सुधारीत बांध घातलेले क्षेत्र	--" --		--	--	--	--	--	--	--	--
४)	कृषि विषयक अवजारे										
	१) नांगरे	संख्या		१२५६	१२६१	१२६६	१२७२	१२७८	१२८२	१२८७	--
	अ) लाकडी	--" --		८७, ३२२	८३, ४७५	७९, ७१३	७९, ३९८	८५, ३७४	९०, ६३६	१०४, ८२१	--
	ब) लोखंडी	--" --		२, ५७०	४, ४५०	३, ६२८	५, ०४०	६, १२९	४, ५०१	१४, ५५३	--
२)	सिंचना करिता तेलावर चालणारे पंप	--" --		२००	६३६	१, ०४७	१, ५३०	१, १७०	५९१	१८३३	--
३)	सिंचना करिता विद्युत पंप	--" --		६	३८	३४२	३, ५४२	७, ७१५	११, ६६६	१६, ८७०	--

तक्ता क्रमांक १५.१० चालू

- २०७ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४) उस्ताचे चरक											
अ)	शक्तीचर चालणारे	संख्या	२८	१०१	१५४	७२	१६३	२०७	१३८	-	-
ब)	बैलाच्या मदतीने चालणारे	-	३२६	४४५	३००	६७	९१	७०	९१	-	-
५) पशुधन											
१)	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	९, २४	१०, ००	९, ९२	९, ६०	११, १६	११, ८८	१३, ९१	-	-
२)	तीन वर्षांवरील एका बैल जोडीमागे निष्कल क्षेत्र	हेक्टर	६. ६२	६. ३८	६. १३	६. ९९	६. ३६	६. ३५	६. ४६	-	-
३)	एकूण कोबड्या	संख्या हजारात	९६	१, ६०	८७	१, ४५	२, ४८	२, ८३	३, ३३	-	-
६) नोंदणीकृत कारखाने व कर्मचारी											
१)	चालू कारखाने	संख्या	४४	४२	४२	६९	११५	११२	११०	१३६	१३८
२)	कामगारांची दैनिक सरासरी	-	७५२९	६०१५	५९१३	८१०२	८३७७	९०६३	८०३७	८४१०	९०५२
३)	एक लाख लोकसंख्ये मागे नोंदणीकृत कारखान्यात मजुरांची संख्या (१९५१, ६१ १९७१, ८१च्या जणगणने प्रमाणे)	-	८५२	५५७	४२३	५७९	४७९	५१८	४५९	४८१	५१७
७) विद्युत											
१)	उत्पादन	हजार किलो वॉट तासामध्ये	०. ९३५	१. ७८२	-	-	-	-	-	-	-
२)	वापर	-	०. ८८६	१. ६१२	२५. ४६६	३९. १९५	८३. ९३८	८९. १०१	१०४. ०६७	१०८. ७१६	२४३. ६६८
३)	विद्युतीकरण झालेली शहरे	संख्या	१	४	११	११	११	११	१२	१३	१३
४)	विद्युतीकरण झालेली गावे	-	-	-	४४५	१, २८१	१, ४८१	१, ४८१	३, ४८१	१४८१	१४८१
८) सहकार संस्था											
अ)	शेती सहकारी पत्त संस्था	संख्या	८१९	८२०	९५३	९५२	९५५	९५५	९५५	९५५	९५६
ब)	बिगर पत्त संस्था	उ. ना.	११	१७२	३४३	३४३	३४८	३४३	३४३	३४३	३४३
क)	बिगर शेती आणि बिगर पत्त संस्था	उ. ना.	७३	३४३	७३०	१५५२	१२३०	१५२३	१४३९	१४३९	१४३९
२) रभातद											
अ)	कृषि सहकारी पत्त संस्था	-	१७५२८	४७१३७	१०१०८९	२११४०४	२३६००७	२३७९४३	२५३०१७	२६५३८८	३२२४३७
ब)	कृषि बिगर पत्त संस्था	उ. ना.	४२५१	१२०८८	४७७७४	२३१५०	२५२५६	२०६३८	४११३	४११३	३१५०२
क)	बिगर शेती आणि पत्त संस्था	उ. ना.	८१२७	२९४७८	६४८८८	९२६२७	१०९९६५	१११४८३	११२८४	११२८४	११५५६१

तक्ता क्रमांक १५-१० पुढे चालु - २०८ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
३. कृते भांडवल											
अ)	कृषि सहकारी पत संस्था	रु. हजारात	२९२५	९९९१	१०२५३९	३९६५४९	८६७५०१	१०४८०५२	१२८६४४०	१८२३५६९	२९९९६२७
ब)	कृषि बिगर पत संस्था	--	उ. ना.	१५४६	४७१६९	४८०८७	५७८५	७२५४	७७२६	५४०२	२२२२०२
क)	बिगर शेती आणि पत संस्था	--	उ. ना.	२०३९	१७२५८	१०७३९०	१५६१५२	२३६४८६	२१७६२९	२६४०५४	२६७९८१
४. दिलेले कर्जे											
अ)	कृषि सहकारी पत संस्था	--	उ. ना.	८२५६	११३३६३	३७४९३६१	१७५०३४	११४९४९१	१४६६५६३	१३४५६४०	२४२५८८३
ब)	कृषि बिगर पत संस्था	--	उ. ना.	-	-	-	-	-	-	-	-
क)	बिगर शेती आणि पत संस्था	--	उ. ना.	१२६	१४११	११६२५	-	-	-	-	-
५. शिक्षण प्राथमिक											
अ)	संस्था	संख्या	४०३	९६३	१५८६	१७०२	१७६२	१७६५	१८०५	१८६१	१९००
ब)	विद्यार्थी	हजारात	२९	६१	११७	१८०	२५२	२५२	२८०	३००	३२७
क)	शिक्षक	संख्या	८८८	१७२३	४१५५	४९७६	५५६६	५८३६	६०८१	६८३६	७३७५
६. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक											
अ)	संस्था	संख्या	५	५६	१५३	१५५	२१३	२२८	२५१	२५८	२६५
ब)	विद्यार्थी	हजारात	९	१४	४७	६४	९७	१०६	११०	१२१	१३१
क)	शिक्षक	संख्या	१७५	६२३	२१३४	२५७९	२९६६	३१८०	३३७६	३३८०	३९०२
७. महाविद्यालय											
अ)	संस्था	संख्या	३	९	१५	१३	१३	१३	१३	१३	१३
ब)	विद्यार्थी	हजारात	उ. ना.	१	६	१०	१५	१५	१७	२०	२०
क)	शिक्षक	संख्या	उ. ना.	५३	१८४	५०७	४९९	६०७	६५६	६७३	६७३

पुढे चालु-----

तक्ता क्रमांक १५.१० पुढे चालु -- २०९ --

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४) साक्षरतेची टक्केवारी	(१९६१, १९७१ व १९८१ च्या लोकसंख्या प्रमाणे)	१९६१	१९७१	१९८१							
अ) पुरुष	टक्केवारी	२४.८३	३४.६४	४२.३९	-	-	-	-	-	-	-
ब) स्त्रिया	"	५.१६	१०.३६	१५.६४	-	-	-	-	-	-	-
क) एकूण	"	१५.१४	२२.७८	२९.०४	-	-	-	-	-	-	-
१०) वैद्यकिय व आरोग्य सेवा											
१) दवाखाने	संख्या	७	१३	२८	८४	५८	५८	५८	५९	५९	
२) रुग्णालये	"	१	२	२	२	१२	१२	१२	१२	१३	
३) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	"	-	६	५१	१३	४८	५१	५२	५२	५२	
४) खाटा	"	८२	१८२	३६२	७४१	९९७	१०७६	१०८२	११५४	१३०२	
५) एक लाख लोकसंख्ये मागे	"	९	१५	२६	५२	५७	६२	६२	६६	७४	
	खाटांची संख्या (१९५१, ६१, ७१, व १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे)										
६) उपचार केलेले रुग्ण											
अ) बाह्य रुग्ण	हजारात उ.ना.	६८९	६०८	७८९	२९६९	१७५९	१८४७	१५०९	१६६१		
ब) आंतर रुग्ण	" उ.ना.	६४	३८	१७६	२०७	१८५	२१३	२११	२३४		
७) जन्माचा दर	दर हजारी उ.ना.	उ.ना.	२१.७३	उ.ना.	उ.ना.	१९.५५	१७.२९	१८.३४			
८) मृत्युचा दर	" उ.ना.	उ.ना.	८.०३	उ.ना.	उ.ना.	५.२४	४.८८	५.२३			

पुढे चालु

तक्ता क्रमांक १५.१० (समाप्त)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>११) परिवहन आणि दळणवळण</u>											
१)	रस्त्याची लांबी बिगर न.पा. कि.मी.	२५४	४००	१८११	५२३२	५३९३	५९६१	६६७०	६७२०	६९५६	
२)	१०० चौ. कि.मी. मागे रस्त्यांची लांबी (१९५१, ६१, ७१, व ८१ च्या जनगणने प्रमाणे)	२४.५८	३८.७१	१७२.०१	५३.६३	५१.३५	५६.७६	६३.५१	६३.९८	६६.२३	
३)	एक लाख लोकसंख्ये मागे रस्त्यांची लांबी (१९५१, ६१, ७१, व ८१ च्या जनगणने प्रमाणे)	२८.७५	३७.०५	१२९.५६	४०२.५१	३०८.३५	३४०.७५	३८१.२८	३८४.१४	३९७.६३	
४)	एकूण रेल्वे मार्गांची लांबी	कि.मी.	२०८	२०८	२०८	२०८	२०८	२०८	२०८	२०८	२०८
५)	डाक घरांची संख्या	संख्या	१०८	२०१	२९०	३९१	४०४	४०५	४१५	४१७	४१८
६)	तार घरांची संख्या	संख्या	२	६	१८	२१	२१	२१	२७	२७	२७
<u>स्थानिक संख्या</u>											
१)	पंचायत समित्या	संख्या	-	८	८	८	८	८	८	८	८
२)	ग्राम पंचायत	-"	-	१०४८	१०७२	११२१	११४८	११४८	११४५	१२२९	१२९८
३)	नगर पालिका	-"	१०	११	११	११	११	११	१२	१३	१३
<u>संकीर्ण</u>											
१.)	बँक कार्यालय, (सर्व बँका ३१ मार्च) संख्या		६	१६	१४९	१६९	२१९	२२६	२३१	२३२	२५८

टिप :- उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.